

X

X, x n. (-,-) : **1.** X, x ; *ein großes X*, un X bras g., ar bennlizherenn X b., un X skrivet bras g. ; *ein kleines x*, un x munut g., un x skrivet bihan g. ; **2.** X, dek ; **3.** X (P), ar C'hrist, Jezuz-Krist ; **4.** [mat] *die Größe X*, an dianavenn b. ; **5.** *Herr X*, an aotrou X g., an n'ouzon piv g., an aotrou n'ouzon piv g. ; **6.** P. kalz, alies, niverus ; *wir haben uns seit x Jahren nicht mehr gesehen*, n'em eus ket gwelet anezhañ abaoe bloavezh an erc'h du, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe meur a varc'had nav bloaz, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe ur marc'had nav bloaz d'an nebeutañ, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe amzer an ebestel ; **7.** *jemandem ein X für ein U vormachen*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, prun) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lem d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, huperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, strañ, strañigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'hennoù, tremen lost al leue dre c'hennoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn.

x-Achse b. (-,-n) : [mat.] kentañ ahel g., ahel an absissennoù g.

Xanthen n. (-s) : [kimiezh] ksantin g.

Xanthippe b. (-,-n) : [dre skeud.] kevnidenn b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., sarpant g., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., tarzhighell b., yar b.

Xaver g. : Xavier g.

X-Beine lies. : daoulin war-zastum lies., daoulin a-stok lies., daoulin pok lies.

x-beinig ag. : torkulet, daoulin war-zastum dezhañ, daoulin a-stok dezhañ, daoulin pok dezhañ.

X-Beinige ag.k. b. : torkulez b.

x-beliebig ag. : ne laz peseurt hini, n'eus forzh peseurt hini, n'eus kaz peseurt hini, ne vern peseurt hini, n'eus forzh piv, unan bennak, ar c'hentañ deuet, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *zur x-beliebigen Stunde*, pet eur bennak a ve / daoust pe da eur (Gregor), ne laz da bet eur, n'eus forzh (n'eus kaz, ne vern) da bet eur, d'ur pe amzer, tro-distro, ur peur bennak, koulz pe goulz, da n'eus forzh pet eur.

X-Chromozom n. (-s,-e) : kromozom X g.

x-fach Adv. : lies gwech, lies a wech, gwall alies, alies a-walc'h, aliezik, meur a wech, alies a wech, tremet kant gwech.

x-förmig ag. : a-stumm gant un X, stummet evel un X, e doare un X, e doare X-où.

Xenie b. (-,-n) : flemmganig g.

Xenon n. (-s) : [kimiezh] ksenon g.

Xenophilie b. (-) : estrengarouriezh b.

xenophob ag. : estrengas, digar e-keñver an estrañjourien.

Xenophobie b. (-) : estrengasoni b.

Xerographie b. (-,-n) : [fizik] kserografiezh b.

xeromorph ag. : [louza.] sec'horgar.

xerophil ag. : [louza.] kserofil, sec'horgar.

Xerophyt g. (-en,-en) : [louza.] plant kserofil str., kserofilenn b., plant sec'horgar str.

xerophytisch ag. : [louza.] sec'horgar.

Xiphoid n. (-s,-e) : [korf.] lech g.

X-Koordinate b. (-,-n) : absisenn b., daveenn gentañ b., ledenn b.

x-mal Adv. : pet ha pet gwech - pet ha pet gwech all - na pet gwech - nag a wech - nag a bet gwech hag a bet gwech - pet gwech warn-ugent - pet kant warn-ugent - pet mil warn-ugent - nouspet gwech - pet gwech, n'on ket evit o c'hontañ - ugent-kant gwech an deiz - tremen kant gwech - kant ha kant gwech - a-dorr-penn.

XP : [pellskridoù] (*Bote bezahlt*), paeet eo bet paotr ar pellskridoù dija.

x-ste(r,s) ag. : **1.** [mat.] n-vet ; **2.** nouspet, nouspetvet ; *zum x-sten Mal*, pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nouspet gwech ; *beim x-sten Mal gelang es ihm*, deuet e oa a-benn goude nouspet taol, deuet e oa a-benn d'an nouspetvet taol ; *ich höre es schon zum x-sten Mal*, klevet em eus kement-se nouspet gwech c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremen kant gwech, klevet em eus an dra-se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; *Hans ist der X-ste, der mir seine Hilfe anbietet*, Yann eo an nouspetvet den a zo deuet da ginnig e skoazell din .

X-Strahlen lies. : skinoù X lies.

x-te(r,s) ag. : **1.** [mat.] n-vet ; **2.** nouspetvet ; *zum x-ten Mal*, pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nouspet gwech ; *beim x-ten Mal gelang es ihm*, deuet e oa a-benn goude nouspet taol, deuet e oa a-benn d'an

nouspetvet taol ; *ich höre es schon zum x-ten Mal*, klevet em eus kement-se nouspet gwezh c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremet kant gwech, klevet em eus se tremen kant gwech, klevet em eus se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; *Hans ist der X-te, der mir seine Hilfe anbietet*, Yann eo an nouspetvet den a zo deuet da ginnig e skoazell din.

Xylofon n. (-s,-e) : prennsonerez b., sko-prenn g., zilofon g.

Xylograf g. (-en,-en) : prennengraverez b.

Xylografie b. (-,-n) : koadengravadur, prennengravadur g., prennengraverezh g., ksilografiezh b.

Xylol n. (-s) : [kimiezh] ksilen g., ksilon g.

Xylophon n. (-s,-e) : prennsonerez b., sko-prenn g., zilofon g.

Xylose b. (-) : ksiloz g., glusid estennet eus ar c'hoad g.

Xylylsäure b. (-) : trenkenn oksalikel b.

Y, y n. (-,-) : ipsilon g. ; *das große Y*, an ipsilon bras g., an Y bras g., an ipsilon skrivet bras g., an Y skrivet bras g., ar bennlizherenn Y b., ar bennlizherenn ipsilon b. ; *das kleine y*, an ipsilon munut g., an y munut g., an ipsilon skrivet bihan g., an y skrivet bihan g.

y-Achse b. (-,-n) : [mat.] eil ahel g., ahel an urzhiennoù g.

Yacht b. (-,-en) (ivez : Jacht) : [merdead.] bag-dudi b., lestr-bale g., morvaleer g., yak g.

Yachtclub g. (-s,-s) : klub yak g., klub yakerezh g., kleub morvaleerezh g., kreizenn verdeiñ b.

Yachthafen g. (-s,-häfen) : porzh bigi-vale g., porzh baleantiz g.

Yang n. (-/-s) : Yang g. ; *die Wandlung von Yin und Yang*, al lusk-dilusk etre Yin ha Yang g.

Yak g. (-s,-s) : [loen.] yak g., ejen-Tibet g.

Yam n. (-s) : ignam str.

Yard n. (-s,-s) : yard g. yardad g.

Y-Chromozom n. (-s,-e) : kromozom Y g.

Yen g. (-/-s,-/-s) : yen g.

Yeti g. (-s,-s) : yeti g., euzhden an erc'hegi g.

Yggdrasil g. (-s) : [mojenn.] : *die Esche Yggdrasil*, an onnenn Yggdrasil b.

Yin n. (-/-s) : Yin n. ; *die Wandlung von Yin und Yang*, al lusk-dilusk etre Yin ha Yang g.

Yoga n./g. (-s *pe* -) : yoga g.

Yogalehre b. (-) : yogaouriezh b.

Yogi g. (-s,-s) : yogi g.

Yo-Yo® n. (-s,-s) : yo-yo® g., pun-dibun g. ; *Yo-Yo spielen*, c'hoari pun-dibun.

Yperit n. (-s) : iperit g., gaz brezel g., gaz sezv g.

Ypern n. (-s) : [douar.] leper [Belgia]

Ypsilon n. (-/-s,-s) : ipsilon g., y g.

Ys n. : lz b., Kêr-lz b. ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen*, pa ziveuzo lz e veuzo Pariz.

Ysop g. (-s,-e) : [louza.] izop g., sikadez str.

Ytterbium n. (-s) : [kimiezh] itterbiom g.

Yttrium n. (-s) : [kimiezh] itriom g.

Yucca b. (-,-s) : [louza.] youka g., gwez-youka str., gwezenn-youka b.

Yuppie g. (-s,-s) : bleiz yaouank g., pinard yaouank g.

Yves g. : Erwan g., Youenn g., Earwinn g., Even g., Ewen g., Ewan g., Evan g., Iwan g., Eozen g., Cheun g. ; *der Heilige Yves*, an Aotrou sant Erwan g. ; *dem heiligen Yves eine Opferkerze spenden*, lakaat ur c'houlouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan.

Yvon g. : Ivon g.

Yvonne b. : Ivona b.

Z

Z, z n. (-,-) : Z, z g. ; z. [*berradur evit Zeile*], linenn b. ; *von A bis Z*, penn da benn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwez, a-zeroù da ziwez, adalek an eil penn betek egile.

Zabel g. (-s,-) : damer g., tablez g., marell b.

Zabern n. (-s) : [Bro-Elzas] Zabern b. (*galleg* : Saverne) ; *Zaberner Steige*, ode Zabern b.

zack ag. : start, kalet.

Zacharias g. : Zakarias g., Zakaria g.

zack estl. : *und zack !* ha dao ! ; *bei ihm muss alles zack gehen*, gantañ n'eus ket tu chom da strañ, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; *die Angelegenheit wurde zack erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *zack, zack !* traoù dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! rousin dezhi ! hastomp !

Zack g. (-s) : **1.** *jemanden auf Zack bringen*, strilhañ u.b., lakaat bole e divesker u.b., horjellat u.b., hejañ leziregezh u.b., ober un hejañ d'u.b., didortañ u.b., ober un tamm hejadenn d'u.b. ; **2.** *er ist auf Zack*, en e blom emañ, en e lec'h emañ, en e jeu emañ, e barr e nerzh emañ, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e-kreiz e nerzh emañ, en e charreoù emañ ; **3.** *alles ist auf Zack*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep spar ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.

Zacke b. (-,-n) / **Zacken** g. (-s,-) : **1.** dant g., dantenn b., biz g., pikern g., pikernenn b., kranell b. ; *Zacken eines Berges*, begoù lemm (begoù dantek, pikernioù) ur menez lies. ; *Mauerzacken*, kranelloù lies. ; *Zacken des Rechens*, bizied (dent) ar rastell lies. ; *Radarzacken*, regoù radar lies. ; *die Zacken einer Briefmarke*, dentigoù un timbr lies. ; **2.** kamm g. ; *mach mir keine Zacken in diesem Stoff*, n'a ket d'ober kammoù en ur droc'hañ an

entof-se, kae war-eeun gant da droc'h, troc'h eeun an entof-mañ ; **3.** brec'h b. ; *Zacken eines Sternes*, brec'hioù ur steredenn lies. ; **4.** [dre skeud.] *es wird dir keine Zacke aus der Krone fallen, da fällt dir kein Zacken aus der Krone*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat.

zacken V.k.e. (hat gezackt) : dentañ, dantelezañ, drailhañ, kranellañ.

Zackenband n. (-s,-bänder) : bandenn dantet b., dantelezenn b.

Zackenblatt n. (-s,-blätter) : follenn danteleze b.

Zackenbogen g. (-s,-bögen) : bolz dantet b., bolz danteleze b.

Zackenlinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù lies., kammoù lies.

Zackenmeißel g. (-s,-) : kizell daouvezek b.

Zackenschnitt g. (-s,-e) : dantelezenn b., dantelezennad b.

Zackenwerk n. (-s) : dantelezenn b., dantelezennad b.

Zackenwolle b. (-) : reputailhoù gloan lies.

zackig ag. : **1.** dantet, danteleze, kranellet, dantek, dantelezek, kranet, troc'h-didroc'h ; *fünfzackiger Stern*, steredenn pemp brec'h b. ; *zackig ausschneiden*, dantelezañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; *zackiger Ausschnitt*, drailh g., drailhadur g., drailhadenn b., kammoù lies. ; **2.** birvilhus, lañsus. ; **3.** leun a startijenn.

zag ag. : aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lentik, etre-daou.

zagen V.gw. (hat gezagt) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, heniñ, hezañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, bezañ etre daou bleg, kaeañ, soetiñ, digareziñ, ober daou soñj, daousañjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, arvariñ.

Zagen n. (-s) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., termadennoù lies., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies. ; *mit Zittern und Zagen*, en ur dermal, en ur c'hinañ, e diegi dezhañ, evel ur c'hi o vont d'ar groug, gant kerteri, gant lure.

zaghaft ag. : gouher, aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lent, lentik, etre-daou, diegus, digadarn, dismeg, amgred, flav.

Zaghaftigkeit b. (-) / **Zagheit** b. (-) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., lentidigezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b.,

termadennoù lies., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies.

zäh ag. / **zähe** ag. : 1. start, kalet, hezalc'h, kendalc'hus ; *die Katze hat ein zähes Leben*, start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv ; *zäh an einer Ansicht festhalten*, bezañ start en e vennozh, derc'hel start d'e vennozh ; *zähes Fleisch*, flegenn b., kig lêrek g., kig korreek g., kig korreok g., kig storeek g., kig kalet d'an dent g., kig kalet da zebriñ g., kig start da droc'hañ g., kig start da chaokat, kig a dri lonk hag un astenn gouzoug g., kig-sach g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] tamm kig gwevn g. ; *seine Fußsohlen sind zäh wie Horn*, treid karnek en deus, ur c'harneg a zo anezhañ, seul e dreid a zo aet ken kalet ha karn ; 2. [dre skeud.] kilvers, penvers ; *ein zäher Gegner*, un enebour kilvers g., ur c'hevezer penvers g. ; 3. fibous, gludek, gludennek, libous, frontek ; *eine zähe Flüssigkeit*, un dourenn c'hludek b., un dourenn c'hludennek b., un dourenn fibous b. ; 4. [tremeniri] *zäher Verkehrsfluss*, hentred start (gorrek, stank, a ya goustadik war-raok) g.

zähflüssig ag. : fibous, gludek, gludennek, libous, frontek, neudennek, yodennek ; *eine zähflüssige Masse*, un dolzennad fibous b., un dolzenn c'hludek b., ul libouz g. ; *zähflüssig sein*, chadenniñ, neudenniñ.

Zähflüssigkeit b. (-) : gludegezh b.

Zähheit b. (-) : kaleter g., started b., starter g.

Zähigkeit b. (-) : 1. pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'husted b., pegadur g., kilpennad g., pennad g. ; 2. kaleter g., started b., starter g. ; 3. gludegezh b. ; 4. herrusted b., taerded b., taerder g., bouilhder g., bouilhded b., brouez b., brouezenn b., ernez b., frenezi b., gouezded b., herrder g., herder g., intampi g., youl b.

Zahl b. (-, -en) : 1. niver g. ; *eine fünfstellige Zahl*, un niver pemp sifr ennañ g. ; *gerade Zahl*, niver hebar g., *ungerade Zahl*, niver ampar g. ; *ganze Zahl*, niver anterin g., niver kevan g., kevan daveel g. ; *natürliche Zahl*, niver naturel g., niver kevan naturel g., kevan naturel g. ; *gebrochene Zahl*, niver kemezel g. ; *runde Zahl*, niver krenn (klok, leun) g. ; *goldene Zahl*, niver aour g. ; *Grundzahl*, niver pegementiñ g. ; *Ordnungszahl*, niver petvediñ g. ; *Bruchzahl*, niver kevrennek g. ; *fünfzig an der Zahl*, hanter-kant anezho ; *genaue Zahl*, niver dik g. ; [mat.] *Gesetz der großen Zahlen*, redienn an niveroù bras b., reolenn an niveroù bras b.

2. sifr g., niverenn b. ; *römische Zahl*, sifr roman g. ; *arabische Zahl*, sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez (Gregor) ; *eine hohe Zahl*, ur sifr uhel g. ; *ungefähre Zahl*, *approximative Zahl*, sifr diwar-dro g. ; *die Zahlen beweisen es*, ar sifroù a ziskouez splann an dra-se ; *Kopf oder Zahl spielen*, c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur) ; [armerzh] *in die roten Zahlen kommen*, labourat diwar goll, kaout muioc'h a goll eget a c'hounid ; *wieder in die schwarzen Zahlen kommen*, labourat en-dro war c'hounid, kaout en-dro muioc'h a c'hounid eget a goll, sevel war gorre an dour.

3. kementad g. ; *ihre Zahl ist Legion*, kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; *die Zahl der Besucher ist Legion*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, ken-ha-ken e teu ar weladennerien, gweladennerien a

zeu ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ e teu ar weladennerien, gweladennerien a zeu mui-pegenn-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien ; *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; *in großer Zahl*, niverus, pezh a garer, e-leizh, a-vil-vern, a-vern, a-vernioù, a-vernadoù, a-bezhiadoù, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-vordilh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui, niverrek, dizamant, paot-mat, a-fonn ; *überlegen an Zahl*, trec'h dre an niver, niverusoc'h, brasoc'h o niver.

4. [yezhadur] niver g. ; *Einzahl*, unander g., niver unan g. ; *Mehrzahl*, liester g., niver lies g.

Zahladverb n. (-s, -en) : adverb niveriñ g.

Zahlamt n. (-s, -ämter) : teñzordi g., teñzorietzh b., keff g.

Zählapparat g. (-s, -e) : konter g., niverez b.

zahlbar ag. : hag a c'hall bezañ paeet, da baeañ ; *zahlbar in einem Monat*, da baeañ a-benn ur miz, da baeañ en deiz-mañ a-benn ur miz ; *zahlbar bei Fälligkeit*, da baeañ d'an termen ; *zahlbar bei Lieferung*, da baeañ pa vo degemeret ar varc'hadourezh, taladur da geñver an deroadur ; *zahlbar bei Sicht*, da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, hag a c'hall bezañ paeet da neb piv bennak en diskouezo, hag a c'hall bezañ paeet kerkent (kenkent) ha degemeret ; *zahlbar an Vorzeiger (an Inhaber)*, da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, da baeañ da neb a ziskouezo anezhañ ; *zahlbar an Herrn Schmidt*, da baeañ d'an aotrou Schmidt, da lakaat war kont-vank an aotrou Schmidt, da lakaat e gourc'hemenn an aotrou Schmidt ; *einen Wechsel zahlbar stellen*, lakaat anv un ti-bank war ul lizher-eskemm, tallec'hiañ un dennadenn, ober talañ un dennadenn en ur bank.

zahlbar ag. : hag a c'haller niveriñ, hag a c'haller kontañ, niveradus ; *nicht zahlbar*, diniveradus.

Zahlbarkeit b. (-) : gouested-paeañ b.

Zahlbrett n. (-s, -er) : taol-gont b., kontouer g.

Zahlbruch g. (-s, -brüche) : kevrenn niverel b.

zählebig ag. : padus, start ouzh ar marv, kalet ouzh ar marv ; *die Katze ist zählebig*, start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv.

zahlen V.k.e. ha V.gw. (hat gezahlt) : paeañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ ; *bar zahlen*, paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ war an tach, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik, paeañ war an taol ; *ich bezahle dann alles bar auf die Krallen / ich bezahle dann alles bar auf die Hand*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol ; *das Doppelte zahlen*, paeañ an doubl ; *in Raten zahlen*, rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz ; *den halben Preis zahlen*, paeañ hanter briz ; *einen Beitrag zahlen*, paeañ e skodenn, skodenniñ ; *pünktlich zahlen*, paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-

ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gweneg evit gweneg, paeañ betek an diner ruz (betek an diner diwezhañ) (Gregor), na azezañ war e votoù ; *Herr Ober, bitte zahlen !* ostiz ! pegement a zlean deoc'h, mar plij ? - ostiz ! grit ho kont, mar plij, ha lavarit din pegement a zlean deoc'h ! - ostiz ! pegement eo ar gont, mar plij ?

Zahlen n. (-s) : paeamant g., paeañ g.

zählen V.k.e. ha V.gw. (hat gezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, jediñ, sifrañ, diniveriñ, digejañ ; *zahlen können*, gouzout kontañ ; *sein Geld zählen*, kontañ e arc'hant ; *an den fünf Fingern (ab)zählen*, kontañ war e vizied ; *in Zweierschritten zählen*, *paarweise zählen*, kontañ dre zaouiou, niveriñ dre zaouadoù ; *in Hunderterschritten zählen*, kontañ dre gantadoù ; *in Fünferschritten zählen*, kontañ dre bempoù ; *in Zehnerschritten zählen*, kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek, niveriñ dre zegadoù ; *die Kinder zählen die Tage bis zum Fest*, ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; 2. c'hoarvezout eus, bezañ en an-unan ; *er zählt schon achtzig Jahre*, en e bevarugentvet bloaz emañ dija, krog eo en e bevar-ugent vloaz, deuet eo dija d'e bevar-ugent vloaz, en (gant) e bevar-ugent vloaz emañ dija ; *das Dorf zählt immer noch zweihundert Einwohner*, daou-c'hant den a zo o chom c'hoazh er vourc'hadenn, ar vourc'hadenn a zo daou c'hant annezad enni c'hoazh ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden*, niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den ; 3. [dre skeud.] dougen, bezañ ar penn kentañ, kontañ, bernout, talvezout ; *hier zählen nur Leistungen*, an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *was zählt, ist die Gesundheit*, ar yec'hed eo ar penn kentañ, pezh a zoug eo ar yec'hed, n'eus nemet ar yec'hed hag a gont, ur pinvidig hep yec'hed 'zo ur c'horf gwisket en arched, anez ar yec'hed n'eus netra ; *das einzige, was für sie zählt, ist der Lohn*, betek ma c'hounezint arc'hant eo heñvel an traoù dezho ; *du hast gemogelt, das zählt nicht !* truchet ac'h eus, ne gont ket ! ; *das zählt am meisten für mich*, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; 4. bezañ unan eus, aparchantañ ouzh, kontañ e-touez, bezañ e-mesk, bezañ e renk ar ; *jemanden unter seinen Freunden zählen*, kontañ u.b. bezañ unan eus e vignoned, kontañ u.b. e-touez e vignoned, lakaat u.b. e-touez e vignoned ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt*, kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet ; *wir zählen jetzt zu den Alten*, erru omp bremañ e renk ar re gozh ; 5. fiziout war, kontañ war ; *auf jemanden zählen*, fiziout war u.b., kontañ war u.b., lakaat e fiziañs (kaout fiziañs) en u.b. ; 6. troioù-lavar ; *seine Tage sind gezählt*, pell emañ ganti, erru eo pell ganti, ne bado ket pell ken, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezhañ gantañ ; *er kann nicht bis drei zählen*, hennezh n'eo ket stank e damouez, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket speredet-fin, ne oar na diouzh "sou" na diouzh "diha", ne oar na Pater na Noster, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, nebeut a gelom en deus, nebeut en deus en e gelom, gwall nebeut a zo en e gelom, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir,

ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, ganet eo war-lerc'h e dad, parañ a ra al loar en e c'henoù ha ne oar ket, gwelet e vez (parañ a ra, kuzhat a ra) al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan pa oa an holl o tebriñ kistin, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrapouezh, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, hennezh a zo bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiaid primañsonat, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, hennezh a zo dall e gash.

Zählen n. (-s) : kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b., sifradur g.

Zahlenangabe b. (-,n) : menegadur e sifroù g., menegadur dre sifroù g., stlenn e sifroù g., roadenn sifroù b., meneg niverel g., kemennadenn niverel b.

Zahlenfolge b. (-,n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., steudad sifroù b.

Zahlengabe g. (-s,-) : [tredan] kaser luskadennoù g.

Zahlengedächtnis n. (-ses) : memor ar sifroù g./b., memor evit ar sifroù g./b.

Zahlenkombination b. (-,en) : kod sifret g., boneg niverel b.

Zahlenlehre b. (-) : niveroniezh b.

Zahlenleiter b. (-,n) : skeul niverel b.

zahlenmäßig ag. : niverel ; *zahlenmäßige Erfassung*, stadegoù lies., stadegennoù lies., feurjed g. ; *zahlenmäßiges Ergebnis*, disoc'h niverel g. ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen*, tud 'zo a ra niver ha netra ken.

Zahlenmaterial n. (-s) : feurjedennoù lies., stadegoù lies., stadegennoù lies.

Zahlenreihe b. (-,n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., steudad sifroù b.

Zahlenschloss n. (-es,-schlösser) : prenn gant ur c'hod sifret g., prenn gant ur voneg sifret g., potailh gant ur c'hod sifret g./b., potailh gant ur voneg sifret g./b., potenn gant ur c'hod sifret b., potenn gant ur voneg sifret b., morailh gant ur c'hod sifret g., morailh gant ur voneg sifret g., kadrans gant ur c'hod sifret g., kadrans gant ur voneg sifret g., krabotinell gant ur c'hod sifret b., krabotinell gant ur voneg sifret b.

Zahlensystem n. (-s,-e) : reizhiad niveriñ b.

Zahlentafel b. (-,n) : taolenn-feurioù b.

Zahlenverhältnis n. (-ses,-se) : kenfeur g.

Zahlenwert g. (-s,-e) : feuriader g., talvoud niverel g., indeks g., faktor g., niver g.

Zähler g. (-s,-) : paeer g. ; *säumiger Zähler*, kozh dleour g., dilerchiad g., gwall baeer g. / paeer fall g. / paeamanter fall g. (Gregor).

Zähler¹ g. (-s,-) : 1. konter g., niveriz b. ; *elektrischer Zähler*, *Stromzähler*, konter tredan g. ; *der Zähler zeigt*

den Stromverbrauch an, ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; *Umdrehungszähler, Tourenzähler*, konter-troioù g. ; *Gesprächszähler*, konter ar pellgomzer g. ; 2. [mat.] niverer g., ranned g.

Zähler² g. (-s,-) : niverer g., gwazour an niveradeg g.

Zählerstand g. (-s,-stände) : bevezerezh merket war ar c'honter g.

zahlfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *zahlfähig sein*, kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ.

Zählgerät n. (-s,-e) : konter g., niverez b.

Zählkarte b. (-,-n) : kartenn niveriñ b., fichenn b., kartoñsenn b.

Zahlkarte b. (-,-n) : paper-arc'hant g., talurzh post g.

zahllos ag. : diniver, diniverus, dreistniver, dreistkont, e-leizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, diouzh an druilh, a-druilhadoù, un niver diniverus g. (Gregor) ; *zahllos wie die Sterne am Himmel*, diniver evel ar stered en oabl ; *zahllos wie Sand am Meer*, diniver evel traezh ar mor, stank evel traezh ar mor, stank evel brenn, ken stank hag an delioù, stank evel ar glizh, puilh evel ar glizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir zahllosen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh hon eus gallet sikour nouspet den.

Zahlmeister g. (-s,-) : paeer g., teñzorier g., komiser kontoù g.

Zahlmittel n. (-s,-) : doare da baeañ g., moneiz g.

zahlreich ag. : niverus, niverek, lies, paot, paot-mat, stank, stank-ha-stank, diniver, e-leizh, druz, puilh ; *in zahlreichen Städten*, en ur bern kêrioù, e kalz a gêrioù, e paot a gêrioù, en un niver bras a gêrioù, en un niver kêrioù, en un toullad mat a gêrioù, e lies kêr ; *zahlreich werden*, stankaat, paotaat, paotañ.

Zählrohr n. (-s,-e) : konter g.

Zählrohrgerät n. (-s,-e) : konter Geiger g.

Zählstab g. (-s,-stäbe) : tailhenn b.

Zahlstelle b. (-,-n) : teñzordi g., teñzoriezh b., kef g.

Zahlstock g. (-s,-stöcke) : tailhenn b.

Zahltag g. (-s,-e) : deiz ar bae g., deiz ar pae g.

Zahlisch g. (-es,-e) : taol-gont b., kontouer g.

Zähluhr b. (-,-en) : konter g.

Zahlung b. (-,-en) : paeamant g., paeañ g., paeadenn b. ; *monatliche Zahlung*, a) sammad miziek g. ; b) paeamant miz-ha-miz g., paeamant dre viz g., paeamant diouzh ar miz g., miziegezh b. ; *seine Zahlungen einstellen*, lakaat diwezh d'e baeamantoù, paouez a baeañ, ehanañ (chom a-sav) gant e baeamantoù ; *eine Zahlung leisten*, paeañ, ober ur baeadenn, ober ur paeamant ; *gegen Zahlung*, gant ma vo paeet, kerkent (kenkent) ha ma vo paeet, kentañ ma vo paeet ; *eine Zahlung eintreiben*, enkefiañ ur paeamant ; *Zahlung erhalten*, paeet, akuitet, graet eo bet ar paeamant ; *Teilzahlung*, lod (lodenn b.) eus ar paeamant g., paeamant a-zarn g., rannbae b.

Zählung b. (-,-en) : kontañ g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b. ; *Volkszählung*, niveridigezh b., niveradeg b.

Zahlungsabkommen n. (-s,-) : emglev evit paeañ g.

Zahlungsanweisung b. (-,-en) : paper-arc'hant g.

Zahlungsart b. (-,-en) : doare da baeañ g., doareenn da baeañ b.

Zahlungsaufschub g. (-s,-aufschübe) : goursez-dle g.

Zahlungsauftrag g. (-s,-aufträge) / **Zahlungsbefehl** g. (-s,-e) : urzh-paeañ g.

Zahlungsbedingung b. (-,-en) : divizoù evit paeañ lies. ; *günstige Zahlungsbedingungen*, aezamantoù evit paeañ lies.

Zahlungsbeleg g. (-s,-e) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g.

Zahlungsbescheinigung b. (-,-en) /

Zahlungsbestätigung b. (-,-en) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g. ; *sich (t-d-b) eine Zahlungsbestätigung holen*, dont da dennañ kuitañs.

Zahlungsbilanz b. (-,-en) : mentel ar paemantoù b., bilañs ar paemantoù g.

Zahlungseingang g. (-s,-eingänge) : enkefiadur g., enkefierezh b.

Zahlungsempfänger g. (-s,-) : gounideg ar baeadenn g., taladour g.

zahlungsfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *zahlungsfähig sein*, kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ.

Zahlungsfähigkeit b. (-) : gouested-paeañ b.

Zahlungsfrist b. (-,-en) : termen paeañ g. ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen*, asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle, grataat astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle.

Zahlungsgebühr b. (-,-en) : mizoù enkef lies.

zahlungskräftig ag. : pinvidik-bras, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, an arc'hant war ar raden gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hantet bravik, pinvidik-dreist, kreñv an traoù gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok, war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, mat ar bed gantañ, start war e elloù, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *zahlungskräftig sein*, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, kaout madoù, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk.

Zahlungsmittel n. (-s,-) : doare da baeañ g., moneiz g. ; *gesetzliches Zahlungsmittel*, moneiz-red g.

Zahlungsrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h-dle g.

zahlungsunfähig ag. : divarrek da baeañ, dic'halloud da baeañ, dibaeer ; *er ist zahlungsunfähig*, kras eo, diarc'hant eo, ne c'hall ket paeañ, hennezh a zo dic'halloud da baeañ.

Zahlungsunfähigkeit b. (-) / **Zahlungsunvermögen** n. (-s) : dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b.

Zahlungsverbindlichkeit b. (-,-en) : redi paeañ g.

Zahlungsverpflichtung b. (-,-en) : redi paeañ g.

Zahlungsverbot n. (-s,-e) : kael ouzh ar paeamant b., skoilh ouzh ar paeamant g.
Zahlungsverkehr g. (-s) : oberiadennou arc'hant lies., eskemm arc'hant g.
Zahlungsverweigerung b. (-,-en) : refuz paeañ g.
Zahlungsverzug g. (-s,-verzüge) : dale paeañ g.
Zahlungsziel n. (-s,-e) : termen paeañ g.
Zählwerk n. (-s,-e) : konter g.
Zahlwert g. (-s,-e) : talvoudegezh niverel b.
Zahlwort n. (-s,-wörter) : [yehz.] anv-gwan niveriñ g., anv-gwan pegementiñ g.
Zahlzeichen n. (-s,-) : sifr g., niverenn b.
Zählzeit b. (-,-en) : [sonerezh] pred g. ; *betonte Zählzeit*, pred kreñv g. ; *unbetonte Zählzeit*, pred gwan g.
zahn ag. : doñv, sentus, kuñv, reizh, habask ; *ein zahmes Pferd*, ur marc'h sentus g., ur marc'h habask g., ur marc'h kuñv g., ur marc'h reizh g. ; *zahn werden*, doñvaat, kuñvaat, dic'houezañ ; *zahmer werden*, sentusaat, furaat, reishaat.
zähmbär ag. : hag a c'haller doñvaat, hag a c'haller digrizañ, hag a c'haller kuñvaat, hag a c'haller damesaat, hag a c'haller dic'houezañ.
zähmen V.k.e. (hat gezähmt) : doñvaat, doñvañ, doñvikaat, dic'houezañ, kuñvaat, digrizañ, pleustriñ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rañjennañ, derc'hel war, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, souplaat, plegañ, lakaat da blegañ d'an-unan, lakaat da sentiñ ouzh an-unan, reizhañ ; *ein wildes Tier zähmen*, doñvaat ul loen gouez, digrizañ ul loen gouez, maoutañ ul loen gouez.
Zähmer g. (-s,-) : doñvaer g., damesaer g.
Zahmheit b. (-) : doñvded b., sentusted b., reizhder g. soublded b., kuñvded b., kuñvder g., kuñvelezh b., kuñvnez b., habaskter g., habaskted b.
Zähmung b. (-) / **Zähmen** n. (-s) : 1. doñvidigezh b., doñvadur g., damesaerezh g., digrizadur g. ; 2. [dre skeud.] kabestriñ g., sujidigezh b.
Zahn g. (-s,Zähne) : 1. dant g. ; *Zähne*, dent lies., [dre fent] milinoù lies. ; *fauler Zahn*, dant bruket g., dant merglet g., dant revet g. ; *hohler Zahn*, dant kleuz g., dant toull g. ; *hohler Zahn mit Karies*, dant toull brein g. ; *scharfe Zähne*, dent lemm lies. ; *das Kind bekommt Zähne*, sevel a ra dent d'ar bugel, ar bugel a gas dent ; *Milchzähne*, dent-laezh lies. ; *Vorderzahn*, dant a-raok g., rakdant g. ; *Augenzahn*, *Eckzahn*, dant-lagad g., ankant g. ; *Mahlzahn*, *Backenzahn*, dant-malañ g., kildant g. ; *Schneidezahn*, rakdant g. ; *breiter, großer Schneidezahn*, P. golvazh b. ; *Weisheitszahn*, dant-korn g. ; *Stiftzahn*, *falscher Zahn*, dant lakaet war un ibil g., dant ibiliat g., dant faos ibiliat g., dant nevez g., dant oberiet g., dant kalvezadel g. ; *die unteren Zähne*, an dent traoñ lies. ; *die oberen Zähne*, an dent krec'h lies. ; *der Zahn fault*, breinañ (brukañ, merglañ) a ra an dant ; *ihm klappern die Zähne*, emañ o strakal (o stakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; *mit den Zähnen knirschen*, skignat e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ, tarzhañ e zent ; *sich die Zähne putzen*, broustañ (gwalc'hiñ) e zent, frotañ e zent (Gregor) ; *nach dem Essen muss man sich die Zähne putzen*, goude en devout debret e rank an den

gwalc'hiñ e zent ; *mein Zahn wackelt, mein Zahn ist wackelig, mein Zahn sitzt locker*, va dant a loc'h, erru laosk eo va dant, brallañ a ra va dant ; *die Zähne zusammenbeißen*, stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *einen Zahn ziehen*, tennañ un dant, turkezañ un dant ; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen*, kuruniñ un dant ; *jemandem die Zähne ausbrechen, jemandem die Zähne zerbrechen*, dizantañ u.b. ; *sich die Zähne plombieren lassen*, lakaat plomañ e zent ; *seine Zähne verlieren*, dizantañ ; *dem Alten fehlten einige Zähne*, toull e oa rastell ar paotr kozh ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne*, an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a doezell va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debrñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debrñ an avaloù-se ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte*, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *dieser Zahn schmerzt mir (mich)*, *wenn ich darauf drücke*, pa bouezan war an dant-se em bez poan ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln*, diwar dent ur marc'h ez anavezer e oad ; *der Hund zeigt die Zähne*, diskouez a ra ar c'hi e zent, diskouez a ra ar c'hi an dent, diskrognal a ra ar c'hi, skignat a ra ar c'hi e zent ; *die Pfeife zwischen den Zähnen festhalten*, stardañ e gorn-vutun etre e javedoù.

2. [dre skeud.] *die Zähne zusammenbeißen*, moustrañ (derc'hel) war e boan, derc'hel kuzh e boan, gouzañv ur boan bennak hep diskouez anezhi, stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *sich die Zähne an etwas ausbeißen*, chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent, tapout un enken, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus udb, bezañ gwall nec'het o c'houzout penaos dont a-benn eus udb, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout penaos ober diouti, na vezañ evit udb, ober kazeg, chom kazeg, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn, ober un dro gazh, ober kazh, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ udb dreist e vaner (dreist e nerzh) ; *jemandem lange Zähne machen*, lakaat an dour da zont e (war) genoù u.b., tennañ dour eus dent u.b., lakaat genoù u.b. da zourenniñ, lakaat u.b. da c'hlaourenniñ, lakaat dent u.b. da wadañ, tennañ gwad eus dent u.b. ; *jemandem die Zähne zeigen*, diskouez e zent d'u.b., diskouez an dent d'u.b., diskrognal ouzh u.b., kinnig tagañ u.b., skignat (Gregor), skignat e zent ; *jemandem den Zahn ziehen*, a) digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ e zaoulagad d'u.b., difaziañ u.b., didouellañ u.b., dibikouzañ spered u.b., dibikouzañ u.b. ; b) [dre skeud.] kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b.,

reiñ e stal d'u.b., kontañ e damm d'u.b. ; *bis an die Zähne gerüstet (bewaffnet)*, armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù gantañ mui-pegem-mui, armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern ; *jemandem auf den Zahn fühlen*, mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., furchal betek e kreiz u.b. / furchal e kalon u.b. (Gregor) ; *Haare auf den Zähnen haben*, kavout an ibil da lakaat en toull, na vezañ yod en e c'henoù, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vezañ ar bibid gant an-unan, na vezañ rabat ebet war e deod, na vezañ a yod stag ouzh e deod, na vezañ bet roet d'an-unan e deod evit lipat mogerioù, na vezañ stag e deod ouzh an daou benn, bezañ frank e c'henoù, na vezañ bet laeret he femp gwenneg gant ar wrac'h he doa e zistagellet, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ ledan eus plas al loa, bezañ bras e veg evel beg ur puñs, bezañ lampr e deod, bezañ lamprik e deod, bezañ libr ha drant e deod, bezañ teodet mat, bezañ latennet-kaer, bezañ klakenn, bezañ dilu a deod, bezañ beget mat, bezañ begek, bezañ teodek, bezañ ur paotr flav, kaout teod, bezañ un teod mat a zen, bezañ distagellet mat, na vezañ nodet e deod, bezañ mat e deod, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn*, blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; *er hat Haare auf den Zähnen*, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hloubous a zo war e c'henoù, n'eus rabat ebet war e deod, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh a zo klakenn ; *sich mit Zähnen und Klauen wehren*, en em zifenn par d'un diaoul (a-holl-nerzh e gorf), distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, en em zifenn d'ar mud ; *Auge um Auge, Zahn um Zahn*, kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - losk evit losk, goulvi evit goulvi - krog evit krog - da gazh mat razh heñvel - evel a raio a gavo - n'eus den fin n'en deus e goulz - lagad evit lagad - stoub evit stoub / lin evit lin (Gregor) ; *der Zahn der Zeit*, ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben*, e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; P. *einen Zahn zulegen*, plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, reiñ kent d'e varc'h, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou ; *einen Zahn drauf haben*, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kent d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na

yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

3. [tekn.] dant g., dantig g., harason g. ; *Sägezähne*, dent an heskenn lies., dentigoù an heskenn lies., bizied an heskenn lies. ; *Zähne eines Kammes*, dent ur grib lies.

zahnartig ag. : heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnarzt g. (-s,-ärzte) : dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g. ; *zum Zahnarzt gehen*, mont da di an dentour.

Zahnarzthelfer g. (-s,-) : skoazeller dentour g.

Zahnärztin b. (-,-nen) : dentourez b.

zahnärztlich ag. : ... dent ; *zahnärztliche Behandlung*, intentoù dent lies., prederioù dent lies.

Zahnausziehen n. (-s,-) : tennerezh dent g.

Zahnauszieher g. (-s,-) : tenner-dent g.

Zahnbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] intentoù dent lies., prederioù dent lies.

Zahnbein n. (-s,-e) : [korf.] olifant an dent g., ivor an dent g.

Zahnbelag g. (-s,-beläge) : kresten dent str., tartr g.

Zahnbett n. (-s,-en) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

Zahnbogen g. (-s,-bögen) : **1.** [korf.] gwareg an dent b. ; **2.** [tekn.] gwareg dantek b., gwareg dantet b.

Zahnbrecher g. (-s,-) : tenner-dent g.

Zahnbrücke b. (-,-n) : [mezeg.] pont-dent g.

Zahnbürste b. (-,-n) : broust-dent g.

Zahncreme b. (-,-s) : toaz-dent g.

zähnefletschend ag. : hag a skrign e zent, hag a ziskrogn, hag a ginnig tagañ.

Zähneklappen n. (-s) : strakadeg dent b., tarzhadeg dent b., skrignadeg b., skrign dent g., skrignadenn b., grigoñs g., grigoñserezh g., rigogn g., tarzherezh-dent g. ; *Heulen und Zähneklappen*, goueladegoù ha grigoñsadeoù-dent, leñvad ha skrign dent, leñvadeg ha skrignadeg dent, gouelvan ha grigoñs an dent (Gregor).

zähneklappernd ag. : hag a strak e zent, hag a darzh e zent.

Zähneknirschen n. (-s) : skrignadeg dent b., grigoñs g., grigoñserezh g., skrign dent g., chourik dent g., chourikadenn dent b., chourikerezh dent g., skrignadenn b., rigogn g., tarzherezh-dent g., tozonañ g.

zähneknirschend ag. : hag a skrign e zent, hag a c'hrigoñs.

zähneln (hat gezähnt) / **zähnen** (hat gezähnt) V.k.e. : dentañ, kranellañ, tarzheñlañ.

zahnen V.gw. (hat gezähnt) : sevel dent d'an-unan, kas dent

Zahnen n. (-s) : kas dent g.

Zahnersatz g. (-es) : [mezeg.] dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g., dentosod g.

Zahnfach n. (-s,-fächer) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

Zahnfäule b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krign g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnfleisch n. (-es,-e) : 1. muñsun b., kig-dent g., kig an dent g., karvan b., mougnoù lies. ; *das Zahnfleisch schmerzt mich (mir)*, poan am eus e kig va dent ; *das Zahnfleisch ablösen*, dizoleiñ gwizienn un dant, dizoleiñ gwizioù an dent, disklosañ un dant ; *das Zahnfleisch ist entzündet*, gor a zo er vuñsun ; 2. [dre skeud.] P. *auf dem Zahnfleisch kriechen*, bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip.

Zahnfleischbluten n. (-s) : [mezeg.] diwadañ ar muñsunoù g.

Zahnfleischreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] resediñ ar muñsunoù g.

Zahnfleischschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] muñsunad b.,

Zahnfleischschwund g. (-s) : [mezeg.] disklosañ g.

zahnförmig ag. : heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, a-stumm gant un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, e doare dent, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnfüllung b. (-,-en) : plomadur g., plomadenn b.

Zahngestänge n. (-s,-) : drezen b., drezen-bod b., drezen-houarn b., bazh drezen b.

Zahnhal g. (-es,-halse) : [korf.] choug an dant g., gouzoug an dant g. [*Cervix dentis*].

Zahnheilkunde b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b.

Zahnhöhle b. (-,-n) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

zahnig ag. : dantek.

Zahnkaries b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krig g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnkitt g. (-s) : [mezeg.] semant g., diraskorn g.

Zahnklammer b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b.

Zahnklinik b. (-,-en) : klinikenn prederioù dent b.

Zahnkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] kurunenn dantek b., kurunenn dantet b.

Zahnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zahnkrone b. (-,-n) : [korf.] kurunenn an dant b. ; *die Zahnkrone abnehmen*, didogañ an dant.

Zahnlaut g. (-s,-e) : [yezh.] dantenn b., kensonenn zent b.

Zahnlehre b. (-) : [mezeg.] studi an dent g., dentouriezh b.

Zahnleiste b. (-,-n) : drezen b., drezen-bod b., drezen-houarn b., bazh drezen b.

zahnlos ag. : ratous, dizant, dizent, dizantet, dizantet-holl ; *zahnloser Kiefer*, moñsenn b. [*lies. moñsoù*], muñsun b., muñsun dizant b., javedad dizent (dizant, ratous) b., karvan dizant (dizent, ratous) b. ; *mit zahnlosen Kiefern*

essen, mougnañ ; *zahnloser Mensch*, ratouz g., ratous a zen g., den dizantet-holl g.

Zahnlücke b. (-,-n) : dant hag a vank g., toull er rastell dent g.

Zahnmark n. (-s) : bouedenn an dant b.

Zahnmedizin b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b.

Zahnpasta b. (-,-pasten) : toaz-dent g.

Zahnpastalächeln n. (-s) : mousc'hoarzh hag a ziskouez div rastellad dent yac'h ha gwenn g., dent hag a sked e skrin an diweuz lies.

Zahnpastatube b. (-,-n) : korzennad toaz-dent b.

Zahnpflege b. (-) : prederioù dent lies., intentoù dent lies. ; *Mund- und Zahnpflege*, yec'hedouriezh dent b., yec'hedoni dent b.

Zahnplombe b. (-,-n) : plomadur g., plomadenn b.

Zahnprothese b. (-,-n) : [mezeg.] dentosod g., dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g.

Zahnputzglas n. (-es,-gläser) : gwerenn dent b.

Zahnrad n. (-s,-räder) : rod dantek b., dentrod b., kraouenn b., rod-drez b., rod-kendantañ b.

Zahnradantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre rodoù dantek g.

Zahnradbahn b. (-,-en) : hent-houarn dre zrezenn g.

Zahnradchen n. (-s,-) : kraoñenn b.

Zahnradwerk n. (-s,-e) / **Zahnradgetriebe** n. (-s,-) : rodeg b., rodaoueg b., kendentadur g.

Zahnreihe b. (-,-n) : rez dent b., regennad dent b., renkad dent b., rastell b./g., rastellad b./g.

Zahnschein g. (-s,-e) : paperenn evit intentoù dent digoust b., paperenn evit prederioù dent digoust b.

Zahnschmelz g. (-es,-e) : amailh an dent g., prigwer an dent str.

Zahnschmerzen lies. : poan dent b., droug dent g. ; *Zahnschmerzen haben*, kaout poan dent, kaout droug dent, bezañ klañv gant e zent, kaout poan en e zent, kaout diaezamant gant ar boan dent, bezañ gant an droug dent, bezañ un dant fall o c'hoari gant an-unan ; *wütende Zahnschmerzen*, poan dent araj b., droug dent araj g., gwall varrad (gwall grogad, gwall daol) droug dent g., gwall gaouad droug dent g./b. ; *meine Zahnschmerzen sind vorbei*, torret eo ar boan dent din, aet eo ar boan dent diwarmon.

Zahnseide b. (-,-n) : neudenn da naetaat an dent b., neudenn skarz-dent b.

Zahnsichel b. (-,-n) : falz-dantek b.

Zahnspange b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b.

Zahnstange b. (-,-n) : drezen b., drezen-bod b., drezen-houarn b., bazh drezen b.

Zahnstein g. (-s,-e) : kresten dent str., tartr g. ; *Zahnstein bekommen*, krestenenniñ.

Zahnstift g. (-s,-e) : [mezeg.] ibil g.

Zahnstocher g. (-s,-) : skarz-dent g., karzh-dent g.

Zahnstummel g. (-s,-) / **Zahnstumpf** g. (-s,-stümpfe) : skodig dant g., skilfenn dant b., skarvenn-dant b.

Zahntechniker g. (-s,-) : mekaniker-dent g., aozer dent faos g.

Zahnung b. (-,-en) : [tekn.] dantadur g., dent lies.

Zahnwal g. (-s,-e) : [loen.] morvil dantet g., morvil dantek g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen*, ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir.

Zahnwechsel g. (-s,-) : eil dent lies.

Zahnweh n. (-s) : [mezeg.] poan dent b., droug dent g.
Zahnwurzel b. (-, -n) : gwrizienn an dant b. [*liester* gwriziennou an dent, gwrizioù an dent].
Zahnwurzelzange b. (-, -n) / **Zahnzange** b. (-, -n) : [mezeg.] bukorvu g., bikorbi g., turkez da dennañ an dent b., tenner dent g.
Zähre b. (-, -n) : [barzh.] daer g./str., daeraouenn b., gouel g., gouelerezh g., goueladeg b., leñv g., leñvadenn b., garm g., garmadenn b.
Zaibatsu n. (-, -s) : zaibatsu g.
Zain g. (-s, -e) : [metal.] barrenn b., tolzenn b.
zainen V.k.e. (hat gezaint) : [filzier] goveliañ evit ar wech kentañ, diskar.
Zander g. (-s, -) : [loen.] sandrenn b. [*liester* sandred].
Zange b. (-, -n) : 1. pigosell b., piñsetez b., piñsetenn b. ; *Nagelzange*, pigosell-ivinoù b., piñsetez-ivinoù b., piñsetenn-ivinoù b. ; 2. gevel b., piñsedoù lies. ; *Beißzange*, *Kneifzange*, turkez b. ; *mit einer Beißzange herausziehen*, turkezañ ; *Schmiedezange*, gevel b. ; [istor] *mit glühenden Zangen zwicken*, geveliat ; 3. [mezeg.] kregier lies., loaioù-gwilioudiñ lies. ; 4. [loen.] meud g., pav-drailh g., pav-sizailh g., biz bras g., pav bras g., pav meudek g. ; 5. [dre skeud.] *ihn möchte man nicht einmal mit der Zange anfassen*, lous eo evel un targazh, lous eo evel un hoc'h, ken hudur eo hag ar seizh pec'hed, du eo ken na gomz, lous-mezhus eo, tarasennet-holl eo, ur gramenn (un ounezer) a zo warnañ, n'eus nemet loustoni anezhañ, kac'hus eo, lous-brein eo, lous eo evel un hoc'h, lous-gagn eo, lous eo ken na gomz, lous-pemoc'h eo, lous eo evel ul laouenn, lous eo evel ar seizh pec'hed, lous-lous eo, lous-teil eo, lous-spontus eo ; *jemanden in der Zange haben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *jemanden in die Zange nehmen*, atersañ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennou forzh pegement ouz u.b., ober goulennou ken-ha-ken ouzh u.b., ober goulennou ken-ha-kenañ ouzh u.b., ober goulennou kenañ-kenañ ouzh u.b. ober goulennou mui-pegen-mui ouzh u.b., ober goulennou gwazh-pegen-gwazh ouzh u.b.
zängen V.k.e. (hat gezängt) : goveliañ.
Zangenbewegung b. (-, -en) : [lu] gronnadur g., kaeliadur g., kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g. ; *den Feind durch eine Zangenbewegung einkesseln*, serriñ an durkez war an enebourien, pakañ an enebourien e gwask an durkez, gronnañ an enebourien a bep tu, enkañ an enebourien, enkaat an enebourien.
Zangengeburt b. (-, -en) : gwilioud gant sikour ar loaioù-gwilioudiñ g.
Zank g. (-s, Zänke) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., distok g., luz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., jel g., breud g., striv g., reuz g., freuz g., chak g., c'hoari g., debr g., tag g., fred g., riot g., rioterezh g., chikan g., sinkan b., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., kabal b., kabalad b., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogou lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'hagn (c'hign-c'hagn) g., chabous g., hennon g., dispec'h g., arvell g., bretac'h g., brete g., soroc'h g., storlok g., noaz g., tatin g., arguz g., arguzerezh g., bec'h g., butun g.,

pigell b. ; *mit jemandem Zank suchen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, arvell, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b. ; *in diesem Haus gibt es nur Zank und Streit*, sach-blev (krog-blev, fich-blev, krogou, diskrap, patati, kroz, reuz) a vez bemdez-c'houloù ganto en o ziegezh, nag a chabous a vez bemdez gant ar re-mañ, nag a ziskrap bemdez en ti-mañ, bepred c'hin-c'hagn (c'hign-c'hagn) a vez etrezo, dael a vez bepred ganto, emaint bepred en arvell, amañ avat e strak an traoù, chao a vez du-se, ganto e vez buheziou, atav e vezont oc'h en em zebriñ (oc'h en em zrailhañ), n'eus peoc'h diouzh o genoù na noz na deiz, pebez reuz ganto ; *es hat nie Zank zwischen uns gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *einen Zank schlichten*, kompezañ ur rendael, ingalañ ur rendael, reizhañ ur rendael, kompezañ an traoù [etre an dud], kempouezañ un diemglev, heñvelaat ar mennozhioù, renkañ un diemglev, didrenkañ ar soubenn, reizhañ un dizunvaniezh, ingalañ un tabut, diveskañ arguzoù, lakaat diwezh d'un tabut, plaenaat an traoù.

Zankapfel g. (-s, -äpfel) : draen-fulh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g.

Zankdrache g. (-n, -n) : rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhiell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

zanken V.gw. (hat gezankt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, en em rezoniñ, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *mit jemandem herumzanken*, bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., bezañ c'hin-c'hagn (c'hign-c'hagn) gant an-unan hag unan all, bezañ sach-blev (dael, chabous, patati, c'hoari, blev, fich-blev, krog-blev, krogou, butun, jeu, kroz) etre an-unan hag unan all, arguziñ ouzh u.b., tabutal ouzh u.b., arvellat ouzh u.b., krignat fri u.b. ; *er zankt gern*, un tabuter an hini eo, atav e vez oc'h ober e gilhog, atav e vez o klask kint (kign, jeu, kastilhez) ouzh ar re all, ur gilhenn eo hennezh, un arveller eo hennezh, tabuter hag arveller eo, ober a ra ur bern ardoù, plij a ra dezhañ klask afer ouzh ar re all ; *um des Kaisers Bart zanken*, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober kalz a drouz evit disterdra, ober trouz bras evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all.

V.k.e (hat gezankt) : *jemanden zanken*, ober dael ouzh u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., krignat fri u.b., krozal (gourdrouz, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., krozal (soroc'hal) d'u.b.

V.em. : **sich zanken** (hat sich (t-rt) gezankt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, en em randaeliñ, en em vreutaat, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em chakat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, en em bikailhat, en em gribinañ, regasal, kas anezhi, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *sich mit jemandem über (um) etwas zanken*, tabutal (ober dael) ouzh u.b. a-zivout udb, kaout tabut gant u.b. diwar-benn udb, kaout un taol hek gant u.b. a-zivout udb., kaout ger ouzh u.b. a-zivout udb., rendaeliñ ouzh u.b. diwar-benn udb, arguziñ ouzh u.b. a-zivout udb ; *sie haben sich gezankt*, un dra bennak a zo bet etrezo, un tamm pigell a zo bet etrezo.

Zänker g. (-s,-) : tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., noazour g., nagenner g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., soroc'her g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kanner g., emganner g., chilper g., kavailhañ g., penn bervet g.

Zänkerei b. (-,-en) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., distok g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., arguz g., arguzerezh g., arvell g., bec'h g. ; *es gab öfters Zänkereien unter den Geschwistern*, broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, kroz) a oa alies etre bugale an ti.

Zankgeist g. (-es,-er) : spered tabuter a zen g., spered rioter a zen g., spered sikaner a zen g., spered chikaner a zen g., spered nagenner a zen g., noazour g., tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., nagenner g., chilper g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., soroc'her g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kavailhañ g., penn bervet g.

zankhaft ag. / **zänkisch** ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, kintus, diaes, tagnous, ourz, rachous, araous, dirukel, kroz, krozus, bellus, kannus, tagus, kavaillhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus ; *zänkisches Weib*, rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spenn b., tarzbigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zankschrift b. (-,-en) : flemmskrid g.

Zanksucht b. (-) : doug da glask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan) ouzh ar re all g., doug da glask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh ar re all g., tagnousted b., mouzherezh g., araousted b., araouster g.

zanksüchtig ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, kintus, diaes, tagnous, ourz, rachous, araous, dirukel, kroz, krozus, bellus, kannus, tagus, kavaillhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus.

Zankteufel g. (-s,-) : [dre skeud.] 1. [paotr] kef-tan g., penn-tan g., nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trouk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., penn bervet g., fouin g., ebeul g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; 2. [plac'h] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., pikez b., pikez du b., pikez fall b., bleizez b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spenn b., tarzbigell b., beg m'en argarzh g., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zapf g. (-s, Zäpf) : *sellit ouzh Zapfen*.

Zäpfchen n. (-s,-) : 1. [tekn.] steudenn vihan b., bont g., stouvell vihan b., broch g., bilh b., dousil g. ; 2. [korf.] hugenn b., huged g., hugedenn b., ankoue g. ; 3. [mezeg.] dianaeuenn b., kilhenn b., P. obus g., louzoù revr g.

Zäpfchen-R n. (-) : *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen*, komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilh, riziñ.

zapfen V.k.e. (hat gezapft) : 1. tennañ eus ar varrikenn ; *Bier zapfen*, P. goro ur varrikenn vier, goro ar vuoc'h vesk ; 2. [mezeg.] ober un tennañ da.

Zapfen g. (-s,-) : 1. bont g., stouvell b., boustouv g., kog g. [*liester kogoù*], pint g., pin g., alc'hwez g., c'hwitell b., brikezenn b. ; *Bier vom Zapfen schenken*, diskargañ bier diwar wask.

2. [tekn.] ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., marc'h g. [*liester marc'hoù*], tarval g., sankell b., fichell b., draen g., draenenn b., filenn b. ; *Holzzapfen*, ibil koad g., ibil prenn g., bilh g., broch g. ; *Zapfen und Zapfenloch*, steudenn ha garan, filenn ha garan ; *mit Zapfen befestigen*, ibiliañ, steudennañ ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen*, an ibilioù a zalc'h an armel.

3. *Tannenzapfen*, aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig*, an avaloù-pin a zo pikernioù anezho.

4. [douar.] hinkin-maen g.

5. [korf.] hinkin al luc'hsae g.

6. *Eiszapfen*, dant-Genver g., chutell c'hlizh b., hinkin g., hinkin skorn g., kleze-splih g.

Zapfenbohrer g. (-s,-) : talar g.
Zapfenkupplung b. (-,-en) : [tekn.] koublañ gant brochoù g., koubladur gant berioù g., koubladur gant sankelloù g., koubladur gant fichelloù g.
Zapfenlager n. (-s,-) : [tekn.] kador b., kib b.
Zapfenloch n. (-s,-löcher) : 1. toull ar varrikenn g. ; 2. [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfenloch*, steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *mit einem Zapfenloch versehen*, ingochañ.
Zapfensäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn rezañ b.
Zapfenstein g. (-s,-e) : hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.
Zapfenstreich g. (-es,-e) : keulfe g., lazh-gouloù g. ; *Zapfenstreich blasen (schlagen)*, seniñ keulfe (Gregor).
Zapfenträger g. (-s,-) : [louza.] gwez-rousin str., avalpineg g.
Zapfentropfstein g. (-s,-e) : hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.
Zapfenzieher g. (-s,-) : distouwer g.
Zapfhahn g. (-s,-hähne) : kog g., c'hwitell ar varrikenn b., pin g., alc'hwez barrikenn g., c'hwitell b., brikezenn b.
Zapfjunge g. (-n,-n) : mous boutailher g.
Zapfloch n. (-s,-löcher) : 1. toull ar varrikenn g. ; 2. [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfloch*, steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *mit einem Zapfloch versehen*, ingochañ.
Zapfpistole b. (-,-n) : pistolenn ar bourvezerez dour-tan b., pistolenn ar blomenn dour-tan b., pistolenn an dour-tan b.
Zapfsäule b. (-,-n) : pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b.
Zapfstelle b. (-,-n) : pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., porzh-servij g.
zappelig ag. : fifilus, fringus, fistoul, feul, fichfich, fiñvfiñv, drant.
Zappelman g. (-s,-männer) : margodenn b., Yann-blev g.
zappeln V.gw. (hat gezappelt) : 1. filañ, fichañ, fistoulat, difrepañ, lammat, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, en em zifrepañ, en em vaniañ, fichfichal, diswinkal, difrinkal, frinkal ha difrinkal, difelpañ, diskrapañ, firbouchal, feulañ, flipata, rigasat, tarlaskat, friantañ, fringal, turlutañ, meskañ, merat ; 2. [dre skeud.] *jemanden zappeln lassen*, ober d'u.b. langisañ / lezel u.b. da langisañ (Gregor), lezel udb da zizeriañ (da c'houlerc'hiñ), lezel u.b. da sec'hañ, delc'her u.b. e bec'h.
Zappeln n. (-s) : difreterezh g., difretadennoù lies., fifil g.
Zappelphilipp g. (-s,-e/-s) : P. 1. preñv g., buzhug str., kontron str. ; 2. [dre skeud.] ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., jestraouer g., ribouler g. ; *er ist ein Zappelphilipp*, ne ra nemet lavigat, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un hinkin a vugel eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, fich-fich e vez atav, boulijant eo, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad

bev a zo ennañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, fiñv-difiñv eo.

zappen V.gw. (hat gezappt) : zapiñ.

zappenduster ag. : *damit sieht es zappenduster aus*, gwallfinveziñ a raio, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, echuiñ a raio fall an abadenn, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwerv ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Zapping n. (-s) : zapiñ g.

Zappler g. (-s,-) : ficher g., mesker g., breser g., fistoul g., breskenner g., trapikell b., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g.

zapplig ag. : *sellit ouzh zappelig*.

Zar g. (-en,-en) : tsar g. ; *Väterchen Zar*, hon tadig an tsar g.

Zarathustra g. : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.

Zarathustrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester zoroastriz*].

Zarathustrismus g. (-) : Zoroastregezh b.

Zarentum n. (-s) : tsarelezh b.

Zarin b. (-,-nen) : tsarez b.

Zarismus g. (-) : tsarelouriezh b.

Zarist g. (-en,-en) : tsareler g., tsarelour g.

zaristisch ag. : 1. tsarelour ; *zaristische Zeitung*, kazetenn dsarelour b. 2. tsarek ; *zaristisches Regime*, renad tsarek g.

Zarge b. (-,-n) : 1. stern g., framm g., kant g. ; 2. garan b., janabl g., jerbladur g.

Zargzieher g. (-s,-) : garaner g., jerbler g.

zart ag. : 1. tener, bouk, gwak ; *zartes Fleisch*, kig gwak g., kig tener g., kig bouk g., kig brusk g., kig blot g., kig tener-glizh g. ; *zartes Gras*, geot blein str. ; *mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden*, re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; *eine zarte, empfindliche Haut haben*, kaout kroc'hen berr ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich*, ar vabiged o devez kroc'hen berr ; 2. tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, blin, blouc'h, bouk e galon, meizh a galon ; *zartes Kindesalter*, oad tener g. ; *von zartem Kindesalter an*, a-barzh ma oa den ac'hanon (Gregor), a-vihanik, abaoe an oad tener ; *die zarteste Jugend*, ar yaouankiz vunut b. ; *zartes Herz*, kalon gizidik b., kalon wiridik b., kalon beñver b. ; *von zarter Gesundheit*, stummet diouzh bezañ klañv alies, kizidik ouzh ar c'hleñvedoù, klañvidik, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hag a gouezh alies en arwez ar yer, fall e gorf, hag en deus korf fall, disterik e yec'hed, ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all ; *zarter Pinsel*, barr-livañ kizidik g. ; *ein zart besaitetes Gemüt*, ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g. ; 3. blot, blouc'h, flour, blin, kuñv, dous, douserus, skañv, moan, gwak, c'hwec, c'hwec d'ar galon, dilikat, gwar, habask, jentil, klouar, meizh, sev, dic'harv, tener-glizh ; *zarte Stimme*, mouezh flour b., mouezh dous b., mouezh skañv b., mouezh voan b. ; *zarte Weisen*, kanaouennoù eus ar c'hwekañ lies. ; *zarte Melodie*, ton flour g. ; *zarte Hände*, daouarn flour lies., daouarn gwak lies. ; *zarte Worte*, komzoù flour lies., komzoù tener-glizh

lies. ; *zartes Gefühl*, teneridigezh b., douster g., tenerded b., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b. ; *das Korn wogt zart im Wind*, milzin e vrafsell an ed gant an aezhenn war o c'horzennoù.

zartbitter ag. : [chokolad] du.

Zartbitterschokolade b. (-) : chokolad du g.

Zärte b. (-) : teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b.

Zärtelei b. (-) : falsteneridigezh b., brizhtenerded b.

zärteln V.k.e. (hat gezärtelt) : *jemanden zärteln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b.

zartfühlend ag. : tener, kizidik, dous, kuñv, dilikat, blizidik, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, dilikat, klouar, meizh a galon, bouk e galon.

Zartgefühl n. (-s) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., blizidigezh b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b.

zartgliederig ag. : moan, mistr, freilhennek, lank.

Zartheit b. (-, -en) : 1. teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekter g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourded b., dilikatiri b., flourenn b., habaskted b., habaskter g., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b. ; *die Zartheit ihrer Haut*, flour he c'hroc'hren g., flourder he c'hroc'hren g., flourenn he c'hroc'hren b. ; 2. kizidigezh b., gwiridigezh b.

zarterzig ag. : kizidik, gwiridik, peñver, truezus, trugarezus, klouar, kuñv, meizh a galon, tener, bouk e galon.

zärtlich ag. : 1. dous, douserus, tener, flour, karantezus, karantek, karadek, karus, c'hwek, kuñv, meizh, cherisus, flours, cherus, chourus, gwar, hegarat, hegar, gentil, klouar, sev ; *für jemanden zärtliche Gefühle hegen (empfinden)*, kaout teneridigezh en andred u.b. ; *zärtlich lieben*, karout gant ur galon tener-glizh, karout a-greiz-kalon ; *er blickte sie zärtlich an*, ober a rae al lagad dous dezhi, ober a rae lagad flour dezhi, ober a rae lagad mignon dezhi, ober a rae lagad bihan dezhi, ober a rae selladoù tener dezhi, ober a rae lagadig outi, luc'hañ a rae outi, lugerniñ a rae outi, ober a rae selloù doñv outi, ober a rae selloù kuñv outi, ober a rae selloù livrizh outi, ober a rae selloù milliour outi, teuler a rae gwilc'hadennoù milliour dezhi, ober a rae lagadigoù outi, ober a rae selloù sant Langis dezhi (Gregor), sellet a rae a-druez outi, chom a reas e selloù tener da barañ warni, sellout a rae outi gant teneridigezh, e alan a oa warnezi, sellet a rae brav outi ; *jemanden zärtlich streicheln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev

ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, moumounañ u.b. ; *sie sind sehr zärtlich zueinander*, sev eo ar bed kenetrezo ; 2. falleganik, blin, tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, disterik, moanik, bouk e galon, gouezel.

Zärtlichkeit b. (-, -en) : teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekter g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., hegarated b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b., moumounerezh g.

Zärtlichkeiten lies. : moumounerezh g., moumounoù lies., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., sev g., karantezioù lies., chalcant b., chouradennoù lies., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies.

Zärtling g. (-s, -e) : penn pezhell g., paotr maouezet g., katell b., gwregig b., chuchuen b., gogez g., kateller g., polez b., lallaig g., pitell g., piteller g., tarzheller g., Yann-Vari Gogez g.

zaseln V.gw. (hat gezaselt) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz.

Zäsium n. (-s) : seziom g.

Zaspel b. (-, -n) : kudenn b., kudennad b.

ZASt b. (-) : [berradur evit **Zinsabschlagsteuer**] savadenn tailhoù treziadek b.

Zaster g. (-s) : P. [arc'hant] glazarded lies., glaou str., kregin lies., kailh g., segal str., mouloù lies., kraf str.

Zäsur b. (-, -en) : 1. troc'h g. ; 2. [barzh.] dambaoez g., troc'h-gwerzenn g. ; *falsche Zäsur*, kammdroc'h g.

Zauber g. (-s, -) : boem b., strobinnell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breoù g., kilh g., boemerezh g., strobinnellerezh g., kazell-ge b., rouestl-hud g., tro-hud b., trugar b., dudi g., bam g., chalm g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberzh g., moliaç'h g., touellerezh g., touellenn b., sort g., moliaç'h g., gouestl g. ; *einen Zauber lösen*, terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar breoù, distrobinnellañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *unter jemandes Zauber stehen*, bezañ dindan gazell-ge u.b., bezañ dindan gazell-ge gant u.b., bezañ boemet (bamet, desevel, gouestlet e spered) gant u.b. ; *wie durch Zauber entstanden*, evel dre hud, evel dre vurzud, evel dre achantouriezh, evel dre un dro-hud ; *deine Zauber binden wieder, was die Mode streng geteilt*, adunaniñ a rez bep eur ar re a c'houzañv disrann ; *der Zauber ist verflogen*, steuziet ar voem ; *der Zauber der Nacht*, hud an noz g., boem gevrinus an noz b.

Zauberblick g. (-s, -e) : sell teogus g., sell boemus g.

Zauberbuch n. (-s, -bücher) : agripa g.

Zauberei b. (-, -en) : sorserezh g., hud g., huderezh g., hudoniezh b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobinnellerezh g., breoù g., chalm g. ; *jemanden durch Zauberei heilen*, digejañ u.b., diskontañ u.b., kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberei treiben*, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, stigmañ strobinnelloù, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, ober moliaç'hoù, ober troioù sorserezh.

Zauberer g. (-s,-) : 1. chalmer g., achantour g., strobinieller g., huder g., hudour g., bamer g., bamour g., boemer g., sorser g., jodouin g., kelc'hier g., signer g., amboubal g. ; 2. majisian g., sigoter g.

Zauberflöte b. (-,-n) : [sonerezh] *die Zauberflöte*, ar Fleüt Hud b.

Zauberformel b. (-,-n) : diskonterezh hud g., komzoù hud lies., gerioù hud lies., frazenn hud b., gerioù moliac'hus lies., komzoù moliac'hus lies. ; *jemanden durch Zauberformeln von einer Krankheit heilen*, diskontañ u.b. diouzh un droug bennak, kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberformeln*, orezonoù lies., oremuzoù lies.

Zaubergehänge n. (-s,-) / **Zaubergehenk** n. (-s,-e) : ardigell hud g., tilsam g.

zauberhaft ag. : boemus, teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, hudek, hudel, ... hud, drouizel, estlammus ; *zauberhaftes Gemälde*, taolenn voemus b.

Adv. : *zauberhaft schön*, ur c'haer gwelet anezhañ, kaer (koant) evel an heol, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, holgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, brav ha kempenn, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; *diese Musik ist zauberhaft anzuhören*, un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.

Zauberin b. (-,-nen) : 1. achantourez b., strobiniellerez b., hudourez b., sorserez b., boudig b., gwennvoudig b., amboubalez b. ; 2. majisiane b., sigoterez b.

zauberisch ag. : strobiniellus, teogus, boemus, marzhus, estlammus, hud, moliac'hus, bamus.

Zauberknoten g. (-s,-) : ere-hud g., rouestl-hud g.

Zauberknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.

Zauberkraft b. (-) : huderezh g., hudoniezh b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobiniellerezh g., drouizelezh b., achantouriezh b., sorserezh g., galloudoù hud lies., gouestl g.

Zauberkunst b. (-,-künste) : hudouriezh b., hudoniezh b., huderezh g., hud g., boemerezh g., strobiniellerezh g., achantouriezh b., sorserezh g. ; *Zauberkünste*, taolioù fizik lies., strobinielloù lies., sorserezhoù (Gregor) lies., breoù g., troioù-hud lies., moliac'hoù lies.

Zauberkünstler g. (-s,-) : majisian g., sigoter g., huder g., hudour g., sorser g., bamer g.

Zauberkunststück n. (-s,-e) : taol fizik g., taol majisian g., strobiniell b., tro-hud b., moliac'h g.

Zauberland g. (-s,-länder) : bro ar marvailhoù b., bro varvailhus b., bro vurzhdus b., rouantelezh ar boudiged b.

Zauberlaterne b. (-,-n) : kleuzeur hud b., lamp hud g.

Zauberlehrling g. (-s,-e) : paotrig hag a zo o teskiñ evit mont da sorser g., paotrig hag a zo o teskiñ bezañ sorser g.

Zaubermärchen n. (-s,-) : marvailh g., moliac'h g.

Zaubermittel n. (-s,-) : breoù g., touellenn b. ; *jemanden durch Zaubermittel heilen*, digejañ u.b., diskontañ u.b. diouzh un droug bennak.

zaubern V.k.e. (hat gezaubert) : 1. lakaat da zont war wel gant un taol bazh-hud, lakaat da zont war wel dre achantouriezh ; 2. [kegin.] mitonañ, prientiñ.

V.gw. (hat gezaubert) : 1. stigmañ strobinielloù, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, ober moliac'hoù, ober troioù sorserezh, ober troioù-hud, bezañ strobinieller, bezañ hudour ; *ich kann doch nicht zaubern*, n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; 2. kinnig taolioù fizik, kinnig taolioù majisian.

zauberreich ag. : leun a varvailhoù, leun a achanterezh, marzhus, marvailhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel.

Zauberring g. (-s,-e) : gwialenn-hud b.

Zauberrute b. (-,-n) : bazh-hud b., bazh-vurzhdus b., gwialenn-hud b.

Zauberschlag g. (-s,-schläge) : taol bazh-hud g. ; *wie mit einem Zauberschlag*, evel dre hud, evel dre vurzhdud, evel dre achantouriezh.

Zaubersiegel n. (-s,-) : tilsam g.

Zauberspiegelung b. (-,-en) : touell g., touellwel g.

Zauberspiel n. (-s,-e) : sorserezh g.

Zauberspruch g. (-s,-sprüche) : frazenn hud b., diskonterezh hud g., komzoù hud lies., gerioù hud lies.

Zauberstab g. (-s,-stäbe) : 1. bazh-hud b., bazh-vurzhdus b., gwialenn-hud b. ; 2. P. pidenn b., bitouzen b., pifon g., lost g., kantol b., kalch g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachou*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-urgent g., naer vragoù b., minaoed g., kilhog-Indez g., kelliid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.

Zauberstimme b. (-,-n) : mouezh voemus b., mouezh teogus b.

Zauberstück n. (-s,-e) : taol fizik g., taol majisian g., moliac'h g., strobiniell b., tro-hud b.

Zaubertinte b. (-,-n) : liv-skrivañ hud g.

Zaubertrank g. (-s,-tränke) : died hud b., broued hud g., dramm hud g., c'hwistantin g., kilh g. ; *jemandem einen Zaubertrank verabreichen*, reiñ kilh d'u.b., kilhañ u.b., reiñ ur c'hwistantin d'u.b., reiñ c'hwistantin d'u.b.

Zaubertrick g. (-s,-s) : taol fizik g., taol majisian g., moliac'h g., strobiniell b., tro-hud b.

Zauberwelt b. (-,-en) : bed marvailhus g., bed burzhudus g., bed moliac'hus g., bro ar marzhioù b.

Zauberwesen n. (-s) : sorserezh g., hudouriezh b., achantouriezh b., strobiniellerezh g.

Zauberwort g. (-s,-e) : ger hud g., komz moliac'hus b., ger moliac'hus g.

Zauberwurzel b. (-,-n) : mandragon b.

Zauche b. (-,-n) : 1. kiez b. ; 2. P. louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester gouhined*], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrigen b., libouzell b., libouzen b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b.,

flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.

Zauderei b. (-, -en) : termerezh g., termadenn b., termadennoù lies., lure g., entremar g., tarc'hwezherezh g., mordo g., argred g., argrederezh g., lugud g.

Zauderer g. (-s, -) : 1. torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g. ; 2. P. luguder g., ruzer g., belbeter g.

zauderhaft ag. : diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, silwink, horell, war vordo, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, aonik, lugut, gant lure.

Zauderhaftigkeit b. (-) : termerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., termadennoù lies.

zaudern V.gw. (hat gezaudert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, tastomat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, tardañ, daleañ, digareziñ, lureiñ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, bezañ etre daou bleg, soetiñ, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, kaeañ, amzeriñ, douetiñ, heniñ, hezañ, ober daou soñj, daousoñjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, tortilhañ, arvariñ ; *nicht gezaudert ! da darf nicht gezaudert werden !* n'eus ket da dortañ ! n'eus ket da gaeañ ! arabat chom (arabat menel) da dortañ ! arabat chom da dermal ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ha diouzhtu ! bec'h dezhi hep termal ! ; *ohne zu zaudern*, hep tardañ, hardizh, dihop, her, hep ober seizh soñj, hep chom da yariñ na da varc'hata, hep termal, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep argilañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-brest, brav-mat.

Zaudern n. (-s) : termerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., argred g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., termadennoù lies.

zaudernd ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, war vordo, horell, diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink.

Zaun g. (-s, Zäume) : 1. kabestr g., brid g., rañjenn b. ; *ein Pferd am Zaume führen*, ren ur marc'h, sachañ e varc'h war-bouez e gabestr ; *einem Pferd den Zaun anlegen*, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h ; 2. [dre skeud.] *seine Zunge im Zaume halten*, diwall (derc'hel, beilhañ) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel klocz draf e c'henoù, beilhañ war e soñjoù, mirout (gouarn) e deod, beilhañ war e galon, diverraat e deod ; *jemanden im Zaum halten*, derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar

rañjenn gant u.b. (Gregor), kemer ar c'hreñv war u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b. ; *seine Leidenschaften im Zaume halten*, gwakoliañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e youloù fall, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan, moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war e galon, kaout al levezon war e youloù fall, ober (derc'hel) penn d'e youloù fall, trec'hiñ e youloù fall, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; *sich im Zaum halten*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon.

zäumen V.k.e. (hat gezäumt) : 1. kabestrañ, bridañ, rañjennañ ; 2. [dre skeud.] gwakoliañ, moustrañ war, gwaskañ war, bezañ mestr da, kaout al levezon war, ober (derc'hel) penn da, trec'hiñ, trec'hiñ da, bezañ trec'h da, reoliañ, lakaat da sujañ, herzel ouzh, mougañ, plegañ.

Zaumgeld n. (-s, -er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gweneg ar chañs g.

Zaumzeug n. (-s, -e) : harnaj g., harnez g., stern g., sternañ g., ave b. ; *das Zaumzeug abnehmen*, dirañjennañ, divridañ, digabestrañ, diharnezañ, diharneziñ.

Zaun g. (-s, Zäune) : 1. kael b., sklotur g., kae g., kaead g., kleuz g., treilh b. ; *Drahtzaun*, kael orjal b., treilheris g., treilh orjal b., treilhenn orjal b. ; *Lattenzaun*, kael c'houlazhoù b., kael bannoù prenn b., treilh c'houlazhoù b., kaead peulioù g. ; *lebender Zaun*, garzh b., kae g., kleuz g., treilh b. ; *geflochtener Zaun*, treilh(enn) b., plezhenn b., plegenn b., plionenn b. ; *elektrischer Zaun*, sklotur dredan b., orjalenn dredan b., paotr-saout tredan g., P. mous-saout g. ; *schlecht errichteter Zaun*, gogleuz g. ; *etwas mit einem Zaun umgeben*, kaeañ udb, klozañ udb, kaelat udb, peulgaeañ udb, peuliañ udb, kleuziañ udb, plezhenniñ udb ; *er sprang gelenkig über den Zaun*, lammat a reas gwevn dreist ar gael ; *das Huhn war über den Zaun geflogen*, ar yar a oa aet war nij dreist ar gael ; 2. [dre skeud.] *einen Streit vom Zaun brechen*, dirollañ da skandalat u.b., dirollañ da chikanañ u.b., klask dael (afer, fred, rev, chikan, trouz, frot, heskin, kastrihez, noaz) ouzh u.b. ; *einen Krieg vom Zaun brechen*, digeriñ brezel ; *eine Prügelei vom Zaun brechen*, lakaat kann da sevel, lakaat frigas da sevel.

Zaunblume b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.

Zaunbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.

zaundürr ag. : P. [Bro-Aostria] treut evel un harink, distruj.

zäunen V.k.e. (hat gezäunt) : garzhañ, kaeañ, kaelat, kaeliañ, klozañ, kleuziañ.

Zaungast g. (-es,-gäste) : 1. klapez g., tarieller g. ; 2. an hini hag a sell ouzh un abadenn hep paeañ g., c'hwib g.

Zaunkönig g. (-s,-e) : [loen.] dreolan b. [*Regulus ha Leptopoecile*] - laouenan-gwenn g. [*Regulus regulus*] - laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b. [*Troglodytes troglodytes*] - minorig g. - troc'han g. - roueig g. - evn-Doue g.

Zäunling g. (-s,-e) : [louza.] gwezvoud g., boued-gavr g., iliaurez g.

Zaunpfahl g. (-s,-pfähle) : 1. peul sklotur g. ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Zaunpfahl winken*, ober sin a-wel-kaer d'u.b.

Zaunrecht n. (-s) : gwir a sell ouzh ar skloturioù g.

Zaunriegel g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Zaunrose b. (-,-n) : [louza.] agroaz str.

Zaunrübe b. (-,-n) : [louza.] bara-an-hoc'h g., boked-ar-chas-klañv g. ; *weiße Zaunrübe*, [*Bryonia alba* L.] gwinienn-wenn b. ; *schwarzbeerige Zaunrübe*, *schwarzfrüchtige Zaunrübe*, [*Bryonia nigra*, *Bryonia alba baccis nigris*] kaol-du str. ; *rotfrüchtige Zaunrübe*, *zweihäusige Zaunrübe*, *rotbeerige Zaunrübe*, *rote Zaunrübe*, gouezirvin str.

Zaunschlüpfer g. (-s,-) : [loen.] dreolan g., laouenan-gwenn g., laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b., minorig g., troc'han g.

Zaunweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str.

Zaunwicke b. (-,-n) : [louza.] jarjerell g.

Zaunwinde b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.

Zaupe b. (-,-n) : 1. kiez b. ; 2. heizez b., karvez b. ; 3. P. louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrigen b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.

zausen V.k.e. (hat gezaust) : 1. hilgenniñ, sachañ-disachañ ; *jemanden bei den Haaren zausen*, sachañ war blev u.b. ; 2. fuilhañ, houpañ ; 3. gwallgas, atahinañ, hegaziñ.

z.B : [berradur evit zum Beispiel] d.sk. [da skouer].

z.b.V : [berradur evit zur besonderen Verwendung] evit kefridiezhoù dreistordinal.

z.D : [berradur evit zur Disposition] e gourc'hemenn [u.b.]

ZDF n. (- pe -s) : [berradur evit Zweites Deutsches Fernsehen] eil chadenn skinwel alaman b., eil ristenn skinwel alaman b.

Zebra n. (-s,-s) : roudenneg g., zebr g., roudennazen [*liester roudennezen*] g. ; *die Zebras gehören zur Familie der Pferde*, javed a zo eus an roudenneged.

zebraartig ag. : roudennek, dazroudennek ; *zebraartig streifen*, dazroudennañ, roudenñañ.

Zebrastreifen lies. : treuzenn gerzhourien b., treuzenn dachet b.

Zebu g. (-s,-s) : zebu g., ejen Indez g.

Zecchine b. (-,-n) : [koz, moneiz] sekin g.

Zechbruder g. (-s,-brüder) : kile riboul g., mignon riboul g., peul-tavarn g., lamprezenn b., reder tavarnioù g.

Zeche b. (-,-n) : 1. lodenn b., kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., [dre astenn.] boued g., evajoù lies., festailhoù lies., notenn b., fakturrenn b. ; *die Zeche bezahlen*, a) paeañ an notenn ; b) [dre skeud.] derc'hel ar c'holl en e du e-unan, mont d'e c'hodell, mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, meudañ, bezañ en e c'haou, koustañ ker d'an-unan, paeañ ar mizoù, kaout miz, pochañ, bilheouziñ, kaout mizoù, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, paeañ diwar-bouez e yalc'h, bezañ d'an-unan bremañ da zougen an toaz d'ar fom, pakañ ; *für jemanden die Zeche bezahlen*, dougen an toaz d'ar fom evit unan all, pakañ evit unan all.

2. mengleuz b., min g., poull-mengleuz g. ; *Kohlenzeche*, poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.

3. korfuniad g., kevredigezh b.

zechen V.gw. (hat gezecht) : pintal, trezenañ, kleuzañ gwer, evañ kaer, chopinata ; *wacker zechen*, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, trezenañ, kleuzañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, pintal, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak ; *er hat schwer gezecht* ! hennezh en deus karget muioc'h evit ne c'hall charreat, distaget en deus forzh banneoù, e ratre vat emañ, tapet en deus ur garg, re garg eo e garg.

Zeichenbau g. (-s) : mengleuzerezh g.

Zeichenhof g. (-s,-höfe) : penn ar poull-mengleuz b.

Zeichenholz n. (-es,-hölzer) : prenn mengleuz g.

Zechenkoks g. (-es,-e) : glaou-kok evit ar vetaluriez g., glaou-goulosk evit ar vetaluriez g.

Zeichenplatz g. (-es,-plätze) / **Zechevorplatz** g. (-es,-plätze) : penn ar poull-mengleuz b.

Zecher g. (-s,-) : ever g., trezer g., lonker g., mezhvier g., pantier g., korfeg g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *von Kneipe zu Kneipe pilgernder Zecher*, lamprezenn b., rouler g., ribouler g.

Zecherei b. (-,-en) : evadeg b., mezhvadeg b.

zechfrei ag. : *jemanden zechfrei halten*, reiñ chervad d'u.b. diwar-bouez e yalc'h, gwalc'hiñ e gorzailhenn d'u.b.

Zechgast g. (-es,-gäste) : kouviad g., kenbreder g., banvezer g.

Zechgelage n. (-s,-) : evadeg b., mezhvadeg b.

Zechgeselle g. (-n,-n) : kile riboul g., mignon riboul g.

Zechgesellschaft b. (-,-en) : strollad tud o riboulat g.
Zechine b. (-,-n) : [koz, moneiz] sekin g.
Zechkumpan g. (-s,-e) : kile riboul g., mignon riboul g., kenribouler g.
Zechpreller g. (-s,-) : droukpreder g.
Zechprellerei b. (-) : droukpred g.
Zechstein g. (-s) : permian uhelañ g.
Zechtour b. (-,-en) : riboul g., taol bos g., bos g. ; *eine Zechtour machen*, ober tro ar chapelioù, riboulat, mont da vreskenn, c'hoari bos, c'hoari las, furikat, ober bos, ober un taol bos, riotal, roulañ, riblañ, mont e bos.
Zeck g. (-s,-en) [Bro-Aostria] : [loen.] teureug str., tarask str., tilh g., boskard g., megal b., porailh g., tarag str., tortis str.
Zeckbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Zeckbeeren pflücken*, lusa.
Zeckbeerkraut n. (-s) : [louza.] gwez-lus str., plant lus str.
Zecke b. (-,-n) : [loen.] teureug str., tarask str., tilh g., boskard g., megal b., porailh g., tarag str., tortis str.
Zedent g. (-en,-en) : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).
Zeder b. (-,-n) : [louza.] sedrez str., gwez-sedrez str., sedrenn b.
Zedernholz n. (-es) : koad sedrez g., sedrez g.
zedieren V.k.e. (hat zediert) : dilezel, ober dilez eus, dizerc'hel ; *sein Eigentum zedieren*, ober dilez eus e beadra, riklañ e vragoù ; *jemandem Rechte zedieren*, ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b.
Zedierung b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b.
Zeh g. (-s,-en) : biz-troad g. ; *der große Zeh*, biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *der kleine Zeh*, biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen*, war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus*, patatez nevez am eus em loeroù ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten*, gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b.
Zehe b. (-,-n) : 1. biz-troad g., biz g. ; *die große Zehe*, biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *die kleine Zehe*, biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen*, war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus*, patatez nevez am eus em loeroù ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten*, gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b. ; *vom Wirbel bis zur Zehe*, penn-ha-troad, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-korf-ha-troad, glez ; *Pferde haben nur eine funktionale Zehe*, pavioù ar marc'h n'o deus nemet ur biz, unkarnek eo ar c'hezeg.
2. [louza.] ivin g., oeñs g., bochad g. ; *Knoblauchzehe*, ivin kignen g., oeñs kignen g., bochad kignen g.
3. [dre skeud.] P. *jemandem auf die Zehen treten*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., heg al u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mez war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b.
Zehenfüßler g. (-s,-) / **Zehengänger** g. (-s,-) : [loen.] biztroadgerzher g., bleñcherzher g.

Zehenglied n. (-s,-er) / **Zehenknochen** g. (-s,-) : [korf.] oeñs g., mell-biz g., mailh g. ; *mittleres Zehenglied*, mailh-etre g.
Zehennagel g. (-s,-) : ivin biz-troad g.
Zehenspitze b. (-,-n) : beg an troad g., bleñch an troad g. ; *Zehenspitzen*, begoù an treid lies., bleñchoù an treid lies. ; *auf Zehenspitzen gehen*, mont war beg e droad, mont war begoù e dreid, mont war bleñchoù e dreid.
Zehenspitzengänger g. (-s,-) : [loen.] karngerzher g.
Zehenstand g. (-s,-stände) : [sport] stumm war begoù an treid g.
Zehent g. (-s,-en) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Zehenten erheben*, kamparzhñ, deogañ.
Zehentner g. (-s,-) : deogour g., kamparzh g.
zehn niv. : dek ; *die zehn Finger*, an dek biz ; *die zehn Gebote*, dek gourc'hemenn Doue / dek gourc'hemenn ar Reizh / an dek gourc'hemenn reizh (Gregor), an dek gourc'hemenn eus ar Reizh lies., gourc'hemennou Doue, gourc'hemennou ar Reizh ; *zehn Uhr*, dek eur ; *zehn Kühe*, dek buoc'h lies., un dek a saout g. ; *zehn schöne Pferde*, dek vrav a gezeg lies. ; *etwa zehn*, un dek bennak, war-dro dek ; *ungefähr zehn Euro*, un dek euro, un dek euro bennak ; *es waren unser zehn*, dek a oa ac'hanomp ; *zu zehnen*, a-zegoù, a-zegadoù, dre zegoù, dre zegadoù, dek ha dek ; *durch zehn dividieren*, dekdvedenniñ ; *mit zehn mal nehmen*, mit zehn multiplizieren, dekkementiñ ; *von zehn jeweils einer*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek.
Zehn b. (-,-en) : deg g., degad g. ; *eine römische Zehn*, un deg skrivet e sifroù roman g., [kartoù] *Herz-Zehn*, deg keur g., deg a geur g.
zehnändig ag. : hag a ya dek levrenn d'ober anezhañ, ... dek levrenn.
Zehneck n. (-s,-e) : dekkogneg g., dekkorneg g.
zehneckig ag. : dekkogneg, dekkorneg.
Zehrender g. (-s,-) : karv seizh vloaz g., karv dek korn g.
Zehner g. (-s,-) : 1. barzhoneg dek gwerzenn g./b. ; 2. [mat.] degad g. ; 3. bilhed dek euro g., bilhed dek mark g. ; 4. pezh dek pfennig g., pezh dek santim g.
Zehnerkarte b. (-,-n) : karned dek tiked g., karned dek bilhed g.
zehnerlei Adv. : *auf zehnerlei Art*, en dek doare disheñvel ; *er betreibt zehnerlei zugleich*, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro.
Zehnerpackung b. (-,-en) : pakad dek g.
Zehnerreihe b. (-,-n) : [mat.] kolonnenn an degadoù b., bann an degadoù g.
Zehnerschritt g. (-s,-e) : *in Zehnerschritten zählen*, kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek.
Zehnersystem n. (-s) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekdvedennel g., niveradur dre zegadoù g., niveriñ dre zek g., niveriñ dekredele g.
zehnfach ag. / **zehnfältig** ag. : dekkement, dek gwech kement all ; *die Preise sind um das Zehnfache gestiegen*, dek gwech kement all eo kresket ar prizioù ; *das Zehnfache*, ein *Zehnfaches*, un dekkementad.
Zehnfüßler g. (-s,-) : dektroadeg g., dekdeder g.

Zehnherrschaft b. (-, -en) : [istor] renad diazezet war ur skolaj a zek reizhaouer g., dekemvirezh b., dekemviriezh b.

zehnjährig ag. : ... dek vloaz, dek vloaz dezhañ ; *zehnjähriger Jahrestag*, dekveder g.

zehnjährlich ag. : hag a c'hoarvez bep dek vloaz.

Zehnkampf g. (-s, -kämpfe) : dekatlon g.

Zehnkämpfer g. (-s, -) : dekatloner g.

zehnmal Adv. : dek gwech.

Zehnmarschein g. (-s, -e) : bilhed dek mark g., P. tamm a zek mark g., pezh dek mark g.

Zehnmeterbrett n. (-s, -er) : [sport] plankenn lammat dek metrad g., plankenn lammat dek metr g.

zehnseitig ag. : dekkognek.

Zehnsilber g. (-s, -) : [barzh.] dekveder g.

zehnsilbig ag. : [barzh.] deksilabennek.

zehnständig ag. : ... dek eurvezh, hag a bad dek eurvezh.

Zehnt g. (-en, -en) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Kleinzehnt*, aoteraj g.

zehntägig ag. : ... dek devezh, hag a bad dek devezh.

zehntausend niver : dek mil ; *die oberen Zehntausend*, brasañ juloded (pitaoded, pinarded, krokanted, tarined, oc'haned, oterien, mondianed) ar vro lies. ; [relij.] *die Speisung der Zehntausend*, kresk ar bara g.

zehnte(r,s) ag. : deket ; *der zehnte September / der 10. September*, an dek (an 10) a viz Gwengolo ; *Oktober ist der zehnte Monat des Jahres*, Here eo an deket miz eus ar bloaz ; *die zehnte Ausgabe*, an deket embannadur g. ; *der Zehnte*, *die Zehnte*, an deket g./b. ; *je der Zehnte*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *Karl der Zehnte*, *Karl X.*, Karl dek, Karl X ; *Papst Clemens X. (der Zehnte)*, ar Pab Klemant Dekvet g. ; *zu zehnt*, a-zegoù, dre zegoù, dek ha dek.

Zehnte g. (-n, -n) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *den Zehnten abgeben*, paeañ an deog ; *den Zehnten eintreiben*, deogañ, kamparzhñ ; *jemandem den Zehnten auferlegen*, deogañ u.b.

Zehnteilung b. (-) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekvedennel g.

Zehnteintreiber g. (-s, -) : deogour g., kamparzh g.

zehntel niver : *drei zehntel Liter*, div zekvedenn eus ul litrad.

Zehntel n. (-s, -) : dekvedenn b., dekved g.

Zehntelgramm n. (-s, -e) : dekigramm g.

Zehntelliter g./n. (-s, -) : dekilitr g.

Zehntelmeter g./n. (-s, -) : dekimetr g.

zehntens Adv. : da zekvet, d'an deket.

zehntfrei ag. : kuit a zeog.

zehntpflichtig ag. : a vez savez an deog warnañ.

zehren V.gw. ha V.k.d. (hat gezehrt) : 1. bevañ diwar, debriñ ; *von seinen Vorräten zehren*, boulc'hañ (kemer diouzh, sachañ war) e bourveziou.

2. P. [dre skeud.] *von seinem Ruhm zehren*, kousket war e lore ; *von eigenem Fett zehren*, tennañ hep lakaat ; *aus einem Beutel zehren*, rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin

gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo.

3. krignat, drastañ, ragnat, dinerzhañ ; *das Fieber zehrt an ihm*, an derzhienn a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisec'hañ gant an derzhienn ; *zehrend*, sec'hedus (Gregor) [terzhienn sec'hedus] ; *der Kummer zehrt an ihm*, krignet (rannet, ragnet) eo e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, o vagañ (o valañ, o lonkañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, izel eo ar banniel gantañ, gant kleñved ar penn du emañ, gant ur barrad blues emañ, pounner eo e spered, kastizañ a ra, dizeriañ a ra ; *die Seeluft an der Küste zehrt*, an aod a zo naonus, divouedañ a ra aer an aod.

4. aezhenniñ, mont da aezhenn, koazhañ.

Zehrer g. (-s, -) : trezer g. ; *dem Sparer gehört ein Zehrer*, tad ha mamm vailhant, bugale feneant - goude ar rastell, ar forc'h - goude ar serrer e teu an diserrer - war-lerc'h un dastumer e teu un dispigner - henhont a zo o verniañ gant ar rastell e-pad m'emañ e vugale o ledañ gant ar forc'h.

Zehrfieber n. (-s, -) : langis b., terzhienn sec'hedus b. / terzhienn itik b. / terzhienn itik yen b. (Gregor).

Zehrkräut n. (-s, -kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zehrfennig g. (-s, -e) : pourveziou-beaj lies., beajadur g.

Zehrung b. (-, -en) : 1. pourveziou-beaj lies., beajadur g. ; 2. [mezeg.] langis b. ; 3. [relij.] nouenn b., pask-klañvourien g., an Aotrou Doue g. ; *die heilige (Weg)zehrung*, sakramant an Aoter a gaser da neb zo dare, bezent pe ne vezent ket war yun (Gregor) g.

Zehrwurz b. (-, -en) : [louza.] boued-naer g., troad-leue g.

Zeichen n. (-s, -) : 1. arouez b., arouezinti b., sin g., arverk g., merk g., merkad g., kemenn g., sinal g. ; *ein Zeichen mit der Hand machen*, ober ur sin gant e zorn, ober un hejadenn gant e zorn, ober un hejadenn d'e zorn ; *das Zeichen zum Aufbruch geben*, ober sin da vont kuit (da vont el lev, da vont en hent), reiñ an arouez da vont en hent ; *konventionelles Zeichen*, arouez emglevel b., sinal emglevel g. ; *Abfahrtszeichen*, arouez da vont kuit b. ; *Verkehrszeichen*, panneloù an hentoù, panneloù ardameziñ, panneloù hentañ ; *chemisches Zeichen*, arouez kimiek b. ; [dre skeud.] *ein Zeichen des Himmels*, ur c'hemenn a-berzh Doue g.

2. micher b. ; *er ist seines Zeichens Maurer*, mañsoner eo diouzh (dre) e vicher, mañsoner a vicher eo.

3. [kenw] dave g., daveenn b. ; *Ihr Briefzeichen*, ho tave, dave ho lizher g.

4. *Warenzeichen*, merk marilhet g., label g.

5. *Lesezeichen*, a) merk g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; b) [stlenn., moull.] sined g.

6. ardamez g., arouezenn b., arouez b., sin g., lun g., azon g. ; *das Zeichen des Kreuzes*, arouez ar groaz b., sin ar groaz g. ; *chemisches Zeichen*, arouez kimiek b. ; [stered.] *das Zeichen des Widders*, arouez ar Maout b., sin ar Maout g. ; *unter einem guten Zeichen*, dindan ur blanedenn vat ; *im Zeichen (t-c'h)*, dindan arouez [udb], dindan sin [udb] ; *zum Zeichen (t-c'h)*, evit diskouez [udb]

; als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen, sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv.

7. raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., anad g., azon g., ditour g., reze g. ; *das ist kein gutes Zeichen*, sin gwall fin eo an dra-se, an dra-mañ a zo gwall sinadoù dimp, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant ; *die Zeichen der Zeit*, sinoù an amzer o ren lies.

Zeichenblock g. (-s,-blöcke/-blocks) : bloc'h-tresañ g.

Zeichenbrett n. (-s,-er) : plankenn tresañ g.

Zeichendeuter g. (-s,-) : divinour g., urisinour g.

Zeichendeuterei b. (-) / **Zeichendeutung** b. (-) : divinouriezh b., urisineriezh g.

Zeichendreieck n. (-s,-e) : skouer b.

Zeichenerklärung b. (-,-en) : alc'hwez g., disklêriadur g.

Zeichenfeder b. (-,-n) : pluenn dresañ b.

Zeichengebung b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennerezh g., rakkemenn g.

Zeichengeld g. (-s,-er) : moneiz fiz g.

Zeichenkette b. (-,-n) : [stlenn.] chadenn arouezennoù b.

Zeichenkohle b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b.

Zeichenkunst b. (-) : tresouriezh b., linennerezh g.

Zeichenlehrer g. (-s,-) : kelenner war an tresañ g., kelenner war an treserezh g.

Zeichenmappe b. (-,-n) : malizennig tresañ b.

Zeichenpapier n. (-s,-e) : paper tresañ g.

Zeichensaal g. (-s,-säle) : sal dreserezh b.

Zeichensatz g. (-es,-sätze) : [stlenn.] strobard arouezennoù g.

Zeichensetzung b. (-,-en) : [yezh.] *die Zeichensetzung*, ar poentadur g., ar poentaouiñ g., an arouezennoù poentaouiñ lies.

Zeichensprache b. (-,-n) : *die Zeichensprache*, ar yezh veidel b., yezh an arouezioù b., ar bouzareg g., ar yezh vouzarek b. ; *die Zeichensprache lernen*, deskiñ yezh an arouezioù, deskiñ ar yezh veidel, deskiñ bouzareg, deskiñ ar bouzareg, deskiñ ar yezh vouzarek.

Zeichentrickfilm g. (-s,-e) : tresadennoù-bev lies.

Zeichenunterricht g. (-s) : kentelioù tresañ lies.

Zeichenvorlage b. (-,-n) : patrom g., skouer b., stalon g.

zeichnen V.k.e. (hat gezeichnet) : 1. tresañ, linennañ, arroudennañ, tennañ ; *nach der Natur (nach dem Leben) zeichnen*, tresañ diouzh an traoù (diouzh an natur).

2. merkañ, araoueziñ ; *die Wäsche zeichnen*, lakaat merkoù war ar pezhioù dilhad, ardameziñ ar pezhioù dilhad ; [dre skeud.] *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet*, merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm, merkoù an tourmant hag ar glac'har a oa war he dremm, merket e oa he dremm gant an tourmant hag ar glac'har ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht*, un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *vom Schicksal gezeichnet*, bet gwallgaset gant ar vuhez, bet ruilhet-diruilhet gant an avel.

3. sinañ ; *einen Brief (unter)zeichnen*, sinañ ul lizher ; [dre skeud.] *per Prokura zeichnen*, sinañ dre brokul.

4. foñsañ arc'hant ; *eine Anleihe zeichnen*, asantiñ d'ur brestadenn.

5. isskridañ da ; *Aktien zeichnen*, isskridañ da gevrannoù.

V.gw. (hat gezeichnet) : [hemolc'h] *das Wildschwein zeichnet*, an hoc'h-gouez a ziskouez bezañ bet gwallskoet.

Zeichnen n. (-s) : tresadenn b., tres g., tresad g., tresadur g., treserezh g., tresañ g., linennerezh g. ; *Freihandzeichnen*, treserezh diwar sav g. ; *technisches Zeichnen*, treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g.

Zeichner g. (-s,-) : treser g., tresour g., skeudennaouer g., skeudenner g., skeudennour g., linenner g. ; *technischer Zeichner*, treser kalvezel g.

zeichnerisch ag. : -tresañ, grafek, skeudennel.

Zeichnung b. (-,-en) : 1. tresadenn b., tres g., tresad g., tresadur g., lun g., linennadur g. ; *Bleistiftzeichnung*, tresadenn greion b. ; *Federzeichnung*, tresadenn bluenn b., pludresadenn b. ; *Kohlezeichnung*, glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b. ; *perspektivische Zeichnung*, selldres g., selldresadenn b., selldresadur g. ; [mat] *Maßzeichnung*, tresadenn skeuliadet b., lun skeuliadet g. ; *geometrische Zeichnung*, lun geometrek, lun mentoniel g.

2. sinadur g., isskrid g.

3. taolennadur g., deskri vadur g.

4. foñsadenn arc'hant b.

Zeichnungsschein g. (-s,-e) : testeni an arc'hant foñset g.

zeigbar ag. : hag a c'heller diskouez, diskouezadus.

Zeigefinger g. (-s,-) : biz-yod g., biz-ar-vagerez g., biz-liper g., eil biz g., bizig-yodoù g., biz ar yod g. ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz*, skalf an dorn g. ; *jemandem mit erhobenem Zeigefinger drohen*, ober biz d'u.b., ober nebaon d'u.b.

Zeigefürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv-diskouez g.

zeigen V.k.e. (hat gezeigt) : 1. diskouez, lakaat e gwel, lakaat war wel, [en doare-gourc'hemenn nemetken] gwelet ; *ich werde dir die Briefmarke zeigen*, bez' e tiskouezin an timbr-se dit ; *jemandem den Weg zeigen*, poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b. ; *flüchtig zeigen*, damziskouez ; *seine Freude zeigen*, diskouez e levenez ; *echte und tiefe Reue zeigen*, diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev ; *er zeigt, was er kann*, diskouez a ra peseurt danvez a zo ennañ, diskouez a ra pezh a c'hall ; *er kann noch ab und zu Mitgefühl zeigen*, un tamm kalon en deus c'hoazh ; *er zeigt größtes Interesse für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *zeig mir deine Hand !* gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *ich werde dir, was zeigen*, fritañ a rin vioù dit ; *eine freundliche Miene zeigen*, mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat ; 2. merkañ ; *die Uhr zeigt zehn nach acht*, an horolaj a verk eizh eur dek ; *das Thermometer zeigt fünf (Grad) unter Null*, ar gwrezverker a verk pemp derez dindan vann ; *die Ampel zeigte Gelb*, melen e oa ar gouloù ; *die Ampel zeigte Rot*, ruz e oa ar gouloù.

V.gw. (hat gezeigt) : *mit dem Finger auf jemanden/etwas zeigen*, diskouez u.b./udb gant e viz, astenn e viz etrezek u.b./udb., astenn e viz a-du gant u.b./udb. ; *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren*, astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden*, biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh ; *die Uhr zeigt auf neun*, an horolaj a verk nav eur.

V.dibers. *es hat sich gezeigt, dass ...*, lakaet (diskouezet) e oa bet anat e ..., anat eo bremañ e ...

V.Em. **sich zeigen** (hat sich (t-rt) gezeigt) : **1.** diskouez bezañ ; *sich feige zeigen*, diskouez bezañ digalon, diskouez bezañ ur c'hrenn-e-revr eus an-unan, diskouez bezañ ur c'hrener gwak a zen, diskouez bezañ ur revr aonik a zen ; *sich gegen jemanden dankbar zeigen, erweisen*, dougen grad vat d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad d'u.b., diskouez e anaoudegezh-vat d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b., bezañ anaoudek e-keñver u.b., kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b., bezañ trugarekaus ouzh u.b., kaout anaoudegezh-vat e-keñver u.b. ; *sich gegen jemanden gültig zeigen*, bezañ kuñv hag hegarat ouzh u.b., bezañ hegarat e-keñver u.b., bezañ mat e-keñver u.b. ; *sich von seiner besten Seite zeigen*, ober e baotr brav ; **2.** dont war wel, mont war wel, dont a-wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskoachañ, divouchañ, difourkañ, nodiñ, tarzhañ, diguzhat, dispakañ, dizoleiñ, dispakañ e benn, tennañ e fri er-maez, en em zispakañ ; [dre skeud.] *er kann sich überall zeigen*, hennezh a c'hall bale sonn e benn dirak an dud, hennezh a c'hall sellet ouzh an dud etre o daoulagad.

Zeiger g. (-s,-) : **1.** merker g., meneger g., biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b., touchenn b. ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken*, kas biz e eurier war-raok, kas nadozenn e eurier war-raok, kas nadoz e eurier war-raok, lakaat an eurier abretoc'h, lakaat un eurier en a-raok, diaraogiñ un eurier, abretaat un eurier ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas biz (nadozenn, nadoz) e eurier war-gil, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat un eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ un eurier, diwezhataat un eurier ; *Stundenzeiger*, nadoz (biz g., nadozenn b., spletenn b.) an eurioù b. ; *der große Zeiger (der Minutenzeiger)*, nadoz (nadozenn b.) ar munutoù b., an nadoz vras b., biz ar munutennoù g., spletenn ar munutennoù b. ; *Zeiger einer Waage*, nadoz ur bouezerez b., nadozenn ur ventel b., biz ur ventel ; **2.** [stlenn.] reti g.

Zeigerausschlag g. (-s,-ausschläge) : diarroudennadur an nadozenn g.

Zeigerbarometer n./g. (-s,-) : aerbouezer gant dremm g.

Zeigerwaage b. (-,-n) : krog-pouezer g.

Zeigestock g. (-s,-stöcke) : gwialenn b.

zeihen V.k.e. (zieh / hat gezogen) : tamall, kendrec'hiñ, faezhañ ; *jemanden einer Lüge zeihen*, kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), lakaat anat e liv u.b. gevier, ober ur penn gaouiad eus u.b. ; *jemanden des Verrats zeihen*, tamall u.b. da vezañ trubard.

Zeile b. (-,-n) : **1.** linenn b., linennad b., roudennad b., roudenn b. ; *in der vierten Zeile*, war al linenn pevar, war ar pedervet linenn, war ar pevare linenn ; *neue Zeile !* krogit gant ul linenn nevez ! dilinennit ! ; **2.** [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen*, kompren ster damguzh ur skrid bennak ; **3.** steudad b., heuliad g., renkad b., aridennad b., andennad b., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad g., renkennad b. renkenn b., rizennad b., chadennad b. ; *Häuserzeile*, renkennad tiez b., steud tiez b., steudad tiez b., chadennad tiez b. ; *in Zeilen pflanzen (setzen)*, plantañ a-rizennoù (dre rizennoù, dre renkennoù, a-regennadoù).

Zeilenabstand g. (-s,-abstände) : etrelinennad b., etrelinenn b. ; *den Zeilenabstand regeln*, etrelinennañ ; *zu geringer Zeilenabstand*, etrelinenn re vihan b. ; *großer Zeilenabstand*, etrelinenn vras b., *mittlerer Zeilenabstand*, etrelinenn grenn b., etrelinenn etre b..

Zeilenende n. (-s,-n) : diwezh al linenn g.

Zeilenfrequenz b. (-,-en) : [skinwel] frekañs al linennoù b.

Zeilenhonorar n. (-s,-e) : gopr diouzh al linennoù embannet g.

Zeilenlänge b. (-,-n) : hirder al linenn g., marzekadur kleiz-dehou g.

Zeilensprung g. (-s,-sprünge) : [barzh.] fourch-gwerzennoù g., gwerzenn a-c'haoliad b.

zeilenweise Adv. : linenn-ha-linenn.

Zeilenzwischenraum g. (-s,-räume) : etrelinenn b.

Zeisig g. (-s,-e) : **1.** [loen.] meleneg g., tarin g. ; **2.** [tr-l] *er ist munter wie ein Zeisig*, drant eo evel ul labous, sichant eo evel heol miz Mae, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel un eostig, seder eo evel ur gwiñver, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, seder eo evel ul laouenan, seder eo evel an deiz, seder eo evel an heol, seder eo evel pemp gweneg, sart eo evel pemp gweneg, drant eo evel ur sut binioù, lirzhin eo evel ur vleunienn, bliv eo evel ur c'hazh-koad, gwiv eo evel ur c'hant tachou.

Zeit b. (-,-en) :

I. [padelezh] amzer, padelezh, pad

II. [marevezh] marevezh, mare, koulz, koulz-amzer, oadvezh, amzer, ampoent, grez

III. koulz-bloaz, mare ar bloaz

IV. **1.** poent, koulz. **2.** eur, deiz, deiziad

V. termen

VI. [yezhadur] amzer ar verb

I. [padelezh] amzer g./b., padelezh b., pad g., par g., hirnez amzer b., prantad g., pellder g., pell g. ; *eine unbestimmte Zeit*, ur beamzer b. ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur pennad brav a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul laziad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *die Zeit vergeht (verstreicht)*, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro (hebiou) mont a ra an amzer e sil hag e ber, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro ; *die Zeit verbringen (vertreiben)*, tremen (diverrañ, kas) e amzer, ren an amzer, diduiñ an

amzer, diduellañ e amzer ; *eine Zeit lang*, ur pennad amzer g., un nebeud amzer g., ur poulzad amzer g., un herrad amzer g., ul laziad amzer g., un tachad amzer g., ur frapad amzer g., ur c'hwistad g., un taluad g. ; *das verlangt Zeit und Geld*, kement-se a bad hir amzer hag a goust pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù ; *jemandem Zeit lassen, jemandem Zeit geben*, reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b. [evit ober udb] ; *wir haben keine Zeit zu verlieren*, mall 'zo, en em zifretañ 'zo ret, tremen mall eo, poent bras eo, tremen poent eo, tremen mall eo, mill mal eo, pase mall eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dortañ ; *verlorene Zeit*, amzer gollet b. ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig*, ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp ; *seine Zeit mit Spielen vertreiben*, tremen e amzer o c'hoari, kas e amzer o c'hoari, chom da c'hoariellañ, c'hoari evit dizenoeiñ, diduiñ e amzer o c'hoari, diduellañ e amzer o c'hoari, c'hoari evit kargañ e amzer, c'hoari evit diverraat e amzer ; *seine Zeit vertrinken*, kas (tremen) e amzer oc'h evañ, kas e amzer oc'h evañ, kas e vuhez oc'h evañ, na ober ken tra nemet evañ ; *seine Zeit verschlafen*, chom da vagañ ar c'hwen war e wele, chom da vreinañ war e c'hollc'hed, chom d'ober laou, chom d'ober teil tomm en e wele, chom da flaeriañ ; *die Zeit wird ihm lang*, kavout a ra hir e amzer ; *der Zahn der Zeit*, ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud (tres) an amzer g., roud (tres) an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben*, e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; *das hat Zeit*, amzer zo c'hoazh, n'eo ket erru ar mor ; *ich habe keine Zeit*, n'em eus ket a amzer da zioueriñ (da goll), amzer a vank din, ne dizhan ket ; *ich habe Zeit dazu*, tizhout a ra din, dibreder (dibres) a-walc'h on, vak a-walc'h eo warnon, vak a-walc'h on, amzer am eus, an amzer am eus d'en ober, peadra a amzer am eus evit en ober ; *wir hatten unendlich viel Zeit*, amzer pezh a garemp hor boa ; *sich Zeit nehmen*, na espern e amzer, na varc'hata e amzer, kemer e amzer evit ober udb, kavout an amzer d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, kaout an habaskter d'ober udb, ober udb war e blijadur, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz, goustadik, ez arouarek, kempennik, war e damm pouez, dibres, dousik ha plaen, plarik), en em daleañ, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voutig, chom da heniñ ; *er nahm sich nicht einmal die Zeit, seine Hose anzuziehen*, ne gavas ket an amzer da wiskañ e vragoù ; *mit seiner Zeit geizen*, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer, marc'hata e amzer ; *Zeit gewinnen*, gounit amzer, diverrañ, espern e amzer ; *seine Zeit verschwenden*, laerezh e amzer, koll e amzer, debriñ e amzer, kaout amzer gollet, foraniñ e amzer, dispign e amzer, abuziñ e amzer, abuziñ, daleañ e amzer, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, digalzañ e amzer, chom da c'hoariellañ, sourrennañ, koc'honiñ e amzer, straniñ, c'hoari an abuzetec ; *im Laufe der Zeit (mit der Zeit)*, gant an amzer, dre ma'z a an amzer hebiou, dre hir amzer, dre hir c'hortoz ; *das ging nur eine*

Zeit (eine Zeit lang), kement-se n'en doa ket graet a fonn, an dra-se n'en doa ket padet gwall bell ; *von Zeit zu Zeit*, ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *vor einiger Zeit, vor kurzer Zeit*, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus tamm 'zo ebet, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, ur mareadig amzer 'zo, un tachad 'zo, ur pennadig 'zo ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die meiste Zeit*, ken alies ha bemdez, peurliesañ, peurluviañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ ; *in kurzer Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer ; *auf kurze Zeit verreisen*, mont da veajiñ e-pad un nebeud amzer, ober ur veaj verrbad ; *einige Zeit später*, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, ur pennad goude ; *seit einiger Zeit schon*, ur pennad 'zo, abaoe ur prantad ; *für alle Zeiten*, da viken, da virviken, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer ; *bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten*, betek dibenn ar c'hantvedoù ; *(du) meine Zeit ! (du) liebe Zeit !* va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! ; *[kr-] kommt Zeit, kommt Rat*, en noz e taper ar siliou, dale a ra vat a-wechoù, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket ; *die Zeit heilt Wunden*, pep tra a dremen gant an amzer, ar poanioù ivez - padout a ra hiroc'h ar vuhez eget ar poanioù - gant an amzer hag an avel ez a pep anken war o divaskell ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit*, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-

tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.

II. [marevezh] marevezh g., mare g., termen g., koulz g., koulz-amzer g., oadvezh g., oadvezhiad g., amzer b., amzervezh b., hoalad g., ampoent g., grez g., peusad g., poulzad g., prantad g., reuziad g., taolad g., salead g. ; *es gab mal eine Zeit, wo ...*, amzer 'zo bet e ..., ur mare 'zo bet e ..., koulz 'zo bet e ..., ur c'houlz 'zo bet e ..., poent 'zo bet e ..., amzer oa bet e ... ; *es hat mal eine Zeit gegeben, wo er nicht mehr gehen konnte*, hennezh a oa bet amzer ne c'halle ket kerzhet ken, ur mare 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken, poent 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken ; *es wird eine Zeit kommen, wo dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen wird*, ur c'houlz a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen, wenn es an der Zeit ist*, va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar mare ; *die Urzeit*, an hoalad kentañ g., an amzerioù kentañ, ar c'hentved g. ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit*, a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *die Vorzeit*, an amzer en tu-hont da soñj Mab-den b. ; *die gute, alte Zeit*, gwechall-gozh, an amzer gozh, an amzer gwechall, an amzer vat a wechall, ar prantadoù mat a wechall ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen*, keuziañ war an amzer dremenet, keuziñ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall ; *die früheren Zeiten*, ar bed kozh g. ; *die jetzige Zeit*, ar bed nevez g. ; *die Steinzeit*, marevezh ar maen g., oadvezh ar maen g. ; *vor Zeiten, in alten Zeiten, in früheren Zeiten*, gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, en amzer-dremenet ; *die Zeit der Renaissance*, amzer (marevezh g.) an azginivelezh b. ; *die Goethezeit*, marevezh Goethe g. ; *die neuere Zeit*, an amzer nevez b. ; *die Neuzeit*, ar marevezh arnevez g., an nevezmarevezh g. ; *zu Zeiten der Römer*, da vare (en amzer, e grez) ar Romaned ; *zur Zeit (zurzeit)*, evit ar mare, d'ar mare-mañ, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en devezhioù-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer-vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *er hat es zur Zeit leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *in Zeiten wie diesen*, bremañ 'n deiz, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz a hiziv, en devezh hiziv, en deiz hiziv, d'an deiz hiziv, d'an eur hiziv, evit ar mare, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, en amzer-vremañ, en amzer hiziv, en hon amzer, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer 'zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, gant an amzer a zo o ren, fenoz, en deiz a fenoz ; *zur Zeit Karls des Großen*, da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat*, en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war*, en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *in unserer Zeit*, en amzer 'zo

bremañ, en amzer vremañ, d'an eur hiziv, dre an amzer a ra, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz hiziv, en deiz a hiziv, en amzer a zo o ren ; *zu meiner Zeit*, em amzer dremenet, em amzer yaouank, d'an amzer-me, gwechall pa oan yaouankoc'h ; *zu welcher Zeit ?* pegoulz ? pe da goulz ? pe en amzer ? da be vare ? pevare ? pe da vare ? ; *zu seinen Lebzeiten, zeit seines Lebens*, en e vev, tra ma oa bev, a-hed e amzer, e vuhez-pad, en amzer an den-se, e mare an den-se ; *um diese Zeit*, d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se ; *in letzter Zeit, in der letzten Zeit*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremen, evit an deizioù ; *ich war in der letzten Zeit in Brest*, en devezhioù paseet e oan bet e Brest ; *zu dieser Zeit*, d'an ampoent, d'ar poent-se, d'ar mare-se, d'ar mareoù-se, war-dro ar poentoù-se, d'ar mareadoù-se, er mare-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, en amzer-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze ; *gestern, zu dieser Zeit*, dec'h, d'ar c'houlz-mañ, - dec'h, d'ar poent-mañ eus an deiz ; *mit seiner Zeit mitgehen*, kerzhet gant e amzer, mont da heul ar c'hiz, bezañ war an ton ; *in Friedenszeiten*, pa ren ar peoc'h, pa vez peoc'h ; *jetzt ist es an der Zeit dafür*, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, deuet eo ar mare d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, setu ar pred, deuet eo ar pred, ar pred a zo deuet ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen*, n'emañ ket ar c'houlz da blantañ gwez c'hoazh, n'emañ ket ar c'houlz vat evit plantañ gwez c'hoazh ; *schwere Zeiten*, amzer a strafuilh bras b., amzerioù diaes lies., amzerioù tenn lies., amzerioù fall lies., prantadoù trubuilh lies., mougenn b. ; *das war eine schwere Zeit*, d'ar mare-se e oa kalz a draoù o hegal ; *das ist nicht mehr an der Zeit*, divare (digoulz, digoulzet) eo kement-se, dibred eo an dra-se ; [kozh] *zu der Zeit, da ...*, d'an (en) ampoent ma ..., d'ar mare ma ..., tra ma ..., d'ar c'houlz ma ..., er c'houlz ma ..., en amzer ma ... ; [lu] *seine Zeit abdienen*, ober e goñje, ober e amzer soudard.

III. koulz-bloaz g., mare ar bloaz g., rannamzer b. ; *um diese Jahreszeit*, d'ar mare-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, er c'houlz-mañ eus ar bloaz, evit ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz bloaz-mañ, er mare-mañ eus ar bloaz, er mareoù-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ a'r bloaz, er c'houlz-mañ a'r bloaz ; *Herbstzeit*, diskar-amzer g., skub-delioù g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dibenn-eost g., dibenn-hañv g., dilost eus ar bloaz g., diskar ar bloaz g., diskar an hañv g., ar mizioù du lies., rageost g. ; *Sommerzeit*, hañv g., hañvezh g. ; *zur Erntezeit*, da vare ar mediñ g., da vare an eost g. ; *Fastenzeit*, koraiz g., vijil g. ; *Schonzeit*, [pesketa, chaseal] prantad serridgezh g., mare ma vez berzet mont da chaseal pe da besketa g.

IV. 1. poent g., koulz g., koulzad g., pred g., termen g., ardremez g., mare g. ; *es ist Zeit, die Kartoffeln zu ernten*, pred eo tennañ ar patatez, deuet eo ar mare da dennañ ar patatez erru eo ar c'houlz da dennañ ar patatez ; *es ist Zeit zum Abendessen*, emañ koulz koan, emañ poent koan, erru termen koan, erru eo eur koan, eur koan emañ ; *es ist Zeit (es wird Zeit), dass ich gehe*, erru eo poent sachañ va zreid ganin, poent eo din

sac'hañ va zreid ganin, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi, pred eo din mont kuit ; *es wird Zeit aufzubrechen*, poent a-walc'h eo mont en hent (mont kuit, kemer foet an nor), pred eo mont kuit ; *es ist höchste Zeit*, poent bras eo, tremen poent eo, kozh poent eo, tremen pred eo, mall 'zo, kozh poent eo, gwall boent eo, mil mall eo, pase mall eo, tremen mall eo, despailh a zo, poent eo kabalat, poent eo dimp hastañ, poentoc'h eo, pase poent eo, en em zifretañ 'zo ret, n'eo ket a-walc'h, koulsoc'h eget koulz eo ; *es ist höchste Zeit, dass du heiratest*, pase poent (tremen poent, kozh poent) eo dit dimeziñ, koulsoc'h eget koulz eo dit dimeziñ ; *alles zu seiner Zeit*, pep tra en deus e goulz - pep tra en deus e amzer - un amzer 'zo da bep tra - ur poent 'zo evit pep tra - amzer 'zo da bep tra - ret eo ober pep tra en e amzer - ret eo ober pep tra e poent hag e mare - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - n'eo ket er goañv eo mont da glask avaloù en ur wezenn - arabat klask vioù fresk e neizhioù warlene - arabat klask vioù fresk e neizhioù kozh - pa vez avel eo nizat, pa vez sioul tamouezet ; *er hat keine festen Zeiten, er hält sich an keine festen Zeiten*, n'eus eur diouzh eur gantañ, n'eus eur ebet gantañ, n'en deus ardremez ebet ; *zu gleicher Zeit, zur gleichen Zeit*, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, en hevelep eilenn, keit-ha-keit, en ul lod [gant] ; *die Kartoffeln sind alle zu gleicher Zeit aufgegangen*, ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; *zur bestimmten Zeit*, d'ar mare (d'ar poent) merket, d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *zu gelegener Zeit, zu gegebener Zeit*, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e mare hag e poent ; *zur rechten Zeit*, e-koulz-vat, e-koulz, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent, a-blom ; *jetzt ist keine Zeit dazu*, n'eo ket ar c'houlz vat evit seurt traoù ; *es ist noch Zeit dazu*, e mare emaomp c'hoazh d'ober kement-se, abred a-walc'h emaomp evit ober an dra-se ; *Hauptverkehrszeit*, eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies. ; *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt*, an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da grignat.

2. eur b., deiz g., deiziad g. ; *es ist Zeit !* erru eo an eur ! ; *zu jeder Zeit*, n'eus forzh peur, da bep eur, da bep mare, da bep koulz, da bep frap, koulz pe goulz, d'ur pe amzer, e pep amzer, da nep mare, e nep amzer, atav, bepred, tro-distro, poent pe boent, e poent pe boent, e mare pe vare, e pep mare, e pep amzer ; *die Uhrzeit*, an eur ; *um welche Zeit ?* da bet eur ? ; *morgen um dieselbe Zeit*,

morgen zur gleichen Zeit, warc'hoazh d'an eur-mañ, warc'hoazh d'an hevelep koulz (d'ar memes eur) ; *mitteleuropäische Zeit (MEZ)*, eur kreiz Europa b., amzer kreiz Europa b. ; *Ortszeit*, eur al lec'h b., eur diouzh an heol b., eur an heol b.

V. termen g. ; *eine Zeit festsetzen*, lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen, deiziadañ udb, deiziañ udb, lakaat un deiziad, koulzadiñ udb ; *auf Zeit kaufen*, prenañ war zle (war dermen).

VI. [yezhadur] amzer ar verb b.

zeit araog. (t-c'h) : *zeit seines Lebens*, en e vev, tra ma oa bev, a-hed e amzer, e vuhez-pad, en amzer an den-se, e mare an den-se.

Zeitabschnitt g. (-s,-e) : keit g., mare g., maread g., rannamzer b., amzervezh b., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., treuziad g., treziad g., frap g., frapad g., grez g., koulz g., koulzad g., pennad amzer g., krogad g., peusad g., poulzad g., pred g., predad g., rabinad g., taolad g., salead g., skourrad g., skrapad g., oadvezh g., oadvezhiad g., lankad g.

Zeitabstand g. (-s,-abstände) : koulzad g., keit g., esaouenn amzer b.

Zeitalter n. (-s,-) : marevezh g., mare g., koulz g., amzervezh b., hoalad g., oadvezh g., oadvezhiad g. [*liester oadvezhiadoù*] ; *das Goldene Zeitalter*, an Oadvezh Aour g., an Oad Aour g. ; *neues Zeitalter*, nevezoadvezh g., nevezvarevezh g. ; *Industriezeitalter*, oadvezh greantel g. ; *Mensch eines bestimmten Zeitalters*, oadvezhiad g. [*liester oadvezhidi*].

Zeitangabe b. (-,-n) : **1.** menegadur an eur g., menegadur an eurioù g. ; *telephonische Zeitangabe*, dihunter dre bellgomz g. ; **2.** deiziad g. ; **3.** [yezh.] **a)** renadenn a verk an amzer b. ; **b)** merkadur an amzer g.

Zeitarbeit b. (-,-en) : labour termenet e bad g., labour amzeriat g.

Zeitarbeitnehmer g. (-s,-) : etreadegour g., etrekargiad g., labourer-etretant g., goprlabourer g.

Zeitaufnahme b. (-,-n) : [poltred] poz g., paouezadenn b.

Zeitaufwand g. (-s) : padelezh al labour b., koll amzer g., abuz amzer g., abuzion b., abuzetez b.

zeitaufwändig / zeitaufwendig ag. : dalc'hus, daletoc'h, daleüs, hag a c'houlenn kalz a amzer, hag a ya kalz a amzer d'e seveniñ, amzerus, a hir amzer, dilañs, ec'hon, bec'huis, labourus, kargus, padus, padel ; *zeitaufwendige Forschungsarbeit*, imbours'hadenn a hir amzer b., imbours'hadenn studius b., imbours'hadenn dalc'hus b., imbours'hadenn amzerus b., imbours'hadenn badus b., imbours'hadenn badel b.

Zeitausgleich g. (-s) : amzer digoll b., eurvezhioù digoll lies.

Zeitauslöser g. (-s,-) : distigner emgefre g.

Zeitbasis b. (-) : [stlenn.] eurier g.

Zeitberechnung b. (-,-en) / **Zeitbestimmung** b. (-,-en) : **1.** amzeriatadur g., jedadur an amzer g., stadadur ar mare g. ; **2.** kompod g.

Zeitbild n. (-s,-er) : taolennadur ar gevredigezh d'ur mare bennak b., taolenn stuzioù b.

Zeitbombe b. (-,-n) : bombezenn gant daleer b.

Zeitdauer b. (-) : padelezh b., pad g.

Zeitdruck g. (-s) : termen da zerc'hel g., redadenn a-benn d'an eur b., prez labour g. ; *unter Zeitdruck stehen*,

bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet e labour a-revr gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, beuzet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan.

Zeiteinheit b. (-, -en) : unanenn-amzer b.

Zeiteinteilung b. (-, -en) : implij-amzer g., amzeriadur g.

Zeitenfolge b. (-) : [yezh.] kenglot an amzerioù g.

Zeiterscheinung b. (-, -en) : anadenn arouezius (arouezus) eus ur gevredigezh d'ur mare resis g., arouez ur marevezh bennak b.

Zeitersparnis n. (-ses, -se) : gounid amzer g., espenn amzer g.

Zeitfahren n. (-s) : [sport] redadenn a-benn d'an eur b., redadeg a-benn a-benn d'an eur b.

Zeitfolge b. (-) : 1. urzh hervez red an amzer g., urzh an amzer g. ; 2. [yezh.] kenglotadur an amzerioù g.

Zeitform b. (-, -en) : [yezh.] amzer b.

Zeitfrage b. (-, -n) : kraf a vremañ g.

zeitgebunden ag. : 1. liammet gant an amzer ; 2. arouezius (arouezus) eus ur marevezh.

Zeitgeist g. (-es, -er) : spered ar marevezh g.

zeitgemäß ag. : arnevez, a vremañ.

Zeitgenosse g. (-n, -n) : kempredad g., kenamzeriad g. ; *viele meiner Zeitgenossen*, meur a hini eus va amzer lies. ; *er war ein Zeitgenosse Goethes*, kempred e oa gant Goethe, kempredad Goethe e oa.

Zeitgenossenschaft b. (-) : kempredelezh b.

zeitgenössisch ag. : 1. kempred, kenamzerel, kenoadek ; *zeitgenössische Quellen*, dielloù eus an amzer-se lies, teulioù kempred lies. ; 2. kempred, kempredel, hiziv, a vremañ ; *die zeitgenössische Literatur*, al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b.

Zeitgeschäft n. (-s, -e) : oberiadenn war dermen b., gra war dermen g.

Zeitgeschehen n. (-s) : darvoudoù a vremañ lies.

Zeitgeschichte b. (-) : istor ar bed a vremañ g.

Zeitgeschmack g. (-s) : goust an dud d'ur mare bennak g.

Zeitgewinn g. (-s, -e) : gounid amzer g., espenn amzer g.

zeitgleich ag. : kempred, kenoadek ; *zeitgleiche Vorgänge*, darvoudoù kempred lies. ; *zeitgleiche Zivilisationen*, sevenadurioù kempred lies.

Adv. : 1. war un dro ; 2. [sport] keit-ha-keit.

Zeitgleichheit b. (-) : kempredelezh b., kenbredelezh b., kendegeuezh g.

zeithaft ag. : amzerel, amzeriat.

Zeithaftigkeit b. (-) : [preder.] amzerelezh b.

zeitig ag. : 1. bremañ, a vremañ ; 2. prim, abred, abred-mat.

Adv. : 1. abred, abredik ; *er kam zeitig an*, erruout a reas abredik a-walc'h ; *er hat zeitig seinen Vater verloren*, kollet en deus e dad gwall abred ; 2. e-koulz-vat, e ratre.

zeitigen V.k.e. (hat gezeitigt) : 1. degas d'e heul, dougen, reiñ [udb] da frouezh, teurel ; 2. darevaat.

Zeitigung b. (-) : darevaat g.

Zeitkarte b. (-, -n) : kartenn goumanant b., kartenn koumanant treuzdougen b.

Zeitkauf g. (-s, -käufe) : [arc'hant.] oberiadenn war dermen b., gra war dermen g., marc'had war dermen g.

zeitkritisch ag. : hag a oar burutellañ e varevezh.

Adv. : gant selloù burutellus war e varevezh.

Zeitlauf g. (-s, -läufte) : red an amzer g., dibun g.

Zeitläufte lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadou lies., trovezhioù lies., red an traoù g.

zeitlebens Adv. : va buhez-pad, e vuhez-pad, h.a.

Zeitlehre b. (-) : kronologiezh b., amzeroniezh b.

zeitlich ag. : marvel, kollidik, bedel, eus ar bed-mañ, amzerel, amzeriat ; *das Zeitliche segnen*, rentañ e ene da Zoue, mont d'ar bed all, mont d'an Anaon.

Adv. : *zeitlich kommen*, degouezhout d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, P. ku-ha-ka).

Zeitlichkeit b. (-) : amzerelezh b., dibadusted b., dibaduster g.

zeitlos ag. : 1. klasek, klasel, er-maez eus ar gizioù ; 2. [dre astenn.] divarvel, treamzerel.

Zeitlose ag.k. b. : [louza.] efloud g., karkailh str., digounnar g.

Zeitlosigkeit b. (-) : diamzer b./g., treamzerelezh b.

Zeitupe b. (-) : [film] gorregezh b., tizh gorrekaet g.

Zeitupentempo n. (-s) : [film] tizh gorrekaet g. ; *im Zeitupentempo*, gant un tizh gorrekaet, gant gorregezh.

Zeitmangel g. (-s) : diouer a amzer g., berregezh amzer b. ; *aus Zeitmangel*, dre ma oa re verr an amzer gantañ, dre ziouer a amzer, defot amzer ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen*, ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ.

Zeitmaschine b. (-, -n) : mekanik da veajiñ dre an amzer g., ribourzerez b.

Zeitmaß n. (-es, -e) : [soner.] mentad g.

Zeitmesser g. (-s, -) : padventer g.

Zeitmessung b. (-, -en) : mentadur an amzer g.

Zeitnehmer g. (-s, -) : paotr ar padventer g.

Zeitnot b. (-) : [echedoù] berregezh amzer b., prez g.

Zeitordnung b. (-) : urzh hervez red an amzer g.

Zeitpersonal n. (-s) : etreadegourien lies., etrekargidi lies., labourerien-etretant lies., koskor amzeriat g.

Zeitplan g. (-s, -pläne) : deiziater g., euriadur g., amzeriadur g., implij-amzer g.

Zeitpunkt g. (-s, -e) : poent g., mare g., par g., pred g., koulz g., momed g., andred g., ampoent g., arroud g. ; *zu diesem Zeitpunkt*, d'an ampoent, en amzer-se, en andred-se, da-geñver an amzer-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, d'ar mare-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man gut*, d'ar

c'houlz-se e veze gounid, da neuze e veze gounid ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man ziemlich schlecht*, d'ar c'houlz-se ne oa ket a c'hounidigezh, da neuze ne oa ket a c'hounidigezh ; *zu welchem Zeitpunkt ?* da be boent ? pe da vare ? ; *unbestimmter Zeitpunkt*, peamzer b. ; *zum falschen Zeitpunkt*, en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz ; *bis zu diesem Zeitpunkt*, betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se.

Zeitraffer g. (-s) : [film] tizh buanaet g. ; *im Zeitraffer*, gant un tizh buan-buan.

zeitraubend ag. : hag a c'houlenn kalz a amzer, daletoc'h, daleüs, dalc'hus, amzerus, un abuz tud anezhañ, un abuz amzer anezhañ, bec'hius, labourus, kargus, padus, padel ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch*, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin.

Zeitraum g. (-s,-räume) : mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh b., treuziad g., treziad g., koulz g., koulzad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., laziad g., c'hwistad g., peusad g., poulzad g., tachad g., momed g., taluad g., taolad g., salead g., skourrad g., skrapad g., lankad g., hirnez amzer b.

Zeitrechnung b. (-) : 1. kronologiezh b., amzeroniezh b. ; 2. hoalad g., amzervezh b. ; *zweihundert Jahre vor unserer Zeitrechnung*, daou-c'hant vloaz kent hon amzervezh, daou-c'hant vloaz kent Hor Salver, daou-c'hant vloaz KHS, daou-c'hant vloaz kent Jezuz-Krist ; *im Jahre 70 nach unserer Zeitrechnung*, er bloavezh 70 eus hon amzervezh, er bloavezh 70 goude Hor Salver, er bloavezh 70 G.H.S., goude donedigezh Hor Salver.

Zeitreise b. (-,n) : beaj dre an amzer b.

Zeitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour dre an amzer g., beajourez dre an amzer b.

Zeitschalter g. (-s,-) / **Zeitschaltuhr** b. (-,en) : spanaer gant munuterezh g., munuter g., munutennerez b.

Zeitschrift b. (-,en) : kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b., paperenn b. ; *von der Zeitschrift aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gelaouenn ; *eine Zeitschrift abonnieren*, koumanantiñ d'ur gelaouenn ; *auf eine Zeitschrift abonniert sein*, *eine Zeitschrift abonniert haben*, *eine Zeitschrift beziehen*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren*, adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn.

Zeitspanne b. (-,n) : keit g., mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh b., treuziad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., poulzad g., predad g., rabinad b., taluad g., skourrad g., skrapad g., hirnez amzer b.

zeitsparend ag. : hag a c'haller gounit amzer gantañ.

Adv. : en ur c'hounit amzer.

Zeitstechen n. (-s) : [sport] P. redadenn a-benn d'an eur b.

Zeittafel b. (-,n) : frizenn gronologel b.

Zeittakt g. (-s,-e) : 1. [pellgomz] padelezh an unanenn b. ; 2. [treuzdougen] kadañs an tremen b., stankter g.

Zeitumstände lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadoù lies., trovezhioù lies., red an traoù g.

Zeitumstellung b. (-,en) : kemm eur g., cheñchamant eur g.

Zeitung b. (-,en) : kazetenn b., kelaouenn b., paperenn b. ; *Sportzeitung*, kelaouenn sport b. ; *die Zeitung lesen*, *Zeitung lesen*, lenn ur gazetenn, lenn ar c'heleier ; *Fachzeitung*, kelaouenn arbennik b. ; *Wochenzeitung*, sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b. ; *Tageszeitung*, pemdezieg g., kelaouenn bemdeziek b., kazetenn bemdeziek b. ; *die Zeitung auseinander falten*, dispakañ ar gelaouenn ; *die Zeitung zusammenfallen*, plegañ ar gelaouenn ; *Zeitungen verteilen*, dasparzhañ kelaouennoù ; *von der Zeitung aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; *eine Zeitung abonnieren*, koumanantiñ d'ur gazetenn ; *auf eine Zeitung abonniert sein*, *eine Zeitung abonniert haben*, *eine Zeitung beziehen*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist*, forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù, ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein ; *er wurde in den Zeitungen angegriffen*, taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ.

Zeitungsabnehmer g. (-s,-) : koumanantad g., koumananter g.

Zeitungsartikel g. (-s,-) : pennad g., pennad-skrid g.

Zeitungsausrufer g. (-s,-) : embanner kelaouennoù dre gêr g., youc'her kelaouennoù g., hoper kazetennoù g.

Zeitungsausschnitt g. (-s,-e) : arroudenn tennet eus ur gelaouenn b., pennad g., pennad-skrid g.

Zeitungsausträger g. (-s,-) : dezouger kelaouennoù g., kaser kazetennoù g.

Zeitungsbeilage b. (-,n) : 1. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; 2. follenn vruderezh ouzhpenn [*stag ouzh ur gelaouenn*] b.

Zeitungssente b. (-,n) : keloù toull g., falskeloù g.

Zeitungsfrau b. (-,en) : gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b.

Zeitungshalter g. (-s,-) : doug-kelaouenn g.

Zeitungshändler g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.

Zeitungsinserat n. (-s,-e) : enmoulladur g., kemennadenn verr b.

Zeitungskiosk g. (-s,-e) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungskorrespondent g. (-en,-en) : doaretaer g., kelaouaer war gefridi g.

Zeitungsläser g. (-s,-) : lenner kelaouennoù g.

Zeitungsnachricht b. (-,en) : keloù g.

Zeitungspapier n. (-s,-e) : paper kazetennoù g.

Zeitungsrroman g. (-s,-e) : romant-kazetenn g.

Zeitungsschreiber g. (-s,-) : [gwashaus] kelaouenner g., kazetenner, skridacher g.

Zeitungstand g. (-s,-stände) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungsständer g. (-s,-) : palier kelaouennoù g.
Zeitungsverkäufer g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.
Zeitungsverkäuferin b. (-,-nen) : gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b.
Zeitungsverträge g. (-s,-) : [Bro-Suis] dezouger kelaouennoù g.
Zeitungsvertrieb g. (-s) : dasparzhañ kelaouennoù g., dasparzh kelaouennoù g.
Zeitungswesen n. (-s) : kelaouennerezh g.
Zeitungswissenschaft b. (-) : skiant ar c'helaouennerezh b., skiant ar c'hazetennerezh b., kazetennouriezh b.
Zeitunterschied g. (-s,-e) : kemm amzer g. ; *der Zeitunterschied zwischen London und Berlin beträgt eine Stunde*, un eurvezh kemm a zo etre Londrez ha Berlin.
Zeitverhältnisse lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadoù lies., trovezhioù lies., red an traoù g.
Zeitvergeudung b. (-,-en) : abuzetez b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., abuzion b., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitvergeudung !* ur c'holl amzer n'eo ken !
Zeitverlauf g. (-s,-verläufe) : 1. red an amzer g., kerzh an amzer g. ; *im Zeitverlauf*, gant an amzer ; 2. emzalc'h war hir amzer g., emzalc'h war hir dermen g.
Zeitverlust g. (-es,-e) : abuzetez b., abuzion b., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., koll-poan g. ; *das ist doch kein Zeitverlust*, so was zu lesen, ne vo ket daletoc'h lenn kement-mañ.
Zeitverschiebung b. (-,-en) : kemm amzer g., dale-eur g., kemm-eur g. ; *zwischen Japan und Finnland ist eine Zeitverschiebung von sieben Stunden*, etre Japan ha Finland ez eus seizh eurvezh kemm.
Zeitverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [poltred] stanker g., stouver g.
Zeitverschwender g. (-s,-) : baleant g., den arouarek g., den vak g., straner g., sach war-drefiv g., dalc'her a-drefiv g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-evara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-evara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., jalod g., abuzer g.
Zeitverschwendung b. (-,-en) : abuzetez b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., abuzion b., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitverschwendung !* ur c'holl amzer n'eo ken !
Zeitvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat termenet he fad b., kevrat a badelezh resis b.
Zeitvertreib g. (-s,-e) : diverr-amzer g., degas-amzer g., diduell b., diduadenn b., dihued g., diduamant g., diverrañs g., tremen-amzer g., trepetoù lies., abuzetez b.
Zeitverwechslung b. (-,-en) : kammamzeriad b., kammamzeriadur g.
zeitweilig ag. : amzeriat, da c'hortoz, da c'hedal, padennek, berrbad, spanaus, astalus, mareadek, tremen, tremeniat ; *zeitweilige Unterbrechung*, spanaenn b. ; *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst*, torridigezh eus e garg evit ur pennad b., astal g.

Adv. : da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-goulzadoù ; *er ist zeitweilig geistesabwesend*, hennezh a zo ur pesketaer loar.
zeitweise Adv. : a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-vareadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a vare da vare, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *er ist zeitweise geistesabwesend*, hennezh a zo ur pesketaer loar.
Zeitwert g. (-s,-e) : gwerzh evit ar mare g., talvoudegezh evit ar mare b.
Zeitwind g. (-s,-e) : 1. avel-genwerzh g., avel-guñv g. ; 2. avel vareadek g.
Zeitwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb.
zeitwörtlich ag. : [yezh.] verbel, ... verb, ... ar verb.
Zeitzeichen n. (-s,-) : [sport] sin top-loc'hañ g.
Zeitzone b. (-,-n) : gwerzhid-eur b., rann-eur b.
Zeitzünder g. (-s,-) : tarzher gant daleer g.
Zelebrent g. (-en,-en) : lider g., lidour g., oferenner g., ofiser g.
zelebrieren V.k.e. (hat celebriert) : lidañ, goueliañ, ofisiñ ; *das Hochamt celebrieren*, kanañ an oferenn veur (an oferenn bred).
Zelebrität b. (-,-en) : 1. brud g./b., uhelvrud g./b., anv-kaer g. ; 2. den brudet g.
Zellbruder g. (-s,-brüder) : lean manati g.
Zelle b. (-,-n) : 1. [gwiad, skiantoù] kellig b., kevig g. ; 2. [kambrig] kell [liester kelloù, killi] b., kellig b., log b., toull-kambr g., bac'h b. ; 3. *Telefonzelle*, log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g. ; 4. *lichtelektrische Zelle*, kellig fotoelektrik b., fotokellig b. ; 5. [polit.] kellig b.
Zellen- : 1. kelligaouek, kelligek, kelligel, ... ar c'helligoù ; 2. ... kell, ... log.
zellenförmig ag. : stummet evel kelligoù, e doare kelligoù, kelligaouek.
Zellengang g. (-s,-gänge) : trepas toull-bac'h g.
Zellengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz roman gelligaouek b.
Zellenhaft b. (-) : bac'hadenn b.
Zellenlehre b. (-) : studi ar c'helligoù g., sitologiezh b.
Zellenrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.
Zellenschmelz g. (-es,-e) : prigwer speurennek str., gwer-pri speurennek str., plomeis speurennek g., amailh speurennek g. ; *Zellenschmelz anbringen*, speurennaouiñ amailh.
Zellenwagen g. (-s,-) : karr-bac'h g.
Zellfaser b. (-,-n) : keluloz g.
Zellgewebe n. (-s,-) : gwriad kelligaouek g., gwriadenn b.
Zellglas n. (-es) : [kimiezh] kelofoan® g.
Zellhaut b. (-,-häute) : koc'henn b.
Zellhorn n. (-s) : [kimiezh] selluloid g.
zellig ag. : kelligaouek, kelligel, kelligek.
Zellkern g. (-s,-e) : nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Zellkerns*, rannadur ar graoñell g.
Zellknoten g. (-s,-) : [bev.] skoulm kelligel g.
Zellkörper g. (-s,-) : danvez kelligaouek g.

Zellophan[®] n. (-s) : kelofan[®] g. ; *in Zellophan*[®] *verpackt*, dindan gelofan[®].
Zellophanhülle n. (-s) : follenn gelofan[®] b.
zellophanieren V.k.e. (hat cellophaniert) : *lakaat dindan gelofan*[®].
Zellophantüte n. (-s) : sac'hadig kelofan[®] g.
Zellstoff g. (-s,-e) : 1. [korf.] keluloz g. ; 2. [loen.] protoplasma g.
Zellteilung b. (-,-en) : rannadur kelligel g.
zellular ag. : kelligaouek, kelligel, kelligek.
Zelluloid n. (-s) : [kimiezh] selluloid g., keluloid g.
Zellulose b. (-) : keluloz g.
Zellwolle b. (-) : gloan faos g., gloan kelulozek g.
Zelot g. (-en,-en) : gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredenour g., gredalfoeg g., baraneg g.
Zelt n. (-es,-e) : 1. telt g., teltenn b., pabell b., tinell b., kaborell b., koban b., stign g., stegn g. ; *ein Zelt aufschlagen*, displegañ (sevel, stigmañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; *im Zelt schlafen*, kousket en un deltenn, kampiñ, teltañ ; *das Zelt abbauen*, *das Zelt abbrechen*, plegañ e deltenn, dizober e deltenn, divontañ e deltenn, dastum e deltenn ; *in einem Zelt unterbringen*, teltañ, tinellañ ; 2. *Zirkuszelt*, pabell ur sirk b. ; 3. [lu] stign g. ; 4. *Himmelszelt*, bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., stergann g., bolz steredennet b., pillig vras b., pillig c'hlav b., ebr g., toenn an deiz b.
Zeltbahn b. (-,-en) : lien teltenn g., ballin delten b.
Zeltbett n. (-s,-en) : gwele kampiñ g., fled g., fledenn b., gwele-rez g.
Zeltblache b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltboden g. (-s,-böden) : pallenn teltenn g.
Zeltbude b. (-,-n) : telt g., tinell b.
Zeltdach n. (-s,-dächer) : 1. [tisav.] toenn biramidek b. ; 2. velom g., stign g.
Zeltdorf n. (-s,-dörfer) : kêriadennig deltennoù b., teltva g., teltadeg b.
zelten V.gw. (hat gezeltet) : kampiñ, teltañ.
Zelten n. (-s) : kamperezh g.
Zelter g. (-s,-) : 1. kamper g. ; 2. inkane g./b., palafrez g.
Zelterschritt g. (-s) : paz-inkane g., paz-aez g. (Gregor).
Zeltlager n. (-s,-) : 1. kamp teltennoù g., teltva g., teltadeg b. ; 2. [lu] kamp stignoù g.
Zeltler g. (-s,-) : kamper g.
Zeltmast g. (-es,-en/-e) : peul pabell g., peul tinell g., peul teltenn g.
Zeltpflock g. (-s,-pflocke) : piked g., strapenn deltenn b., krog teltenn g.
Zeltplane b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-gampiñ b., teltva g., teltadeg b.
Zeltstange b. (-,-n) : gwialenn doenn b., bazh doenn b.
Zeltwagen g. (-s,-) : karr ballinet g.
Zement g. (-s,-e) : 1. simant g., pri-brikenn g., pri-raz g. ; *schnell bindender Zement*, simant hag a galed buan g., simant pront g. ; *Schlackenzement*, simant koc'hion g., simant kaoc'h-houarn g. ; *feinster Zement*, flourenn ar simant b. ; *dem Sand Zement beimengen*, lakaat simant

e-mesk an traezh ; *Zement anrühren*, meskañ simant, merat simant ; 2. [korf.] diraskorn g., semant g.
Zementarbeiter g. (-s,-) : simanter g.
Zementfabrik b. (-,-en) : simanterezh b.
Zementfaser b. (-,-n) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.
Zementfaserplatte b. (-,-n) : plakenn fibrosimant b.
Zementfußboden g. (-s,-fußböden) : leur simant b.
zementieren V.k.e. ha V.gw. (hat zementiert) : 1. simantañ, mañsonat ; 2. [dre skeud.] startaat.
Zementierer g. (-s,-) : simanter g.
Zementierung b. (-,-en) : [tekn.] semanterezh g.
Zementstahl g. (-s) : dir semantet g.
Zen n. (-pe -s) : zen g.
Zenit g. (-s) / **Zenith** g. (-s) : neinboent g., bannwel g., zenit g. ; *die Sonne steht im Zenit(h)*, an heol a zo plom, emañ an heol en e uhelañ (e barr e redadenn, en e greñvañ), emañ uhel an heol en neinboent.
Zeno g. / **Zenon** g. : Zenon g.
zensieren V.k.e. (hat zensiert) : 1. barn, priziañ, notennañ ; *einen Schüler zensieren*, notennañ ur skoliad, priziañ labour ur skoliad, reiñ un notenn d'ur skoliad ; 2. kontrollañ g., ensellet, P. c'hwennat, spazhañ, minellañ, silzigañ.
Zensor g. (-s,-en) : 1. [Henamzer, Roma] sensor g., kensor g. ; 2. kontrollor g., eveshaer g., sensor g., enseller g., barner g., aotreer g.
Zensur b. (-,-en) : 1. notenn b. ; *gute Zensuren bekommen*, tapout notennoù mat, kaout notennoù mat ; 2. barnadenn b., skridvarnerezh g. ; *Theaterzensur*, skridvarnerezh hag a bled gant ur pezh-c'hoari g. ; 3. kontrollerezh g., eveshaerezh g., aotreerezh g., ensellerezh g., sañsur g. ; *Verschärfung der kirchlichen Zensur*, krizañs b. ; 4. [Henamzer, Roma] sañsur g., kensoriezh b.
zensurieren V.k.e. (hat zensuriert) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] *sellit ouzh zensieren*.
Zensus g. (-,-) : niveridigezh b., niveradeg g.
Zensuswahlrecht n. (-s) : mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiadeg diouzh ar sens b.
Zent¹ g. (-s) : kant g., kantad g. ; *Prozent*, dregantad g., kementad-dre-gant g.
Zent² b. (-,-en) : [kozh] lez-asizoù b.
Zentaur g. (-en,-en) : [mojenn.] den-marc'h g.
Zentenarfeier b. (-,-n) : kantveder g.
zentesimal ag. : kantrannet, -kantvedenn.
Zentigramm n. (-s,-e) : kantigramm, kantigrammad g., kentigramm g.
Zentiliter n./g. (-s,-) : kantilitr g., kantilitrad g., kentilitr g.
Zentimeter n./g. (-s,-) : kantimetr g., kantimetrad g., kentimetr g.
Zentimetereinteilung b. (-) : *Lineal mit Zentimetereinteilung*, reolenn dereziek b.
Zentimetermaß n. (-es,-e) : reglenn vuzuliañ b., reolenn vuzuliañ b.
Zentner g. (-s,-) : kantlivr g., kant-lur g., kantolz g., kant lur lies., kant pouez g., hanter-kant kilo lies. ; *Doppelzentner*, kant kilo, daou c'hant lur, kantolz g. ; *pro Zentner*, dre gant lur, ar c'hant-lur ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt, einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt*, tregont

euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf*, ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; *ein Zentner Seeohren*, ur c'hant pouez a ourmel g.

Zentnerlast b. (-,-en) : bec'h pounner g.

zentnerschwer ag. : pounner-bec'h.

zentnerweise Adv. : sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilh, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wi'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-fonn.

zentral ag. : kreiz, kreizek, kreizel, kreizennel, kreizennek, kreizus.

Zentralabitur n. (-s) : bachelouriezh kevreadel b.

Zentralafrika n. (-s) : Afrika ar C'hreiz b.

zentralafrikanisch ag. : eus Afrika ar C'hreiz.

Zentralbank b. (-,-en) : bank kreiz g.

Zentralbankpräsident g. (-en,-en) : pennrener ar bank kreiz g.

Zentralbau g. (-s,-ten) : savadur savet tro-dro d'ur poent kreiz g.

Zentrale b. (-,-n) : kreizenn b., kreizennad b., sez kreiz g.

Zentraleinheit b. (-,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralgewalt b. (-,-en) : gouarnamant-kreiz g., galloud-kreiz g., beli greiz b.

Zentralheizung b. (-,-en) : tommerezh-kreiz g.

Zentralisation b. (-,-en) : kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g.

zentralisieren V.k.e. (hat zentralisiert) : kreizennañ ; *zentralisierter Staat*, Stad kreizennet b., riez kreizennet b.

Zentralisierung b. (-,-en) : kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g.

Zentralismus g. (-) : kreizennerezh g. ; *Anhänger des Zentralismus*, kreizenner g. ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt*, savelet e voe ar c'hreizennerezh politikel gant an dispac'herien.

zentralistisch ag. : kreizennet.

Adv. : en un doare kreizennet ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert*, ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se.

Zentralkörperchen n. (-s,-) : [bev.] kentrozom g.

Zentralkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizus g.

Zentralmassiv n. (-s) : Tolzenn Greiz b., Kein ar Frañs g.

Zentralnervensystem n. (-s,-e) : [korf.] nervreizhiad-kreiz b., reizhiad nerval kreiz b.

Zentralprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralregierung b. (-,-en) : *die Zentralregierung*, ar gouarnamant-kreiz g.

Zentralschlüssel g. (-s,-) : potenn b., alc'hwez boutin g.

Zentralverriegelung b. (-,-en) : *die Zentralverriegelung der Türen*, prennadur-kreiz an dorioù g., morailhadur-kreiz an dorioù g.

Zentralverwaltung b. (-,-en) : melestradur kreiz g., meradur kreiz g., mererezh kreiz g., melestradurezh kreiz b.

zentrieren V.k.e. (hat zentriert) : kreizañ.

zentrifugal ag. : kreiztec'h, digreizus.

Zentrifugalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreiztec'h g., nerzh digreizus g., nerzh digreizañ g.

Zentrifuge b. (-,-n) : tronizherez b., dizourerez b., heskerezh b. ; *Milchzentrifuge*, tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenez b.

zentripetal ag. : kreizkerc'h, kreizus, war zastum.

Zentripetalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizkerc'h g., nerzh kreizus g.

Zentriwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn war greizenn g.

Zentrum n. (-s,Zentren) : 1. kreiz g., kreizenn b., kalon b., kalonenn b., kreizlec'h g. ; [tekn] *aus dem Zentrum bringen*, digreizañ, eskreizañ ; 2. [dre skeud.] *intellektuelles Zentrum*, toull-berv g., kreñvlec'h ar vuhez sevenadurel g., kreizenn a sevenadurezh b.

Zentrumspartei b. (-,-en) : kostezenn greiz b., tu kreiz g., tu marellet g., tu pechar g.

Zentrumspolitiker g. (-s,-) : kreizour g. ; [gwashaus] tra bechar g.

Zenturie b. (-,-n) : [istor] kompagnunezh kant soudard b., kantad soudarded g.

Zenturio g. (-s, Zenturionen) : [istor, lu] kantener g.

Zephir g. (-s,-e) / **Zephyr** g. (-s,-e) : 1. [avel] aezhenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., suc'hadenn b. ; 2. [mojenn.] Zefir g., Favonius g. ; 3. [gwiad] zefir g.

Zeppelin g. (-s,-e) : zepelin g., aerlestr g.

Zepter n./g. (-s,-) : bazh rieg b., bazh-veli b., bazh-roue b., gwalenn-roue b., gwalenn b.

Zer n. (-s) : [kimiezh] seriom g.

zer- rakverb stag a verk :

1. an didorbezerezh, an didouezierezh. d. sk. : *zerlegen*, dibezhiañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, dispenn ; *zerspalten*, disrannañ.

2. ar gwastadur. d. sk. : *zerschießen*, kanoliata ; *zerstechen*, toullañ-didoullañ.

3. an dispennadur, an dismantridigezh, an distrujadur. d. sk. : *zerstören*, dispenn, distrujañ, gwastañ.

zerbeißen V.k.e. (zerbiss, hat zerbissen) : terriñ gant e dent, regiñ gant e dent, diframmañ gant e dent.

zerbersten V.gw. (zerbirst, zerbarst, ist zerborsten) : tarzhañ, terriñ, sklisenñ, terriñ a-darzh, diskolpañ.

Zerbersten n. (-s) : tarz g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerbersten*, dre ziskolp.

Zerberus g. (-,-se) : 1. [mojenn.] dogez bras an ifern g. (Gregor), Kerberos g. ; 2. [dre skeud.] porzhier dibleg g., kerberos g.

zerbeulen V.k.e. (hat zerbeult) : koagañ, kabosañ, bosigernañ, bosaat, bosigellat.

zerbeult ag. : kabosek, bosigellet, koaget, botezek.

zerbomben V.k.e. (hat zerbombt) : bombezennañ, bombezañ, distrujañ gant ur vombezadeg.

zerbrechbar ag. : hag a c'haller terriñ, torrus, bresk, hedorr.

zerbrechen V.gw. (zerbricht, zerbrach, ist zerbrochen) : terriñ, tammañ, tammata, didammañ, difloskiñ, diskolpañ, findaoniñ, frinjinañ, peurderriñ, broustañ, bresañ, frailhañ, drailhañ ; *Glas zerbricht leicht*, ar gwer a dorr aes, danvez bresk eo ar gwer.

V.k.e. (zerbricht, zerbrach, hat zerbrochen) : terriñ, drailhañ, freuziñ, breviñ, brevennañ, braeat, disklipañ, didammañ, grilhañ, miñsañ, broustañ, tarzhañ, munudañ, dispenn, peurderriñ ; *etwas in Stücke zerbrechen*, lakaat udb a-bezh-e-pezh, puzuilhañ udb, bruzunañ udb evel darbod, peurderriñ udb, drailhañ udb, miñsañ udb ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden*, ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *zerbrich mir bloß die Vase nicht !* diwall da derriñ al lestr-se bepred ! diwall da darzhañ al lestr-se bepred !

V.em. : **sich zerbrechen** (zerbricht sich, zerbrach sich, hat sich (t-d-b) zerbrochen): [dre skeud.] *sich (t-d-b) den Kopf zerbrechen*, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, skrabat e benn hep kaout debren, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, kemer reuz gant udb, uzañ e spered, lakaat e holl skiant da c'hoari.

Zerbrechen n. (-s) : torridigezh b., brevadenn b., torr g., torradur g., brev g., brevatur g., brevidigezh b., freuzerezh g.

Zerbrecher g. (-s,-) : friker g., piler g., torr g., breser g., freuzer g., drailher g.

zerbrechlich ag. : torrus, bresk, hedorr, tener, gwiridik, aes da derriñ, jel ; *leicht zerbrechlich, zerbrechlich wie Glas*, bresk evel ar gwer.

Zerbrechlichkeit b. (-) : breskder g., breskded b., breskadurezh b.

zerbrochen ag. : torr, torret, frailhet, brev, brevet, drailhet ; *halb zerbrochener Krug*, pod damdorr g., darbod g.

zerbröckeln V.k.e. (hat zerbröckelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ ; *fein zerbröckeln*, bruzunañ tanav ; *zerbröckeltes Brot*, bara miod g.

V.gw. (ist zerbröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, didammañ, tammañ, mont e poultr, poultrennañ, bezañ bresk, drailhañ ; *dieses Brot zerbröckelt*, ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun, a zo bruzunek).

Zerbröckelung b. (-, -en) : bruzunadur g., bruzunerezh g., brzunidigezh b.

zerbröseln V.k.e. (hat zerbröselt) : bruzunañ, puzuilhañ, munudañ ; *fein zerbröseln*, bruzunañ tanav ; *Brot zerbröseln*, bruzunañ bara.

V.gw. (ist zerbröselt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, drailhañ ; *dieses Brot zerbröselt*, ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun).

zerdeppern V.k.e. (hat zerdeppt) : breviñ, bruzunañ, frikañ, flastrañ, puzuilhañ, munudañ.

zerdrücken V.k.e. (hat zerdrückt) : 1. breviñ, flastrañ, pilat, frigasañ, frikañ, frukañ, brevennañ, foulañ, gwaskañ, mac'hañ, moustrañ, gourfouliñ, bresañ, bresañ ha divresañ, pladañ ; 2. [frouezh] bloñsañ, bronduañ, kotisañ ; *zerdrückte Früchte*, frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str., frouezh kotiset str. ; 3. P. jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ,

chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, krosal, rodellañ ; *zerdrückt*, jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

Zerdrücken n. (-s) : 1. flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., mac'herezh g., bres g. ; 2. jog g., bresadur g., bres g., tramaduilh g.

Zerdrücker g. (-s,-) : flastrer g., mac'her g., moustrer g., paotr mac'her g.

Zerealien lies. : edaj g., ed str., edeier lies., edoù lies.

zerebral ag. : -empenn, empennek, empennel.

zeremoniell ag. : ... lid, lidek, lidel.

Zeremoniell n. (-s,-e) : lidadur g., liderezh g., lid g., reoladegezh b., azeulouriezh b., digoroù lies., digoradur g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Zeremonie b. (-,-n) : lid g., lidadenn b., lidadeg b.

Zeremonienkleid n. (-s,-er) : gwiskamant lid g., dilhad lid g.

Zeremoniekleidung b. (-,-en) : dilhad lid lies.

Zeremonienmeister g. (-s,-) : pennliger g.

zeremoniös ag. : meurlidel.

z erfahren ag. : 1. diroll, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disolit, dibalamour, digempenn, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll ; *z erfahrener Lebensswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez direol b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., follentezioù lies., follezh b. ; *er führt ein z erfahrenes Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; 2. dievezh, disoñj, skañvbenn.

Z erfahrenheit b. (-) : 1. gastaouerezh g., gadalerezh g., gadaliezh b., bordelerezh g., oriadezh b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., dirollerezh g. ; 2. dievezhder g., skañvbennegezh b.

Zerfall g. (-s,-fälle) : diskar g., diskaridigezh b., freuz g., rivin g., diempradur g., kiladenn b. ; *Zerfall eines Reiches*, prantad diskar evit un impalaeriezh g., diskaridigezh un impalaeriezh b., kiladenn un impalaeriezh b. ; *Atomzerfall*, skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegratur an atomenn g., fision b. ; *zum Zerfall führen*, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da

neuz, kas da vann ; [mezeg.] *Zerfall der Kräfte*, sioc'hanidigezh b.

zerfallen V.gw. (zerfällt, zerfiel, ist zerfallen) : 1. terriñ diwar gouezhañ ; 2. kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, digenstrollañ, dibezhiañ, mont da fall, treiñ fall, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, dispenn, en em zispenn, emzispenn, difoeltrañ, mont e diframm, dismantrañ, mont a dammoù, mont a grennadur, drailhañ, treiñ da fall, mont da fall, mont war fallaat, kilañ, mont da beñse ; *der Schrank zerfällt*, ar pres a zo o tibezhiañ ; *in Fetzen zerfallen*, mont e diframm, truilhennañ, dispenn, en em zispenn, emzispenn, mont e pilhoù, mont e truilhoù, mont e pilpouz ; *ihre alten Klamotten zerfielen in Fetzen*, he c'hozh tammoù dilhad a yeas e diframm, truilhennañ a reas he c'hozh tammoù dilhad, dispenn a reas he c'hozh tammoù dilhad, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e pilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e truilhoù ; *die Kampfmoral der Truppen zerfällt*, blankaat a ra spered a vrezel ar soudarded, blankaat a ra stourmidigezh ar soudarded, terriñ a ra deltu ar soudarded, war fallaat e ya deltu ar soudarded, fallaat eo ar soudarded da stourm, diegusaat a ra ar soudarded da stourm ; 3. [dre skeud] c'hoarvezout eus ; *der Vortrag zerfällt in zwei Teile*, div lodenn (daou luskad) a ya d'ober ar brezegenn, ar brezegenn a c'hoarvez eus div lodenn.

Anv-gwan-verb : **zerfallen** *er ist mit ihm zerfallen*, emañ e droug (derc'hel a ra drougiezh, drougiezh en deus) outañ, torret eo ar votez etrezo, rouestl a zo etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, rouzet eo ar bloneg ganto, glazentez (broc'h, c'hoari, jeu) a zo etrezo, e droukrañs emañ gantañ, e treflez emaint ; *mit der Welt zerfallen sein*, bezañ dilezet ar bed, bezañ troet kein da safaroù ar bed, bezañ kuitaet ar bed (Gregor).

zerfasern V.k.e. (hat zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, dishiliañ, dispugnañ. V.gw. (ist zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, dispenn, en em zispenn, emzispenn, en em zishiliañ ; *Wolle guter Qualität zerfasert nicht*, gloan aes ne zispennont ket.

zerfasert ag. : dineudennet, pilhoustennet, pempilhennek, pilpouzek.

zerfetzen V.k.e. (hat zerfetzt) : dispenn, peurzispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhoustennañ ; *jemandem das Gesicht zerfetzen*, arat (kleizhañ, boulc'hañ, troc'hañ) dremm u.b. a-dro-vat.

zerfetzt ag. : e truilhoù, pilhoustennet, e pilhoù, nemet pilhoù anezhañ, aet e pilhoù, roget-diroget, drailhet, labaskennek, pilhek, pilhennek, pilhaouek, pilhotek, truilhek, truilhennek, truilh, karget a brenester ; *zerfetzte Kleidung*, libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies.

zerflattern V.gw. (ist zerflattert) : bezañ strewet gant an avel, bezañ distrewet gant an avel, bezañ skignet gant an avel.

zerfledern (hat zerfledert) / zerfledern (hat zerfledert) V.k.e. : bostoc'hiñ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, foeltrañ.

zerfleischen V.k.e. (hat zerfleischt) : drailhañ munut, lakaat a-dammoù, diframmañ, dibezhiañ, dispenn, diregiñ, fregañ, difelpañ, difelpennañ, diskolpañ, disklipañ, peurzispenn.

V.em. : **sich zerfleischen** (haben sich (t-rt) zerfleischt) : en em zrailhañ, en em zebriñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (t-rt) gegenseitig zerfleischen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat.

zerfließen V.gw. (zerfloss, ist zerflossen) : 1. berañ, deverañ, diruilh, redek ; 2. teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborennañ, tanavaat ; *die Butter zerfließt*, eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; 3. [dre skeud.] *in Tränen zerfließen*, leñvañ forzh, gouelañ dourek (druz, a-boullad), bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puilh (daeroù druz, daeroù stank), daeraouiñ druz, skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabazh.

zerfransen V.gw. (ist zerfranst) : pempilhañ, dispilhañ, en em zispenn, emzispenn, pilhoustennañ, mont e pilpouz, pilpouzañ ; *zerfranst*, dineudennet, pilhoustennet, pilpouzek, pempilhennek.

zerfressen V.k.e. (zerfrisst, zerfraß, hat zerfressen) : krignat, daskrignat, dispenn ; *der Kummer zerfrisst ihn*, krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, preñvedet e vez e spered gant ar glac'har, krignet e vez e galon gant preñv ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered ; *von Würmern zerfressen werden*, preñvedañ, bezañ o tebriñ gant ar c'hontron, bezañ o krignat gant ar c'hontron ; *von Würmern zerfressen sein*, bezañ preñvedet, bezañ preñvedek, bezañ preñvouzek, bezañ toulet-didoulet gant ar preñved ; *hier schmachte ich und werde von Ungeziefer zerfressen*, me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron ; *der Brand zerfrisst seinen Arm*, breinañ a ra e vrec'h ; *vom Rost zerfressen*, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, daskrignet gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zerfressen*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *die Meeresluft zerfrisst das Eisen*, kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor.

zerfressend ag. : kengrignus, krignus, daskrignus.

Zerfressung b. (-, -en) : krign g., krignerezh g.

zerfrieren V.gw. (zerfror, ist zerfroren) : skamilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, tarzhañ gant ar riv.

zerfurchen V.k.e. (hat zerfurcht) : 1. ober skoselloù, lezel skoaselloù war e lerc'h, lezel rollec'hioù war e lerc'h ; 2. roufennañ, lakaat da roufennañ.

Anv-gwan-verb : **zerfurcht ein zerfurchtes Gesicht**, un dremm roufennet (roufennek, arroudennet) b., ur penn krinet evel un aval kozh g., ur penn kaniet gant ar roufennnoù g.

zergehen V.gw. (zerging, ist zergangen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborennañ, tanavaat ; *auf der Zunge zergehen*, teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù.

zergliedern V.k.e. (hat zergliedert) : 1. dielfennañ, dezrannañ, dezvarn, digenaozañ, didoueziañ,

digemmeskañ ; **2.** diframmañ, darnaouiñ, distrollañ, digevreañ, dispenn, diemprañ ; **3.** [korf.] diskejañ, skejañ, pizhskejañ.

Zergliederung b. (-, -en) : **1.** dielfennadur g. ; **2.** distrolladur g., distroll g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g. ; **3.** [korf.] pizhskejadur g.

Zergliederungsmesser n. (-s, -) : kontell-diskejañ b.

zerhacken V.k.e. (hat zerhackt) : troc'hañ a-dammoù, drailhañ, miñsañ, bouc'haliñ, migailhiñ, skilfennañ, sklisenñ, skiriaouiñ, askloediñ, skolpañ, skolpennañ.

zerhackt ag. : miñs.

zerhauen V.k.e. (zerhieb / zerhaute // hat zerhauen) : troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, drailhañ, freuziñ, dispenn, dibezhiañ, bouc'haliñ, frigasañ, malañ.

Zerium n. (-s) : seriom g.

Zeriumeisen n. (-s) : feroseriom g.

zerkauen V.k.e. (hat zerkaut) : frigasañ gant e zent, peurfrikañ gant e zent, milmalañ gant e zent, chaokat, chagellat, chakoniñ, drailhañ.

zerkleinern V.k.e. (hat zerkleinert) : munudañ, bruzunañ, braeañ, frikañ, pilat, didammañ, diskolpañ, disklipañ, difelpañ, difelpennañ, grilhañ, pinbreiñ, frigasañ ; *Steine zerkleinern*, bruzunañ (frikañ, pilat, munudañ) mein.

Zerkleinerer g. (-s, -) : piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b., drailherez b.

Zerkleinerung b. (-, -en) : munuderezh g., breverezh g., braeerezh g.

Zerkleinerungsmaschine b. (-, -n) : piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

zerklopfen V.k.e. (hat zerklopft) : terriñ [gant taoliou morzh], dic'hastañ, findaoniñ, dispenn, mont gant ar morzhol da.

zerklüftet ag. : frailhet, faotet, skarnilet, trezaret, balirek ; *zerklüfete Küste*, aodoù troc'h-didroc'h lies., aodoù leun a droioù hag a gildroioù lies., aod hoskadek g./b., aod gant he zroioù ha distroioù b./g.

zerknautschen V.k.e. (hat zerknauscht) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, krosal, rodellañ ; *zerknauscht*, jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

Zerknautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknirscht ag. : mantret, keuziek, keuzidik, morc'hedek ; *zerknirscht sein*, bezañ mantret, bezañ leun a geuz, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, bezañ mantr en e galon.

Zerknirschtheit b. (-) / **Zerknirschung** b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., keuzidigezh b., azrek g., azreked b.

zerknittern V.k.e. (hat zerknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, krosal, malhotiñ.

Zerknittern n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknittert ag. : jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

zerknüllen V.k.e. (hat zerknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ,

koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, krosal, malhotiñ ; *ein Stück Papier zu einer Kugel zerknüllen*, tamolodiñ un tamm paper.

Zerknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknüllt ag. : jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

zerkochen V.k.e. (hat zerkocht) : poazhañ re bell.

V.gw. (ist zerkocht) : treiñ da yod ; *das Fleisch zerkocht zu Brei*, koazhañ a ra ar c'hig en ur boazhañ da vezañ yod, treiñ a ra ar c'hig da yod dre ma vez poazhet re bell.

zerkratzen V.k.e. (hat zerkratzt) : krabisañ, krafignet, krifinat, ribiñsat, skrabañ, skilfañ, kignat.

Anv-gwan-verb : **zerkratzt** kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket ; *ich hatte mir die Beine zerkratzt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, kignet, roget) va divhar ganin ; *meine Brillengläser sind zerkratzt*, roudenñet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; P. *sein Gesicht ist völlig zerkratzt*, bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.

zerkrümeln V.k.e. (hat zerkrümelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ ; *fein zerkrümeln*, bruzunañ tanav ; *zerkrümeltes Brot*, bara amiod g. ; *die obere Bodenschicht zerkrümeln*, pigellat an douar, freuzañ an douar.

V.gw. (ist zerkrümelt) : en em zishiliañ, bruzunañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, drailhañ ; *dieses Brot zerkrümelt*, ar bara-mañ a zo dispieg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya e bruzun, a ya a-dammoù).

zerlassen V.k.e. (zerlässt / zerließ / hat zerlassen) : teuziñ, lakaat da deuziñ ; *Butter zerlassen*, teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat un tamm amanenn da deuziñ, ober lipig.

zerlaufen V.gw. (zerläuft / zerließ / ist zerlaufen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, berañ, deverañ, diruilh, redek ; *die Butter zerläuft*, eouliñ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn.

zerlegbar ag. : **1.** hag a c'haller divontañ, distrolladus, distrollus ; *zerlegbare Maschine*, mekanik hag a c'haller divontañ ; **2.** hag a c'haller dielfennañ.

zerlegen V.k.e. (hat zerlegt) : **1.** damaouiñ, dibezhiañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, dispenn, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, didroc'hañ, difelpañ, difelpennañ, dizastum, pastellañ, treujañ ; *ein Tier zerlegen*, dibezhiañ (dispenn, didammañ, diskolpañ, karteriañ, pastellañ) ul loen, dispenn ul loen kig hag eskern ; **2.** difregañ, dibezhiañ, divontañ, diframmañ, distrollañ, diemprañ, digenaozañ, dezrannañ, dezvarn, dielfennañ, didoueziañ, digemmeskañ ; *eine Eisenbahnlinie zerlegen*, difregañ ul linenn hent-houarn ; **3.** dielfennañ, dezrannañ, dezvarn.

Zerlegung b. (-, -en) : **1.** dielfennadur g. ; **2.** distrolladur g., digenstrolladur g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dispennidigezh b., dibezhiadur g. didammerezh g., diempradur g., pastelladur g.

zerlesen ag. : [levr] uzet [dre forzh bezañ bet lennet], e pilhoù, e truilhoù, aet e pilhoù, aet e truilhoù, pilhennek, pilhaouek.

zerlumpen V.k.e. (hat zerlumpt) : dispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhousennañ.

zerlumpt ag. : 1. [dilhad] e pilhoù, e truilhoù, pilhennek, pilhaouek, pilhek, pilhotek, pilhoustennnek, trabidennek, truilhek, truilhennek, aet e pilhoù ; *zerlumpte Kleidung*, libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies. ; 2. [tud] labaskennnek, a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, truilhennek, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, gwisket truilhek, truilhoù war e dro, truilhoù karget a brenester en e gerc'henn, nemet truilhoù en-dro dezhañ, dindan druilhoù, gwisket gant gagnoù ; *er läuft zerlumpt herum*, n'eus nemet truilhoù warnañ, a bilhoù hag a druilhoù eo, gwisket eo gant liboudennoù karget a brenester ; *zerlumper Mensch*, labaskenn b., libourc'henn g./b., pilhaoueg g., louskenn g., pilhennek g., truilhek g., truilhennek g., truilhenn b., hailhon g., hailhevod g., lanfre g. [*liester lanfreid*], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g.

zermahlen V.k.e. (zermahlte / hat zermahlen) : malañ, pilat, flastrañ, bruzunañ, frikañ, braeañ, chikañ, breviñ, munudañ, kommañ, pinbreviñ, puzuilhañ ; *Äpfel zermahlen*, malañ avaloù ; *Stechginster zermahlen*, pilat lann, kommañ lann, pigosat lann.

Zermahler g. (-s,-) : flaster g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

zermalmen V.k.e. (hat zermalmt) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, braeañ, skarbotiñ, frukañ, breviñ, chikañ, munudañ, brevennañ, flastrañ, frikañ, pilat, kommañ, malañ.

Zermalmen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g.

Zermalmer g. (-s,-) : flastrer g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

zermartern V.em. : **sich zermartern** (hat sich zermartert) : [dre skeud.] *sich (t-d-b) den Kopf zermartern*, divouedañ e benn, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor, skrabat e benn hep kaout debron, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, uzañ e spered.

zermatschen V.k.e. (hat zermatscht) : skarbotiñ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, braeañ.

Zermelo-Mengenlehre b. (-) : aksiom Zermelo g.

zermürben V.k.e. (hat zermürbt) : 1. terriñ, freuzañ, drailhañ, fregiñ, breviñ, dispenn, digenstrollañ ; 2. krignat, uzañ, debriñ, dinerzhañ, ragnat ; *der Kummer zermürbt ihn*, krignet e vez e galon gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, malet e vez e galon gant ar glac'har, emañ o valañ enkreiz ha glac'har.

zermürbend ag. : hegazus, hegaz, hegus, strellus, torpenn, un disec'h-tud anezhañ, ur c'hole d'ober, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, mac'hom, divius, chastreüs.

Zermürbungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g.

zernagen V.k.e. (hat zernagt) : krignat, ragnat, drailhañ ; *die Ratten zernagten die Kleider*, ar razhed a zrailhe an dilhad.

Zernagen n. (-s) : krign g., krignerezh g.

zernagend ag. : krignus.

zernieren V.k.e. (hat zerniert) : [lu] gronnañ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ, lakaat ar c'helc'h war.

zerpflücken V.k.e. (hat zerpfückt) : 1. dizeilañ, dizeliaouiñ, dizeliennañ, fregañ, diregiñ, diframmañ, drailhañ, freuzañ ; 2. [dre skeud.] *einen Text zerpfücken*, studiañ pizh ur pennad-skrid, dibluskañ ur pennad-skrid, nizañ (burutellañ, ridellat) ur pennad-skrid, mont don e studi ur pennad-skrid, tremen ur pennad-skrid dre ar vurutell, dispenn ur pennad-skrid.

zerplatzen V.gw. (ist zerplatzt) : tarzhañ, sklisenñañ, kreviñ, terriñ a-darzh, diskolpañ ; *der Luftballon ist zerplatzt*, tarzhet eo ar c'hwezigeñ.

Zerplatzen n. (-s) : tarzhañ, tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerplatzen*, dre ziskolp.

zerpulvern V.k.e. (hat zerpulvert) : bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhañ.

Zerpulvern n. (-s) : bruzunadur g., puzuilherezh g.

zerquetschen V.k.e. (hat zerquetscht) : bronduañ, persduañ, bloñsañ, mortekiniñ, flastrañ, frikañ, frukañ, pilat, foulañ, gourfouliñ, frigasañ, peurfrikañ, pinbreviñ, milmalañ, brevennañ, braeañ, chikañ, skarbotiñ, kortisañ ; *Kartoffeln zerquetschen*, frikañ patatez.

V.em. : **sich zerquetschen** (hat zerquetscht) : *sich (t-d-b) den Finger zerquetschen*, frikañ e viz.

Zerquetschen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g.

Zerquetscher g. (-s,-) : flastrer g., mac'her g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

Zerquetschung b. (-,-en) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., persduadur g., brondudur g., brondur g., bronduen b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b., bloñsasurezh b., bloñserezh g.

zerraffen V.k.e. (hat zerrauft) : 1. diframmañ, regiñ a-grenn ; 2. *mit zerrauftem Haar*, disparbuihet (kreouichennek, fourdouilh, fuilh, dispak, a-fuilh, foutouilhek) e vlev, war e benn-kuch, diskabellet ha dispac'het e vlev (Gregor).

Zerrbild n. (-s,-er) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodis b.

zerreden V.k.e. (hat zerredet) : ravodiñ, arabadiñ.

zerreißbar ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, brusk, dispeg.

Zerreißbarkeit b. (-) : puzuilhded b., puzuilhder g., bruzunuster g., bruzunusted b.

zerreiben V.k.e. (zerrieb / hat zerrieben) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, braeañ, chikañ, breviñ, munudañ, puzuilhañ.

Zerreißung b. (-,-en) : breverezh g., braeerezh g., brevidigezh b., puzuilherezh g.

Zerreiche g. (-,-n) : [louza.] derv blevek str.

zerreißen ag. : hag a c'heller regiñ ; *leicht zerreißen*, fregus.

zerreißen V.k.e. (zerriss / hat zerrissen) : 1. drailhañ munut, lakaat a-dammoù, tammañ, tammata, didammañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, disklipañ, darnaouiñ, dibezhiañ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, diframmañ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, fregañ, difregañ, regiñ, difretañ, difreuzañ,

dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, brizhilhonañ, dicafrantañ, diskolpañ, diswriat, findaoniñ, miñsañ, freuzañ, frigasañ ; *ein Blatt Papier zerreißen*, regiñ ur follenn baper, fregañ ur follenn baper ; *seine Ketten zerreißen*, dichadennañ, terriñ e chadennoù, breviñ e chadennoù, strinkañ a dammoù e chadennoù diouzh an-unan ; *die Fesseln zerreißen*, terriñ e ereoù, breviñ e ereoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ) a ra an tigr e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; **2.** [dre skeud.] *das zerreißt mir das Herz*, rannet eo va c'halon diwar gement-se, kement-se a zifelp din va c'halon, kement-se a rann din va c'halon, kement-se a faout din va c'halon (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo kement-se evidon ; **3.** *diese Musik zerreißt mir die Ohren*, bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor).

V.gw. (zerriss / ist zerrissen) : terriñ, difloskiñ, broustañ, freuzañ ; *der Faden zerreißt*, terriñ a ra an neud.

V.em. : **sich zerreißen** (zerriss sich / hat sich (t-rt/t-d-b) zerrissen) : **1.** [t-rt] en em zrailhañ, en em zebriñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (t-rt) gegenseitig zerreißen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; **2.** [t-rt] na sellet ouzh e boan, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bouc'halañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** [t-rt] *sich vor etwas (t-d-b) zerreißen*, bezañ barret a udb, bezañ beuzet e-barzh udb, bezañ e barr udb, bezañ leun-barr a udb, bezañ trefuet-holl gant udb, nijal gant udb, tridal gant udb ; **4.** [tro-lavar] [t-rt] *ich kann mich doch nicht zerreißen*, ne c'hallan ket tapout e pep lec'h, n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; *ich habe mich für ihn förmlich zerrissen*, baleet em eus war ar mor evitañ, en em zivadezet em eus d'ober evitañ ; **5.** [t-rt] *ich könnte mich zerreißen*, amañ ez eus peadra da goll e benn, amañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, ur c'holl-skiant eo ; **6.** [t-d-b] *sie*

fragte ihn, wie er sich die Weste zerrissen habe, goulenn a reas outañ gant petra e oa bet roget dezhañ e jiletenn.

Zerreißeigkei b. (-) : dalc'hañs (kreñvder g.) ouzh an dorrigezh b.

Zerreißeigkei b. (-, -n) : bevenn derriñ b.

Zerreißeigkei b. (-, -n) : **1.** amprouadur an dalc'hañs ouzh an dorrigezh g. ; **2.** [dre skeud.] amprouenn poanuskenañ b., amprouenn c'hloazus b.

Zerreißeigkei b. (-, -en) : **1.** fregerezh g., rogerezh g., diframm g., diframmad g., diframmerezh g., drailherezh g., diskolperezh g., diskolpadur g. ; **2.** dispennadenn b., dispennadur g., dibezhiadur g. ; **3.** torr g., torridgezh b.

zerren V.k.e. (hat gezerrt) : **1.** sachañ, sklainañ, stlejañ, tennañ, frapañ war udb, hilgenniñ, sachañ-disachañ, ruzañ ; *jemanden am Ärmel zerren*, sachañ war milgin u.b. ; *er zerrte ihn an den Füßen*, sachañ a rae anezhañ war-bouez e dreid ; *jemanden aus dem Bett (aus dem Schlaf) zerren*, tennañ u.b. er-maez eus e wele ; *hin und her zerren*, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in den Kot zerren*, ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kas brud u.b. da ludu, stlabezañ enor u.b., stlejañ u.b. e-barzh ar c'hailhar.

V.em. : **sich zerren** (hat sich (t-d-b) etwas gezerrt) : [mezeg.] *sich (t-d-b) etwas zerren*, tapout kig-torr, tapout un aveladenn, pakañ ur forsadenn, ober ur forsadenn, bloñsañ udb, bronduañ udb, forsiñ udb, gweañ udb, diantellañ udb, foulañ udb.

Zerrgestalt b. (-, -en) : penn chin g.

Zerrspiegel g. (-s, -) : melezhour disneuziañ g., melezhour disfurmus g.

zerrieseln V.gw. (ist zerrieselt) : ruilhal, redek, goueriañ, riolenat, divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *der Sandhaufen zerrieselt nicht*, chom a ra an traezh en e vern.

zerrinnen V.gw. (zerrann / ist zerronnen) : teuziñ, tremen, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont gant an avel, mont e puñs an avel, dismantrañ ; *das Geld zerrinnt ihm zwischen den Fingern*, hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'h-moudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gweneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, gouest eo da fontañ an eost, fripañ a ra e zrouin (Gregor), hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl ; *seine Träume zerrinnen*, emañ e huñvreoù o vont gant an avel, emañ e huñvreoù o vont e puñs an avel, emañ o tisorc'henniñ (o tispegañ diouzh e sorc'henn) ; *wie gewonnen, so zerronnen*, madoù dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel, madoù trumm dastumet buan a vez dishiliet, ar re-se 'zo berr o lostoù (o skouarnioù), an arc'hant 'zo berr o lostoù, goude ar rastell ar forc'h, goude ar serrer e teu an diserrer.

zerrissen ag. : 1. roget ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war*, gwelet a reas jilet en e vab roget, merzout a reas ar prenester a oa e jilet en he mab ; 2. ranngalonet, rannet e galon, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, frailhet e galon, daouhanteret e galon.

Zerrissenheit b. (-) : ranngalon b., tarz-h-kalon g., diframm g.

zerrühren V.k.e. (hat zerrührt) : glec'hiañ, meskañ.

Zerrung b. (-, -en) : 1. hilgennerezh g., sach g. ; 2. garchennerezh g., rendael b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b., disranniezh b. ; 3. [mezeg.] *Muskelzerrung*, a) bloñs g., bloñsador g., bloñsadorezh g., bloñsaden b., brondur g., brondudur g. ; b) [sport] diantelladen b., forsaden b., gweaden b.

zerrütten V.k.e. (hat zerrüttet) : direizhañ, disurzhañ, diaozhañ, diemprañ, difloskañ, eilpenañ, lakaat pep eil penn, gwallgas, dispenn, dismantrañ, torimellat, gwallgañ ; *die Finanzen zerrütten*, gwallgas an arc'hanterezh, lakaat dizurzh en arc'hanterezh, lakaat kalz a strap en arc'hanterezh.

V.em. : **sich zerrütten** (hat sich (t-d-b) etwas zerrüttet) : *sich (t-d-b) die Gesundheit zerrütten*, ober ouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, distruj, diskar, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv.

zerrüttet ag. : 1. direizhet, eilpennet, diaozet, gwallgaset ; 2. *zerrüttete Ehe*, priedoù dizunvan lies., priedoù dizunvanet lies., priedoù digar lies. ; *in zerrütteten Verhältnissen leben*, bevañ en ur familh (un tiegezh) dizunvan, bevañ en ur familh (un tiegezh) digar.

Zerrüttung b. (-, -en) : dispennerezh g., direizherezh g., direizh g./b., direizhamant g., dizunvaniezh b., dizunvan g., dizunaniezh b., disranniezh b.

zersägen V.k.e. (hat zersägt) : heskennat, treujañ.

Zersägen n. (-s) : heskennadur g., heskennadurezh b., heskennerezh g., treujañ g.

zerschellen V.k.e. (hat zerschellt) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, drailhañ, broustañ, pladañ, bruzunañ, mazaouiñ, euveriñ, gwallgañ, mekaat.

V.gw. (ist zerschellt) : frigasañ, tarzhañ, dedarzhañ, mont e skolp, mont e tammou, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammou, sklisenañ, drailhañ, broustañ, terriñ a-darzh, mont da flastrañ, bruzunañ, kreviñ ; *die Wellen zerschellen an der Küste*, dirollañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, dedarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, freuzañ a ra an tonnoù ouzh an aod, foetañ a ra ar mor ouzh an aod, rust e freg an tonnoù ouzh an aod, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, kreviñ a ra ar gwagennoù ouzh an aod ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen*, ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; *das Flugzeug zerschellt am Boden*, tarzhañ a ra ar c'harr-nij e tammou war an douar, mont a ra ar c'harr-nij da vazaouiñ (da flastrañ, da bladañ) war an douar ; *das Schiff zerschellte an der Küste*, deu et e oa ar vag d'an aod da zrailhañ, aet eo bet ar vag d'an aod da

freuzañ (da darzhañ, da vroustañ, da zigeriñ), aet e oa ar vag er c'hostez da zrailhañ, aet eo bet ar vag da freuzañ war reier an aod, al lestr a voe bruzunet gant kerreg an aod, mazaouet e oa bet ar vag war kerreg an aod.

zerschießen V.k.e. (zerschoss / hat zerschossen) : 1. toullañ, toullañ-didoullañ, kaniolata ; *zerschossene Wand*, moger toullet-didoulet (mildoulet) gant ar boledoù ; 2. diframmañ ; *eine Kugel zerschoss ihm den Arm*, ur boled a ziframmas e vrec'h.

zerschlagen¹ V.k.e. (zerschlägt / zerschlug / hat zerschlagen) : 1. dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dispenn, breviñ, dotuañ, brevennañ, peurderiñ, gwastañ, glac'hariñ, distrujañ, dizober, frinjinañ, gwintañ d'an traoñ, tanfoeltrañ, difelpañ, goullonderiñ, broustañ, grilhañ ; *der Hagel hat das Korn zerschlagen*, disantret eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, kazarc'het eo bet an trevadoù ed, gwastet eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, ar c'hazarc'h en deus taolet ar wast war an trevadoù ed ; *jemanden zerschlagen*, breviñ (dotuañ) u.b., skeiñ kalet gant u.b., dorloñ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b. ; 2. [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ, frigasañ ; *einen Angriff zerschlagen*, diarbenn an argaderien, lakaat an argaderien da gilañ, falc'hat an argaderien evel ma ra falc'her ar geot er prad, disparfoeltrañ an argaderien ; *den Feind zerschlagen*, diskolpañ arme an enebourien, frigasañ arme an enebourien, dismantrañ arme an enebourien, disparfoeltrañ arme an enebourien, flastrañ rac'h arme an enebourien, krazañ naet arme an enebourien, minmalañ arme an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o laz d'an enebourien, pladañ an enebourien.

V.em. : **sich zerschlagen** (zerschlägt sich / zerschlug sich / hat sich (t-rt) zerschlagen) : mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz.

zerschlagen² ag. : brev, brevet, divi, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, torret gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brevet e gorf, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, nodet, rentet, krevet, gell ; *ganz zerschlagen sein*, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ yost, bezañ yostet, na c'hallout mui diouti, bezañ skuizh-marv, bezañ brevet e gorf, bezañ skuizh-divi, bezañ tanailhet e holl izili ouzh an-unan, bezañ erru e penn e nerzh, bezañ erru war e nerzh, bezañ broustet e

gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ eok, bezañ nodet, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.

Zerschlagenheit b. (-) : kig-torr g., torridigezh b.

Zerschlagung b. (-, -en) : distruj g., diskar g., diskaradur g., dismantr g., dispenn g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., freuzadur g., freuzerezh g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastadur g.

zerschlissen ag. : [dilhad] aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, graet e reuz gantañ, aet, tremen aet, debret, dirapar.

zerschlitzen V.k.e. (hat zerschlizt) : skejañ, kochañ, kleizhiañ, regiñ, fregañ, chaconiat.

zerschmeißen V.k.e. (zerschmiss / hat zerschmissen) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dic'hastañ, findaoniñ, tanfoeltrañ, stlepel a-daol herr, stlepel a-flav.

zerschmelzen V.gw. (zerschmilzt / zerschmolz / ist zerschmolzen) : teuziñ, enteuziñ, fontañ.

Zerschmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b.

zerschmettern V.k.e. (hat zerschmettert) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, dizober, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, tanfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, glac'hariñ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, frinjinañ, broustañ, stlepel a-daol herr.

V.gw. : frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisenñ, terriñ a-darzh.

zerschneiden V.k.e. (zerschnitt / hat zerschnitten) : 1. drailhañ munut, didroc'hañ, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, diskejañ, didammañ, pezhiañ, disklipañ, dibezhiañ, difelpañ, difelpennañ, munudañ, pastellañ, tammañ, tammata, treujañ, dispenn, frigasañ ; *Kartoffeln zerschneiden*, rannañ patatez ; *Kartoffeln in kleine Stücke zerschneiden*, troc'hañ patatez a bastelladoù munut ; *falsch zerschneiden*, chakoniat ; *etwas in zwei Hälften zerschneiden*, daouhanteriñ udb, hanterañ udb, troc'hañ udb dre an hanter, troc'hañ udb dre e hanter, ober hanter-hanter ; 2. [dre skeud.] *das zerschneidet mir das Herz*, kement-se a faout va c'halon din (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, rannet eo va c'halon diwar gement-se, un diframm eo evidon.

Zerschneidung b. (-, -en) : didammerezh g., didroc'herezh g., dibezhiadur g., dispennadur g., dispennadenn b., drailherezh g., munuderezh g., pastelladur g.

zerschnippeln V.k.e. (hat zerschnippelt) : drailhañ munut ; *Kartoffeln zerschnippeln*, troc'hañ patatez a bastelladoù munut.

zerschrammen V.k.e. (hat zerschrammt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, roudennañ, skrabañ, kignat.

V.em. : **sich zerschrammen** (hat sich (t-rt) zerschrammt / hat sich (t-d-b) etwas zerschrammt) : [mezeg.] *ich hatte mir die Beine zerschrammt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, ribiñset, kignet) va divhar ganin.

zerschrammt ag. : kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket ; P. *sein Gesicht ist völlig zerschrammt*, bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.

zerschunden ag. : persdu, bronduet, bloñset, du, meüret.

zersetzbar ag. : breinus.

zersetzen V.k.e. (hat zersetzt) : 1. dielfennañ, digenstrollañ, digejañ, digevreañ, dezrannañ, dezvam, digenaozañ, didoueziañ, digemmeskañ, distrollañ ; *durch Elektrolyse zersetzen*, elektrolizañ ; 2. krignat, dizober, dispenn, kregiñ e ; *die Meeresluft zersetzt das Eisen*, kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer*, disc'hraet (dispennet) e vez traoñ ar voger gant an dour ; 3. [dre skeud.] gwastañ ; *die Moral zersetzen*, digalonekaat, terriñ deltu u.b., boukaat ar volontez.

V.em. : **sich zersetzen** (hat sich (t-rt) zersetzt) : breinañ, kuzumiñ, puzuilhañ, en em zebriñ, kouezhañ e poultr, dispenn, en em zispenn, emzispenn, enteuziñ, lizañ, lizennañ, mont e diframm, dismantrañ.

zersetzt ag. : brein, breinet, kozh, yen, poazh, dispeuret ; *zersetztter Mist*, teil brein (kzh, yen, poazh, dispeuret) g.

Zersetzung b. (-, -en) : 1. breinadur g., breinerezh g., breinadurezh b., breinder g., breinded b., gwastadur g., kuzumadur g., linkradur g., lizadur g. ; 2. elektrolizenn b. ; 3. dispennadur g., dispennadenn b., digenstrolladur g., digevreadur g., gwastadur g., dispenn g.

zersiedeln V.k.e. (hat zersiedelt) : pikouzañ, vilaat, divalavaat, difetiñ, disleberiñ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, digoantañ, glac'hariñ, gwallegañ, displetaat [*gant savadurioù strewet er gweledva*] ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste*, an arvor a zo debret gant an tiez hañv.

Zersiedelung b. (-, -en) / **Zersiedlung** b. (-, -en) : pikouzadur g.

zerspalten V.k.e. (zerspaltete // hat zerspaltet / hat zerspalten) : faoutañ, rannañ, disrannañ, digevreañ, digevredañ, regiñ, diregiñ, skalfañ.

V.em. : **sich zerspalten** (zerspaltete sich // hat sich (t-rt) zerspaltet / hat sich (t-rt) zerspalten) : en em rannañ, faoutañ, disrannañ, digevreañ, digevredañ, skalfañ, mont e rann, dont da rannañ.

Zerspaltung b. (-, -en) : disrann g./b., disranniezh b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b.

zersplittern V.gw. (ist zersplittet) : mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ e mil damm, didammañ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, strinkañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, digevreañ, digevredañ.

V.k.e. (hat zersplittet) : *seine Kräfte zersplittern*, darnaoiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant

labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro.

V.gw. ha V.em. : **sich zersplittern** (ist zersplittert // hat sich (t-rt) zersplittert) **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, didammañ, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisenñ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, digevreañ, digevrediñ ; **2.** [dre skeud.] en em rannañ, disrannañ ; *die Volkspartei zersplitterte (sich)*, ar gostezenn bopoulour a zisrannas, disunvaniezh ha disrann a savas er gostezenn bopoulour.

Zersplitterung b. (-, -en) : **1.** tarz h g., tarzhadenn b., bruzunadur g., darniñ g. ; **2.** [mezeg.] torradur liesdam g. ; **3.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g.

zersprengen V.k.e. (hat zersprengt) : **1.** lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dic'hastañ, findaoniñ, diskolpañ ; *einen Felsblock zersprengen*, lakaat un dousenn vaen da darzhañ, dispenn ur roc'h gant un taol-min, dispenn ur roc'h gant un tenn-min ; **2.** divodañ, distrollañ, diframmañ, freuzañ ; *eine Menschengsammlung zersprengen*, kas kuit (diframmañ, divodañ, freuzañ) an engroez, distrollañ an dud, freuzañ ur vandennad tud ; **3.** [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ ; *Truppen zersprengen*, disparfoeltrañ rejimantoù, dismantrañ (drouziwezhañ) un arme, lakaat lamm rejimantoù, reiñ o laz da rejimantoù.

Zersprengung b. (-, -en) : strewadur g., strewerezh g., divodadur g.

zerspringen V.gw. (zersprang / ist zersprungen) : **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, mont e mil damm, mont etre mil damm, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisenñ, strinkañ, strimpiñ, terriñ a-darzh, diskolpañ, kreviñ ; *die Granate zerspringt*, tarzhañ a ra an obuz ; *die Fensterscheibe zersprang*, tarzhañ a reas gwer ar prenestr e skolpoù, strinkañ a reas gwer ar prenestr ; *es friert, dass die Steine zerspringen*, skorn du a zo, skornañ a ra ken na frailh ar vein, skorn ruz a ra ; *diese Pfannen zerspringen nicht*, ar pilligoù-se ne strinkont ket ; *Eier mit zersprungener Schale*, vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfautet lies. ; **2.** [dre skeud.] **a)** *das Herz will mir vor Schmerzen zerspringen*, frailhet eo va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, daouhanteret eo va c'halon gant ar glac'har, rannet eo va c'halon gant ar glac'har, frailhañ a ra va c'halon gant ar glac'har, rannañ a ra va c'halon gant ar glac'har, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon ; **b)** *das Herz zersprang ihm beinahe vor Freude*, tridal a rae e galon en e greiz gant al levez, mont a rae e galon d'ar pevarlamm gant al levez, e galon a zaoudaole gant ar joa, e galon a biklamme gant al levez, e galon a lamme meurbet en e greiz gant ar joa, e galon a bike gant ar joa ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen*, *das Herz zersprang ihm fast*, e galon a zaoudaole, e galon a biklamme, e galon a lamme meurbet en e greiz, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a bike, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz.

Zerspringen n. (-s) : tarz h g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerspringen*, dre ziskolp ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen*, e galon a zaoudaole, e galon a biklamme, e galon a lamme meurbet en e greiz, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a bike.

zerstampfen V.k.e. (hat zerstampft) : moustrañ, kalemarc'hiñ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, gwaskañ, flastrañ, frikañ, braeañ, malañ, mac'hañ, pilat, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, kommañ, pavata, pilouerañ ; *unter (mit) den Füßen zerstampfen*, kalemarc'hiñ, divresañ, bresañ gant an treid, mac'hañ gant an treid, flastrañ gant an treid, moustrañ gant an treid, pladañ gant e dreid ; *um die Erde nicht zu zerstampfen*, evit divresañ an douar ; *zu Pulver zerstampfen*, lakaat e poultr, braeañ (pilat, malañ, frikañ) d'ober poultr, puzuilhañ ; *Kartoffeln zerstampfen*, frikañ avaloù-douar.

Zerstampfen n. (-s) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrevezh g., piloueradur g., gwaskadurezh b.

zerstäuben V.k.e. (hat zerstäubt) : **1.** glizhenniñ, difruañ ; **2.** bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhañ ; **3.** strewiañ.

V.gw. : poultrennañ, mont da bouldrenn.

Zerstäuben n. (-s) : **1.** glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g. ; **2.** bruzunadur g., puzuilherezh g.

Zerstäuber g. (-s, -) : difruer g., strimper g., bombell aerosol b., flisterez b., glizhenner g., aezhenner g.

Zerstäubung b. (-, -en) : **1.** glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g. ; **2.** bruzunadur g.

Zerstäubungsdüse b. (-, -n) : flistrer g.

zerstechen V.k.e. (zersticht / zerstach / hat zerstoichen) : **1.** toullañ, toullañ-didoullañ, kontellata ; **2.** boudañ, pikañ, flemmañ, gwanañ.

zerstieben V.gw. (zerstieb / ist zerstoeben) : **1.** poultrennañ, mont da bouldrenn ; **2.** [dre skeud.] divodañ, divandenniñ, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini d'e du ; *die Menge zerstob in alle Winde*, pep hini a yeas d'e du, divodañ a reas an dud, divandenniñ a reas an dud.

zerstörbar ag. : hag a c'haller distrujañ, distrujus.

zerstören V.k.e. (hat zerstört) : **1.** distrujañ, dispenn, drastañ, freuzañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, frailhañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, glac'hariñ, netraiñ, kalavriñ, kalkennañ, gwintañ d'an traoñ, dic'hastañ, diskolpañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, mazaouiñ, fontañ, miñsañ, rivinañ, bresañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, drailhañ, malañ, goullonderiñ, peurderriñ, peurgoll ; *eine Hoffnung zerstören*, dipitañ, deseñ, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zerstören*, mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *Träume zerstören*, gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *die ganze Stadt wurde zerstört*, kêr-holl a voe dismantret ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit zerstört alles*, pep tra a ya gant an amzer ; *am Boden zerstört*, gwall vantret ; *sie war am Boden zerstört*, chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, digalonekaet-naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ur vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het en em gavas gant ar glac'har, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl

ankenioù edo, plaouiet e oa gant an enkreiz hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren.

zerstörend ag. : 1. distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, gwallreuzus, distrujer ; *von zerstörender Wirkung sein*, bezañ gwall zistrujus e efedoù, bezañ un dismantr-traoù ; 2. [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörer g. (-s,-) : 1. gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantrer g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., foeltre g., freuzer g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer g., drailher g., penn bervet g. ; 2. [morlu] lestr-distruj g., lestr-eneptarzh g., distrujer g., eneptorpeder g., eneptarzh g.

zerstörerisch ag. : 1. distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, distrujer ; 2. [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörung b. (-,-en) : freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastidigezh b., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., drasterezh g., drast g., drastadeg b., distrujadur g., distruj g., distrujadenn b., distrujerezh g., distrujidigezh b., diskar g., diskaridigezh b., dismantr g., dispenn g., dispennadur g., netraidigezh b., diskolperezh g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., dizalbad g., karnaj g., gwast g./b., font g.

Zerstörungsgeist g. (-es,-er) : 1. spered gwaster a zen g., spered dismantrer a zen g. ; 2. dispac'her g.

Zerstörungskraft b. (-,-kräfte) : nerzh distruj g. ; *die schreckliche Zerstörungskraft durch Feuer und Brand der modernen Waffen*, pulluc'h nerzhus ha spouronus an armoù a vremañ b.

Zerstörungstrieb (-s,-e) : luzad distrujañ g., poulzad distrujañ g., doug d'an drasterezh g.

Zerstörungswut b. (-) : vandalerezh g., bostoc'hiñ g., araj distrujañ g., egar distrujañ g.

zerstoßen V.k.e. (zerstößt / zerstiess / hat zerstoßen) : flastrañ, frikañ, braeañ, malañ, mac'hañ, pilat, puzuilhañ, kommañ, pilouerañ, dispenn, breviñ ; *Salz zerstoßen*, malañ (frikañ, braeañ, pilat) holen ; *Pfeffer zerstoßen*, malañ pebr, breviñ pebr.

Zerstoßung b. (-,-en) : breverezh g., braeerezh g., piloueradur g.

zerstreiten V.em. : **sich zerstreiten** (zerstritten sich / haben sich (t-rt) zerstritten) : en em giañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, treiñ an traoù d'ar put, treiñ d'ar put etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, en em vroc'hañ, dizunvaniñ, flammañ an eil ouzh egile ; *sie sind miteinander zerstritten*, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo

etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

zerstreuen V.k.e. (hat zerstreut) : 1. strewiñ, dasstrewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ, divodañ ; *der Wind hat die Blätter zerstreut*, strewet (skignet, fuilhet) eo bet an delioù gant an avel ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene*, emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn.

2. [dre skeud.] *jemandes Zweifel zerstreuen*, kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goulonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzhañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., lakaat aes spered u.b.

3. [tekn] *Licht zerstreuen*, fennañ sklêrijenn.

4. [dre skeud.] diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, ambuziñ, divuzañ, diverrañ, dizenoeiñ, reiñ diduelloù da, degas dudi da ; *einen Kranken zerstreuen*, diverrañ ur c'hlañvour, reiñ diduelloù (degas dudi) d'ur c'hlañvour.

V.em. : **sich zerstreuen** (hat sich (t-rt) zerstreut) : 1. divodañ, en em zivodañ, divandenniñ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, mont pep hini en e roud, mont pep hini d'e roud, en em stlabezañ, en em skignañ, en em strewiñ, en em skuilhañ ; *die Menge zerstreute sich*, an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du, pep hini a yeas d'e roud ; 2. mont kuit, steuziañ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; 3. en em zudiañ, en em ziduiñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, kemer berramzer, berraat e amzer, dizenoeiñ, ebatal, ober joa, bragal, farlotañ, ober bourrus, ober bourrusted, kemer e ebat, c'hoariellat.

Zerstreuen n. (-s) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

zerstreut ag. : 1. a-strew, dasstrewet, distroll, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, ar ziskrelu, a-fuilh, dispac'het, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene*, emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn.

2. strantal, dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn, flav, penn-avel, penn-bantek ; *er ist häufig zerstreut*, diankoù en devez alies, dievezh e vez alies, disoñj e vez alies, hennezh a zo ur pesketaer loar, alies e vez e spered o nijal, alies e vez azezet war e spered, gwall alies e lez kabestr gant e spered, techet eo da valafenniñ, alies e vez o lonkañ soñjoù, soñjal a ra alies e lec'h all, gwall alies ne vez ket gant e jeu, treiñ a ra alies e spered e lec'h all, mont a ra alies e spered a-zehoù hag

a-gleiz, disoñj e vez e spered alies, diankañ a ra alies diwar e labour, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, alies e vez er c'houmoul, techet eo da zibarfedih.

3. [goulou] fennet, a-fenn.

Zerstreutheit b. (-) : dievezhder g., dibarfeted b., skañvbennegezh g., disoñjerezh g.

Zerstreueg b. (-, -en) : **1.** dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., ebat g., plijadur b., faribolenn b. ; *Zerstreueg suchen*, klask dudi, klask en em zidañ, klask diverrañ e amzer, redek warlerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat.

2. skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

3. [fizik] fenn g., amstrewiñ g., diverjuster g., kenforc'h g., kenforc'husted b.

Zerstreuegslinse b. (-, -n) : [fizik] ferenn kenforc'hus b.

Zerstreuegspunkt g. (-s, -e) : [fizik] fokus galloudel g., poent kenforc'hus g.

zerstritten ag. : digar, dizunvanet, dizunvan, broc'het, fachtet, mouzhet ; *sie sind miteinander zerstritten*, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachiriou a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, c'hoari, jeu, glazentez, broc'h, c'hoari, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, c'hoari, jeu, treflez, bec'h, fachiri, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, e treflez emaint, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo ; *die Arbeitgeber waren zerstritten*, ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.

zerstückeln V.k.e. (hat zerstückelt) : darnaouiñ, lodennañ, drailhañ munut, lakaat a-dammoù, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, diframmañ, dibezhiañ, pezhiañ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dibarfoeltrañ, disparfoeltrañ, dibarfreuziñ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, fregañ, munudañ, difelpañ, difelpennañ, tammañ, tammata, didammañ, malañ, disklipañ, diemprañ, diskolpañ, pastellañ, treujañ, bruzunañ, dispenn, ober tammoù eus, frigasañ ; *ein Land zerstückeln*, dibezhiañ ur vro, diframmañ ur vro, pastellañ ur vro, disrannañ ur vro, bruzunañ ur vro ; *zerstückelter Tierkadaver*, dispenn g., relegoù diwar korf dispennet ul loen lies.

Zerstückelung b. (-, -en) : didammerezh g., distrolladur g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dibezhiadur g., diempradur g., munuderezh g., pastelladur g., bruzunadur g., bruzunerezh g., brzunidigezh b.

zerteilbar ag. : rannus, rannadus, herann, herannus.

Zerteilbarkeit b. (-) : rannusted b., rannusted b., rannaduster g., rannaduster g.

zerteilen V.k.e. (hat zerteilt) : **1.** rannañ, lodennañ, disrannañ, digevreañ, digevredih, diemprañ, treujañ, tammañ, darnaouiñ, darniñ, dasparzhañ ; *in zwei Hälften zerteilen*, daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften zerteilt sein*, bezañ e daou hanter ; *in Brüche zerteilen*, kevrennañ ; *die Wogen zerteilen*, regiñ an tonnoù, troc'hañ (digeriñ) an dour ; **2.** [kimiezh] *in seine Bestandteile zerteilen*, dielfennañ ; **3.** [mezeg.] *eine Geschwulst zerteilen*, didroc'hañ ur gor.

V.em. : **sich zerteilen** (hat sich (t-rt) zerteilt) : en em rannañ, en em lodennañ, mont e meur a damm, mont e meur a lodenn ; *sich in Äste zerteilen*, gaoliñ, brankañ, forc'hañ.

zerteilend ag. : rannus.

Zerteilung b. (-, -en) : rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g., diempradur g., dasparzh g.

Zertifikat n. (-s, -e) : testeni g., skrid-testeni g.

zertragen V.k.e. (zerträgt / zertrug / hat zertragen) : [dilhad] uzañ, teuc'hiñ, teuziñ, kas da bilhoù, lakaat uz en udb.

zertrampeln V.k.e. (hat zertrampelt) : mac'hañ, mac'hellañ, pilpazañ, flastrañ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, kalemarc'hiñ, milmalañ, pasepiañ, pavata, pladañ ; *das Korn wurde zertrampelt*, mac'het eo bet an ed, moustret eo bet an ed gant an treid ; *mit seinen Hufen zertrampeln*, karnflastrañ ; *um die Erde nicht zu zertrampeln*, evit divresañ an douar ; *seine Gebeine werden wir auf den Weg streuen, dass sie von den Vorübergehenden zertrampelt werden*, relegoù hennezh a vo taolet da vresañ dindan treid an dremenidi ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hrañs kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.

zertrennen V.k.e. (hat zertrennt) : **1.** dispartiañ, rannañ, disrannañ, distagañ, distrollañ, digevreañ, digevredih, digenaozañ, distekiñ, lakaat an disparti etre ; **2.** dizunvaniñ, dizunaniñ ; **3.** diemprañ ; **4.** diwriat.

V.em. : **sich zertrennen** (hat sich (t-rt) zertrennt) : dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ, digevreañ, digevredih.

zertrennend ag. : rannus.

Zertrennung b. (-, -en) : disparti g., diforc'h g., disrann g., distrolladur g., disjuntadur g., rannerezh g., rannidigezh b.

zertreten V.k.e. (zertritt / zertrat / hat zertreten) : flastrañ dindan e dreid, mac'hañ, mac'hellañ, pasepiañ, pavata, bresañ, pladañ ; *eine Blume zertreten*, flastrañ ur vleunienn [dindan e dreid], mac'hellañ ur vleunienn ; *um die Erde nicht zu zertreten*, evit divresañ an douar.

zertrümmern V.k.e. (hat zertrümmert) : frigasañ, drastañ, freuzañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, difelpañ,

diskolpañ, gwastañ, glac'hariñ, drailhañ, dic'hastañ, findaoniñ, frinjinañ, miñsañ, tanfoeltrañ, broustañ, bresañ, dizober, malañ ; *Gebäude zertrümmern*, atrediñ.

zertrümmert ag. : drailhet, frigaset, drastet, freuzet, dihaset, foeltret, difoeltret, tanfoeltret, dibarfoeltret, findaonet, dismantret, broustet, diskaret, en dismantr ; *das Heck war zertrümmert*, revr ar vag a oa drailhet, an aros a oa drailhet, an aros a oa bet broustet, an aros a oa freuzet, an aros a oa bet digoret.

Zertrümmerung b. (-, -en) : drailherezh g., freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g.b., gwasterezh g., drasterezh g., distruj g., diskar g., dismantr g., dispenn g. ; *Atomzertrümmerung*, skiriadur an derc'h an g., dizintegratur an atom g., fision b., torradur nukleel g.

Zervelatwurst b. (-, -würste) : pennsac'henn b.

zerwehen V.k.e. (hat zerweht) : [avel] strewiñ, fuilhañ, skignañ.

zerwerfen V.em. : **sich zerwerfen** (zerwarfen sich / haben sich (t-rt) zerworfen) : en em giañ, en em vroc'hañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, en em vroc'hañ, dizunvaniñ, flammañ an eil ouzh egile, treiñ a ra an traoù d'ar put ; *sie haben sich zerworfen*, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, en arvell emaint, emaint e treflez, deuget int d'en em giañ, deuget int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, troet eo d'ar put etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile.

zerwühlen V.k.e. (hat zerwühl) : c'hwiliñ, turlutañ, dispac'hañ, fourdouilhat, turiañ, fuilhañ ; *ein Bett zerwühlen*, fourdouilhat ur gwele ; *Artilleriegeschosse zerwühlen den Boden*, dispac'het e vez an douar gant an obuzoù.

zerwühlt ag. : 1. c'hwiliet, dispac'het, fuilhet ; *zerwühltes Haar*, blev disparbuilh str. ; 2. turiet an douar anezhañ.

Zerwürfnis n. (-ses, -se) : dizunvaniezh b., dizunvan g., disrann g., disranniezh b., dizunvanded b., broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g. broc'hadeg b., teñvalaenn b., diforc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., tabut g., brouilhes g., gwall intent g., troublen b., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., bec'h g., droukrañs ; *eheliches Zerwürfnis*, dizunvaniezh etre ar priedoù b., gwall intent etre ar priedoù g., disrann etre ar priedoù g., broc'hadeg etre ar priedoù b.

zerwüsten V.k.e. (hat zerwüstet) : lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz,

degas drast, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ, dismañtrañ, kalkennañ, dizalbadiñ, drailhañ, malañ.

zerzausen V.k.e. (hat zersaust) : 1. dispakañ, diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilhat, spufañ, luziañ ; *jemandem das Haar zerzausen*, dispakañ (diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilhat, spufañ, luziañ) e vlev d'u.b. ; *zerzaustes Haar*, blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, diskempenn, dispak, spufet, luget, truilhek, luziet), penn bouc'h g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichennek b., kreñ g., paltokennad vlev fuilhet b., blev pikek str., krin g. ; *mit zersautem Haar*, war e benn-kuch ; *Frau mit zerzaustem Haar*, maouez he blev disparbuilhet war he zro b., penn-kuch g. ; 2. [dre skeud.] *jemanden zerzausen*, ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., duañ u.b., stabezañ u.b., stabezañ anv u.b., stabezañ enor u.b., labezañ u.b.

zerzupfen V.k.e. (hat zerzupft) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, dishiliañ.

Zese b. (-, -n) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., sac'h-drag g., sac'h-driv g.

Zessenfischerei b. (-) : [merdead.] micher an drag b.

zessieren V.k.e. (hat zessiert) : lezel, dilezel, reiñ.

Zession b. (-, -en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.

Zessionsurkunde b. (-, -n) : testiñ an dilezadenn g., testiñ an roidigezh g., dilezoù lies.

Zessionär g. (-s, -e) : dilezad g.

Zeter n. (-s) : [tro-lavar] *Zeter und Mordio schreien*, youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, krial forzh [*war an torfedour*], huchal harao war u.b.

Zetergeschrei n. (-s) : jabadao g., tousmac'h g., diframm g., cholori g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., bosenn b., harao g.

Zeternordio estl. : harao ! hup ! ; *Zeternordio schreien*, youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, blejal, razailhat, krial forzh [*war an torfedour*], huchal harao war u.b., huperiñ war-lerc'h ur re bennak (Gregor), huchal war-lerc'h u.b., ober an hu hag an hop war (ouzh) u.b.

zatern V.gw. (hat gezetert) : faragouilhañ, sklankal, karnajañ, gwic'hal, kalkennañ, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, loeniñ, razailhat.

Zetetik b. (-) : [preder.] zeteteg g., zetetik g.

zetetisch ag. : zetetek.

Zettel g. (-s,-) : 1. paperenn b., tikedenn g., skritellig b., notennig b., fichenn b., kartofisenn b., bilhetenn b., pegsoñj g. ; *Ansclagezettel*, skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderezh b. ; *Stimmzettel*, bilhed-votiñ g., bilhedenn-vouezhiañ b., paperenn-votiñ b., paperenn-vouezhiañ b. ; *Steuerzettel*, kemenn tellou g. ; *Bücherzettel*, a) paperenn amprestiñ evit ul levr ; b) paperenn urzhiañ evit ul levr ; *Waschzettel*, a) roll an dilhadoù roet da walc'hiñ g. ; b) [embann.] notennig an embanner b. ; *Theaterzettel*, roll an abadennoù c'hoariva g. ; 2. [gwiad.] steuñvenn b.

Zettelankleber g. (-s,-) : peger skritelloù g., skriteller g.

Zettelbank b. (-,-en) : bank monañ g.

Zettelbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.

Zettelkartei b. (-,-en) / **Zettelkasten** g. (-s,-kästen) : fichennaoueg b.

Zettelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] steuñvailh b., steuñvlec'h g.

zetteln V.k.e. (hat gezettelt) : [gwiad.] steuñviñ.

Zettelspießer g. (-s,-) : pik-paperennoù g.

Zetterklee g. (-s) : [louza.] melchon-lann str.

Zeug n. (-s,-e) : I. 1. benveg g., dafar g., tra g., reizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., pourchasoù lies., pourvezioù lies., traoù lies., traouegezh b., traouerezh g. ; *Nähzeug*, rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh gwriat b., traouerezh gwriat g. ; *Schuhzeug*, reizhoù evit kempenn ar boteier ; *Fahrzeug*, karbed g. ; *Grünzeug*, glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., legumaj str. ; *altes Zeug*, kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., draillhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; *das Zeug auf dem Büffet nimmt nur Platz weg*, abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell.

2. [dre skeud.] *sich ins Zeug legen (werfen)*, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwetzañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an

neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *scharf ins Zeug gehen*, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ ; *sich für jemanden ins Zeug legen (werfen)*, difenn u.b., ober evit u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., toullañ evit u.b., toullañ d'u.b., dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober evit u.b., tuañ (sevel a-du, sevel en tu, sevel en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ evit u.b., difenn kaoz u.b., mont en avel u.b., skeiñ (bezañ erru) e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., sevel krog u.b., dougen dorn d'u.b. II. 1. danvez g., mezher g., gwriad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennnoù lies., gwriadur g., gwriaderezh g., entof g., lienaj g. ; *Wollzeug*, bonederezh g., gloanaj g. ; *Leinenzeug*, lienaj g., *Bettzeug*, a) dafar kousket g. ; b) dilhad-gwele lies.

2. [dre skeud.] *das Zeug zu etwas haben*, bezañ danvez udb en an-unan, bezañ udb en e had ; *er hat nicht das Zeug zum Bürgermeister*, hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ ; *keiner in dieser Gemeinde hat das Zeug zum Bürgermeister*, n'eus ket danvez ur maer er barrez-se ; *jemandem am Zeug flicken, jemandem am Zeuge flicken*, kavout abeg en u.b., kavout si en u.b., kavout tro da abegiñ diwar-benn u.b., kas brav war-lerc'h u.b., kaout da lavaret en (war, enep) u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata u.b., kavout anv en u.b., gouzout anv en u.b. ; *was das Zeug hält*, a-holl-nerzh e varc'h, forzh pegement, kement ha ma c'haller, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, par ma c'hell, ken e foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, en ur skeiñ kaoz en avel, o teurel kaoz en avel, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup ruz, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, herrañ ma c'hall, her da ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, ken a darto, evel an tan, d'an tan ruz.

III. traoù lies., strobelloù lies., strobad g. ; *allerhand Zeug(s)*, traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies. ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen*, glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displeet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, mont gant komzoù brizh, jaodreañ, gallegañ, gallegat, distagañ sotonioù ; *dummes Zeug*, garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., andell tra b., glabous g., glabousezh g., kaketezh g., flap g., flaperezh g.,

flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., kontoù pikous lies., paribollennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goull lies., komzoù goull lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., bourouell g., borod g., arabad g., pifoù lies., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., diboellajoù lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., rabardellerezh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rabadiezh b., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randonerezh g., randonnennoù lies., jaodre g. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden*, genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot.

Zeugbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvec'h g.

Zeugdruckerei b. (-) : labour frezeliañ g.

Zeuge g. (-n,-n) : test g. ; *Zeuge eines Unfalls sein*, bezañ test eus ur gwallzarvoud ; *als Zeuge auftreten*, reiñ (rentañ, dougen) testeni dirak al lez-varn ; *als Zeuge aussagen*, testeniañ ; *als Zeuge (vor)laden*, gelver da dest dirak al lez-varn, kas paper d'un test bennak ; *Zeugen stellen*, kinnig testoù ; *einen Zeugen ablehnen*, nac'h un test, nac'hañ un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test ; *vor Zeugen*, dirak testoù ; *Hauptzeuge (Kronzeuge)*, test pennañ g., test pouezusañ g. ; *falscher Zeuge*, test gaouiat g., test faos g. ; *Zeugen bestechen*, loavañ testoù, gounit fals testoù dre arc'hant, gounit fals testoù, prenañ testoù, gwalc'hiñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nac'h ar wironez ; *Augenzeuge*, test a-lagad g., test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g. ; *Ohrenzeuge*, test a-skouarn g., test diwar glevet g. ; *Belastungszeuge*, test-karg g., test tamaller g. ; *Entlastungszeuge*, test-diskarg g., test didamaller g. ; *säumiger Zeuge*, *nicht erscheinender Zeuge*, desfaihl g., test desfaihl g. ; *Trauzeuge*, test ar priedoù g. ; *Zeugen der Vergangenheit*, testoù eus an amzer dremenet lies. ; *den Himmel zum Zeugen anrufen*, gervel (kemer) an Neñv da dest, touiñ dre an Neñv ; *jemanden als Zeugen anrufen*, *jemanden zum Zeugen anrufen*, kemer u.b. da dest ; *Zeuge Jehovas*, *Jehovas Zeuge*, test Jehova g.

Zeugekraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.

zeugen V.k.e. (hat gezeugt) : engehentañ, gouennañ, koñseviñ, reiñ buhez da, krouiñ, fardañ ; *Kinder zeugen*, engehentañ bugale, krouiñ bugale, fardañ bugale ; *er wurde in Berlin gezeugt*, krouet eo bet e Berlin ; *vor der Heirat gezeugtes Kind*, labousig abred g.

V.k.d. (hat gezeugt) : 1. diskouez, merkañ, testeniañ, reiñ testeni eus, rentañ testeni eus, bezañ ur merk eus ; *das*

zeugt von seiner Kraft, kement-se a ziskouez splann pegen kreñv eo, ur merk eus e nerzh eo an dra-se ; 2. *für jemanden zeugen*, mont da dest gant u.b. ; *gegen jemanden zeugen*, dougen (reiñ, rentañ) testeni a-enep u.b.

Zeugen- : testeniel.

Zeugenaussage b. (-,-n) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur testeniel g., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *falsche Zeugenaussage*, falstesteni g., testeni faos g. ; *belastende Zeugenaussagen*, testenioù karg lies., testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies. ; *die Zeugenaussagen widersprechen sich*, an eil testeni a zilavar egile ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein*, kenglotañ a ra an holl destenioù, kordañ a ra an testenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile.

Zeugenbank b. (-,-bänke) : bank an testoù g.

Zeugenbeeinflussung b. (-) : lorbaj testoù g., lorberezh testoù g.

Zeugenberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b.

Zeugenbericht g. (-s,-e) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *wie die Zeugenberichte besagen*, hervez (diouzh) an testenioù, diouzh pezh a lavar an testoù, hervez ar pezh a lavar an testoù.

Zeugenbeweis g. (-es,-e) : prouenn diazezet war destenioù b.

zeugenlos ag. : didest.

Zeugenstand g. (-s) : *in den Zeugenstand rufen*, gelver da dest dirak al lez-varn.

Zeugenverhör n. (-s,-e) / **Zeugenvernehmung** b. (-,-en) : selaouerezh an testoù g.

Zeugin b. (-,-nen) : test g.

Zeughaftigkeit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.

Zeughaus n. (-es,-häuser) : arsanañh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b., armdi g.

Zeugma n. (-s,-s/Zaugmata) : [yezh.] zeugma g.

Zeugmeister g. (-s,-) : [lu] atebeg an dafar g., pennarmdiour g.

Zeugnis n. (-ses,-se) : 1. testadur g., testeni g., testenabez b. ; *Zeugnis ablegen*, dougen (reiñ, rentañ) testeni, testeniañ ; *falsch(es) Zeugnis ablegen*, reiñ (dougen, rentañ) falstesteni, feizañ war ar gaou, touiñ e gaou ; *belastende Zeugnisse*, testenioù grevus, testenioù hag a damall groñs lies. ; *Zeugnis ablegend*, testenius ; [Bibl] *du sollst kein falsches Zeugnis von dir geben wider deinem Nächsten*, na gevier na falstesteni mir birviken na liviri.

2. testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *jemandem ein Zeugnis ausstellen*, reiñ ur skrid-testeni d'u.b. ; *ärztliches Zeugnis*, testeni ar mezeg g. ; *Reifezeugnis*, a) skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; b) bachelouriezh b.

3. testeni g., merk g. ; *das legt von seinen Fähigkeiten Zeugnis ab*, *das gibt von seinen Fähigkeiten Zeugnis*,

kement-se a ziskouez splann pegen barrek eo, ur merk eus e varregezh eo an dra-se.

Zeugnisurkunde b. (-,n) : testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g.

Zeugpressen n. (-s) : [gwiad.] lufrezezh g.

Zeugs n. (-) : P. fleütoù lies., rikoù lies., stal b., reizhoù lies., stalikerezh traoù g., tammoù traoù lies., rabotoù lies. ; *allerhand Zeug*, traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies.

Zeugschmied g. (-s,-e) : [kozh] tailhanter g., leterner g.

Zeugung b. (-,-en) : engehentadur g., gouennadur g., ganadur g., ganadurezh b., engehentañ bugale g.

Zeugungsakt g. (-s,-e) : paradur g., paradurezh b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., kediadenn revel b., engehentadur g., P. c'hoari g.

zeugungsfähig ag. : gouest, gouest da engehentañ, sperius ; *im zeugungsfähigen Alter sein*, bezañ en oad a vugale.

Zeugungsfähigkeit b. (-) : gouested da engehentañ b., speriuister g., speriuisted b.

Zeugungskraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.

Zeugungsorgane lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., organoù ar seks lies., organoù gouennañ lies., organoù revel lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies.

Zeugungsreife b. (-) : kaezouregezh b.

Zeugungstrieb g. (-s) : anien ar gouennañ b., anien d'en em barañ b., doug ar gouennañ g.

zeugungsunfähig ag. : steril, disperius ; *zeugungsunfähig machen*, disperiañ ; *zeugungsunfähig sein*, na c'hallout engehentañ, na c'hallout kaout bugale, na c'hallout ober bugale, P. bezañ ur pich null eus an-unan ; *zeugungsunfähig werden*, disperiusaat.

Zeugungsunfähigkeit b. (-) : sterilder g., disperiuisted b.

Zeus g. : [mojenn.] Zeus g., Jupiter g.

zeuseln (hat gezeuselt) : [Bro-Suis] V.gw. : c'hoari gant alumetez, c'hoari gant an tan.

z. H. / z. Hd. : [berradur evit **zu Händen**] evit, da reiñ da.

Zibeben lies. : [Bro-Aostria] rezin-sec'h str.

Zibet g. (-s) : musk kazh Indez g.

Zibetkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh Indez g.

Ziborium n. (-s,Ziborien) : [relij.] kustod g.

Zieche b. (-,-n) : golc'hed pell b. ; *nach der Erntezeit die Spreuzieche erneuern*, ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.

Zichorie b. (-,-n) : [louza.] sikorea g./b., sikorea-c'hwerv g./b., sikorea ouez b., c'hwelien g.

Zicke b. (-,-n) : P. 1. [loen.] garv b., yourc'hez b., P. bidiez b., bidia b. ; 2. [dre skeud.] pebrenn b., dañvadez b., pikez b., ebeulez b., paborez b. ; 3. *Zicken machen*, reiñ neud da zirouestañ - ober troioù kamm a bep seurt - reiñ koad a-benn - ober troioù a bep seurt, reoù gamm ha reoù dort - lakaat an dud da gaout a bep seurt soubenn gant an-unan (da gaout trenk ha c'hwerv) - ober grimmoù - reiñ darbar - noualantiñ - reiñ koad-tro d'u.b. - reiñ blev gwenn d'u.b. - reiñ bec'h d'u.b. - ober bec'h d'u.b. - reiñ dibun d'u.b.

zickig ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, stultennus, pennadus.

Zicklein n. (-s,-) : [loen.] menn g., menn-gavr g., bouchig b./g.

zickzack Adv. : treflez, treuz-didreuz, a-we, kamm-digamm, a-gammigelloù, a-skelp a-gleiz hag a-zehou, a-skerb a-gleiz hag a-zehou ; *zickzack den Berg hinunterlaufen*, redek a-gammigelloù da draoñ ar menez ; *zickzack fahren*, *zickzack laufen*, mont a-skelp a-gleiz hag a-zehou, mont a-skerb a-gleiz hag a-zehou, zigouiñ.

Zickzack g. (-s,-e) : kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies. ; *im Zickzack gehen*, mont treflez, treuzigellañ, mont a-we, bale treflez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, ober kammigelloù ; *im Zickzack laufen*, *im Zickzack fahren*, ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek, mont gant un hent korvigellek ; *Straßenhindernis in Zickzackform*, kammigell b.

zickzacken V.gw. (hat gezickzackt / ist gezickzackt) : 1. ober kammigelloù, mont treflez, treuzigellañ, mont a-we, bale treflez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou ; 2. ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek.

zickzackförmig ag. : kammigellek, korvigellek, treuz-direuz, forc'hek, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, a-gammigelloù, pleg-dibleg, gweüs, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, krammdro(i)ennek, plegus / distroüs g. (Gregor).

Zickzackkurs g. (-es,-e) : [merdead.] hent kamm-digamm g., kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies.

Zickzacklinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies.

Ziege b. (-,-n) : 1. [loen.] garv b., garvez b., bouch b./g., P. bidiez b. ; *eine Ziege an den Hörnern festhalten*, delc'hel ur c'havr dre he c'herniel ; *seine Ziegen geben nicht viel Milch*, n'en deus ket kalz a laezh eus e c'hivri, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e c'hivri, e c'hivri ne roont ket kalz a laezh, e c'hivri n'int ket mat da laezh, e c'hivri n'eus ket kalz a laezh ganto ; *noch nicht ausgewachsene Ziege*, krennardez b., krennardenn b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; 2. P. [dre skeud.] *eine dumme Ziege*, ur sodez b., ur sodenn b., ur c'henaouezeg b., ur vaouez eus Kerwazi b., danvez pried Yann banezenn g.

Ziegel g. (-s,-) : 1. brikenn b., brik str. ; *feuerfester Ziegel*, brikenn pri-tan b.

2. teol str. ; *Dachziegel*, teol str. ; *Flachziegel*, teol to str., teol plaen str., teol plat str. ; *Firstziegel*, *Hohlziegel*, teol kromm str., teol kleuz str., teol pleg str., kandailh g. ; *mit Ziegeln bedecken*, teoliañ ; *mit Ziegeln bedecktes Haus*, ti-ruz g.

ziegelartig ag. : ruz-brik ; *ziegelartig bemalen*, brikennañ.

Ziegelbau 1. g. (-s,-ten) : savadur brik g. ; 2. g. (-s) : brikennadur g.
Ziegelbedachung b. (-,-en) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.
Ziegelbrennen n. (-s) : 1. brikennerezh g. ; 2. teolerezh g.
Ziegelbrenner g. (-s,-) : 1. brikenner g. ; 2. teoler g.
Ziegelbrennerei b. (-,-en) : 1. brikennerezh b. ; 2. teolerezh b.
Ziegeldach n. (-s,-dächer) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.
Ziegeldachdecker g. (-s,-) / **Ziegeldecker** g. (-s,-) : toer teol g.
Zieglei b. (-,-en) : 1. brikennerezh b. ; 2. teolerezh b.
Ziegelerde b. (-) : douar pri g.
Ziegelfarbe b. (-) : liv ruz-brik g.
Ziegelofen g. (-s,-öfen) : forn-vrik b., forn-deol b.
Ziegelherstellung b. (-,-en) : 1. brikennerezh g. ; 2. teolerezh g.
Ziegelrohbau g. (-s,-ten) : savadur brik noazh g., savadur brik n'eo ket bet induet g., savadur brik n'eo ket bet fuilhet g., savadur brik n'eo ket bet cheket g.
ziegelrot ag. : ruz-brik.
Ziegelstein g. (-s,-e) : brikenn b., brik str.
Ziegenbart g. (-s,-bärte) : 1. barbistell b., barbouskenn b., bouchad barv g., bouch g. ; *einen Ziegenbart tragen*, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh ; 2. [loen.] barv ur bouc'h g./str. ; 3. [louza.] korn-karv g.
Ziegenbock g. (-s,-böcke) : [loen.] bouc'h g.
Ziegenfell n. (-s,-e) : gavrgen g., kroc'hen gavr g.
Ziegenfuß g. (-s,-füße) : 1. troad gavr g. ; 2. [tekn.] linier g., loc'hennig b. ; 3. [louza.] kabell-touseg ar gwez g.
Ziegenfüßler g. (-s,-) : [mojenn.] den-bouc'h g.
Ziegenhaar n. (-s,-e) : blev gavr str.
Ziegenhainer g. (-s,-) : pennbath skoulmek g. [*eus Ziegenhain e-kichen Jena*].
Ziegenhirt g. (-en,-en) : mësae-givri g.
Ziegenkäse g. (-s,-sorten) : keuz gavr g., keuz laezh gavr g.
ziegenköpfig ag. : gavrbenneg.
Ziegenkot g. (-s) : kagal givri g., kagallennoù givri lies., kaoc'h-givri g.
Ziegenleder n. (-s) : gavrgen g.
Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren g., faouter-avel g., labous-skrijer g.
Ziegenmilch b. (-) : laezh gavr g.
Ziegenpeter g. (-s) : jotorell b., pennsac'h g., tanijenn ar skouarn b. ; *der Junge hat den Ziegenpeter*, gant ar jotorell emañ ar paotr, gant ar pennsac'h emañ ar paotr, gant ar penn-tev emañ ar paotr, gant an danijenn-skouarn emañ ar paotr.
Ziegenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g.
Ziehbänk b. (-,-bänke) : [tekn.] eskemmez orjalennañ g., eskemmez neudenniñ orjal g.
ziehbar ag. : astennus, orjalus, orjalennus, orjalennadus.
Ziehbarkeit b. (-) : astennusted b.
Ziehbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Ziehbrücke hochklappen*, gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine*

Ziehbrücke herunterlassen, diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

Ziehbrunnen g. (-s,-) : puñs g.

Ziehe b. (-) : preder g., soursi g., damant g. ; *ein Kind in Ziehe geben*, fiziout ur bugel e preder u.b., fiziañ ur bugel en ur vagerez, lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor).

Zieheisen n. (-s,-) : [tekn.] 1. neudennerezh b. ; 2. rask g., parouer g.

Zieheln lies. : magerien un advugel lies., tad ha mamm mager.

ziehen (zog / gezogen) :

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) :

1. tennañ, sachañ, stlejañ, halañ, kas en-dro
2. degas, dedennañ, tennañ, kas
3. stigmañ, hiraat, stiral
4. lemel, (ez)tennañ, gounit
5. tresañ, linennañ
6. sevel, gounit, ober war-dro

II. V.gw. / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) :

1. mont, tremen, mont hebiou, mont kuit
2. mont da, mont war-zu
3. dilojañ
4. ober berzh, plijout
5. sachañ war udb
6. [pistolenn] dic'houinañ, dic'hodellañ.
7. troioù-lavar

III. V.Em. (zog / hat sich gezogen) :

1. mont kuit, en em dennañ
2. padout hiroc'h, mont betek

IV. V.dibers. (zog / hat gezogen)

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) : 1. tennañ, sachañ, sachañ d'e heul, stlejañ, halañ, kas en-dro, hersal, treinañ, lostañ, frapañ ; *einen Wagen ziehen*, sachañ (tennañ, stlejañ) ur c'harr ; *den Pflug ziehen*, tennañ an arar, stlejañ an arar ; *jemanden an den Haaren ziehen*, stlejañ u.b. diwar-bouez (dre) e vlev, treinañ u.b. war-bouez e vlev, sachañ war blev u.b. ; *etwas an einem Seil ziehen*, sachañ udb diwar-bouez ur gordenn ; *zu sich ziehen*, frapañ, sachañ d'e du, sachañ war e du ; *nach oben ziehen*, *in die Höhe ziehen*, frapañ (sachañ) war-laez, frapañ (sachañ) d'an nec'h, frapañ (sachañ) ouzh krec'h, frapañ (sachañ) da laez, frapañ (sachañ) d'al laez, frapañ (sachañ) d'al lein, frapañ (sachañ) war-grec'h, frapañ (sachañ) war an uhel, frapañ (sachañ) etrezek an uhel, frapañ (sachañ) etramek an uhel, frapañ (sachañ) da-geñver an uhel, frapañ (sachañ) war-lein, frapañ (sachañ) er vann, sevel [udb], tennañ [udb] ouzh krec'h ; *jemanden am Rock ziehen*, tennañ u.b. diwar-bouez lost e chupenn, sachañ war lost chupenn u.b. ; *jemandem die Ohren lang ziehen*, sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b. ; *hin und her ziehen*, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her*, sachañ a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen*, tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *jemanden vor Gericht ziehen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b.

dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn ; *das zieht schlimme Folgen nach sich*, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul, a vo kiriek d'ar walloù a zeuio d'e heul) ; *alle Register ziehen*, [dre skeud.] ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, en em aketiñ e pep doare, mont dizamant dezhi ; *P. Leine ziehen*, diskampañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont d'e dreid, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz.

2. degas, dedennañ, tennañ, kas, distlabezañ ; *jemanden zu Boden ziehen*, reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., teurel u.b. d'an traoñ, pilat (distroadañ) u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, lakaat u.b. war e c'henou, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; *jemanden auf die Seite ziehen*, tennañ u.b. a-gostez ; *etwas aus dem Wasser ziehen*, dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus an dour ; *Muscheln aus dem Wasser ziehen*, diboullañ kregin, divorañ kregin ; *Fische aus dem Wasser ziehen*, distlabezañ pesked e-maez an dour ; *Algen aus dem Meer ziehen*, divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ ; *etwas aus dem Meer ziehen*, divorañ udb ; [dre skeud.] *jemanden in (durch) den Schmutz ziehen*, duañ (labezañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., regiñ e nesañ, druilhañ u.b. er c'hailhar, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar ; *jemanden ins Verderben ziehen*, dihenchañ u.b., lakaat u.b. da vont diwar an hent mat, kas u.b. da zrouziwezh, kas u.b. d'e gollidigezh, bountañ u.b. war an hent a gas da zrouziwezh ; *jemanden in ein Geheimnis ziehen*, diskuliañ ur sekred d'u.b. ; *die Blicke auf sich ziehen*, sachañ selloù an dud war an-unan ; *jemandes Zorn auf sich ziehen*, tennañ drougiezh u.b. war e benn, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *etwas ins Lächerliche ziehen*, ober goapaerezh ouzh udb, skeiñ tachou (ober an ogn) gant udb, ober al lu eus udb, ober al lu (c'hoarzhin goap) gant udb ; *etwas in Betracht ziehen*, derc'hel kont eus udb, ober fed (reiñ a fed, reiñ priz) d'udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh ; *ich ziehe so etwas nicht in Betracht*, ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *etwas in Erwägung ziehen*, a) bezañ o soñjal ober udb, bezañ e sell d'ober udb ; b) derc'hel kont eus udb, lakaat udb e penn-kont,

reiñ a fed eus udb, ober fed d'udb, lakaat udb e-barzh ; *er zog in Erwägung, dem Präfekten einen Brief zu schreiben*, neuze e troas en e benn skrivañ ul lizher d'ar prefed ; *so was wurde enthaft in Erwägung gezogen*, ar gaoz-se a oa bet kreñv ; *die Bettdecke an sich ziehen*, sachañ ar pallenn d'e du, tennañ ar pallenn en tu gant an-unan (en tu diouzh an-unan) ; *jemanden zur Rechenschaft (zur Verantwortung) ziehen*, goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn digant u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; *jemanden zu Rate ziehen*, goulenn ali ouzh u.b., goulenn kuzul (ali, e ali, sikour, skoazell) digant u.b., goulenn ali u.b., goulenn e aviz digant u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour.

3. stigmañ, hiraat, stiral ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen*, amzeriñ d'ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv ; *der Krieg zog sich in die Länge*, ar brezel a gendalc'has pell ; *die Sitzung zog sich in die Länge*, ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *das Gespräch zieht sich in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *eine Rede in die Länge ziehen*, ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keñ hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *die Endsilben ziehen*, hiraat ar silabennoù diwezhañ, ganuzañ gant ar silabennoù diwezhañ ; *Spinnen ziehen Fäden*, ar c'hevrid a steuñv gwiadoù ; [tekn] *Draht ziehen*, tennañ (neudennañ, stiral) orjal, orjalenniñ ; *Gold zu einem Faden ziehen*, neudennañ aour ; *ein Gewehr mit gezogenem Lauf*, ur fuzuilh gant ur gorzenn (ur c'hanol) roudennet b./g.

4. lemel, tennañ, eztennañ, gounit ; *einen Zahn ziehen*, tennañ un dant, turkezañ un dant ; *sein Schwert ziehen*, den Degen ziehen, tennañ ar c'hleze (e gleze) / difeuriñ e gleze (Gregor), tapout krog en e gleze, lakaat an dir en avel, dic'houinañ (dispakañ) e gleze, dic'houinañ ; *einen Holzsplitter aus dem Finger ziehen*, tennañ ur sklisenn eus e viz, tennañ ur skirienn eus ur biz ; *einen Nagel aus einem Brett ziehen*, tennañ un tach eus ur plankenn, turkezañ un tach ; *Wasser ziehen*, tennañ (puñsañ) dour ; *meine Schuhe ziehen Wasser*, va botoù a garg dour, toull eo va botoù ; *Wein auf Flaschen ziehen*, boutailhañ gwin ; *das Los ziehen*, tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù ; *das große Los ziehen*, dibradañ ar maout (ar priz kentañ), kas ar maout (ar priz kentañ, ar c'hilhog, ar pae kentañ) gant an-unan, mont ar maout (ar c'hentañ priz, ar c'hilhog, ar pae kentañ) gant an-unan, kaout pae, kaout ar maout ; *eine gute Nummer ziehen*, tennañ ur bilhed mat ; [mat.] *die Wurzel aus einer Zahl ziehen*, eztennañ gwizienn un niver lakaet ; [dre skeud.] *den Kürzeren ziehen*, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ gwazh a se ; *den Kopf aus der*

Schlinge ziehen, en em lipat, tennañ e spilhenn, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'henn gant an-unan, en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, en em dennañ a boan, en em zifretañ, en em bakañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer ; *die Lehre aus etwas ziehen*, tennañ ur gentel eus udb evitañ e-unan ; *Nutzen aus etwas ziehen*, ober (kaout) e vad eus udb, tennañ e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ vad (splet, gounid, frouezh) eus udb ; *einen Vorteil aus etwas ziehen*, tennañ splet (gounid) eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, bezañ gwell ag udb, en em gavout gwell ag udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, ober (tennañ, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb ; *die Konsequenzen (Folgen, Folgerungen) ziehen*, sevel heuliadoù, tennañ ur gentel eus udb, dastum skiant diwar udb ; *er hat daraus keine Lehre gezogen*, n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se ; *Schlüsse ziehen*, sevel heuliadoù (klozadurioù) diwar udb, mont pelloc'h gant an erv ; *jemanden aus der Verlegenheit ziehen*, rekouriñ (disac'hañ) u.b., tennañ u.b. eus ur blegenn fall, tennañ u.b. a boan (a wall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dilasañ u.b. a boan (Gregor).

5. tresañ, tennañ, linennañ ; *einen Strich ziehen*, tresañ ul linenn ; *Striche ziehen*, linennañ ; *einen Kreis ziehen*, tresañ ur c'helc'h ; *Kreise ziehen*, kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen*, gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *eine Grenze ziehen*, tresañ an harzoù, linennañ an harzoù ; *eine Furche ziehen*, digeriñ ur pengenn, regiñ an douar ; *einen Graben ziehen*, toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez, kleuziañ un douvez, krouziñ ur foz, fozellat, toullañ ; *eine Mauer um ein Grundstück ziehen*, sevel ur voger endro d'un dachenn, kelc'hiañ un dachenn gant ur vur ; [dre skeud.] *einen Vergleich ziehen*, sevel ur geñveriadenn [ouzh], lakaat udb kemm-ouzh-kemm ouzh udb all, keñveriañ daou dra an eil gant egile, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, lakaat udb paravis d'un dra all ; *Gesichter (Fratzen) ziehen*, ober minoù (ardoù, arvezioù), bezañ ardoù gant an-unan, kammañ (treuzañ) e c'henoù, astenn e vuzelloù ; *er zog ein langes Gesicht*, kouezhañ a reas e veudig en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, dont a reas ur bod-spern war e dal, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, dont a reas kozh e benn, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, kargañ a reas e vazh a spern, dont a reas nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, astenn a reas e vuzelloù, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan ; *ein schiefes Gesicht ziehen*, goeñviñ, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, c'hoari e benn bihan, ober kozh vin, ober ur penn kozh, bezañ kozh e benn, ober ur fri minaoüed, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), ober beg

kamm, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, treuzañ e c'henoù, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, pennboufiñ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober ur fri minaoüed, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, kintusaat, mouzhañ ; [mat.] *eine Senkrechte ziehen*, tresañ un eeunenn skouer ; [kenw.] *einen Wechsel auf jemanden ziehen*, lakaat (sevel) ul lizher-eskemm war anv u.b. ; *eine Bilanz ziehen*, savelañ ur ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent.

6. sevel, gounit, ober war-dro ; *Kinder großziehen*, sevel bugale, desevel bugale ; *Kaninchen ziehen*, sevel (desevel, diorren) lapined ; *Pfirsiche ziehen*, gounit (ober) pechez.

II. V.gw / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) : 1. (ist) : mont, tremen, mont hebiou, mont kuit ; *Wolken ziehen am Himmel*, kaset e vez koabr gant an avel, koumoul a dremen dre an oabl, tizh 'zo gant ar c'houmoul, koumoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel ; *über die Brücke ziehen*, tremen (treuziñ) ar pont ; *lasst ihn ziehen !* lezit eñ ! lezit anezhañ en e roll ! laoskit anezhañ da vont ! ; *seines Weges ziehen*, mont (kerzhout) gant e hent, redek e reuz, ruilhal e voul, tennañ d'e hent, mont ganti ; *mit jemandem durchs Land ziehen*, ober hent gant u.b., heñchañ asambles gant u.b. ; *weiter ziehen*, derc'hel da vont, derc'hel gant e hent ; *losziehen*, mont en hent (el lev), en em lakaat en hent, mont kuit, diflach, diblasañ, sternañ da vont, dibradañ, lañsañ, digludañ, kemer e hent, kemer penn an hent ; *fortziehen*, mont kuit, diblasañ, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, digludañ, dibradañ, lañsañ, diflach ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten*, tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh ; *er kam gezogen*, degouezhout (erruout, en em gavout) a reas.

2. (ist) : mont da, mont war-zu ; *die Schwalben ziehen in wärmere Länder*, ar gwennilied a nij kuit etrezek (da-gaout, war-gaout, war-zu, trema, da-geñver, etramek) broioù tommoc'h ; *in die weite Welt ziehen*, mont da bell-vro (d'ar pelloù), mont da gantren broioù, mont da veajiñ broioù, mont er bed hed ha ledan, mont d'ar broezioù pell (Gregor) ; *in die Fremde ziehen*, kuitaat ar vro, mont da vaez bro, mont pell diouzh e vro, mont d'ar broioù estren ; *in den Krieg (ins Feld) ziehen*, mont (kerzhel) d'ar brezel, mont da vrezeliñ (da vrezelekaat) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *durch das Land ziehen*, tremen (mont, kantreal) dre ar vro ; *auf Wache (auf Posten) ziehen*, mont d'ober gward ; [dre skeud.] *gegen jemanden zu Felde ziehen*, mont da stourm ouzh u.b., mont da vrezelekaat ouzh u.b. ; *diese Farbe zieht ins Grüne*, tennañ a ra al liv-se war ar gwer, tennañ a ra al liv-se d'ar gwer.

3. (ist) : dilojañ ; *in die Stadt ziehen*, mont e kêr da chom, mont d'ober e annez e kêr, mont da annezañ e kêr ; *zu den Kindern ziehen*, mont da chom (da vevañ) gant e vugale, mont da chom e ti e vugale, mont da lojañ e ti e vugale, mont d'ober e annez e ti e vugale, mont war oaled e vugale, en em flojenniñ e ti e vugale, ober e gêr e ti e vugale ; *aus dem Haus ziehen*, dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digêriañ, digêriñ, cheñch ti.

4. (hat) : ober berzh, plijout ; *dieses Buch zieht*, al levr-mañ a blij kalz (a ra berzh forzh pegement), al levr-se a ra berzh ken-ha-ken (ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui), prizet kenañ eo al levr-se, brud a ra al levr-se ; *die neue Wintermode zieht*, berzh a ra ar c'hiz c'hoañv nevez, brud a ra ar c'hiz c'hoañv nevez ; *dieser Trick zieht nicht mehr*, ne vimp ket tapet gant ur c'hreiz tro-bleg a seurt-se, n'omp ket eus an torad diwezhañ evit krediñ seurt traoù.

5. (hat) : sachañ war udb, frapañ war udb ; *an seiner Pfeife ziehen*, sachañ war e gorn-butun ; *am Strang ziehen*, sachañ war ar gordenn, ober ur sach war ar gordenn, frapañ war ar gordenn ; *an etwas (t-d-b) heftig ziehen*, difrapañ udb., ober ur sachadenn grenn war udb ; *etwas zu sich ziehen*, tennañ udb gant an-unan, tennañ udb d'e du.

6. [pistolenn] dic'houinañ e bistolenn, dic'hodellañ e bistolenn, dic'houinañ.

7. [troioù-lavar] (hat) : *der Ofen zieht*, sachañ a ra mat an oaled, ar forn-se a sach mat, sachañ a ra ar forn gantañ ; *ziehen lassen*, lakaat e glec'h, glec'hiañ ; *den Tee ziehen lassen*, distrempañ (fardañ) te, lakaat te da zistrempañ, lezel an te da c'hlec'hiañ ; *in Lake ziehen*, bezañ o soubañ en hili (en un hilienn) ; *gegen etwas zu Felde ziehen*, kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; P. *über jemanden vom Leder ziehen*, jameal / teñsañ gant u.b. (Gregor), reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., harzhal ouzh u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeañ u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; [c'hoari] *er ist am Ziehen*, d'e dro bremañ, e dro eo, dezhañ eo da zigeriñ, an dorn a zo gantañ ; [echedoù] *mit dem Springer ziehen*, c'hoari ur marc'heger, kas ur marc'heger war-raok.

III. V.em. : **sich ziehen** (zog sich / hat sich gezogen) : 1. mont kuit, en em dennañ ; *das Gewitter zieht sich (t-rt) nach Norden*, emañ an arnev o pellaat war-zu an norzh ; *sich (t-rt) rechtzeitig aus einer heiklen Affäre ziehen*, en em lipat (en em zifretañ) e koulz, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e fri a wall afer, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ e koulz eus un abadenn, P. tennañ e lost ku-ha-ka eus ar vrae ; *sich (t-rt) aus der Klemme ziehen*, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, en em

tennañ eus ur gwall boull, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em zic'hennañ, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant.

2. padout hir amzer, mont betek ; *die Ebene zieht sich (t-rt) bis zum Fluss*, en em astenn a ra ar blaenenn betek ar stêr ; *sich (t-rt) in die Länge ziehen*, hilgenniñ ; *das Gespräch zieht sich (t-rt) in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *die Vorstellung zog sich (t-rt) (in die Länge)*, ne oa diwezhañ ebet d'an abadenn ; *der Stoff zieht sich (t-rt)*, distennañ a ra an danvez-se, distardañ a ra an entof-se ; *das Brett hat sich (t-rt) gezogen*, gwe (gwar) a zo aet er plankenn, ar plankenn en deus kemeret gwar, labourer en deus ar plankenn.

IV. V.dibers. (zog / hat gezogen) : *es zieht ihn nach Süden*, dedennet eo gant ar su, hiraezh en deus d'ar su, c'hoant bras en deus da vont etrezek ar su, c'hoant bras eo dezhañ mont etramek ar su ; *es zieht hier*, avel dro (avel sil, avel furch, avel red, red-avel) a zo amañ, amañ e teu an avel laer (an avel dreuz) en ti, fuañ a ra an avel amañ ; *es zieht mir im rechten Arm*, lañsadennoù am bez (flemmoù am bez) em brec'h dehou ; *ziehender Schmerz*, poan flemmus b., poan bistigus b., poan hag a sko a-daolioù b., biroù berv lies.

Ziehen n. (-s) : sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennadur g., tennerezh g., stlejerezh g. ; *durch kurzes und heftiges Ziehen*, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frapadenn vat, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm.

Zieher g. (-s,-) : sacher g., stlejer g. ; *Korkenzieher*, distouwer g., divonter g., tenn-stouv g. ; *Stiefelzieher*, tenn-heuz g. ; *Nagelzieher*, tenn-tachou g.

Ziehfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linnennoù g., dougluenn evit an tresadennoù teknikel g.

Ziehharmonika b. (-,-s/-harmoniken) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b. ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ?

Ziehhkind g. (-s,-er) : advugel g., minor g., bugel fiziet g., bugel lakaet gant magerezh g., bugel lakaet e magerezh g., magerezh b.

Ziehkraft b. (-,-kräfte) : 1. nezh sach g. ; 2. nerzh desach g.

Ziehleine b. (-,-n) : fun stlejañ g.

Ziehleute lies. : dilojerien lies., diannezerien lies.

Ziehmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Ziehmutter b. (-,-mütter) : magerezh b., mamm-vagerezh b., mamm-vager b., advamm b. ; *ein Kind einer Ziehmutter anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerezh, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerezh d'ur

c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Ziehmutter suchen*, klask magerez.

Ziehpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] lienenn-c'hwezigenñ b.

Ziehpresse b. (-,-n) : [tekn.] gwaskell koagañ b., koager g.

Ziehsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g., heskenn-daoubenn b.

Ziehseil n. (-s,-e) / **Ziehtau** n. (-s,-e) : fun stlejañ g.

Ziehung b. (-,-en) : tennerezh g., tennadur g. ; *Ziehung der Lotterie*, tennerezh al lotiri g.

Ziehwerk n. (-s,-e) : milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.

Ziehwagen g. (-s,-) : karr-bout g., karrigenn b.

Ziel n. (-s,-e) : 1. pal g., gwenn g., aplud g., biz g. ; *das Ziel treffen*, tennañ er gwenn, tizhout ar pal ; *das Ziel genau treffen*, *mitten ins Ziel treffen*, tennañ just, skeiñ eeun gant ar pal, skeiñ er pal, skeiñ just, skeiñ e-barzh, bezañ er pal / bezañ (c'hoari) war ar mestr (Gregor) ; *das Ziel verfehlen*, mont e denn er c'hleuz, mont e denn da fall, mont e denn dre-gichen ar pal, mont e denn hebiou, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *das Ziel verfehlt er nie*, da bep taol e vez er pal ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger*, hoc'hed-gouez a zo gwennoù aes da dizhout ; [dre skeud.] *übers Ziel schießen*, dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, mont re bell ganti, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar pal (ar roudenn, an arroudenn, ar yev), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re.

2. pal g., penn g., termen g., mennad g., devez g., amkan g., finvez b., amboaz g., bukad g. ; *das Ziel einer Reise*, pal (termen) ur veaj g. ; *am Ziel ankommen* (*angelangen*), en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ degouezhet e penn e veaj, bezañ e penn e veaj, bezañ e penn e hent, pakañ penn e veaj, porzhiañ ; *sich ein Ziel setzen*, kinnig tizhout un amkan (ur finvez) bennak, bukañ ur pal, ober e zezev tizhout ur pal, palelouraat e ober, finvezekaat e ober, lakaat d'an-unan ar pal da dizhout ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *er setzt alles daran, sein Ziel zu erreichen*, ober a ra diouzh tizhout e bal ; *ihr zu erreichendes Ziel*, ar pal divizet dezho tizhout g. ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen*, tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *ein Ziel verfolgen*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb ; *das Ziel im Auge behalten*, na denañ lagad ebet diwar ar pal da dizhout ; *schnurstracks aufs Ziel losgehen*, *schnurstracks auf sein Ziel lossteuern*, mont eeun d'ar pal, mont ouzh eeun d'ar pal, mont war-eeun d'ar pal ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhet dizaon war-du ar pal ; *ohne Zweck und Ziel*, hep pal resis, en avantur Doue ; *sein Ziel erreichen*, *zum Ziel gelangen*, *zum Ziel kommen*, kas e daol da benn, kas e daol da vat, pengenniñ war e daol, dont a-benn eus e daol, dont a-benn da denañ e daol, dont a-benn eus e grog, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, ober tro-vat, ober taol mat ; *diese*

Methode führt rasch zum Ziel, dilloüs eo an hentenn-se ; *er ist jetzt nahe am Ziel*, kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazeg, pell emañ ganti, erru eo pell ganti ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt*, kavet hon eus beg ar skeul, tost emamp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, pell emamp ganti, erru omp pell ganti ; *ich bin noch nicht zu meinem Ziel gelangt*, *ich habe mein Ziel noch nicht erreicht*, n'on ket c'hoazh ken koulz ha ma fell din bezañ, n'on ket en em gavet c'hoazh e penn va erv, n'on ket deuet a-benn eus va zaol c'hoazh, n'em eus ket tizhet va fal c'hoazh, n'em eus ket diraezet va zaol c'hoazh, n'on ket erru er pal c'hoazh (Gregor) ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel*, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'her da c'houlenn e vezer selaouet ; *mit dem Ziel*, *etwas zu tun*, en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, en aviz ober udb, a-wel d'udb, e-sell d'ober udb ; *ein hohes Ziel haben*, bezañ e zezev seveniñ un uhelvennad, magañ en e galon un uhelvennad bennak, bizañ d'ur pal meur, bizañ da dizhout ur pal meur ; [sport] *als erstes durchs Ziel gehen*, bezañ an hini kentañ war (an hini kentañ o tremen) al linenn degouezh ; [kr-l] *langsam kommt auch ans Ziel*, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket.

3. termen g. ; *auf Ziel verkaufen*, gwerzhañ war dermen ; *mit kurzem Ziel*, war verr dermen ; *auf drei Monate Ziel*, gant un termen a dri miz, gant tri miz termen ; [dre skeud.] *seinem Leben wurde ein frühes Ziel gesetzt*, marvet eo bet abred, marvet eo bet a-raok e amzer (kent e amzer), berrhoalus e oa bet e vuhez (Gregor).

Zielangabe b. (-,-n) : disklêriadur ar pal g., menegadur ar pal g.

Zielbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : ti-gar termen g., porzh-houarn termen g.

zielbewusst ag. : mennet start, startijenn ennañ evit tizhout e bal, deltu gantañ.

Zieldeckung b. (-,-en) : [lu] kouchadur g.

zielen V.gw. (hat gezielt) : 1. *auf jemanden zielen*, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor), kemer e gouch war u.b. ; *auf einen (nach einem) Vogel zielen*, bukañ ul labous, bizañ d'ul labous, bizañ war ul labous, kouchañ ul labous, kemer e gouch war ul labous ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen !* (Schiller), hag emaoch o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *die Schützen haben gut gezielt*, kouchet mat o deus an dennerien.

2. kaout da bal, tennañ d'un amkan bennak ; *das war auf mich gezielt*, kement-se a dalveze din, unan bennak a zo o klask ac'hanon, evidon e oa ar c'homzoù flemmus-se, en taol-mañ emeur ganin a-zevri ; *worauf zielt er (hinaus) ?* petra a zo o treiñ en e benn ? etrezek peseurt pal e tenn e zezev ? peseurt jeu a zo gantañ ?

Zieler g. (-s,-) : buker g.

Zielfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn vukañ b.

Zielfoto n. (-s,-s) : [sport] poltred-finish g., poltred dispartiañ g.

Zielgerade ag.k. b. : [sport] eeunenn diwezhañ b.
Zielgruppe b. (-,-n) : rummad pal g., bukenn b. ; *eine Zielgruppe ansprechen*, durc'haat e vruderezh etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur rummad tud bennak, durc'haat e gehentiñ-marketing etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur vukenn bennak.
Zielhafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.
Zielkugel b. (-,-n) : [sport, bouloù] mestr g., mestr bihan g., pinaou g. ; *schieß die Zielkugel weg* ! ro ur vazhad d'ar mestr ! boul d'ar mestr !
Ziellinie b. (-,-n) : **1.** [sport] linenn degouezh b., pal g. ; **2.** [lu] linenn gouc'h b.
ziellos ag. : hep pal resis, diratozh, distern, kildro ; *ziellos durch die Straßen irren*, mont da-heul e dreid.
Zielort g. (-s,-e) : lec'h termen g.
Zielpunkt g. (-s,-e) : kreizig ar pal g., gwenn g., biz g.
Zielrichter g. (-s,-) : [sport] barner an degouezh g.
Zielscheibe b. (-,-n) : gwenn g., pal g. ; *auf eine Zielscheibe schießen*, tennañ d'ar gwenn ; *die Zielscheibe treffen*, tennañ er gwenn ; [dre skeud.] *die Zielscheibe des Spottes sein*, bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañv goaperezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ goapaet gant an holl.
Zielschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr pal g.
Zielsetzung b. (-,-en) : pal g., amkan g.
zielsicher ag. : [tenner] eus ar vegenn, hag a dizh bep taol.
Zielsprache b. (-,-n) : yezh pal b.
zielstrebig ag. : mennet start, pennek, c'hoant erruout ennañ, kendalc'hus, dalc'hus.
Zielstrebigkeit b. (-) : youl start b., youl kreñv b., dalc'husted b., kendalc'h g., kendalc'hidigezh b., kendalc'huster g., kendalc'husted b.
zielsuchend ag. : [lu] *zielsuchende Rakete*, fuc'hell unanvleinet b.
Zielsuchkopf g. (-s,-suchköpfe) : [lu] penn unanvleinet g., P. penn-furch g.
Zielvorgabe b. (-,-n) : pal g., amkan g.
Zielvorrichtung b. (-,-en) : gwikefre vukañ b.
ziemen V.em. : **sich ziemen** (hat sich geziemt) : dereout [ouzh], jaojañ [ouzh], faotañ, bezañ reizh ; *es ziemt sich, dass ...*, dereout a ra (+ a.v.) ; *es ziemt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen*, reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; *es würde sich für dich ziemen, deinen Eltern einen Besuch abzustatten*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, degouezhout a rafe dit mont da saludiñ da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *wie es sich ziemt*, evel ma'z eo dleet, evel 'zo dleet, evel m'eo dleet, evel ma tere d'ober, ent prop, evel ma faot, evel a faot, evel just ha rezon, evel rezon ; *alles machen, wie es sich ziemt*, ober an traoù war o reizh ; *es ziemt sich nicht*, dizereout a ra ! dizere eo ! n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo

amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! c'hwil 'zo dibropoz ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ne aparchant ket ouzh un den a-feson ober seurt traoù ! ne vez ket graet traoù a seurt-se, gant ar vezh ! ur vezh eo ober kement-se !
Ziemer g. (-s,-) : **1.** *Ochsenziemer*, kalkenn b., kalkenn-ejen b., kastrejen g., kastrenn b., kastrigenn b. ; **2.** [yourc'h, karv] mell-kein g.
ziemlich ag. : -ik a-walc'h, peuz-, dam-, gwall ; *ein ziemliches Vermögen*, un tamm mat a vadoù g., ur peadra brazik a-walc'h g., ur fortun brazik a-walc'h b., ur madoù bras g., danvez dezhañ g., ur bechad mat a vadoù g.
Adv. : -ik a-walc'h, peuz-, dam-, ar- ; *ziemlich groß*, brazik a-walc'h, savig mat dezhañ ; *ziemlich klein*, arvihan ; *ziemlich trocken*, arsec'h ; *ziemlich viel Geld*, un tousegad brav (un dornad mat, ur poullad brav, ur bechad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., kalzik arc'hant, forzhik a arc'hant, ur pezhriad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur sammad bras a arc'hant g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., un tamm mat a wenneien g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *er ist ziemlich ungebildet*, ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket ; *wir hatten ziemlich viel getrunken*, evet hor boa forzhik banneoù, evet hor boa un nebeud mat a vanneoù, evet hor boa meurik a vanne, puñset hor boa forzhik ; *ziemlich gut*, madik a-walc'h, peuzvat, propik ; *sie singt ziemlich gut*, kanañ a ra propik ; *ziemlich oft*, aliezik a-walc'h, peuzalies, estroc'h eget ur wech, meurik a wech ; *ein ziemlich langer Spaziergang*, ur frapad mat a vale g. ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul lazad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *so ziemlich alles*, pep tra war-nes tost, pep tra war un nebeud, kichenik holl, prestik holl, holl war-bouez nebeut, an holl war-bouez nebeut a dra, an holl war-nes nebeut a dra, an holl war nebeut a dra ; *du kannst ziemlich gut Englisch*, un saozneg madik a-walc'h a zeu ganit, te a gomz saozneg ne c'hwit ket ; *er kann ziemlich gut Deutsch*, un alamaneg madik a-walc'h a zeu gantañ, komz a ra alamaneg ne c'hwit ket ; *mir geht's ziemlich gut*, ne c'hwitan, ne c'hwitan ket ; *ihm geht's ziemlich gut*, ne c'hwit ket ; *er hat ziemlich lang gearbeitet*, ur c'hrogañ mat e oa bet o labourat ; *es ist ziemlich spät*, diwezhat a-walc'h eo ; *es hat es ziemlich eilig hinzugehen*, mall a-walc'h eo dezhañ mont di ; *er ist ziemlich fit*, yec'hed a-walc'h en deus ; *es waren ziemlich viele Leute zum Fest gekommen*, tud a-walc'h a oa er gouel, un tamm mat a dud a oa deuet d'ar gouel, forzhik a dud a oa deuet d'ar gouel, ur bechad mat a dud a oa deuet d'ar gouel.
Zier b. (-) : kinkladur g., kaeradur g., brageriz g. ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie*, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezha a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwell -

n'em eus ket mezh, ar mez 'zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut.

Zieraffe g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., glabouser g.

Zierat : [reizhskrivadur kozh] *sellit ouzh Zierrat*.

Zierbaum g. (-s,-bäume) : gwez kinklañ str.

Zierbengel g. (-s,-) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., glabouser g.

Zierbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn kinklet-kaer b.

Zierde b. (-,-n) : 1. kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., brageriz g., aornadur g. ; *zur Zierde dienen*, bezañ ur c'hinkladur, bezañ bet lakaet da gaeraat an traoù ; 2. [dre skeud.] *die Zierde ihres Geschlechtes*, klod he ziegezh g., lorc'h he rummad g., enor he lignez g. **zieren** V.k.e. (hat geziert) : kinklañ, bravaat, kaeraat, fichtañ, divilaat, fardañ, pinfañ, rikamaniñ, stipañ, kempenn.

V.em. : **sich zieren** (hat sich (t-rt) geziert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinnenn, ober he fompinnell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tresoù, geizañ, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober grimoù, ober pismigoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober yezhoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudoù, ober arvezioù, arveziñ, glabousañ, glabousat, jingellat, ober minoù, orbidiñ ; *zier dich nicht so !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ganit, Katellig toull-sev ? paouez gant da arvezioù !

Ziererei b. (-,-en) : afeterezh g., geizoù lies., tresoù lies., gizioù lies., ardoù lies., ismodoù lies., arvezioù lies., astrafoù lies., lentigoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., mignerezh g., tailhoù lies., yekoù lies., yezhoù lies., chiboudoù lies., arikamañchoù lies., esprejoù lies., glabous g., grimoù lies., similioù lies., modoù lies.

Zierfisch g. (-es,-e) : pesk-akwarior arallvro g.

Ziergarten g. (-s,-gärten) : liorz dudi b.

Ziergiebel g. (-s,-) : talbenn g.

Zierkappe b. (-,-n) : [karr-tan] kabell-rod g.

Zierleiste b. (-,-n) : 1. moulladur kinklañ g., fleurenn b., pousadur g. ; *mit Zierleisten versehen*, pousañ ; 2. [karr-tan] gwial kromet str., gwialenn gromet b.

zierlich ag. : 1. moan, heneuz, mistr, neuziet-mat, grasiu ; 2. gwan, blin, treut, falleganik, krabosek, disterik, dister, moanik, flav, krak, malotrou, munut, prim, ratous, teusk, sinac'h, spinek, tanav, andraf, displed, displet, blank, divalav.

Zierlichkeit b. (-) : mistred b., mistrer g., koantiri b., koantiz b., kened b., grasiuster g., grasiusted b., gras-vat b., kinkluster g., kinklusted b.

Zierpflanze b. (-,-n) : plant kinklañ str.

Zierpuppe b. (-,-n) : pebrenn b., pompinnell b., pompinnenn b., poupinnell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., penn chuchu g.,

reuzenn b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., marjolenn b., pipetenn b., trantell b., strinkell b., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., limañsenn b., lustrugenn b., damez b., dimezell b. ; *alte Zierpuppe*, trantell gozh b., strinkell gozh b. ; *Zierpuppen*, jingellaj g.

Zierrat g. (-s,-e) : kinkladur g., ficherezh g., brageriz g., kinklerezh g., aornadur g., kinkl g.

Zierschrift b. (-,-en) : lizherennoù kinklet-kaer lies.

Zierstück n. (-s,-e) : 1. kinkladur g. ; 2. [moull.] skeudennig b., fleurenn b.

Zierwerk n. (-s) : ficherezh g., kinklerezh g., aornadur g.

Ziesel g./n. (-s,-) / **Zieselmaus** b. (-,-mäuse) : [loen.] huneg g.

Ziest g. (-s,-e) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zieten g. (-s) / **Ziethen** g. (-s) : [tro-lavar] : *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch*, erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, erruout evel ur bleiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.

Ziffer b. (-,-n) : 1. sifr g., sifrenn b., niverenn b. ; *eine Zahl mit drei Ziffern*, un niver tri sifr g. ; *arabische Ziffer*, sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez g. (Gregor) ; *römische Ziffer*, sifr roman g. ; 2. feurbarz g., feur g., tregantad g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsziffer*, feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.

Zifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm un eurier b., dremm un horolaj b., kadran g., kalander g., bizaj g./b.

Zifferblock g. (-s,-blöcke) : [stlenn.] pavez niverel g.

Zifferschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez ar c'hod sifret g., alc'hwez ar voneg sifret g.

Zifferschrift b. (-,-en) : skritur sifret g./b.

zig ag. : 1. pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, ; *ich habe es schon zig Mal gehört*, klevet em eus kement-se nouspet gwech c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremen kant gwech, klevet em eus an dra-se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; 2. [dre skeud.] P. *...zig Sachen darauf haben*, bleinañ gant un tizh an diaoul, bleinañ gant pep tizh, bleinañ gant ur foll a dizh, bleinañ d'an druilh, bleinañ d'an druilh-drast, bleinañ d'ar red-tan-put, bleinañ d'ar red-tan-ruz, bleinañ war dorr e chouk, mont d'ar c'haloup, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont a-benn-herr, mont a-herr-kaer, mont d'ar flimin-foeltr, mont a-benn-kas, mont a-brez-herr, mont a-daol-herr, mont diwar herr, mont en herr, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant tizh ken na yud, bleinañ gant tizh ken na strak, bleinañ gant tizh ken a findaon, bleinañ gant tizh ken a friz, bleinañ gant tizh ken na ziaoul, mont endra c'hall, mont evel an tan, mont d'an tan ruz.

Zigarette b. (-,-n) : sigaretenn b., sigaret str., butunenn b., ibil-butun g. ; *eine Zigarette drehen*, rollañ (roulat) ur sigaretenn, amboulat butun, moullañ ur sigaretenn, gwriat ur sigaretenn ; *eine Zigarette anzünden*, tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; *ausgegangene Zigarette*, sigaretenn aet dienaou b.,

sigaretenn aet didan b. ; *sie qualmte eine Zigarette nach der anderen*, fumiñ a rae evel ur siminal.

Zigarettenanzünder g. (-s,-) : tanerez b.

Zigarettenasche b. (-) : ludu sigaretennoù g.

Zigarettenautomat g. (-en,-en) : ingaler pakadoù sigaretennoù g.

Zigarettenetui n. (-s,-s) : klaouier sigaretennoù g.

Zigarettenpackung b. (-,-en) : pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Packungen Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.

Zigarettenpapier n. (-s,-e) : feilhennoù amboulat lies.

Zigarettenraucher g. (-s,-) : butuner sigaretennoù g.

Zigaretenschachtel b. (-,-n) : pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.

Zigaretenspitze b. (-,-n) : doug-sigaretenn g.

Zigarettenstummel g. (-s,-) : bechad g.

Zigarettentöter g. (-s,-) : lazher sigaretennoù g.

Zigarillo g./n. (-s,-s) : segalennig b.

Zigarre b. (-,-n) : 1. segalenn b., sigarenn b., sigar g. ; *eine Zigarre anzünden*, tanañ ur segalenn ; 2. P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *eine Zigarre bekommen*, klevet (kaout, pakañ, tapout, kavout) e begement, klevet kroz, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet storlok, tapout trouz, tapout kroz, kaout trouz, kaout soroc'h, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn ; *jemandem eine Zigarre verpassen*, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., kamajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro

en e stern, c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b.

Zigarrenabschneider g. (-s,-) : troc'h-segalennoù g.

Zigarrenasche b. (-) : ludu segalennoù g.

Zigarrenfabrikarbeiter g. (-s,-) : segalenner g.

Zigarrenfabrikarbeiterin b. (-,-nen) : segalennerez b.

Zigarrenkiste b. (-,-n) : boestad segalennoù b.

Zigarrenraucher g. (-s,-) : butuner segalennoù g.

Zigarrenspitze b. (-,-n) : doug-segalenn g.

Zigeuner g. (-s,-) : Jipsian g., termaji g., Tsigan g., [dismegañsus] laer yer g.

zigeunerhaft ag. : evel an dermajied.

Zigeunerin b. (-,-nen) : Jipsianez b., Tsiganez b.

Zigeunerlager n. (-s,-) : kamp-skañv g., kamp termajied g.

Zigeunerschnitzel n. (-s,-) : skalopenn en hili brout b.

Zigeunersprache b. (-) : jipsianeg g.

Zigeunertum n. (-s) : bed an dermajied g., bed ar Jipsianed g., bed ar re a vev evel dermajied g.

zigfach Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent.

zighundert Adv. : kantadoù ha kantadoù.

zigmil Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent.

zigtausend Adv. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù.

Zikade b. (-,-n) : [loen.] skrilh-wez b.

Zilie b. (-,-n) : [loen.] blevennigelen b. [lies. : blevennigeled]

Zille b. (-,-n) : [merdead.] skaf g. [*liester* skafoù, skefien], kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g., bag-dougen b., bag-karg b.

Zilpzalp g. (-s,-s) : [loen.] puig chip-chap g. ; *kanarischer Zilpzalp*, puig-Kanariez g.

Zimbel b. (-,-n) : simbalenn b., diskell b. ; *Zimbeln spielen*, simbalennañ.

Zimbelkraut n. (-s) : [louza.] lin-ar-mogerioù str. [*Cymbalaria muralis*].

Zimbelschläger g. (-s,-) / **Zimbelspieler** g. (-s,-) : [son.] simbaler g., simbalenner g.

Zimbern lies. : [istor] Kembriz lies.

Zimmer n. (-s,-) : sal b., pezh g., kambr b. ; *eine Vierzimmerwohnung*, ur ranndi pevar fezh b. ; *Badezimmer*, sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b. ; *Wohnzimmer*, sal-degemer b., saloñs g. ; *Esszimmer*, sal-debriñ b. ; *Einzelzimmer*, kambr evit un den b. ; *möbliertes Zimmer*, pezh meublet (gloestret) g., kambr annezet b. ; *ein Zimmer mit zwei Fenstern*, ur gambr daou brenestr warni b. ; *das Zimmer hüten*, rankout chom en e gambr, bezañ dalc'het en e gambr, rankout chom etre an tan hag e wele ; *wir werden ein*

Zimmer für Sie zurichten, ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; *haben Sie noch ein Zimmer frei ?* ur gambr vak a chomfe ganeoc'h evit fenez ? ; *Zimmer vermieten*, feurmiñ kambrou, feurmiñ kambreier.

Zimmerantenne b. (-,-n) : [skingomz, skinwel] stign diabarzh g.

Zimmerboden g. (-s, Böden) : leur ur gambr b., plad ar gambr g. ; *eine Decke auf dem Zimmerboden breiten*, astenn ur pallenn war leur ar gambr, ledañ ur pallenn war leur ar gambr, astenn ur pallenn war blad ar gambr, ledañ ur pallenn war blad ar gambr.

Zimmerdecke b. (-,-n) : doubl g., doublaj g., lein g., sel g., solier g., poefñson g. ; *Zimmerdecke aus Stroh*, mesterenn b. ; *eine Zimmerdecke verschalen*, *eine Zimmerdecke verputzen*, solierañ ur sal, doublañ ur gambr.

Zimmerei b. (-) : kilvizerezh g.

Zimmereinrichtung b. (-,-en) : aveadurioù ar gambr lies.

Zimmerer g. (-s,-) : kalvez g.

Zimmerflucht b. (-,-en) : steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud lies., hedad salioù g.

Zimmerhandwerk n. (-s) : kilvizerezh g.

Zimmerhauer g. (-s,-) : [mengleuz.] koataer g.

Zimmerherr g. (-n,-en) : feurmer ur pezh gloestret g., eilfeurmer g.

Zimmerhof g. (-s,-höfe) : chanter g.

Zimmerholz g. (-es,-hölzer) : prenn g.

Zimmerlautstärke b. (-) : *auf Zimmerlautstärke stellen*, mougañ ar son.

Zimmerlinde b. (-,-n) : tilh ti str.

Zimmermädchen n. (-s,-) : plac'h-a-gambr b.

Zimmermann g. (-s,-leute) : kalvez [liester kilvizien] g., karrer g. ; [kr-] *die Axt im Hause erspart den Zimmermann*, an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.

Zimmermannwerkstatt b. (-,-stätten) : kilvizerezh b.

Zimmermannsbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar g., tarar g., gwimeled b.

Zimmermannsgehilfe g. (-n,-n) : mevel kalvez g.

Zimmermeister g. (-s,-) : mestr-kalvez g.

zimmern V.k.e. (hat gezimmert) : 1. kilviziañ, kalveziat, bouc'haliañ, koata, kodañ ; *etwas grob zimmern*, kalfichaat udb ; 2. sevel ; 3. [mengleuz.] koata, kodañ ; 4. [dre skeud.] *sich ein neues Leben zimmern*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).

V.gw. (hat gezimmert) : kalveziat.

Zimmernachweis g. (-es,-e) : burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.

Zimmerorgel b. (-,-n) : harmoniom g., orglezig g., armolud g.

Zimmerpflanze b. (-,-n) : plant ti str.

Zimmerreihe b. (-,-n) : steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud lies.

Zimmerservice g. (-s) : servij ar c'hambreier g., servij er c'hambreier g.

Zimmersuche b. (-) : klask lojeiz g., klaskerezh lojeiz g.

Zimmertemperatur b. (-) : gwrezverk er gambr g., gwrezverk en diabarzh an ti g.

Zimmertheater n. (-s,-) : c'hoariva-kambr g., c'hoariva bihan g.

Zimmerung b. (-,-en) : koadaj g.

Zimmervermieter g. (-s,-) : louacher g.

Zimmervermittlung b. (-,-en) : 1. feurmiñ lojeiz g. ; 2. burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.

Zimmerwerk n. (-s) : framm g., frammad g., frammadur g., koadaj g., koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies.

Zimmerwerkstatt b. (-,-werkstätten) : kilvizerezh b., munuzerezh b.

Zimmet g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimmet*, riz dre laezh gant sukr ha kanell g.

zimperlisch ag. : 1. kizidik, gwiridik, santidik, hege, hegeuz, pezhell, maouezet, gogez, tener, bouk e galon, dizrouk ; *Sie gehen nicht gerade zimperlisch mit den Tieren um*, c'hwi n'hoc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwi n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne zit ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwi a zo gouez ouzh al loened, c'hwi a zo boufon ouzh al loened, c'hwi a zo treitour (yud, digar, drouk) ouzh al loened 'vat ; *mit jemandem nicht gerade zimperlisch vorgehen*, ober un dañs hep soner gant u.b., gwallgaozeal d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b. ; 2. orbidus, brizheleveziek, mitaouik, milis ; P. *zimperlisch tun*, c'hoari he febreñn, ober grimmoù (minoù, geizoù, arvezioù, orbidoù, digoroù, digorded, andelloù, ardoù, kamambre, chiboudoù, tailhoù), bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober yezhoù, ober lentigoù, ober tresoù, ober e fagodenn, ober ismodoù, orbidañ, bezañ lent da stagañ ganti, chom da orbidiñ, glabousañ, glabousat, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Zimperllichkeit b. (-) : 1. kizidigezh b. ; 2. kamambre g., kamambreoù lies., ardoù lies., orbidoù lies., yekoù lies., arvezioù lies., yezhoù lies., andelloù lies., chiboudoù lies., tailhoù lies., mignerezh g., modoù lies.

Zimperliese b. (-,-n) : pebreñn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., dimezell b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., lustruggenn b.

zimpern V.gw. (hat gezimpert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febreñn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he

stipadenn, ober geizoù, geizañ, ober tresoù, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober minoù, ober yezhoù, ober chiboudoù, glabousañ, glabousat.

Zimt g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimt*, riz dre laezh gant sukr ha kanell g.

Zimtbaum g. (-s,-bäume) : gwez-kanell str.

Zimtstange b. (-,-n) : bazhig kanell b.

Zinerarie b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn al ludu b.

Zingel g. (-s,-) : moger dro b.

Zingulum n. (-s,-s/Zingula) : [relij.] gouriz g.

Zink¹ n. (-s) : zink g. ; *mit Zink überziehen*, zinkañ.

Zink² g. (-s,-en) : [sonerezh] korn-boukin g., kornell-c'hwezell b.

Zinkarbeiter g. (-s,-) : zinker g.

Zinkätzung b. (-,-en) : engraverezh war zink g.

Zinkblech n. (-s,-e) : zink g., tol zink str.

Zinkblende b. (-) : maen-zink g.

Zinkblume b. (-,-n) : oksidenn zink b.

Zinkchlorid n. (-s,-e) : [kimiezh] kloridenn zink b.

Zinkdruck g. (-s,-e) / **Zinkdruckerei** b. (-,-en) : zinkengravadur g.

Zinke b. (-,-n) : 1. biz g., dant g. ; *Gabelzinke*, biz forc'h g., biz ar forc'h g., biz ar fourchetezenn g. ; *eine Gabel mit fünf Zinken*, ur forc'h pemp biz g., ur forc'h a bemp biz g., ur fourchetezenn pemp biz b., ur fourchetezenn a bemp biz b. ; *Zinken eines Kammes*, dent ur grib lies. ; *Zinken einer Egge*, dent un oged lies., treid un oged lies.

2. [tekn.] lost-koulm g.

3. [soner.] kornig g., kleron g.

zinken V.k.e. (hat gezinkt) : beskellañ, skerbañ ; *gezinkte Karten*, kartoù aozet evit truchañ.

Zinken g. (-s,-) : P. *ein Zinken*, ur fri korloko g., ur fri patatez g., un dorn brae g., ur picher g.

Zinkenist g. (-en,-en) : kleroner g., soner kornig g.

zinkig ag. : dantek, pikek.

Zinkhütte b. (-,-n) : zinkerezh b.

Zinkkieselerz n. (-es,-e) : kailh zink g.

Zinksalbe b. (-,-n) : traet oksidenn zink g.

Zinkweiß n. (-es) : gwenn zink g.

Zinn n. (-s) : staen g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.

Zinnasche b. (-,-n) : hidrat staen g.

Zinnblech n. (-s,-e) : follenn staen b.

Zinne b. (-,-n) : kranell b., tarzhell b. ; *Mauerzinne*, kranell b., tarzhell b. ; *mit Zinnen versehen sein*, bezañ kranellet, bezañ tarzhellet.

zinnern ag. : ... staen.

Zinnfolie b. (-,-n) : follenn staen b.

zinnführend ag. : staen ennañ.

Zinngeschirr n. (-s,-e) : listri staen lies., staenaj g., prestoù staen lies.

Zinngrube b. (-,-n) : mengleuz staen b.

zinnhaltig ag. : staen ennañ.

Zinnie b. (-,-n) : [louza.] zinnia g.

Zinnkraut n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Zinnlöffel g. (-s,-) : loa staen b.

Zinnlot n. (-s) : staen soudañ g.

Zinnober¹ n. (-s) : ruz-tane g.

Zinnober² g. (-s) : diotiezh b., dioterezh g., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., trikonoù lies., hailhonerezh g., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g. ; *red' keinen Zinnober* ! ro peoc'h gant da goñchoù born ! tav gant da gomzoù droch ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emhout o fritañ deomp aze ? ; *der ganze Zinnober*, ar stal traoù-se b., ar fleùtoù-se lies., ar rikoù-se lies., ar bitrakoù-se lies., ar c'hac'herezh-se g., an traoùajoù-se lies., ar reizhoù-se lies., ar stalikerezh traoù-se g., an tammoù traoù-se lies., ar rabotoù-se lies.

zinnoberrot ag. : ruz-tane.

Zinnsäure b. (-) : trenkenn staen b.

Zinnsoldat g. (-en,-en) : soudard plom g. ; *die Kinder standen nebeneinander wie die Zinnsoldaten*, tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur blezhennad ognon.

Zinnstein g. (-s,-e) : kailh staen g.

Zins¹ g. (-es,-en) : kampi g., mad g., interest g., chouchamant g., astenn an arc'hant g. ; *das Kapital trägt Zinsen*, *das Kapital wirft Zinsen ab*, ar c'hevala a zegas kampi, ar c'hevala a c'hounit interest, ar c'hevala a daol kampi ; *Geld auf (gegen) Zinsen leihen*, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gampi, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war interest, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gred, reiñ (prestañ) arc'hant war zle, reiñ (prestañ) arc'hant war astenn, prestañ arc'hant war e leve ; *zu hohen Zinsen*, war gampi uhel ; *Zinsen abheben*, enkefiañ ar c'hampi, sevel kampi diwar-bouez e brest (Gregor) ; *die Zinsen zum Kapital schlagen*, *die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala ; *von seinen Zinsen leben*, bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diwar e zanzev.

Zins² g. (-es,-e) : 1. [Bro-Aostria, Bro-Suis] *Hauszins* (*Mietzins*), feurm evit un ti g. ; *Pachtzins*, feurm evit un atant g., koumanant g., gouel-Mikael g.

2. [istor] sens g., truaj g.

Zinsabschlagsteuer b. (-,-n) : savadenn tailhoù treziadek b.

Zinsabzug g. (-s,-abzüge) : diskont g.

zinsbar ag. : 1. [istor] hag en deus sens da baeañ, hag en deus truaj da baeañ ; 2. war gampi, war interest.

Zinsbauer g. (-n,-n) : [istor] kouer war douaroù sens g.

Zinsbesteuerung b. (-,-en) : telladurezh war kampi ar postadurioù arc'hant g.

Zinserhöhung b. (-,-en) : gorroadur ar feur kampi g., kreskadur ar feur kampi g.

Zinsertrag g. (-s,-erträge) : gounidoù dre gampi lies.

Zinseszins g. (-es,-en) : 1. ar mad diwar ar mad eus ar c'hevala g., kampi diouzh ar c'hevala mui ar c'hampi anezhañ g., adkampi g., adinterest g. ; 2. [dre skeud.] *er zahlt ihm das mit Zins und Zinseszins heim*, reiñ a raio

dezhañ kant evit unan, reiñ a raio dezhañ kant kement all.

Zinsfuß g. (-es,-füße) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinsfuß heraufsetzen*, mataat ar c'hampi, muiat ar c'hampi.

Zinsgroschen g. (-s,-) : pennwir g., sens g., diner g.

Zinsgut n. (-s,-güter) : [istor] douar sens g.

Zinshaus n. (-es,-häuser) : ti feurmiñ g.

Zinsherr [istor] g. (-n,-en) : senser g. (Gregor).

zinslos ag. : digampi.

zinspflichtig ag. : 1. [istor] hag a vez ret paeañ sens evitañ ; 2. war gampi, war interest.

Zinsrechnung b. (-,-en) : jedadur ar c'hampi g.

Zinssatz g. (-es,-sätze) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinssatz heraufsetzen*, mataat ar c'hampi, muiat ar c'hampi.

Zinsschein g. (-s,-e) : testeni ar c'hampi da c'hounit war ar postadurioù g.

Zinssenkung b. (-,-en) : digresk war ar feur kampi g.

Zion g. (-s) : [Bibl] 1. [menez] *der Zion*, Sion b. ; 2. [kêr] *Zion*, Jeruzalem b.

Zionismus g. (-) : sionegzh b., sionouriezh b.

Zionist g. (-en,-en) : sionad g., sionour g.

zionistisch ag. : sionour.

ZIP-Dateiformat n. (-s,-e) : [stlenn.] furmad ZIP b.

Zipfel g. (-s,-) : 1. korn g., beg g., pastel b., lostenn b., stolikenn b., lost g. ; *Taschentuchzipfel*, korn (beg) ar frilien g. ; *die Zipfel des Leichentuches*, kordennoùigoù (kornioù) ar pallenn-kañv, P. bouchoù an arched lies. ; *Landzipfel*, beg-douar g. ; 2. [dre skeud.] *etwas beim rechten Zipfel anfassen*, ober udb evel ma'z eo dleet, ober udb evel ma faot, ober udb evel a faot, gouzout an tu d'ober udb, gouzout an tu diouzh udb, en em gemer mat diouzh ober udb ; *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

zipfelig ag. : kornioù dezhañ, begoù dezhañ.

Zipfelmütze b. (-,-n) : boned-nos g., boned miliner g., boned kotoñs g.

Zipfeltuch n. (-s,-tücher) : mouchouer-gouzoug g.

Zipolle b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., sivelez str.

Zipperlein n. (-s) : [mezeg.] urloù lies., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù lies.

Zippverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [Bro-Aostria] serr-prim g.

Zirbe b. (-,-n) / **Zirbel** b. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.

Zirbeldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn bin b., gourjadenn b.

Zirbelkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin an Alpoù str. [*Pinus cembra*].

Zirbelnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] aval pin an Alpoù g.

zirka Adv. : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a

dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, tro, ur ... bennak, ... bennak, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, sa.

Zirkel g. (-s,-) : 1. kelc'hier g., gaolrenn g., kompaz g. ; *Stechzirkel*, kelc'hier begoù sec'h g. ; *einen Kreis mit dem Zirkel ziehen*, tresañ ur c'helc'h gant ur c'helc'hier.

2. kelc'h g. ; *Lesezirkel*, kelc'h lenneien g., kelc'h lennezh g.

3. *logischer Zirkel*, kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.

Zirkelbeweis g. (-es,-e) / **Zirkeldefinition** b. (-,-en) : [predet.] kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.

zirkelförmig ag. : kelc'hiek, a-gelc'h, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù.

Zirkelkasten g. (-s,-kästen) : klaouier kelc'hieroù g., klozenn gelc'hieroù b., boest kelc'hieroù b.

Zirkellinie b. (-,-n) : linenn gelc'hiek b., linenn a-gelc'h b.

zirkeln V.k.e ha V.gw. (hat gezirkelt) : 1. muzuliañ gant ur c'helc'hier ; 2. [dre astenn.] *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab*, emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.

zirkelrund ag. : kelc'hiek.

Zirkelschluss g. (-es,-schlüsse) : risklenn b., peuzpoell g., diskoulm fazius g., kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.

Zirkon g. (-s) : zirkon g., zirkonion g.

Zirkonerde b. (-) : arseniat zirkonion g.

Zirkonium n. (-s) : zirkon g., zirkonion g.

Zirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kelc'hizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b., berrlizher g., lizher-kelc'h g.

Zirkulation b. (-,-en) : 1. red g., kas g., troadur g. ; *Blutzirkulation*, troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat ; 2. amred g., mon g. ; *falsche Banknoten in Zirkulation setzen (bringen)*, lakaat bilhedoù-bank faos en implij (e red an arc'hant, da redek, en amred, e mon).

zirkulieren V.gw. (hat zirkuliert) : 1. redek, tremen-distremen ; 2. kaout mon, bezañ en amred.

Zirkumflex g. (-es,-e) : tog g., tired kognek g.

zirkumpolar ag. : trobennaelel.

Zirkumposition b. (-,-en) : [yezh.] trostagenn b.

Zirkus g. (-/-ses,-se) : 1. sirk g., termaji g. ; 2. [Henamzer] lis-kelc'h b.

Zirkusfechter g. (-s,-) : [istor] klezeiataer g., klezead g., klezeiad g., klezeour g., gladiatour g.

Zirkusnummer b. (-,-n) : termaji g., abadenn sirk b., arvest sirk g.

Zirkuspfers n. (-s,-e) : marc'h sirk g., marc'h dreset g.

Zirkusreiter g. (-s,-) : marc'hekaer sirk g., marc'hekaour sirk g.

Zirkuszelt n. (-s,-e) : pabell sirk b. ; *das Zirkuszelt aufschlagen*, stigmañ (sevel, displegañ, staliañ) pabell ar sirk.

Zirpe b. (-,-n) : [loen.] skrilh-wez b.

zirpen V.gw. (hat gezirpt) : krikal, kanañ.

Zirpen n. (-s) : krikerezh g. ; *das Zirpen der Grillen*, kan ar skrilhed (ar grilhed) o krikal g., mouezh ar skrilhed b.
Zirrhose b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g.
Zirrokumulus g. (-,-kumuli) : [koumoul] kirrokumuluz str., lost-kazh g., flip-avel g., kaouledenn b. ; *Zirrokumuli*, deñvedigoù en oabl lies., lostoù-marc'h, lostoù-kizhier lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies., eon en amzer g., kaouled str. ; *mit Zirrokumuluswolken bedeckter Himmel*, oabl kalzennet g. ; *sich mit Zirrokumuluswolken bedecken*, kalzenniñ.
Zirrus g. (-,-Zirren) / **Zirruswolke** b. (-,-n) : kirruz str., lost-marc'h g., lost-kazh g., flip-avel g., eon g.
Zirze b. (-,-n) : 1. [mojenn.] Kirke b. ; 2. strobinnellezh b., lorbourez b., touellerezh b.
zisalpin ag. / **zisalpanisch** ag. : kizalpat, en tu-mañ d'an Alpoù [evit ar *Romaned*], en tu italian eus an alpoù.
zischeln V.gw. (hat gezischelt) : chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, hiboudiñ ; *miteinander zischeln*, chuchumuchiñ, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennou mintin, en em guzuliañ, hiboudiñ.
Zischeln n. (-s) : mouskomz b., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennou mintin lies.
zischen V.gw. (hat gezischt / ist gezischt) : 1. (hat) : c'hwibanat, fuc'hañ, pufal, c'hwitellat ; *die Schlange zischt*, c'hwibanat (fuc'hañ, pufal, c'hwitellat) a ra an naer ; *das Feuer zischt und prasselt laut*, fuc'hañ ha strakatal a ra an tan ; 2. [c'hoariva] (hat) : choual, hual, huataat, hudal, krial hu, huperiñ, c'hwibanat, ober an hu hag ar you, ober hu hag hop ; 3. (ist) : mont tizh-ha-tizh en ur froumal.
V.k.e. (hat gezischt) : [dre skeud.] P. *einen zischen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.
Zischen n. (-s) : skiltradeg b., fuc'h g., c'hwiban g., c'hwibanadenn b., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanad g.
zischend ag. : skiltr, skiltrus, c'hwitellus, c'hwibanus, fuc'hus ; *der Dampf strömt zischend aus*, ar vurezh a fuc'h o tont er-maez.
Zischhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] divasker g., divoustrer g., klapedenn surentez b.
Zischlaut g. (-s,-e) : [yezsh.] kensonenn chuchuet b.
Ziseleur g. (-s,-e) : kizeller g.
ziselieren V.k.e. (hat ziseliert) : kizellañ, rikamaniñ ; *einen Armreif ziselieren*, kizellañ un dro-vrec'h ; *ein fein ziselierter Kirchturm*, un tour-iliz dantelezezh-kaer g.
Ziselieren n. (-s) : kizelladur g., kizellerezh g., rikamaniñ g.
Ziselierer g. (-s,-) : kizeller g.
Ziselierpunze b. (-,-n) : kizell b.
Ziselierung b. (-,-en) : kizelladur g., rikamanoù lies.
Zisterne b. (-,-n) : 1. sistern g., oglenn b., beol b., puñs-glav g. ; 2. [korf.] oglenn b. ; *Lendenzisterne*, oglenn ar

chugon-boued b. ; *Zisterne der seitlichen Gehirngrube*, oglenn poull kostezel an empenn b.
Zisternenwagen g. (-s,-) : bagon-veol b.
Zisterzienser g. (-s,-) : Bernezad g., kisterkiad g.
Zisterzienserorden g. (-s) : urzh sant Bernez g., urzh ar Vernezis g., urzh ar gisterkiaded g.
Zistrose b. (-,-n) : [louza.] roz-roc'h str.
Zitadelle b. (-,-n) : gwikadell b.
Zitat n. (-s,-e) : arroudenn b., arroud g., bomm g. ; *ein lateinisches Zitat hervorbringen*, distagañ ur bomm latin g. ; *ein Zitat anführen*, *ein Zitat anbringen*, menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn.
Zitatenlexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : geriadur arroudennoù g.
Zither b. (-,-n) : kitar g.
Zitherschläger g. (-s,-) / **Zitherspieler** g. (-s,-) : soner kitar g.
zitieren V.k.e. (hat zitiert) : 1. menegiñ, ober meneg eus, degas, dezrevell, degas arroudennoù eus ; *eine Stelle aus Goethe zitieren*, menegiñ (degas) un arroudenn eus oberennoù Goethe ; *jemanden zitieren*, degas gerioù u.b.
2. [Gwir] engervel, gervel ; *jemanden vor Gericht zitieren*, engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, golver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b.
Zitronat n. (-s,-e) : suraval koñfizet g.
Zitrone b. (-,-n) : sitron str., sitroñs str., aval-sitroñs g., suraval g.
zitronenartig ag. : sitroñsheñvel, suravalet, sitroñset, e doare ur suraval, e doare suravaloù, a-zoare gant ur suraval, a-zoare gant ar suravaloù, a-seurt gant ur suraval, a-seurt gant ar suravaloù.
Zitronenbaum g. (-s,-bäume) : suravalenn b., sitroñsenn b., gwez-sitroñs str.
Zitronenfalter g. (-s,-) : [loen.] sitronenn b., balafenn sitroñs b. [*Gonepteryx rhamni*].
Zitronenfarbe b. (-) : liv sitroñs g.
zitronengelb ag. : melenwenn, liv sitroñs.
Zitronengras n. (-es) / **Zitronenkraut** n. (-s) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.
Zitronenlimonade b. (-,-n) : sitroñsadez b.
Zitronenmelisse b. (-,-n) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.
Zitronenpresse b. (-,-n) : gwaskell-orañjez b., gwaskell-suraval b.
Zitronensaft g. (-s,-säfte) : chug suraval g.
Zitronensäure b. (-) : trenkenn gitrek b.
Zitronenschale b. (-,-n) : plusk suraval str., pluskenn ar sitroñs b., koc'henn suraval b.
Zitronenscheibe b. (-,-n) : rusk suraval g., rusk sitroñs g., tailhenn suraval b., drailhenn suraval b.
Zitronenwasser n. (-s,-wässer) : dour-sitroñs g., sitroñsadez b.
Zitrusfrüchte lies. : frouezh sitroñsheñvel str., aouravaloù lies., agrum str.
Zitteraal g. (-s,-e) : [loen.] sili-morzenn str., sili-krenerezh str.
Zitteresche b. (-,-n) / **Zitterespe** b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerezh b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Zitterfisch g. (-es,-e) : [loen.] krenerezh b., rae-vorzh b., morzenn b., skoedeg g., sonnerezh b.

Zittergold n. (-s) : fanfarluchoù sked-disket lies., turubailhoù sked-disket lies.

Zittergras n. (-es,-gräser) : [louza.] krenanig ar Werc'hez g., hejerig-ar-Werc'hez g.

zitterig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrenus ; *eine zitt(e)rige Schrift*, ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zitt(e)rige Stimme*, mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zitriger Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

zitterlos ag. : digren.

zittern V.gw. (hat gezittert) : krenañ, bezañ war gren, skrijañ, tridal, flojañ ; *leicht zittern*, daskrenañ, gougrenañ ; *vor Angst zittern*, krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren ; *ihre Lippen zittern*, krenañ a ra he diweuz ; *deine Hand zittert aber ganz schön !* o hadañ karotez emañ ? ! ; *was (warum) zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ? ; *vor Kälte zittern*, krenañ (skarnilañ) gant ar riv, simudiñ, daskrenañ gant ar yen ez eo, skrijañ gant ar riv, skrijañ diwar anoued, krenañ gant an anoued, kridiennañ gant ar riv ; *vor Fieber zittern*, krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv am eus, neket aon ; *am ganzen Leib (an allen Gliedern) zittern*, krenañ ken-ha-ken, krenañ mui-pegen-mui, krenañ gwazh-pegen-gwazh, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib*, al laeron a oa flaeñ en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *er hörte auf zu zittern*, terriñ a reas ar c'hren warnañ ; *die Zweige zittern im Wind*, frizañ a ra ar brankoù ; *wie Espenlaub zittern*, krenañ evel ur barr delioù, krenañ evel ur bern delioù, krenañ evel ur bern delioù sec'h, krenañ evel un delienn, krenañ evel un delienn e beg ur wezenn, krenañ evel un delienn en avel, krenañ evel un deliaouenn ; *die Fensterscheiben zittern*, krenañ a ra gwer ar prenester ; *mit der Stimme zittern*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; [dre astenn.] *vor jemandem zittern*, krenañ rak u.b., krenañ dirak u.b., bezañ war gren eus u.b., bezañ spontet gant u.b. ken a grener ; *um jemandes Leben zittern*, krenañ gant an aon da goll u.b., krenañ evit buhez u.b.

Zittern n. (-s) : krenerezh g., kren g., krenadenn b., krenijenn b., krenañ g., krenaioù lies., daskren g., daskrenadenn b., skrij g., skrijadenn b. ; *das Zittern fördernd*, daskrenus.

zitternd ag. : kren-digren, krenidik, krenus, daskrenus ; *mit zitternder Stimme*, gant ur vouezh wrac'h, gant ur vouezh daskrenus, gant ur vouezh krenus, gant ur

vouezh c'hadal, kren-digren e vouezh, daskrenus e vouezh, gant e vouezh o taskrenañ, un daskren en e vouezh, un tamm kren en e vouezh ; *mit zitternder Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; *eine zitternde Stimme haben*, bezañ gadalik e vouezh.

Zitterpappel b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerezh b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Zitterpartie b. (-,-n) : abadenn skrijañ b., abadenn skrijadennoù b.

Zitterrochen g. (-s,-) : [loen.] krenerezh b., rae-grenerezh b., rae-vorzh b., morzenn b., skoedeg g., sonnerezh b.

Zitterstein g. (-s,-e) : roc'h-hej b., roc'h kren b.

Zitterstimme b. (-,-n) : mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b.

zittrig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus ; *eine zitt(e)rige Schrift*, ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zittrige Stimme*, mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zittriger Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

Zitwer g. (-s,-) : [louza.] dangorz zedoer str. [*Curcuma zedoaria*].

Zitze b. (-,-n) : tezh g., penn-bronn g., tevez g.

zitzenförmig ag. : bronnek, a-stumm gant ur vronn, stummet evel ur vronn, a-stumm gant un tezh, stummet evel un tezh, e doare ur vronn, e doare bronnoù, e doare un tezh, e doare tezhioù, a-zoare gant un tezh, a-zoare gant tezhioù, a-seurt gant un tezh, a-seurt gant tezhioù.

Zivi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [berradur evit **Zivildienstleistende(r)**] arbenmour ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran g., arbennour evel ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran b.

zivil ag. : 1. trevourel, nannsoudard, disoudard ; 2. [dre astenn.] seven, dereat ; *zivile Preise*, prizioù dereat lies.

Zivil n. (-s) : gwiskamant nannsoudard g. ; *in Zivil*, gwisket dilifre, gwisket disoudard.

Zivilautostreife b. (-,-n) : karr-polis boutinaet g.

Zivilberuf g. (-s,-e) : micher nannsoudard b., micher trevourel b.

Zivilbevölkerung b. (-) : poblañs nannsoudard b., trevourien lies., nannsoudarded lies., nannarmeidi lies., sivilid lies., disoudarded lies.

Zivilcourage b. (-) : kalonegezh keodedel b.

Zivildienst g. (-es) : koñje keodedek g.

Zivildienstleistende(r) ag.k. : arbenmour ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran g., arbennour evel ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran b.

Zivilehe b. (-,-n) : eured en ti-kêr g./b., dimeziñ dirak an aotrou maer g.

Zivilfahnder g. (-s,-) : igounier polis g., enklasker polis g.

Zivilgerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh keodedel g.

Zivilgesetzbuch n. (-s) : kod keodedel g., dezveg keodedel b.

Zivilgewalt b. (-) : galloud keodedel g.

Zivilisation b. (-, -en) : sevenadur g., sevenadurezh b., kultur g., stuzegezh b. ; *zeitgleiche Zivilisationen*, sevenadurioù kempred lies. ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ?

Zivilisationskonflikt g. (-s, -e) : stourm etre sevenadurioù g.

Zivilisationskrankheit b. (-, -en) : kleñved hag a weler alies er broioù diorroet mat g., kleñved stag ouzh an diorroadur g.

zivilisatorisch ag. : sevenaus.

zivilisierbar ag. : sevenadus.

zivilisieren V.k.e. (hat zivilisiert) : sevenaat.
V.em. : **sich zivilisieren** (hat sich (t-rt) zivilisiert) : sevenaat.

zivilisierend ag. : sevenaus.

zivilisiert ag. : sevenaet.

Zivilist g. (-en, -en) : trevour g., nannsoudard g., nannarread g., sivil g., disoudard g.

Zivilkammer b. (-, -n) : kambr a varnerezh keodedel b.

Zivilklage b. (-, -n) : klemm a denn d'ar barnerezh keodedel g.

Zivilkleidung b. (-, -en) : gwiskamant disoudard g.

Zivilkonstitution des Klerus b. (-) : lezenn diazez ar gloer b., koñstitution keodedel ar gloer b.

Zivilleben n. (-s) : buhez er-maez eus ar c'hazarn b., buhez er-maez eus an arme b. ; *im Zivilleben*, er-maez eus ar c'hazarn, er-maez eus an arme.

Zivilluftfahrt b. (-) : nijerezh trevourel g., nijerezh foran g.

Zivilperson b. (-, -en) : trevour g., nannsoudard g., sivil g.

Zivilprozessordnung b. (-, -en) : kod an argerzhadur evit an aferioù a varnerezh keodedel g.

Zivilrecht n. (-s) : barnerezh keodedel g.

zivilrechtlich ag. : hag a denn d'ar barnerezh keodedel, keodedel ; *zivilrechtliche Haftung*, kiriegezh keodedel b., atebegzh keodedel b., atebegzh a wir foran b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g.

Zivilrichter g. (-s, -) : barner a ra war-dro ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel b.

Zivilsache b. (-, -n) : [gwir] reked a denn d'ar barnerezh keodedel b. ; *in Zivilsachen*, evit pezh a sell ouzh ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel.

Zivilschutz g. (-es) : 1. gwarez foran g. ; 2. nerzh gwareziñ trevourel g.

Ziviltrauung b. (-, -en) : *eine Ziviltrauung*, un dimeziñ keodedel g., un dimeziñ en ti-kêr g.

Zivilverfassung des Klerus b. (-) : lezenn diazez ar gloer b., koñstitution keodedel ar gloer b.

zizerlweis Adv. / **zizerlweise** Adv. : [Bro-Aostria] tamm-ha-tamm, a-nebeudoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, tamm dre damm, a-bezhioù, pezh-ha-pezh, pezh-e-pezh, a-bezh-e-pezh, a-vruzunajoù, a-vommoù.

Zloty g. (-s, -s) : zloty g.

Zmittag g./n. (-s) : [Bro-Suis] merenn b., lein b.

Zmorgen g./n. (-, -) : [Bro-Suis] lein b., dijuni g.

Znacht g./n. (-) : [Bro-Suis] koan b.

Znüni g. (-, -) : [Bro-Suis] gortozenn dek eur b., adlein b.

Zobel g. (-s, -) : [loen.] zibelin g.

Zobelpelz g. (-es, -e) : foulenn zibelin b., feur zibelin b., feur kaerell-vras Siberia b.

zockeln V.gw. (ist gezockelt) : 1. trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; 2. ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; 3. straniñ, lugudiñ, ruzata ; *er zockelt hinter der Gruppe her*, serriñ a ra an tachoù.

zocken V.gw. (hat gezockt) : c'hoari, brokañ ; *um etwas zocken*, lakaat klaoustre war udb.

Zocker g. (-s, -) : c'hoarier daonet g., c'hoarier touet g., c'hoarier pomet g., c'hoarier kinviet g., c'hoarier echu g., c'hoarier peurechu g.

Zodiakus g. (-) : arouezkelc'h g., zodiak g.

Zofe b. (-, -n) : matezh b., plac'h a gambr b., plac'h-ti b., dimezell-a-heul b.

Zoff g. (-s) : tabut g., tabuterezh g., gourdrouz g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., rendael g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., bec'h g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g. ; *mit jemandem Zoff haben*, bezañ trouz (glazentez, c'hoari, jeu) etre an-unan hag unan all, kaout jeu ouzh u.b., bezañ fall an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all ; *Zoff machen*, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ ; *es gibt Zoff*, amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Zögerer g. (-s, -) : torter g., tastormer g., termer g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g.

zögerlich ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, etre daou, horell.

zögern V.gw. (hat gezögert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, tastornat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chipotal, chom etre daou, etredaouiñ, soetiñ, heniñ, hezañ, marc'hata, chom da varc'hata, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, ober daou soñj, daousoñjal, arvariñ, digareziñ, bezañ etre daou bleg ; *mit seiner Antwort zögern*, bezañ e chal da respont, na gavout dafar da respont, bezañ berr e deod (kaout diegi) da respont,

karnañ da respont, na vezañ lamprek evit respont, na gaout lañs da respont, klask tro, termal da respont, haketal evit respont, chom berr da respont, digareziñ respont, daleañ da respont ; *ich zögerte, ihn um Geld zu bitten*, diegi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ, prederi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ ; *ich würde gar nicht zögern, meine Sünden zu gestehen*, ne'm befe prederi ebet o lavaret va fec'hedoù ; *er zögerte nicht lange*, ne chomas ket pell da dermal (da chipotal), mont a reas dezhi hep keuz, n'en doa ket marc'hataet d'en em deuler en dour, ne reas ket div dro war e seulioù kent mont dezhi, ne chomas ket d'ober seizh soñj ; *er antwortete ihm, ohne zu zögern*, e respont a reas hep argilañ, ne oa ket bet seizhdaleetoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket daletoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket en entremar evit respont anezhañ ; *zögern, etwas zu tun*, marc'hata d'ober udb, tardañ d'ober udb, chom en entremar d'ober udb, bezañ en entremar d'ober udb, chom en entremar oc'h ober udb, bezañ en entremar oc'h ober udb, kaout diegi evit ober udb, bezañ en entremar evit ober udb ; *wenn wir noch länger zögern*, ma taleomp c'hoazh ; *ich habe mit der Heirat lange hin und her gezögert*, bet on bet pell en entremar dimeziñ ; *zögern Sie nicht zu lange hin und her !* na chomit ket da bouezañ re bell !

Zögern n. (-s) : mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., termadennoù lies., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies. ; *ohne langes Zögern, ohne Zögern*, dihop, hep ober seizh soñj, hep tardañ, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep tastornat, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, ribus, dizale, prestik, dambrestik, a-brest, brav-mat ; *ohne weiteres Zögern*, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep mui gortoz ; *nach langem Hin und Her*, goude bezañ chomet pell en entremar, goude bezañ chomet pell war zaouhanter.

zögernd ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, war vordo, diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink, horell ; *mit zögerndem Schritt (zögernden Schrittes)*, a gammedoù diasur, a gammedoù teuk, o teukañ, o tibab mat e hent, en ur c'hoari gant e zivesker.

Zögerung b. (-, -en) : tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies.

Zögling g. (-s, -e) : 1. skoliad g. ; 2. [dre astenn.] diabarzhad g., lojad g.

Zölibat n./g. (-s, -e) : dizimezded b., dibriedelezh b., dizimez g., dizimezidigezh b. (Gregor).

Zoll g. (-s, -) : 1. meutad g., meudad g. ; *drei Zoll dick*, tri meutad treuz dezhañ, tri meutad tevder dezhañ ; 2. *jeder Zoll ein Soldat*, soudard hed an neudenn, soudard en e

had, soudard penn-kil-ha-troad, soudard leizh ar gudenn, ur soudard glez g., soudard leun, soudard leizh an neud, soudard betek mel e eskern.

Zoll² g. (-s, Zölle) : 1. maltouterezh g., gwir-treizh g., kustum g., telloù lies., gwirioù lies., dlead g., droed g. ; *Stadtzoll*, telloù-antre, antreoù (Gregor) lies. ; *Straßenzoll*, treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; *Binnenzölle*, tredoù lies., gwirioù-treizh diabarzh lies. ; *Schutzzoll*, taos enporzh g., telloù gwarez lies. ; *beim Zoll angeben*, disklêriañ d'ar maltouterezh ; *Zoll zahlen*, paeañ ar gwirioù maltouterezh, paeañ an telloù antre, maltoutiñ ; 2. [Zollamt] maltouterezh b. ; *Stadtzoll*, telldi g. ; *Straßenzoll*, a) treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; b) kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouedinier] b. ; 3. [dre skeud.] dle g. ; *die Natur verlangt ihren Zoll*, an Ankoù a c'houlenn e zle (Gregor), Hor breur ar Marv a c'houlenn e vefe paeet e zle dezhañ, paotr e falc'h a c'houlenn e zle.

Zollabfertigung b. (-) : difraeoù maltouterezh lies., difraeoù maltoutel lies.

Zollabkommen n. (-s, -) : emglev war ar gwirioù maltouterezh g. ; *Allgemeines Zoll- und Handelsabkommen*, GATT g., emglev hollek war ar gwirioù maltouterezh hag ar c'henwerzh g.

Zollamt n. (-s, -ämter) : maltouterezh b.

Zollbeamte(r) ag.k. g. : maltouter g.

Zollbegleitschein g. (-s, -e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ da c'hortoz g., frankiz b.

Zollbestimmungen lies. : lezennoù maltouterezh lies.

zollbreit ag. : ur meutad ledander dezhañ, treuz ur meutad dezhañ.

Zollbreit g. (-, -) : *keinen Zollbreit Landes abtreten*, na gilañ takad, na gilañ an disterañ dirak an enebourien, na ober dilez eus an disterañ tachennig douar, na leuskel an disterañ tachennig douar gant an enebourien, na gilañ a-dreuz troad, na leuskel treuz ur meutad douar gant u.b.

Zollbrücke b. (-, -n) : pont gant gwir-treizh g.

Zolldepot n. (-s, -s) : etrepaoez maltoutel g.

Zolleinnehmer g. (-s, -) : tailhanter ar maltouterezh g., resevoir g.

zollen V.k.e. (hat gezollt) : 1. paeañ an telloù maltouterezh evit, maltoutiñ.

2. diskouez ; *jemandem Dank zollen*, diskouez e anaoudegezh vat d'u.b. ; *jemandem Beifall zollen*, strakal an daouarn d'u.b. ; *jemandem Achtung zollen*, dougen bri d'u.b., kaout doujañs (diskouez e zoujañs) evit u.b., kaout azaouez ouzh u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen*, dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, istimañ u.b. evel ma telled ; *einer Sache (t-d-b) Tribut zollen*, rentañ enor d'udb.

Zollerklärung b. (-, -en) : disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.

Zollfahndung b. (-) : servij maltouterezh ar c'hastizañ floderezh g.

Zollformalitäten lies. : difraeoù maltoutel lies., furmeladoù maltoutel lies.

zollfrei ag. : kuit a daos maltouterezh ; *zollfreier Einkauf*, marc'hadourezh didaos b., marc'hadourezh kuit a delloù maltouterezh b. ; *die Gedanken sind zollfrei*, ar mennozhioù 'zo frank ('zo digabestr), n'eus ket tu da

doullbac'hañ ar mennozhioù, ar speredoù a zo dinask da soñjal er pezh a garont.

Zollfreiheit b. (-) : aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g.

Zollfreischein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g., frankiz b.

Zollgebühr b. (-,-en) : telloù maltouterezh lies., taos maltouterezh g., dlead g.

Zollgrenze b. (-,-n) : harzoù maltouterezh lies.

Zollhaus n. (-es,-häuser) : maltouterezh b.

Zollinhalterklärung b. (-,-en) : disklêriadur d'ar valouterezh g., disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.

Zollkontrolle b. (-,-n) : enselladenn valouterezh b., furchadenn valouterezh b.

Zolllager n. (-s,-) : etrepaouez maltoutel g.

Zöllner g. (-s,-) : maltouter g., kustumer g.

Zollpfad g. (-s,-e) : hentig ar valouterien g.

zollpflichtig ag. : da valoutiñ, gant telloù maltouterezh da baeañ evitañ, gant un taos maltouterezh da baeañ evitañ.

Zollrückvergütung b. (-,-en) : daskoradur an telloù maltouterezh g.

Zollschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g.

Zollschranke b. (-,-n) : skoilh lakaet d'an enporzhadurioù g., kael maltoutel b. [*Heister* kili maltoutel] ; *Aufhebung der Zollschranken*, freuzidigezh ar c'hili maltoutel b.

Zollsperr b. (-,-n) : stankell valouterezh b.

Zollstab g. (-s,-stäbe) / **Zollstock** g. (-s,-stöcke) : jaoj g., metr koublet g., metr-pleg g.

Zolltarif g. (-s,-e) : feurbreiz maltouterezh g.

Zollunion b. (-) : unvaniezh valouterezh b. unvaniezh valoutel b.

Zollverein g. (-s) : [istor] unvaniezh valouterezh b., Zollverein g.

Zollvergehen n. (-s,-) : felladenn a-enep al lezennoù maltouterezh b., floderezh g.

Zollverwaltung b. (-) : melestradur ar maltouterezh g.

Zollwert g. (-s,-e) : talvoudegezh da valoutiñ b.

Zombie g. (-/s,-s) : **1.** zombi g., spes g., tasmant g., teuz g. ; **2.** [dre skeud.] morgousket a zen g., buzhugenn b., buzhugenner g., klouarenn b., chuchuen b., marvadenn b., marvasenn b., krouadur g., beuzelenn b., luduenn b., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g.

Zone b. (-,-n) : takad g., tachennad b., tachad g., zonenn b., tolead g., rann b., parzh g., arroud g., rannbarzh b. ; *Gefahrenzone*, takad dañjerus g., takad arvarus g. ; *Übergangszon*e, takad treuzkemm g. ; *Sperrzon*e, takad berzet g., takad difennet g. ; *Grenzzon*e, takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzoù g. ; *Industriezon*e, takad greantel g., greantva g., diazad greantel g., tolead greantel g. ; *Lohnzon*e, takad gopr g. ; *Freizon*e, frañchiz b., frankiz b., takad frank g., takad frañchizet g., takad kuit a delloù g. ; *Erdzon*e, takad hin g. ; *gemäßigte Zone*, takad kerreizh g. ; *Polarzon*e, takad polel g., zonenn boel b. ; *Tropenzon*e, takad etretrovanel g., takad trovanel g. ; *nördliche Zone*, takad an hanternoz g. ; *heiße Zone*, takad trovanel g., takad tomm g., kevrenn c'hrizias ar bed b. ; [istor] *unbesetzte Zone*

Frankreichs, zonenn dieub b. ; [douar.] *Fließzon*e, piroferenn b. ; [mat.] *Kugelzon*e, zonenn sferek b.

Zoneneinteilung b. (-,-en) : rannadur e takadoù g.

Zonengrenze b. (-) : [istor] harzoù etre an div stad alaman lies.

Zonentarif g. (-s,-e) : [treuzdougen] prizioù dereziet lies., prizioù dereziek lies.

Zönobit g. (-en,-en) : lean manati g.

Zoo g. (-s,-s) : [*berradur evit zoologischer Garten*] zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.

Zoolith g. (-en,-en) : zoolit g. [*tamm maenaet eus korf ul loen g.*]

Zoologe g. (-n,-n) : loenonour g.

Zoologie b. (-) : loenoniezh b.

zoologisch ag. : -loened, loenoniel ; *zoologischer Garten*, zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.

Zoom n./g. (-s,-s) : zoum g.

zoomen V.k.e. ha V.gw. (hat gezoumt) : zoumañ.

Zoomfaktor g. (-s,-en) : [stlenn.] faktor zoum g.

Zoomobjektiv n. (-s,-e) : zoum g.

Zoophilie b. (-) : loengarouriezh revel b., chatalerezh g., zoofiliezh b.

Zoophobie b. (-) : loenaonenn b., loenfobienn b.

Zootier n. (-s,-e) : loen zoo g.

Zopf g. (-s,Zöpfe) : **1.** plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonen b., kandenn b., nac'henn b., nac'hennad b. ; *Zwiebelzopf*, steudad ognon b., plezhenn ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. ; *Haarzopf*, plezhenn vlev b., plezh blev g., plañson blev g., plañsonenn vlev g., kandenn vlev b., nac'henn b., nac'hennad b., stuc'henn-lev b. ; *das Haar in Zöpfe flechten*, plezhañ (kordañ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ) blev, nac'henniñ blev, ober ur gwe er blev ; **2.** [dre skeud.] kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies. ; *das ist alter Zopf*, kozh-Noe eo an dra-se, kozh-gagn eo an dra-se, aet eo an dra-se er-maez a c'hiz pelik 'zo dija, aet eo ar c'hiz-se da get da vat, un afer gant barv gwenn an hini eo ; **3.** [kegin.] briochenn plezhet b.

Zopfhalter g. (-s,-) : barretenn b.

zopfig ag. : aet er-maez a c'hiz, diamzeret.

Zopfkerche b. (-,-n) : [loen.] kogenneg-kuch g.

Zopfmuster n. (-s,-) : stammenn gant tortisadennoù b.

Zopfspanne b. (-,-n) : sparlenn vlev b., barretenn b., gwask vlev b., spilhenn vlev b.

Zopfstärke b. (-) : treuzkiz ur c'hef en e lodenn uhelañ g.

Zopfstil g. (-s) : doare rokoko g., doare aet er-maez a c'hiz g.

Zopfträger g. (-s,-) : **1.** den gant ur vaoutenn g., den gant ur berukenn ; **2.** [dre skeud.] den brizhvoaziek g., den hag a chom da vreinañ en e voazioù kozh g., den hag a chom da louediñ en e c'hizioù kozh g., den hag a chom da ginviañ en e voazioù kozh g., den hag a chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez g., luduenn b.

Zorn g. (-s,-ausbrüche) : fulor g., kounnar b., fum g., arfleu g., droug g., droug-kalon g., buanegezh b., imor b., seiz g., gwallimor b., brouez b., egar g., araj g., arreizh g., malis g./b., regarzherezh g., diboellamant g., desped g., droukrañs b., gouezded b., ernez b., taeroni b.,

taerijenn b. ; *großer Zorn, mächtiger Zorn*, korfad taeroni g., sac'had droug g., korfad droug g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g. ; *innerer Zorn*, fioun g. ; *zurückgehaltener Zorn*, imor arrelachet b. ; *seinem Zorn freien Lauf lassen*, dispakañ e gounnar, diskouez egar ; *in Zorn geraten (ausbrechen)*, mont gant an droug a zo en an-unan, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, feulzañ, mont er-maez eus e groc'hen, fuc'hañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buaneakaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentrou (en e goukou), sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e serch, mont en un euzhenn, ober ur folladenn ; *jemanden in Zorn bringen*, fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., arfleuiñ u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, ober malis d'u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buaneakaat u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; *dieser Artikel brachte ihn in Zorn*, feulzañ a reas diwar ar pennad-skrid-se, ar pennad-skrid-se a fuloras anezhañ ; *jemandes Zorn auf sich ziehen*, tennañ drougiezh u.b. war e benn, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *vor Zorn ersticken*, migañ ; *seinen Zorn an jemandem auslassen*, diskargañ e gounnar war u.b., terriñ e gounnar war u.b., bezañ direizhet war u.b., en em gounnariñ ouzh u.b., ober sodadennoù war u.b. ; *sein Zorn verraucht*, distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, terriñ a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ ; *sein Zorn ist noch nicht verraucht*, n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh ; *seinen Zorn verrauchen lassen*, uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, didaeriñ, difachañ ; *seinen Zorn herunterwürgen, seinen Zorn unterdrücken, sich (t-*

d-b) seinen Zorn verbeißen, seinen Zorn zurückhalten, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, euvriñ e fulor, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (war e imor), gorren e gounnar ; *etwas aus Zorn tun, im Zorn handeln*, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb gant e imor ; *blass vor Zorn, bleich vor Zorn, weiß vor Zorn*, glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinnenn, ken glas hag ar glizin, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *sich vor Zorn entfärben*, glazañ dre an droug a zo en an-unan ; *er glüht vor Zorn*, o virviñ emañ (ruz eo) gant ar gounnar, aet eo ruz diwar e vroc'h, arfleuet-ruz eo, gwiskañ a ra ur gounnar ; *sich in Zorn reden*, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, fumañ, mont e gouez, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, taeriñ, mont droug en an-unan, mont droug en e gentrou, mont droug en e goukou, mont er-maez eus e groc'hen, glazañ gant ar gounnar seul vui ma komz an-unan, sevel imor en an-unan pep ma komz ; *sein Zorn eskaliert, sein Zorn steigert sich*, fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh ; *Jähzorn*, barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., ernez b., brouez b., brouezenn b., taerder g., taereded b., taerijenn b. ; [relij.] *der Zorn Gottes, Gottes Zorn*, buanegezh Doue b., kounnar Doue b.

Zornader b. (-) : *seine Zornader schwillt*, sevel a ra ar gwad d'e benn, mont a ra e wad e dour.

Zornausbruch g. (-s,-ausbrüche) : barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., barr brouez g., kaouad fulor b./g., barrad follezh g., loariadenn b., sodadenn b., folladenn b., brouezad b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., taerijenn b., taol kounnar g., voltenn b. ; *Zornausbrüche*, barlennadoù taeroni lies.

zornentbrannt ag. : fuc'het-mik, gouez-pakret, diskiantet gant ar gounnar, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o kroزال en e greiz, krog an tan en e benn, feulzet, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, arfleuet-ruz, ur sac'had droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, ur c'horfad droug ennañ, en araj, diroll, dirollet, dichadennet, gouez, arloupet, egaret, en egar, leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o kraziañ dezhañ.

zornesbleich ag. : glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, glaz gant an droug a zo ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *zornesbleich werden*, glazañ gant an droug a zo en an-unan.

Zornesröte b. (-) : ruzder ar fulor g.

zornfrei ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

zornglühend ag. : fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o kroزال en e greiz, krog an tan en e benn, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, gouez, arfleuet-ruz, diroll, dirollet, dichadennet, arloupet, egaret, en egar,

leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

zornig ag. : buaneget, fuloret, fulor ennañ, fuc'het, tommet, kruget, feulzet, kounnaret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, taeret, alboet, arfleuet, tro en e voned, troet e vouton, brizh, brizhet, egaret, en egar, fumet, diroll, dirollet, dichadennet, buanek, gouez-pakret, divarc'het, chifet-bras, droug en e goukoug, droug ennañ, droug en e gorf, droug gantañ, e gwalarn, ur sac'had malis ennañ, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, e revr war e chouk gantañ ; *zornig dreinblicken*, gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad ; *auf jemanden zornig sein*, buanekaet ouzh u.b., bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug gant an-unan a-enep u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b., fuloriñ war u.b. ; *sie sind aufeinander zornig*, magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, emaint e malis an eil ouzh egile, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; *zornig werden*, arreic'h, merienañ, fuc'hañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont er-maez eus e groc'hen, dont da dommañ d'an-unan, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, broc'hañ, buanekaet, buanegezh, feulzañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat,

diodiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, mont dreist penn, lammat dreist penn, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, mont e-barzh blev kriz, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, diskiantañ, sevel broc'h en an-unan.

Adv. : brouezus, gant ernez, gant brouez, c'hwerv.

Zornigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

zornlos ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Zornlosigkeit b. (-) : digounnar g.

zornrot ag. : deuet ruz gant ar fulor a zo ennañ, ruz gant ar gounnar, aet ruz diwar e vroc'h.

Zoroaster g. (-s) : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.

Zoroastrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester zoroastriz*].

Zoroastrismus g. (-) : Zoroastregezh b.

Zote b. (-,-n) : bomm ordous g., bourd hudur g., bourd lous g., bourd lourt g., bourd distrantell g., bourd distres g. ; *Zoten reißen*, distagañ bommoù ordous, kontañ bourdoù hudur, chalvantat.

zotenhaft ag. : ordous, hudur, diwisk ha druz, lous, dibrenn, divergont, distrantell, lik, lor, distres, lourt.

Zotenreißer g. (-s,-) : den hudur g., pitaouer g., den ordous g., chavant g., boufon g., teod lourt a zen g.

zotig ag. : divergont, hudur, lous, diwisk ha druz, ordous, pebret-lik, dibrenn, distrantell, lik, lor, distres, divalav, divezh, lourt, orgedus ; *zotige Geschichten erzählen*, kontañ traoù kamm ha traoù tort, kontañ bourdoù hudur, kontañ bourdoù lourt, kontañ bourdoù distrantell, kontañ bourdoù pebret-lik, kontañ bourdoù gadal, kontañ bourdoù distres, chalvantat, bezañ divezh en e gomzoù, kontañ traoù lik.

Zotte b. (-,-n) / **Zottel** b. (-,-n) : 1. bouchad blev g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b. ; 2. [korf.] marbleg g. ; *Darmzotte*, marbleg bouzellenn g., blevadur bouzellenn g., bodenn vouzelloù b.

Zottelbär g. (-en,-en) : arzh kreññennek g., arzh blevek g. [*anv pobl arzh boutin Europa*].

Zottelbart g. (-s,-bärte) : barv digempenn g.

Zottelhaar n. (-s,-e) : blev foutouilhek (rouestlet, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luziet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreññ g., kreññennad b., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

zottelig ag. : kreouichennek, panek, kreññennek, kreññek, luget.

Zottelmähne b. (-,-n) : blev foutouilhek (rouestlet, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luget, luziet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., pennad blev kreññek g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn

luziet b., kreouichenn b., kreofennad b., kreof g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

zotteln V.gw. (ist gezottelt) : 1. trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; 2. ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; 3. straniñ, ruzata, lugudiñ.

zottig ag. : toupennnek, kreouichennek, houpet, foutouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, panek, luget, luziet.

Zötus g. (-, Zöten) : korfuniad skolidi g.

z.T. : [berradur **evit zum Teil**] tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver.

Ztr. : [berradur **evit Zentner**] kantlivr g., kantolz g., kant lur, hanter-kant kilo.

zu [stummoù berraet : zum (zu dem), zur (zu der)]

I. Araogenn

1. En egor :

a) durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek.

b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout.

c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan

2. en amzer : da, evit, da-geñver

3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da

4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver

5. doare : war

6. pal : evit, da, gant

7. troioù-lavar

8. heuliet gant un anv-verb pe un anv-gwan-verb I

II. Adverb

1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver

2. en amzer

3. evit merkañ ar serridigezh

4. kementad : re (stumm kreñvaat : 'allzu')

III. Rakverb rannadus

I. Araogenn

1. en egor : a) durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek ; *der Weg zur Stadt*, an hent a gas e kêr, hent kêr g., hent ar gêr vras g. ; *der Weg zum Erfolg*, hent ar berzh g., hent ar brud g., hent an disoc'hoù mat, an hent da zisoc'h, an hent mat g. ; *der Wein steigt ihm zu Kopfe*, skeiñ (sevel) a ra ar gwin d'e benn ; *zu Boden fallen*, kouezhañ war al leur, kouezhañ d'an douar (war an douar), mont d'an douar, kaout lamm, tapout lamm ; *zum Gipfel hinaufsteigen*, pignat war lein ar menez, krapañ war ar menez ; *zu Tal fließen*, redek war-du (diruilhañ etrezek) an draoñenn ; *zum Fenster hinauswerfen*, stlepel dre ar prenestr ; *zur Tür hineinschauen*, sellet e-barzh an ti dre doull an nor ; *von Haus zu Haus*, a zor da zor, a di da di ; *zu Grabe tragen*, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., kas u.b. d'an douar, P. kas unan bennak d'e leve ; *sich jemandem zu Füßen werfen*, en em strinkañ da dreid u.b. (Gregor) ; *die Tür zum Garten*, an nor a gas d'al liorzh b., dor al liorzh

b. ; *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall ; [dre astenn.] *Weißwein zum Fisch trinken*, evañ gwin gwenn gant ar pesked, glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *zum Klavier singen*, kanañ ouzh son ar piano ; *zu allem Übel*, war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma vefe ar gwall en e varr.

b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, war-du, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, etramek ; *wann kommst du zu mir ?* peur e teui da'm gwelet ? ; *zu mir*, da'm zi, du-mañ ; *komm zu mir nach Hause*, deus du-mañ ; *er kommt nie zu uns*, ne zarempred ket du-mañ ; *zu dir*, da'z ti, du-se ; *ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen*, e sell e oan da vont da di Baol ; *zu seinen Eltern fahren*, mont da di (mont davet, mont da gaout, mont da-geñver, mont e-keñver) e dud ; *der Kranke nimmt nichts mehr zu sich*, ar c'hlañvour na zebr tamm ha na ev takenn ken, mouzhet eo ar c'hlañvour ouzh ar boued, ar c'hlañvour a laka souezhet e revr ; *sich zu jemandem setzen*, mont da azezañ e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da azezañ ; *zu Gott beten*, pediñ Doue ; *scher dich zum Teufel !* kerzh gant an diaoul (gant ar foeltr) ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! ; *zum Henker mit ihm !* ac'h foei, flaer a zo gantañ (Gregor) - puf ! ne ran foutre kaer anezhañ ! ; [dre astenn.] *wieder zu sich kommen*, dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont e anaoudegezh d'an-unan, disemblañ, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, sevel distronket.

c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan ; *zu Haus(e) sein*, bezañ er gêr ; *zu Haus(e) bleiben*, chom er gêr ; *zu ebener Erde*, a-rez an douar ; *zu Wasser, zu Land und in der Luft*, war ar mor, war an douar hag en nec'h (en aer) ; *zu beiden Seiten des Rheines*, en eil tu eus ar Roen hag en egile, en tu-mañ hag en tu-hont d'ar Roen, war daou ribl ar Roen ; *bei uns zu Lande*, du-mañ, en hor bro, em bro, en hon touez ; *hierzulande*, amañ, du-mañ, er vro-mañ ; *zur Rechten (zur rechten Seite)*, en tu dehou ; *etwas zur Hand haben*, kaout udb dindan an dorn, kaout udb dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), bezañ prest d'ober prim gant udb, bezañ udb rak-tal d'an-unan ; *nicht zur Hand sein*, na vezañ dindan dorn (dindan e zorn), mankout ; [dre astenn.] *bei jemandem zu Besuch sein*, bezañ deuet d'ober ur gwel d'u.b. ; *zu jemandem halten*, chom feal (leal) d'u.b., derc'hel mat d'u.b. ; *Karl der Große wurde zu Rom gekrönt*, Karl-Veur a oa bet kurunet e Roma ; *der Dom zu Köln*, iliz-veur Kolon b. ; *der Gasthof zum Hirsch*, ostaleri ar C'harv b.

2. en amzer : da, evit, da-geñver ; *zu Anfang*, da gentañ, er penn kentañ, en deroù ; *zum Schluss*, a-benn ar fin, en diwezh, erfin, evit klozañ, evit echuiñ ; *zu Ende gehen*, tennañ d'e fin (Gregor), bezañ erru pare, bezañ tost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, bezañ damdost echu, bezañ tost disoc'h ; *zu Mitternacht*, da

(d'an) hanternoz ; *zu Mittag essen*, bezañ gant e verenn, debriñ e verenn, debriñ merenn, merennañ, pakañ e lein ; *zu Abend essen*, bezañ gant e goan, debriñ e goan, bezañ gant koan, debriñ koan, koaniañ ; *von Stunde zu Stunde*, a eur da eur, eus an eil eur d'eben ; *von Zeit zu Zeit*, ur wech an amzer, gwech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, bep an amzer, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, taol-ha-taol, dre bep taol, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhavez, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep div wech, mare-mare ; *zur Zeit (zurzeit)*, evit ar mare, d'ar mare-mañ, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en devezhiou-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer-vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *er hat es zur Zeit leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *zur Zeit Karls des Großen*, da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat*, en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war*, en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *zur Stunde*, evit ar mare, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, d'an eur-mañ ; *zu seinen Lebzeiten*, en e vev, tra ma oa bev ; *zu meiner Zeit*, em amzer dremenet, em amzer yaouank, da'm amzer-me ; *zur rechten Zeit*, e koulz hag e kentel, e-koulz, e-koulz-vat, d'ar c'houlz vat, krak d'ar c'houlz, e poent hag e mare ; *zu Weihnachten*, da (d'an, evit an) Nedeleg, da ouel ar Mabig Jezuz (Gregor), da-geñver Nedeleg, gant Nedeleg ; *zu Ostern*, d'an amzer Fask, d'ar gouel Pask, gant Pask ; *sie sehen sich nur zu Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *zum erstenmal*, kentañ gwech (kentañ tro) eo dezhañ [ober udb], kentañ gwech (kentañ tro) [e + verb] ; *bis zu seinem Tod*, betek e varv, betek e huanad diwezhañ, betek e finvezoù diwezhañ / betek e bevar fin diwezhañ (Gregor).

3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da ; *zu Staub werden*, mont e ludu, mont da ludu, treiñ da ludu (da vleud), kouezhañ e ludu (e bleud) ; *zu Pulver zerstoßen*, lakaat e poultr ; *zu Eis werden*, skornañ, treiñ da skorn, mont e skorn ; *zum Offizier befördert werden*, bezañ lakaet da ofiser, bezañ lakaet (bezañ savet) e renk an ofiserien ; *jemanden zum Sieger erklären*, reiñ an trec'h d'u.b., disklêriañ trec'h u.b. ; *sich zum Jüngling entwickeln*, dont da vezañ ur c'hrennard, dont da grennard ; *sich (t-d-b) jemanden zum Feind machen*, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e gein (war e benn) (Gregor) ; *sich (t-d-b) jemanden zum Freund machen*, gounit mignoniezh u.b., en em gavout mignon gant u.b., ober e vignon eus u.b. ; *jemanden zum Narren haben*, tremen

lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., ober an ogn gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., diskolpañ tammoù bihan (skeiñ tachoù) gant u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver ; *zu zweit*, daou anezho, un daou anezho, a-zaou, a-zaouioù, daou-ha-daou, div-ha-div, daou da zaou, div da ziv, a zaou da zaou, a ziv da ziv, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù ; *zu viert*, pevar-ha-pevar, peder-ha-peder, pevar da bevar, peder da beder, a bevar da bevar, a beder da beder, a-bederioù, a-bevaroù ; *zu Dutzenden*, dousennoù anezho, a-zousennoù, dousenn-ha-dousenn ; *(bis) zur Hälfte leer*, goullo betek e hanter, hanter c'houllo, degaset d'an hanter ; *im Verhältnis eins zu zehn*, en ur c'heñver unan ouzh dek, en ur c'henfeur unan ouzh dek ; *ein Fußballspiel vier zu zwei gewinnen*, bezañ trec'h (bezañ gounit) en un abadenn mell-droad (gounit un abadenn mell-droad) gant pevar ouzh daou ; *er ist lieb und nett zu uns*, hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *im Vergleich zu*, keñveriet gant, e-skoaz da, e-skoaz, e kemm ouzh, e-tal, e-keñver, e par da ; *im Gegensatz zu*, a-enep da, en ebeb da.

5. doare : war ; *zu Fuß*, war droad, war e droad, war dreid, war e dreid, war an troad, a ruz botoù, war gerzh ; *zu Pferd*, war varc'h (Gregor) ; *Kapitän zur See*, kabiten ur vatimant g., kabiten war vor g., kabiten diwar vor g.

6. pal : evit, da, gant ; *er ist zum Priester bestimmt worden*, lakaet e oa bet dezhañ bezañ beleg ; *zur Frau nehmen*, kemer da wreg, kemer da bried, kemer evel pried, dimeziñ, choaz da wreg, eurediñ ; *er taugt zum Militärdienst*, mat eo d'ober e goñje (e amzer soudard) ; *jemanden zu einem Verbrechen veranlassen*, atizañ (poulzañ, bountañ, kefluskañ, hegal) u.b. d'ober un torfed, alej u.b. da seveniñ un torfed ; *zur Größe seines Landes beitragen*, bezañ lodek e klod e vro, kaout e dammig lod e brud e vro ; *zu diesem Zweck*, evit kas ar mennozh-se da benn (ar soñj-se da vat, ar mennad-se da wir), evit kement-se, rak-se, dre-se (Gregor) ; *jemanden zu Rat(e) ziehen*, goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul (sikour, skoazell) digant u.b., goulenn ali u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour ; *zur Einsicht*, da vezañ gwelet, da vezañ studiet ; *zur Information*, evit kelaouiñ (sklêrijennañ) a'chanoc'h, evit ho sklêrijennañ, evit kelaouiñ an dud ; *zum Verwechseln ähnlich*, heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik (-vi, -bev, -buhez, -poch, -pent, -pakret) ; *sich zu Tode ärgern*, bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *jemanden zu fünf Monaten Gefängnis verurteilen*, barn u.b. da bemp miz toull-bac'h ;

zum Künstler geboren, arzour en e had ; zum Tanz aufspielen, seniñ da zañsal ; zu Fall bringen, distroadañ, reiñ lamm da, riñsañ e dreid da, teuler d'an traoñ, kas d'an traoñ, diskar ; er war zum Schießen, nag a c'hoarzh hag a blijadur hor boa bet gantañ (gant ar goroer-tirvise) ! lakaet en deus bet ac'hanomp da c'hoarzhin daou leizh hor genoù ; es ist zum Verzweifeln, koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, peadra zo da goll kalon, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon ; viel Glück zum neuen Jahr ! bloavezh mat ha tiegezh dilogod deoc'h !

7. troioù-lavar ; zum Spaß, evit farsal, a-fars, dre fars, diwar fars (Gregor) ; zum Zeitvertreib, kement ha diverrañ e amzer, kenkoulz ha diverrañ e amzer, evit diverrañ e amzer, evit en em zudiañ ; zum Dank, evit diskouez e anaoudegezh-vat, evit trugarekaat u.b. ; zum Teil, tamm pe damm, evit ur pezh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a ..., e keñver pe geñver ; zum Mindesten, da (d'an) nebeutañ ; zur Freude aller, evit brasañ plijadur an holl ; bis zum Überdruß, sof-kont, gros, dreistkont, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druihodoù, a-zruilh, a-leizh, dizamant, e-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, d'ober kouez ganto, ken a findaon, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, a-fonn ; zum Trotz, a) daoust da, en desped da, dirak barv u.b., en desped da varv u.b. ; b) gant desped, dre zesped (Gregor) ; zur Not, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diwar ret, ouzh ret, dre redi, dre ret ; zu Befehl ! en ho kourc'hemenn emañ ! ; zum Wohl ! yec'hed mat deoc'h ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; zum Glück ! dre chañs, eürusamant ; etwas Nahrung zu sich nehmen, debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; jemandem zu Leibe rücken, mont dizamant d'u.b., tagañ u.b., kregiñ en u.b. evel ur c'hi, kregiñ en u.b. chas.

8. heuliet gant un anv-verb pe un anv-gwan-verb ! ; er braucht nicht mehr zu kommen, kuit eo bremañ da zont da'm gwelet ; Haus zu verkaufen, ti e gwerzh g., ti da vezañ gwerzh g., ti da werzhañ g., ti da brenañ g. ; Zimmer zu vermieten, kambreier da feurmiñ (da vezañ feurmet) ; um Geld zu verdienen, evit gounit arc'hant ; ohne mit der Wimper zu zucken, hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep ober ur van, hep ober seblant ebet, hep ober an disterañ seblant, ken distrafiuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ ; anstatt zu arbeiten, e-lec'h labourat ; ein kaum zu erfüllender Wunsch, ur c'hoant diaes-kenañ da seveniñ g. ; ist Herr X zu sprechen ? daoust hag-eñ ez eus tu komz ouzh an aotrou X ?

II. Adverb

1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek ; der Heimat zu,

etrezek (trema, war-du, war-zu, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek) ar vro ; dem Westen zu, etrezek (war-zu, trema, etramek) ar c'hornôg, war-zu ar c'hornaoueg ; auf die Küste zu, etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, war-gaout, da gavout, etramek) an aod ; auf die hohe See zu ! penn da greiz ! ; nach der Straße zu, sko en hent, war-du an hent ; auf mich zu, war va arbenn, en arbenn din, da gej ouzhin, davedon, etrezek ennon, etramek ennon, war-zu ennon, da'm c'haout, da'm c'heñver, da'm diambroug, penn hent din, war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din, a-ziarbenn din ; [kevrennek] zuoberst, er penn uhelañ, zuunterst, er penn izelañ.

2. en amzer ; ab und zu, bep an amzer, bep un amzer, a amzer da amzer, ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, amzer-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep ar gwech, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennou, gwezhiennou 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, dre bep taol, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a bellik da bellik, tanav, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; ab und zu muss man schweigen, tevel a ranker ober a-wechoù ; (nur) immer zu ! krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

3. evit merkañ ar serridigezh ; die Tür ist zu, serr (kloz, prennnet) eo an nor ; P. er bekommt (er kriegt) das Fenster nicht zu, n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

4. kementad : re (stumm kreñvaat : allzu) ; zu groß für ihn, re vras dioutañ ; du bist mir zu gescheit, re fin out diouzhin-me ; zu klein, re vihan ; zu wenig, re nebeut ; es hat zu viel geregnet, re a c'hav a zo bet ; zu viele Leute, re a dud ; es sind zu viele hier, ouzhpenn ar gont a zo, re niverus int, re a zo anezho amañ, re emaint amañ, re int amañ, dreistniver int ; es sind zu viele Leute hier, re a dud a zo amañ ; lieber zu viel als zu wenig, seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut ; zu wenig Leute, re nebeut a dud ; zu wenig Bäume, re nebeut a wez ; ein bisschen zu lang, ul lastez re hir ; er ist zu jung, als dass er schreiben könnte, re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte, re drist on evit dañsal ; der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte, re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ

ul lamm dreisti ; *es ist zu kalt zum Baden*, re yen eo an amzer evit mont da gouronkañ ; *das ist zu schön, um wahr zu sein*, un inosant neb a gred an dra-se ! erru e vefe marc'had-mat ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue ! ; *zu sehr lieben*, karet re ; *er würde sich allzu sehr freuen*, re laouenn-holl e vefe ; *zu viel*, re, re-holl, en tu-hont d'ar red ; *viel zu viel*, kalz re, betek re, re-holl, re-holl a-bell, re-holl a-galz, pell re, un hanter re, re en holl ; *du rauchst zu viel*, butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel*, butuniñ a rez kalz re ; *dieser Sack ist viel zu schwer*, re holl a bounner eo ar sac'h-se, re bounner holl eo ar sac'h-se ; *zu viel trinken*, evañ dreistmoder, evañ re, ober re gofad ; *die paar Gläschen zu viel*, *die er trank*, ar banneoù a re a eve ; *er hat zu viel getrunken*, *er hat zu viel gegessen*, diwar re emañ ; *du arbeitest viel zu viel*, re-holl a-bell e labourez, kalz re e labourez ; *das ist zu viel*, re a zo, bez' ez eus re ; *das ist zu viel Arbeit für einen einzigen Menschen*, re vras labour a zo evit un den ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken*, evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *zu viel wissen*, anavezout re vat an doareoù, gouzout re a draoù ; *das ist des Guten zu viel !* c'hwí a zo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwí 'zo re jentil ! c'hwí a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *das ist mir zu viel*, re eo din ; *zu viel Nahrung*, re a voued ; *sich zu viel zumuten*, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan, re grediñ en e nerzh ; *was zu viel ist, ist zu viel*, re 'zo re ; *das ist viel zu einfach*, bez' eo re aes an holl, bez' eo kalz re aes, bez' eo un hanter re aes ; *das ist viel zu klein*, bez' eo re vihan an holl, bez' eo kalz re vihan, bez' eo un hanter re vihan ; *zwei Flaschen sind doch nicht zu viel*, n'eus ket re gant div voutailhad, ne vo ket re gant div voutailhad ; *ein bißchen zu viel*, kalzik re, un tammig re ; *ein Tag zu viel*, un devezh re g., un devezh a re g. ; *dreihundert Euro zu viel*, tri c'hant euro re, tri c'hant euro a re.

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. an durc'hadur : *auf jemanden zugehen*, mont d'u.b., mont davet u.b., mont en arbenn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont war-gaout u.b., mont da-gaout u.b. ; *jemandem zusehen*, sellet ouzh u.b. ; *jemandem zuhören*, selaou u.b., selaou u.b. o komz, selaou gant u.b.

2. ar greskidigezh : *zunehmen*, kreskiñ, tevaat, grosaat, mont war vrasaat.

3. ar roidigezh : *zueignen*, lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *zugeben*, anzav, leuskel gant u.b. ; *zusagen*, sevel a-du, asantiñ.

4. ar gempennidigezh : *zubereiten*, fardañ, aozañ, alejiñ ; *zuschneiden*, kementañ.

5. ar serridigezh : *zumachen*, serriñ.

zuallererst Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-tout, kentañ-penn, kentañ-razh, da gentañ-razh, da gentañ unan ; *zuallererst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet e oa an tan, kentañ am boe gwelet e oa an tan ; *zuallererst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe klevet e oa an tren, kentañ am boe klevet e oa an tren ; *zuallererst müssen wir sie anrufen*, kentañ

tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.

zuallerletzt Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, da ziwezhañ tout.

zuarbeiten V.gw. (hat zugearbeitet) : diarbenn labour, prientiñ al labour.

Zuarbeiterin b. (-n,-nen) : darbarerez b., skoazellerez b., skorerez b.

zuäusserst Adv. : pell-pell er-maez.

Zuave g. (-n,-n) : zouav g.

zub estlamm. : *zub ! zub !* toiek ! toiek !

zubauen V.k.e. (hat zugebaut) : [tisav.] 1. sevel ur gazel, lakaat ur gazel d'un ti ; 2. klozañ, gronnañ, stankañ gant savadurioù.

Zubehör n./g. (-s,-e) : reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafaroù lies., paramantoù lies. ; *Arbeit und Zubehör*, oberiañs ha danvez, danvez hag aoz ; *mit allem Zubehör*, gant an holl glavioù (an holl beadra, an holl zafar, an holl brestoù, an holl reizhoù, an holl rikoù, an holl baramantoù, ha tout), terket prop ha kempenn.

Zubehörteil n. (-s,-e) : pezh eus ar reizhoù g., pezh eus ar rikoù g., pezh eus ar c'hlavioù g., pezh eus ar prestoù g.

zubeißen V.gw. (biss zu / hat zugebissen) : dantañ, kregiñ gant an dent [en udb/u.b.], skeiñ un taol dent [gant udb/u.b.], plaouiañ, [chas, naered] kregiñ, [naered] flemmañ, pikañ ; *beiß zu !* krog e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen*, ki kildrouk g. ; *der Hund beißt kräftig zu*, ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog yud ; P. *wacker (tüchtig) zubeißen*, debriñ a galon vat (a galon zigor), debriñ gant ur galon zigor, pilat boued, pegañ war ar boued, pegañ war an traoù, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, lakaat tenn war e vegel, kavout blaz gant e voued, plaouiañ, floupañ, kordañ e voued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / fripal / brifal / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor).

zubekommen V.k.e. (bekam zu / hat zubekommen) : dont a-benn da serriñ, gallout prenañ ; *er bekommt das Fenster nicht zu*, n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

zubenannt ag. : lesanvet, moranvet.

Zuber g. (-s,-) : beol b., bailh g., penton g., barazh b., kibell b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Zuber gießen*, kibellañ, pelestrañ ; *ein Zuber Wasser*, ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur pentoniad dour g., ur varazhad dour b., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Waschzuber*, penton kouez g., pelestr kouez g., bod b. ; *Melkzuber*, rañjod g., bailh g. [*evit goro ar saout*], kelorn al laezh g., barazh al laezh b.

zubereiten V.k.e. (bereitete zu / hat zubereitet) : aozañ, fardañ, fichañ, alejiñ, dareviñ, terkañ, reiñ un terk da, prientiñ, aveiñ, danzen, pourchas, kempenn, prestañ, [rannyezh. e brezhoneg] dorloñ ; *den Salat zubereiten*,

temzañ ar saladenn, terkañ ar saladenn, prestañ ar saladenn ; *das Essen zubereiten*, fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, prientiñ boued, kempenn boued, prestañ ar pred, ober kundu ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten zubereiten*, aozañ ur pred diwar boued-mor, pourchas ur pred diwar boued-mor ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig ; *ich werde das Abendessen zubereiten*, aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit*, interamant ar relegoù g. ; *Käse zubereiten*, ober keuz ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten*, laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten*, peadra a zo da fardañ an toaz ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g.

Zubereiter g. (-s,-) : aozer g., ficher g.

Zubereitung b. (-,-en) : aoz g./b., aozadur g., aozidigezh b., aozerezh g., aozadenn b., fardañ g., prientadur g., prienterezh g., ragaoz g./b., terkerezh g., ficherezh g. ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se.

Zubettgehen n. (-s) : mont da gousket g.

zubilligen V.k.e. (hat zugebilligt) : asantiñ, aotren, grataat, degemer, lezel, leuskel, distankañ war ; *mildernde Umstände zubilligen*, degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus, degouezhioù skañvaus) en e varnadenn, degemer digarezioù evit an tamallad en e varnadenn, diskargañ tamm pe damm an tamallad en abeg da zigarezioù 'zo ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen zugebilligt*, eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ ; *jemandem ein Recht zubilligen*, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [sport] *der Punkt wurde Ihnen zugebilligt*, laosket e oa bet ar poent ganto, roet e oa bet ar poent dezho.

Zubilligung b. (-,-en) : asant g., aotre g.

zubinden V.k.e. (band zu / hat zugebunden) : 1. eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *einen Sack zubinden*, skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren ar ur sac'h, eren war ur sac'h ; *seine Schnürsenkel zubinden*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prenañ e votoù ; 2. lienañ, lienennañ, bandennañ, lurellañ, pakañ.

zubleiben V.gw. (blieb zu / ist zugeblieben) : 1. chom serret, chom serr, chom prennet ; 2. bezañ serret, bezañ serr.

zublinzeln V.k.d. (hat zugeblinzelt) : *jemandem zublinzeln*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., reiñ taolioù-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teurel luchadennoù ouzh u.b.

Zublinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol-lagad g., gwignadenn b., gwignadur g.,

gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.

zubringen V.k.e. (brachte zu / hat zugebracht) : 1. [gwir] degas ; *das zugebrachte Vermögen*, an degasadennoù lies., an argouroù lies., ar madoù degaset lies.

2. [tekn.] darbar, pourvezañ, boueta.

3. [gwashaus] flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat, diskuilh, droukprezeg, droukkomz, gwallgomz.

4. tremen, vakiñ d'udb ; *den Abend mit Lesen zubringen*, tremen an abardaevezh o lenn ; *die Nacht im Freien zubringen*, tremen an nozvezh e kambr ar stered (dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel), chom da ziwall al loar eus ar bleiz, chom da gousket e-barzh liñselioù sant Pêr, tremen an nozvezh dindan ar billig vras, chom da lojañ e maner Lonk-Avel, chom da gousket e ti Mari C'hlaziou ; *seine Zeit mit wichtigen Dingen zubringen*, reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriñ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreñv ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, vakiñ.

Zubringer g. (-s,-) : 1. [tekn] pourvezerez b.

2. [gwashaus] flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., topiner g.

Zubringerbus g. (-ses,-se) : karr-boutin mont-dont g., karr-boutin kas-degas g., bulzun b.

Zubringerflug g. (-s,-flüge) : nijadenn liammañ b.

Zubringerstraße b. (-,-n) : hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g., bretell gourhent b., hent-barzh gourhent g.

Zubrot n. (-s) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn lies. ; *sich ein Zubrot verdienen*, gounit un nebeud gwenneien ouzhpenn da lakaat muioc'h a dan dindan ar soubenn (da lakaat kaol er soubenn), ober un astennig d'e c'hopr ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen*, ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol er soubenn, ober a ra tammoù stamm da gaout ur gweneg bennak muioc'h.

Zubuße b. (-,-n) : arrez g., diner-Doue g., eiltaos g., ustaos g.

zubuttern V.k.e ha V.gw. (hat zugebuttert) : P. astenn arc'hant, meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

Zucchini b. (-,-) : [louza.] koulourdrennig b., kourjetez str.

Zucht b. (-,-en) : 1. desavadur g., desaverezh g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g., urzh g. ; *strenge Zucht*, desaverezh (desavadur) strizh g., urzhioù strizh lies., kenurzh strizh g. ; *Zucht halten*, lakaat ur c'henurzh strizh da ren, lakaat urzh, lakaat reizh vat (Gregor) ; *in Zucht und Ordnung*, gant doujañs evit reolennoù ar c'henurzh ; *sich selbst in Zucht nehmen*, bezañ garv ouzh an-unan, mont strizh d'an-unan ; *Manneszucht*, pleustrevez soudard g., reolennoù strizh al lu lies.

2. [koz] elevez b., mezh-fur b., glanded b. ; *in Zucht und Ehren*, gant (e) pep onestiz (Gregor) ; *mit Züchten*, gant enor / gant parfedigezh / en (gant) e enor (Gregor) ; *Unzucht*, hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., loudouriezh b., lousterioù lies., divalavamant g., hudurniezh b., likaouerezh g., orged g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig) lies.

3. [labour-douar, oberezh] a) [plant] gounidegezh b. ; b) [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; *Pferdezucht*, magerezh kezeg g., magañ kezeg g., sevel kezeg g. ; *die Fischzucht*, ar magañ pesked g., ar peskvagerezh g., ar magerezh pesked g., ar sevel pesked g. ; *Viehzucht treiben*, magañ loened, sevel chatal, sevel miled ; *Bienenzucht*, gwenanerezh g., magerezh gwenan g., sevel gwenan g.

4. [labour-douar, lec'h] magerezh b.

Zuchtbetrieb g. (-s,-e) : magerezh b., magdi g., atant sevel loened g.

Zuchtbulle g. (-n,-n) : tarv gouenner g., tarv oriner g.

Zuchteber g. (-s,-) : tourc'h g., hoc'h gae g., hoc'h-tourc'h g., tarv-hoc'h g.

züchten V.k.e. (hat gezüchtet) : 1. [loened] magañ, sevel, desevel, chatalat, derc'hel, diorren ; *Bienen züchten*, diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenañ, magañ gwenan ; *das Vieh wird auf dem Land gezüchtet und in der Stadt verzehrt*, war ar maez e vez savet ar chatal hag e kêr ez a da zebriñ ; *Fische züchten*, sevel pesked, kenderc'hiñ pesked ; 2. [plant] gounit, desevel, diorren ; 3. desevel, kenurzhiañ, peurreizhañ, reoliñ, pleustriñ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, dresañ, sevel diouzh e zorn, doujañ, derc'hel start ouzh.

Züchter g. (-s,-) : 1. [loened] mager-loened g., desaver-loened g., saver-chatal g. ; *Bienenzüchter*, gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; 2. [plant] gounideg g. ; *Blumenzüchter*, liorzhour g., bleunier g.

zuchtfähig ag. : 1. mat evel gouenner, mat evel oriner ; 2. hag a c'haller kenurzhiañ, hag a c'haller peurreizhañ, hag a c'haller reoliñ.

Zuchtgestüt n. (-s,-e) : gre b., ti-kezeg g., servij-kezeg g.

Zuchthaus n. (-es,-häuser) : ti-kastiz g., toull-bac'h g., karc'har g., galeoù lies. ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt*, kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez).

Zuchthäusler g. (-s,-) : prizoniad g., galeour g., forsall g.

Zuchthausstrafe b. (-,-n) : kastiz toull-bac'h g.

Zuchthengst g. (-es,-e) : marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g., tarv-marc'h g., marc'h-tarv g.

züchtig ag. : dereat, izelek, uvel, fur, eleveziek, dic'hadal, fur, onest.

züchtigen V.k.e. (hat gezüchtigt) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, dresañ, gwalennañ, gwalennata, temzañ, trekiñ, stummañ, ober un diroufennañ da, ober un dres da, freskañ, gwanañ ; *wer seine Kinder lieb hat, züchtigt sie*, ar vamm a espem ar wialenn a ranko bezañ kalet kostez he fenn - en doujañs emañ ar garantez, tad ha mamm a lez bugel a zo daonet a-raok mervel - an aour hag ar bugel a rank bezañ skoet, anez n'o defe priz ebet - pleg da vogel en e yaouankiz hag hep mar er plegi en da c'hiz - yaouankik, kelenn mat anezhañ ha dalc'h start atav outañ - aesoc'h eo eeunañ ur blantenn eget eeunañ ur dervenn.

Züchtigkeit b. (-) : elevez b., mezh-fur b., glanded b.

Züchtigung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., poan b., pinijenn b., drasterezh g. ; *körperliche Züchtigung*, freilhad g., lordad g., fest-ar-vazh b., poan gorf b. / pinijenn gorf b. / garventez korf b. (Gregor), kastiz da c'houzañv en e gorf g., predad g., dres g. ; *Fasten ist körperliche Züchtigung*, ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun.

zuchtlos ag. : digenurzh, disuj, disant, direol, direizh, diroll, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk ; *er führt ein zuchtloses Leben*, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn), punañ a ra ur fall vuhez, en em roet eo d'an direizh, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboullet noz (o roulañ, o furikat, o riotal, o riblañ, o ribotal, o vreskenn), ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o tourc'heta, o reilhennat)

Zuchtlosigkeit b. (-) : divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., digenurzh g., dizurzh g., disentidigezh b., direizh g./b., diroll g., dirollerezh g.

Zuchtmeister g. (-s,-) : [dre fent] paotr e skourjez g., skourjezataer g.

Zuchtperle b. (-,-n) : perlez gounezet str., perlezenn c'hounezet b., perlez savet str., perlezenn savet b.

Zuchtrute b. (-,-n) : kelastrenn b., gwialenn b.

Zuchtstätte b. (-,-n) : kreizenn-ouennañ b.

Zuchtstier g. (-s,-e) : tarv gouenner g., tarv oriner g.

Zuchtstute b. (-,-n) : kazeg-eboul b.

Zuchttier g. (-s,-e) : 1. [par ha dre vras] gouenner g., oriner g., produer g. ; 2. [parez] gouennerez b., orinerez b., mammenn b.

Züchtung b. (-,-en) : 1. [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; 2. [plant] gounidegezh b.

Zuchtvieh n. (-s) : gouennerien lies., orinieren lies.

Zuchtwahl b. (-) : dibab g.

zuckeln V.gw. (ist gezuckelt) : 1. trotal, piltrotal, trotellat, tripal, piltrotat, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm ; 2. ruilhal

e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; 3. Straniñ, ruzata, lugudiñ ; *er zuckelt hinter der Gruppe her*, serriñ a ra an tachoù.

Zuckeltrab g. (-s) : tusig g., trotig g., piltrot g., piltrotig g.
zucken V.k.e. (hat gezuckt) : stroñsañ, hejañ, ober un hej da ; *die Achseln zucken*, ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz.

V.gw. (hat gezuckt / ist gezuckt) : 1. (hat gezuckt) : tridal, skrijal, gourlammat, difretañ, kridienniñ, hirisañ, fifilañ, fichañ, fistoulat, fichichal, lammal, fringal, hejañ.

2. (hat gezuckt) : divalvenniñ, divalvennata ; *ohne mit der Wimper zu zucken*, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep ober ur van, hep ober van, hep ober an disterañ seblant, ken distrafulh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep alamant ebet, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer.

3. (ist gezuckt) : skediñ trumm, steredenniñ, splannañ, brogoniñ, luc'hediñ ; *der Blitz zuckt*, splannañ a ra ul luc'hedenn en oabl, brogoniñ a ra, luc'hediñ a ra, dardiñ a ra, an daredenn a luc'h en oabl.

4. (hat gezuckt) : pistigañ, flemmañ ; *der Schmerz zuckt ihm durch die Glieder*, lañsadennoù en deus (flemmoù en deus) en e holl izili, broudet e vez e holl izili gant biroù poan.

Zucken n. (-s) : 1. divalvenneniñ g., divalvennata g., fifil g., difretezh g., difretadennoù lies., glizi str., lañsadennoù lies., pistigoù lies., stroñsadennoù lies. ; 2. *nervöses Zucken*, glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies. ; 3. [divskoaz] kruz g., hej g., sav g., souch g., diskoazadenn b., hejerezh g., hejadenn b., hejadennoù lies.

zücken V.k.e. (hat gezückt) : sevel er vann, hejañ, gwintañ, dispañ ; *den Dolch zücken*, sevel e c'houstilh er vann ha gourdrouz lazhañ tud 'zo gantañ, sevel e c'houstilh er vann en un doare gourdrouzus, c'hoari ar goustilh.

Zucker g. (-s) : 1. sukr g. ; *Würfelzucker*, sukr-maen g., sukr a-dammoù g. ; *Pulverzucker*, *Kandiszucker*, sukantin g., sukr lindr g. ; *feinkörniger Zucker*, *Kristallzucker*, sukr poultr g., sukr munut g., sukr gwenn malet g. ; *gebrannter Zucker*, sukr-dev g. ; *Zucker raffinieren*, puraat sukr, ober ur puradur d'ar sukr ; *etwas mit Zucker bestreuen*, lakaat sukr poultr war udb, lakaat ur strinkadenn sukr war udb, lakaat sukr ; *ein Stück Zucker*, un tamm sukr g., ur maen sukr g. ; *tue Zucker in deinen Kaffee*, laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; 2. [dre skeud.] P. *seinem Affen Zucker geben*, a) en em reiñ d'e blegoù-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; b) bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; 3. [dre skeud.] P. *jemandem Zucker in den Hintern blasen*, *jemandem Zucker in den Arsch blasen*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriadennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ

u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b.

Zuckerbäcker g. (-s,-) : koñfizer g.

Zuckerbäckerei b. (-,-en) : koñfizerezh b.

Zuckerbäckerstil g. (-s) : [tisav.] doare rokoko g., P. doare koñfizer g.

Zuckerbildung b. (-) : sakarinadur g., sakarinañ g.

Zuckerbrot n. (-s) : [tro-lavar] *mit Zuckerbrot und Peitsche*, gant pour ha triñchin.

Zuckerdose b. (-,-n) : pod-sukr g.

Zuckererbse b. (-,-n) : 1. [louza., kegin.] piz lipous str. ; 2. drajez str.

Zuckerfabrik b. (-,-en) : sukrerezh b., uzin sukr b., purerezh sukr b.

Zuckergehalt g. (-s) : bec'h sukr g.

Zuckerglasur b. (-,-en) / **Zuckerguss** g. (-es,-güsse) : lindrenn sukr b., gwiskad sukr lindr g., gwiskad bleud sukr lindr g.

zuckerhaltig ag. : sukr ennañ, sakarin ennañ.

Zuckerhut g. (-s,-hüte) : torzh-sukr b., maen-sukr g.

zuckerig ag. : sukr, dous.

Zuckerindustrie b. (-) : sukrerezh g.

zuckerkrank ag. : diabetek.

Zuckerkrank(e)r ag.k. g./b. : diabeteg g., diabeteg b.

Zuckerkrankheit b. (-) : diabet g., kleñved ar sukr g.

Zuckerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] madig g.

Zuckerlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerlecken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, eno e ranker lonkañ anezhi, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, kement-se a raio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-

se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Zuckermandel b. (-,-n) : drajez str., drajezenn b.

Zuckermarkt g. (-s) : marc'had ar sukr g., nevid ar sukr g.

Zuckermehl n. (-s) : sukr malet g., sukr munut g., sukr poultr g.

Zuckermelde b. (-,-n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.

Zuckermelone b. (-,-n) : [kegin.] sukrin musk str., meloñs g.

Zuckermelonenfeld n. (-s,-er) : [louza.] meloñseg b.

Zuckermund g. (-s) : muzelloù koant da lipat lies.

zuckern V.k.e. (hat gezuckert) : sukrañ.

Zuckerplätzchen n. (-s,-) : madig g., pastilhez str.

Zuckerpopo g. (-s,-s) : revrig koant da lipat g.

Zuckerrohr n. (-s,-e) : korz-sukr str.

Zuckerrohrplantage b. (-,-n) : tachennad korz-sukr b., plantadeg korz-sukr b., planteiz korz-sukr b., planteiz dindan korz-sukr b.

Zuckerrübe b. (-,-n) : beterabez-sukr str.

Zuckerrübenrückstand g. (-s,-rückstände) : triakl g.

Zuckersaft g. (-s,-säfte) : sun korz-sukr g., chug korz-sukr g., dourenn korz-sukr b.

Zuckersäure b. (-) : trenkenn sakarin b.

Zuckerschlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerschlecken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz dre ha spenn, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Zuckersirup g. (-s,-el-s) : triakl g.

Zuckerstreuer g. (-s,-) / **Zuckerstreubüchse** b. (-,-n) : poultrenner sukr g.

zuckersüß ag. : 1. dous, dous evel ar mel, c'hwek, c'hwek evel ar mel, melus ; 2. [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek, flourik ; *zuckersüße Worte*, komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) lies., komzoù dousoc'h da glevet eget ma'z eo ar mel da dañva lies. ; *von ihm spricht er nur mit zuckersüßen Worten*, teuziñ a ra ar sukr en e c'henoù pa vez o komz diwar e benn, hennezh a zo flourig e vouezh pa vez o komz diwar e benn.

Zuckertang g. (-s) : [louza.] morgore str., tali-friz str., baodrez-friz g.

Zuckerwaren lies. : sukraj g.

Zuckerwatte b. (-) : koumoul sukr str.

Zuckerwerk n. (-s) : sukraj g., koñfizerezh g.

Zuckerzange b. (-,-n) : gwask-sukr b.

Zuckkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] glizi str., gwentl g.

Zuckung b. (-,-en) : glizi str., kridienn b., trid g., reudadenn b.

Zudecke b. (-,-n) : [rannyezh] golo g., goloenn b., pallenn g.

zudecken V.k.e. (hat zugedeckt) : 1. goleiñ, klozañ, kafunañ ; *das Feuer mit Asche zudecken*, pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeurglocke zudecken*, kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *die Kartoffeln mit der Egge zudecken*, freuzañ an erv war ar patatez ; 2. [dre skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe zudecken*, disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

V.em. : **sich zudecken** (hat sich (t-rt) zugedeckt / hat sich (t-d-b) etwas zugedeckt) : pakañ mat e gorf, en em wiskañ mat, en em gafunañ, en em bourc'hañ (Gregor).

Zudecken n. (-s) : goloerezh g. ; *Zudecken des Feuers*, kafun g., kafuniezh b.

zudem Adv. : war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ouzhpenn, zo-mui-ken, gant an dra-se ; *sie ist hübsch und zudem ist sie reich*, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *zudem muss man das Geld dazu haben*, ha c'hoazh e ranker kaout ar sammad-se.

zudenken V.k.e. (dachte zu / hat zugedacht) : 1. *jemandem etwas zudenken*, bezañ en e soñj profañ udb d'u.b. ; 2. *jemandem etwas zudenken*, mirout udb evit u.b. ; 3. *jemandem zugedacht sein*, bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zugedacht*, evidout eo al levr-se, evidout eo bet prenet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.

Zudrang g. (-s) : 1. engroez g., mesk g., meskadeg b., mac'h g., un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez, forzh tud, mor a dud g., lanvad tud g., spont a dud g., pezhiañ tud g., mac'h bras a bobl g.

2. [mezeg.] dered g.

zudrehen V.k.e. (hat zuge dreht) : 1. serriñ dre dreñ ; *den Gashahn zudrehen*, serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ) ; 2. treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zudrehen*, treiñ kein (e gein) d'u.b.

zudringlich ag. : hegaz, hegazus, hegas, arabadus, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, tregasus, diaezus, dichek, her, balc'h, re hardizh ; *jemandem zudringlich werden*, arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b. ; *zudringlicher Mensch*, garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., atahiner g. ; *ohne zudringlich zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren*, c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h.

Zudringlichkeit b. (-) : hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., atahinerezh g., hardizhegezh b., hardizhder g., divergontiz b.

zudröhnen V.em. : **sich zudröhnen** (hat sich (t-rt) zuge dröhnt) : *sich mit etwas zudröhnen*, 1. [alkool] choukañ udb e-barzh e gof ; 2. [louzoù] blazañ ha divlazañ n'eus forzh peseurt louzeier, lonkañ n'eus forzh peseurt remedoù ; 3. [dramm] en em zrammañ gant udb ; 4. [sonerezh] arsodiñ gant udb, louadiñ gant udb, sotaat gant udb, diotaat gant udb, diodiñ gant udb, asotañ gant udb, diskiantañ gant udb, diskiantaat gant udb ; *zuge dröhnt sein*, a) [alkool], bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ druz e c'henoù, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ erru ront e votoù, bezañ tomm d'e forn, bezañ tomm ar forn gant an-unan, bezañ brigen ouzh e c'henoù, bezañ dotu, bezañ mezv-dall (-dotu, -du, -marv-mik, -mik, -dall, -poch), bezañ mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn), bezañ kras, bezañ kras-mat, bezañ leun e revr, bezañ ur pezh revriad gant an-unan, gwelet pesked el laezh, na welet mui nemet gant e c'henoù ; b) [dramm] bezañ ganti, bezañ aet ganti.

zudrücken V.k.e. (hat zuge drückt) : 1. klozañ dre waskañ ; *jemandem die Augen zudrücken*, a) klozañ daoulagad un den marv ; b) [dre skeud.] beilhañ u.b. e par ar marv ; 2. [dre skeud.] *ein Auge bei etwas zudrücken*, pardonniñ, bezañ komprenus, chom hep klask abeg en u.b., lezel udb digastiz ; *beide Augen zudrücken*, disellet ouzh udb, serriñ e zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

zueignen V.k.e. (hat zugeeignet) : gouestlañ, dediañ, kinnig, kinnigaduriñ, lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *jemandem ein Gedicht zueignen*, gouestlañ ur varzhoneg d'u.b.

V.em. : **sich zueignen** (hat sich (t-d-b) zugeeignet) : perc'hennañ, aloubiñ, kemer evit an-unan, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, kribañ madoù e nesañ, en em sezisañ eus ; *sich (t-d-b) ein Recht zueignen*, perc'hennañ (aloubiñ) ur gwir ; *sich (t-d-b) etwas zueignen*, piaouañ udb, kemer udb evit an-unan, perc'hennañ udb, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, kemer udb en tu diouzh an-unan, en em sezisañ eus udb, sammañ udb, skrapañ udb, kribañ

madoù e nesañ, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan.

Zueignung b. (-, -en) : 1. kinnigadur g., dedi g., dediadenn b. ; 2. perc'hennañ g., perc'hennidigezh b.

zueinander Adv. : an eil d'egile, an eil d'eben, an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, an eil e-keñver egile, an eil e-keñver eben ; *seid gut zueinander*, bezit mat an eil d'egile (an eil ouzh egile, an eil e-keñver egile) ; *sie passen nicht zueinander*, n'int ket (ne 'z eont ket) an eil diouzh egile, ne zereont ket an eil ouzh egile, ne jaojont ket an eil ouzh egile, ne gouchont ket an eil ouzh egile, n'int ket graet an eil ouzh egile ; *die beiden passen gut zueinander*, mat eo an nask diouzh ar strapenn, kordañ a reont an eil ouzh egile, ar re-se a zo an eil diouzh egile, o-daou ez eont mat en ur gichen, graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn ; *in welchem Verwandschaftsgrad steht ihr zueinander* ? e pe bazenn ez oc'h-hu kerent ? ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes*, kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.

zuerkennen V.k.e. (erkannte zu / hat zuerkannt) : grataat, dereiñ, debarzh ; *jemandem ein Recht zuerkennen*, asantiñ en dije u.b. ur gwir war udb, debarzh ur gwir d'u.b.

Zuerkennung b. (-) : grataerezh g., deroadur g., debarzhadur g. ; *Zuerkennung des öffentlichen Interesses*, disklêriadur a laz foran g., anaoudegezh e vez graet udb evit mad an holl (evit aez an holl) b., anaoudegezh ez eo udb. a dalvoudegezh foran b.

zuerst Adv. : en deroù, da gentañ, da gomañs, er penn kentañ, da gentañ penn, en amzer gentañ, en devezhiennoù kentañ, da gregiñ, evit kregiñ ; *die Frauen zuerst, dann die Männer*, ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *zuerst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zuerst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe klevet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zuerst müssen wir sie anrufen*, kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho ; [kr-l] *wer zuerst kommt, mahlt zuerst*, ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat (e vo lakaet ar c'hazh dezhañ er pod) - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz.

Zuerwerb g. (-s, -e) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn lies., astennig d'ar gopr g.

zufächeln V.k.e. (hat zugefächelt) : *jemandem Luft zufächeln*, aveliñ u.b.

V.em. : **sich zufächeln** (hat sich (t-d-b) etwas zugefächelt) : *sich Luft zufächeln*, aveliñ e benn gant un aveler.

zufahren V.gw. (fährt zu / fuhr zu / ist zugefahren) : 1. *auf etwas (t-r-t) zufahren*, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont etramek udb, dirc'haat d'udb, dirc'haat ouzh udb ; 2. plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

Zufahrt b. (-,-en) : diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., tostidigezh b., denesidigezh b., denesadur g. ; *Zufahrt zum Schloss*, diraez d'ar c'hastell g. ; *Feld ohne Zufahrt*, park born g., park dall g.

Zufahrtsrampe b. (-,-n) : skramp moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g.

Zufahrtstraße b. (-,-n) : hent moned g., hent degas g., hent denesaat g.

Zufall g. (-s, Zufälle) : dargouezh g., dargouezhenn b., degouezh g., kdegouezh g., degouezhad g., arvar g., darvoud dic'hortoz g., kenglotadur dic'hortoz g., chañs b., taol-degouezh g. ; *ein glücklicher Zufall*, un taol-chañs g., un dro-vat dic'hortoz b., un taol-berzh kaer g., un darvoud (un degouezh) kaer g. ; *durch einen unglücklichen Zufall*, dre valeur, dre zic'hañs, siwazh, dre un taol dic'hañs ; *ein reiner Zufall*, *purer Zufall*, un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *durch Zufall*, dre zegouezh, dre un taol degouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh ; *etwas dem Zufall überlassen*, lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen*, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, kemer e du evit bezañ trec'h, kemer e du evit bezañ gounit, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor).

zufallen V.gw. ha V.k.d. (fällt zu / fiel zu / ist zugefallen) : 1. serriñ dre gouezhañ, klozañ ; *die Augen fallen mir vor Müdigkeit zu*, emañ ar c'houk o trec'hiñ warnon, emañ o reiñ bornig, dallet on gant ar c'hoant kousket, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo va daoulagad gant ar morgousk, klozañ a ra va daoulagad gant ar morgousk, emañ va frenester o vont da glozañ.

2. degouezhout gant, degouezhout da, en em gavout gant u.b., kouezhañ da, kouezhañ gant, mont gant ; *der Hof ist dem ältesten Sohn zugefallen*, an atant a zo aet gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm d'ar mab henañ, en em gavet eo an atant gant ar mab henañ, kouezhet eo an atant d'ar mab henañ, kouezhet eo an atant gant ar mab henañ.

3. degouezhout da, bezañ dleet da ; *es fällt mir zu, etwas zu tun*, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb, din eo ober udb, daveet on bet d'ober udb, emañ an dra-se em emell, en emell eus an dra-se emañ.

zufällig ag. : darvoudus, dic'hed, degouezhus, degouezhek, dargouezhel, dargouezhek, dic'hortoz, diretvezel ; *zufällige Begegnung*, kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavadenn b.

Adv. : dre zegouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur ; *wenn du mich zufällig brauchst*, ma tegouezhfe dit kaout ezhomm ac'hanon ; *ich habe es zufällig erfahren, ich habe zufällig davon gehört*, me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev ; *zufällig war er gerade zu dieser Zeit im Hause*, degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se ; *zufällig kam der König vorbei*, ar roue a zegouezhas da dremen eno.

zufälligerweise Adv. : dic'hortoz, dre zegouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur.

Zufälligkeit b. (-,-en) : darvoudegezh b., degouezh g., degouezhad g., arvar g., darvoud dic'hortoz g., c'hoarvezadenn b., deberzh g., darvoudusted b., degouezhusted b., diretvez g. ; *die kleinen Zufälligkeiten des Lebens*, darvoudoù munut ha dic'hortoz ar vuhez lies.

zufallsbedingt ag. : chañsus-dic'hañsus, n'eus tra sur ebet, ankivil, degouezhus, dargouezhek, dargouezhel.

Zufallsbekanntschaft b. (-,-en) : anaoudegezh graet dre zegouezh b., kejadenn graet dre zegouezh b., kavadenn b.

Zufallsvariable ag.k. b. : [mat.] varienn ankivil b.

zufassen V.gw. (hat zugefasst) : 1. kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e. ; 2. stagañ ganti, mont dezhi, kregiñ enni ; 3. dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur vec'hadenn, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, bouc'halañ, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difreñ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruihal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hweshañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *zugefasst!* deomp dezhi ! bec'h dezhi ! bazhad dezhi ! dav (traoù, koad, beuz, moged, fisel) dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! dalc'hit tomm ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tadoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; 4. na vankout d'e grog, kemer e dro, pegañ war un dro-vat, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, kemer tu d'ober udb.

zufiegen V.k.d. (flog zu / ist zugeflogen) : [dre skeud.] *dieses Vermögen ist ihm zugeflogen*, dre zegouezh ez eo en em gavet ar bern arc'hant-se gantañ, dic'hortoz-kaer eo degouezhet an danvez-se dezhañ, dic'hortoz-kaer eo kouezhet ar madoù-se warnañ ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu*, bez' ez eus tud a gouezh warno ; *alle Herzen flogen ihm zu*, deuet e oa da c'hounit kalonoù an holl, deuet e oa da c'hounit karantez an holl.

zufießen V.k.d. (floss zu / ist zugeflossen) : 1. dont diboan ; 2. [dour, stêr] mont war-zu, mont etrezek, mont

etramek, mont war-gaout, mont da-geñver, mont e-keñver udb, mont da-gaout, mont war-gaout, mont trema ; 3. [dre skeud] deredek.

Zuflucht b. (-, -en) : 1. bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., gwasked g., goloadurezh b., golo g., herberc'h g., muz g. ; *Zuflucht suchen*, klask bod ; *jemandem Zuflucht gewähren*, reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ toenn d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ flosk d'u.b., reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben*, pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da c'houderiñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da guzhat - pa save skrap warno, e talvez ar c'heviou-beziañ da repu d'ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'heviou-beziañ ; *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg*, va feiz a servij din da repu ha da greñv ; 2. diflip g., harp g., skoazell b., skor g. ; *Zuflucht nehmen zu*, en em erbediñ ouzh, en em reiñ da, klask harp e, en em harpañ war ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Zufluchtsort g. (-s, -e) / **Zufluchtsstätte** b. (-, -n) : lec'h-repu g., bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorenn b., gwasked g., golo g., goloadurezh b., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b.

Zufluss g. (-es, -flüsse) : 1. dered g. ; *Wasserzufluss*, desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g. ; 2. adstêr b. ; 3. [mezeg.] dered g.

zuflüstern V.k.e. (hat zugeflüstert) : *jemandem etwas ins Ohr zuflüstern*, lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *jemandem die richtige Antwort zuflüstern*, divankañ u.b. disac'hañ u.b.

zufolge t-d-b + dreklakadenn (ivez [gwir ha Bro-Suis] araogenn + t-c'h) : 1. diouzh, hervez ; *dem Vertrag zufolge*, hervez endalc'hioù ar gevrat ; 2. dre berzh ; 3. dre, diwar, a-ziwar, da-heul, e dilec'h udb.

zufrieden ag. : laouen, kontant, plijet, ervat ; *ich bin mit ihm zufrieden*, kontant on anezhañ, ervat on ag e labour ; *ich bin mit seiner Wahl zufrieden*, kontant on eus pezh en deus dibabet, laouen on gant ar pezh en deus dibabet,

plijet on gant ar pezh en deus dibabet ; *zufrieden stellend*, bastus, dereat, gwalc'hus ; *ich bin's zufrieden*, mat, a-du emañ - mat, asantiñ a ran - diouzh va doare (diouzh va grad) eo kement-se - mat eo din - da eo din ; *nicht ganz zufrieden*, etre plijet ha displijet ; *mit seinem Los zufrieden sein*, bezañ laouen gant e stad.

zufriedengeben V.em. **sich zufriedengeben** (gibt sich zufrieden / gab sich zufrieden / hat sich (t-rt) zufriedengegeben) : *sich mit etwas zufriedengeben*, tremen (ober) gant udb, bastañ udb d'an-unan, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, echuiñ gant udb, bezañ kontant gant udb, paseal gant udb ; *sich mit Halbheiten zufriedengeben*, na vont morse betek penn, lezel an arar e-kreiz an erv ; *sich mit wenig zufriedengeben*, bezañ kontant gant e nebeudig, tremen gant nebeut ; *sich nicht mit Halbheiten zufriedengeben*, na dremen gant hanterziarbennoù, kas an erv da benn, mont betek penn, mont betek pal, kas an erv da benn betek an talar, disoc'h d'ar penn, disoc'h betek ar penn.

zufriedenstellen V.k.e. (hat zufriedengestellt) : dic'hoantañ, bastañ da, reiñ boz da, gwalc'hañ, leuniañ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e c'houlenn da, seveniñ e c'hoant da, ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.] ; *einen Gläubiger zufriedenstellen*, reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour.

zufriedenstellend ag. : bastus, dereat, gwalc'hus, prop.

Zufriedenheit b. (-) : levezeg b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., stad b., plijadur b., plijadurezh b., plijuster g., plijusted b., misi g., stad b., boz g. ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit*, seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni.

zufrieren V.gw. (fror zu / ist zugefroren) : skornañ penn-da-benn ; *der Teich ist zugefroren*, skornet razh eo ar poull-dour, skornet eo ar poull-dour penn-da-benn, krog eo ar skorn er poull-dour a-bezh.

zufügen V.k.e. (hat zugefügt) : 1. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, enlakaat ; 2. ober, reuziñ, gwallañ, kousiñ, gwallegañ ; *jemandem Böses zufügen*, *jemandem Schaden zufügen*, *jemandem ein Unrecht zufügen*, ober an anoaz d'u.b., ober noaz (gaou, droug, un tamm mat a goll) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ u.b., gwallegañ u.b., reuziñ u.b., blesañ u.b., ifamañ u.b. ; *der Natur Schaden zufügen*, gwallgas an natur ; *jemandem Schmerzen zufügen*, reuziñ u.b., ober droug d'u.b., ober poan d'u.b., merzheriañ u.b., boureviañ u.b., jahinañ u.b., doaniañ u.b., hegal ouzh u.b., pistigañ u.b. ; *mir hat sie großen Schaden zugefügt*, me he doa graet un tamm mat a goll ouzhin, gaou bras he doa graet ouzhin, paket em boa un tamm mat a goll ganti ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu*, arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zisplijfe dit.

Zufuhr b. (-, -en) : pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., porzherezh g., degaserezh g., degasadenn b., degasadur g., dezougadur g. ; *die Zufuhr abschneiden*,

troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, troc'hañ ar pourvezadur ; *Stromzufuhr*, porzherezh tredan g., pourvez tredan g., red an tredan g. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen*, ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.

zuführen V.k.e. (hat zugeführt) : pourvezañ gant, purchas, degas, darbariñ ; *Wasser zuführen*, pourvezañ gant dour, दौरा, goueriañ, gwazhiañ, darbariñ dour ; [lu] *Nachschub zuführen*, bitailhañ, pourvezañ ; *zugeführtes Produkt*, produ degaset a lec'h all g.

Zuführung b. (-, -en) : purchas g., pourvez g., pourvezadur g., degaserezh g., dezougadur g. ; *Wasserzuführung*, desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g.

Zuführungsleitung b. (-, -en) / **Zuführungsrohr** n. (-s, -e) : kan g., tuellenn b., korzenn b.

Zug g. (-s, Züge) :

<p>I. sach g., taol-sach, sachadenn, tennadenn
traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach
II. traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach
III. dibunadeg, tremenadeg
IV. lostad tud, manifestadeg, bagad, ambrougadeg
V. avel-dro, avel-red, avel-furch, avel-sil, sach, kas
VI. huanad, analadenn, lonkadenn, sachadenn b.
VII. tres, [dre skeud.] temz-spered
VIII. tren, treniad
IX. troioù-lavar</p> |
|---|

I. sach g., taol-sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennerezh g., stign g., stegn g., stlejerezh g., frap g., taol sach-frap g. ; *Seilzug*, sachadenn diwar-bouez ur fun b. ; *durch einen kurzen und heftigen Zug*, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frap, gant ur frapadenn, gant ur frapadenn vat, gant ur sachadenn grenn, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; [tekn] *Drahtzug*, stiradur g., stiral g. ; *Schachzug*, **a**) taol echedoù g., taolad g., echek g. ; **b**) taol g., taol kaer g., taol ruz g. ; *einen Zug mit dem Läufer tun*, c'hoari gant e furlukin, c'hoari e furlukin, diblasañ e furlukin ; *du bist am Zug*, da dro eo ! da'z tro bremañ ! ; *den ersten Zug haben*, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ d'an-unan da zigeriñ

II. traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach ; *Klingelzug*, kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b. ; *ein Flaschenzug*, ur palank g., ur blok-pole g., ur poleoù g. ; *Aufzug*, pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; *ein Zug Ochsen*, ur c'houblad ejened (oc'hen) g., ur yevad ejened (oc'hen) g. ; *ein Zug Pferde*, un denn gezeg b., ur jav kezeg g/b ; [sonerezh] *Orgelzug*, rejistr ograou g.

III. dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., tremenadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b. ; *Zug der Wolken*, kourmoul o tremen, kourmoul o redek war an amzer, kourmoul tizh ganto str., kourmoul gwentet gant an avel str. ; *der Zug der Vögel*, tremenadeg al laboused pa cheñchont bro b. ; *die Arbeit ist gut im Zuge*, mont a ra mat al labour war-raok, dibun a zo gant al labour,

fonnus e ya al labour war-raok ; [lu] *Kriegszug, Feldzug*, taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., brezeliadenn b., tro-vrezel b., ergerzh-brezel g. ; *Raubzug*, taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g. ; *Streifzug*, **a**) troiad b., tro-vale b., baleadenn b. stranerezh g. ; **b**) [istor] taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., tro-vrezel b., brezelekadenn b. ; **c**) alberz g., damsell g., taol-lagad g. ; *Kreuzzug*, brezel santel g. (Gregor), brezel ar groaz, kroaziadeg b. ; *Rückzug*, kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adrefivadeg b., emdenn g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b. ; *Zug für Zug, Zug um Zug*, a-dak, taol evit taol - ivin evit ivin - ivin ouzh ivin - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - krak-ha-berr - krenn-ha-krak - en ur ger krenn - mann evit mann - roerig kaverig ; *im Zuge der Neugestaltung*, e-kerzh an nevezadur ; *Einzug*, **a**) ebarzhadeg b., donedigezh b., ebarzhadenn b. ; **b**) enkefiadur g., dastum g. ; **c**) annezadur g. ; *Auszug*, **a**) ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., disparti g., dilec'h g., dilec'hiadeg b. ; **b**) arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; **c**) ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., dilojadeg b., dilojadenn b., diloj g., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; **d**) danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; **e**) dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., prosesion g.

IV. lostad tud g., manifestadeg b., bagad g., ambrougadeg b., ambroug g., charreadeg b., hedad g., heul g., heuliad g., heuliadeg b. ; *Festzug*, lidambroug g., lidkerzh g., dibunadeg b., ambroug lid g., kerzhadeg lid b., ambrougadeg lid b., ambrougadenn lid b. ; *Fackelzug*, kerzhadeg gant flambeviou b., dibunadeg gant torchoù b., prosesion ar gouloù g. ; *Maskenzug*, dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) b., maskaradenn b., maskladeg b. ; *Trauerzug (Leichenzug)*, ambroug-kañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies. ; *einen Umzug halten*, aozañ ur gerzhadeg, sevel un ambrougadenn, dibunañ, sevel un ambrougadeg ; *ein Zug Wildenten*, un dremenadeg (un nijad g.) houidi gouez b. ; [lu] *Infanteriezug*, bagad soudarded war droad g., bagad troadeien g., tren soudarded war droad g., treniad troadeien g., stagellad troadeien b. ; [merdead.] *Geleitzug*, ambrougadeg b., skouadrenn-ambroug b., bageadeg b.

V. avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., sach g., avel-c'hwèzh g., avel riklus g., taol g., taolad g., aer g., kas g./b. ; *im (Durch)zug stehen*, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ en avel red, bezañ dindan anal an avel red, bezañ e-kreiz an avel red, bezañ etre daou aer ; *der Ofen hat nicht genug Zug*, n'eus ket a-walc'h a sach gant ar forn ; *der Ofen hat einen guten Zug*, sachañ a ra ar forn gantañ.

VI. **a**) gouzougad g., lonkadenn b., klukadenn b., klukad g., lonkad g., lipadenn b., gwech b., klapad g., klapadenn b., lapad g., lapadenn b., lomm g., lommad g., takad g., talkad g., takenn b., taol-lonk g., flipadenn b., genaouad g., glebiadenn b., kaouad b./g. ; *einen tüchtigen Zug aus der Flasche tun*, diskenn ur pezh mell lonkadenn eus

gouzoug ar voutailh, diskenn toupik ur pezh mell lonkad ; *sein Glas auf einen Zug austrinken*, ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulín, evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn ; *auf (in) einem Zug*, en ul lamm, en ur c'hrogad, en ul lonkad, en un takad, en un talkad, hep diskrog, en un taol-lonk, en ul lonkadenn, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, en ur pennad, en un taol ; *in langen Zügen trinken*, klukañ ; [dre skeud.] *das Leben in vollen Zügen genießen*, mont da-heul an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, na vezañ ur penn trist, kemer plijadur er vuhez, bezañ atav o kas warnezi, kemer e lod a blijadur er vuhez, c'hoari anezhi, ober bourrus, fringal ; **b**) huanad g., analadenn b. ; *Atemzug*, tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., huanad g., huanadenn b., c'hwezh g., c'hwezhadenn b. ; *in vollen Zügen einatmen*, analañ hir ; *in den letzten Zügen liegen*, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o nezañ e sae, bezañ o roeñvat war gornôg, bezañ o roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e sach diwezhañ (war e dremenvan, e par ar marv, oc'h ober e dalaroù, war e dalaroù, gant e dalaroù), bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e veskeloù, bezañ gant e veskeloù, tennañ e viskilli, bezañ pell ganti, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war an diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en enkoù (Gregor), bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ war e dermen, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn ziwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ dibunet e gudenn, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn, na gaout mui nemet un aezhenn a vuhez, bezañ erru ar fallañ ma c'haller, bezañ erru fallañ ma c'haller ; *er liegt in den letzten Zügen*, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel ; **c**) sach g., sachadenn b. ; *einen Zug machen*, ober ur sach war e sigaretenn, ober ur sachadenn war e sigaretenn ; *mit einem Zug am Seil*, gant ur sach war ar gordenn.

VII. tres g., [dre skeud.] temz-spered g. ; *Federzug*, taol pluenn g. ; [dre skeud.] *Grundzug*, temz-spered diazez g., dezverk g., spisverk g., merk diazez g., merk pennañ g. ; *Charakterzug*, tro-spered b., stumm-spered g., temz-spered g., doare g., pleg g., tech g., merk spis un temz-

spered g., doare un temz-spered g. ; *ein schöner Zug von ihm*, un akt a vadelezh eus e berzh g. (Gregor), ur gread a vadelezh eus e berzh g. ; *in groben Zügen erklären*, brastresañ ; *in groben Zügen schildern*, brastaolenniñ ; [dre astenn.] *seine Züge haben sich kaum verändert*, n'eo ket cheñchet warnañ, n'eo ket cheñchet e benn ; [lu] *Züge des Gewehrlaufes*, rezennoù korzenn ar fuzuilh, roudennoù kanol ar fuzuilh ; [geogr.] *Gebirgszug*, steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad venezioù b.

VIII. tren g., treniad g., treñ g., treñiad g. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen*, ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenoù war ar roudennoù ; *den Zug nehmen*, mont gant an tren, kemer an tren, P. tapout an tren, pakañ an tren ; *der Zug nach Hamburg*, an tren a gas da Hamburg g. ; *Personenzug*, tren-beajourien g. ; P. *Bummelzug*, tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., michelin g., [dre fent] marc'h inkane g. ; *Eilzug, Schnellzug*, herdrren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g. ; *Hochgeschwindigkeitszug*, tren tizh bras (TTB) g. ; *Güterzug*, tren marc'hadourezh g. ; *Sonderzug*, tren divoutin g., tren ouzhpenn g., tren dreistordinal g. ; *aus dem Zug steigen*, didreniañ, diskenn eus an tren ; *etwas aus dem Zug schaffen*, didreniañ udb, diskenn udb eus an tren ; *den Zug verpassen*, c'hwitañ (mankout) an tren ; *ich habe meinen Zug verpasst*, chomet on war-lerc'h va zren ; *er hätte beinahe den Zug verpasst*, erruet e oa krip-ha-krap evit pignat an tren ; *einen Zug umsetzen*, nadozenañ un tren.

IX troioù-lavar : [dre skeud.] *er ist nicht zum Zuge gekommen*, **a**) kac'het en doa e varc'h outañ, un dro wenn en doa graet, c'hwitet en doa e graf, c'hwitet en doa war e daol ; **b**) ne oa ket bet evit lavaret un hanter c'her zoken, n'en doa ket bet rank da lavaret an disterañ ger, n'en doa ket bet a renk da lavaret an disterañ ger, ne oa ket deuet a-benn da lavaret e damm, ne voe roet tamm mouezh ebet dezhañ ; [darempredoù rev] *er ist bei seiner Freundin zum Zuge gekommen*, deuet eo a-benn da lojañ (da lojañ e lost) ; P. *die Gesellschaft kommt in Zug*, krog eo an dud da virvilhañ, dont a ra startijenn gant an dud ; P. *ich habe ihn auf dem Zuge*, n'on ket evit gouzañv anezhañ, n'on ket evit avelañ hennezh, n'on ket evit pakañ anezhañ, n'on ket evit ahelañ gantañ, n'on ket evit en em ahelañ gantañ, ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh, pell emañ diouzh karet anezhañ.

Zugabe b. (-,-n) : stagadenn b., tra ouzhpenn g., gwellentez b., ogilhon g. ; *als Zugabe*, ouzhpenn, evel stagadenn, war ar marc'had, war ar barr, en tu-hont d'ar gont, war briz, e prof, war ar bouez ; *von einem Sänger eine Zugabe fordern*, goulenñ a-bouez-penn digant ur c'haner distreiñ war al leuren ; *Zugabe !* unan all ! adarre !

Zugabfertigung b. (-) : kempennnoù (diarbennoù) a-raok disparti an tren lies.

Zugabteil n. (-s,-e) : kombod g.

Zugang g. (-s,-gänge) : **1.** diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *Zugang zum Meer*, diraez d'ar mor g. ; *Zugang*

verboten, berzet eo mont tre, difennet groñs eo mont e-barzh ; *den Zugang kontrollieren*, ensellet an dud a glask antreal, evezhiañ an antreadennoù ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss*, un nor-dal a gloz war ar c'hastell ; *zu den höchsten Kreisen Zugang haben*, bezañ degemeret gant metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) ar pennoù bras, daremprediñ metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an dud vrav, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an uhelidi, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an tev, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an dud cheuc'h ; *man findet schwer Zugang zu ihm*, diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo ; *Feld ohne Zugang*, park born g., park dall g.

2. pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., degaserezh g., dezougadur g., degasadenenn b. ; *Warenzugang*, degemeridigezh ar varc'hadoùezh b., degasadenenn varc'hadoùezh b., degasadur marc'hadoùezh g.

3. donedigezh b., monidigezh b.

zugange ag. : [norzh Bro-Alamagn] *in der Küche zugange sein*, bezañ er gegin o labourat.

Zugangel b. (-, -n) : bac'hioù lies., stronkenn b.

zugänglich ag. : **1.** diraezus, digor, denesaus, nesadus, tostaüs ; *die Burg ist leicht zugänglich*, aes eo mont betek ar c'hastell ; *dem Publikum zugänglich*, digor d'an holl, foran ; *ein für jedermann zugängliches Buch*, ul levr aes da lenn g., ul levr hag a zo en ardremez an holl g., ul levr hag a zo en akomod d'an holl g. ; *diese Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden*, disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en amen d'an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbourc'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren ; *der Erkenntnis zugänglich*, anavezadus ; **2.** [dre skeud.] degemerus, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, farlaot, kevredus, doñv ; *er ist leicht zugänglich*, doñv-bras eo an den-se, un den a zegemer mat eo (Gregor), un darempred aes a zen eo, brav eo rannañ fav gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo e zaremprediñ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, hennezh a zo un den a oar en em ober, bez' eo un den bourrus ; *einem Rat zugänglich sein*, degemer un ali a-youl-vat ; *er ist schwer zugänglich*, diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo.

Zugänglichkeit b. (-) : **1.** diraezusted b. ; **2.** hegarated b. darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b.

Zuganker g. (-s, -) : [tisav.] pav kevreañ g.

Zugbegleiter g. (-s, -) : **1.** sturlevr evit ar veajourien g. ; **2.** kontrollor tikiji g.

Zugbegleitung b. (-) : koskor an tren g.

Zugbelastung b. (-, -en) : samm sac'hañ g.

Zugbrücke b. (-, -n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Zugbrücke hochklappen*, gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Zugbrücke herunterlassen*, diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

zugeben V.k.e. (gibt zu / gab zu / hat zugegeben) : **1.** reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ ouzhpenn, lakaat ouzhpenn, reiñ war ar marc'had, reiñ war ar barr, ouzhpennañ ; **2.** anzav, anavezout, disklêriañ, diskuliañ ; *seinen Irrtum zugeben*, anzav bezañ e gaou, anavezout e fazi, anzav e fazi ; *das gebe ich gern zu*, a-du emañ penn-da-benn (hep mar na marteze), a-du-kaer emañ ; *sein Verbrechen zugeben*, ober un diskarg eus e dorfed, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed ; **3.** lakaat, goulakaat, kemer ar c'haz, lakaat e kaz, goulezel, anzav ; *zugegeben, dass ...*, lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ...

Zugeben n. (-s) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g.

zugesacht ag. : *jemandem zugesacht sein*, bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zugesacht*, evidout eo al levr-se, evidout eo bet prenet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.

zugegebenermaßen Adv. : goulezel a ran deoc'h e ...

zugegen Adv. : war al lec'h, bezant ; *bei einer Feier zugegen sein*, kemer perzh en ur fest (en ul lidadeg) ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch*, tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet.

zugehen V.k.d. (ging zu / ist zugegangen) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zugehen*, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, kerzhet etramek udb, mont davit udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont da-gaout udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, skeiñ war-du udb, ober hent etrezek udb, mont a-benn d'udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb, kavout e hent war-du udb ; *auf den Wald zugehen*, mont war-zu (etrezek, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad, durc'haat ouzh ar c'hoad ; *auf jemanden zugehen*, dont d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont war arbenn d'u.b., mont en arbenn d'u.b., mont war arbenn u.b., mont en arbenn u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont a-benn d'u.b., mont da-geñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziarbenn d'u.b., diambroug u.b., diaraogiñ u.b. ; *er ging auf sie zu*, mont a reas war-du enno ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhet dizaon war-du ar pal ; **2.** tostaat ouzh ; *dem Ende zugehen*, bezañ war echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, tennañ d'an distag, bezañ tost echu,

bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; *es geht dem Ende zu*, tennañ a ra d'e ziwezh, tost echu eo, tost disoc'h eo, damdost echu eo, war an echu emañ ; *das Jahr geht dem Ende zu*, ar bloaziad a vrafskell hag a gouezho a-benn nebeut, emaomp o tilostañ ar bloaz, war e bare emañ ar bloaz ; *es geht auf zehn zu*, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *er geht auf die Achtzig zu*, ne dle ket bezañ a-bell diouzh pevar-ugent vloaz, erru eo tost d'e bevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh pevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh e bevar-ugent vloaz, a-rez d'e bevar-ugent vloaz emañ, emañ o vont d'ar pevarugentvet bloavezh eus e oad.

V.gw. (ging zu / ist zugegangen) : 1. serriñ, klozañ ; *die Tür geht nicht zu*, n'eus ket tu da serriñ an nor, an nor ne serr ket, hek eo an nor, pout eo an nor ; *halb zugehen*, damglozañ.

2. c'hoarvezout, tremen ; *wie ist das zugegangen ?* penaos eo c'hoarvezet an dra-se ? ; *da geht es familiär zu*, du-se n'eus ket a gamambre gant an dud ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu*, n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, un ibil bennak a zo a-dreuz, traoù iskis a c'hoarvez.

Zugeherin b. (-,nen) / **Zugefrau** b. (-,en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b.

zugehören V.k.d. (gehörte zu / hat zugehört) : *etwas (t-d-b) zugehören*, bezañ lodenn eus udb, aparchantañ ouzh udb.

zugehörig ag. : hag a zo lodenn eus udb, kevreet, kenstag, unvan, hag a bar, hag a glot mat, hag a jaoj, hag a gouch, kenglot, kenglotus.

Zugehörigkeit b. (-) : aparchant g., kengred g., kengredoniezh b., unaniezh b., kerentiezh b., perzhourelezh b. ; *Zugehörigkeit zu einer Gesellschaft*, aparchant d'ur gevredigezh g., perzhourelezh kevredigezhel b. ; *Volkszugehörigkeit*, broad b., broadelezh b., perzhourelezh keneliek b., aparchant d'ur bobl g.

Zugehörigkeitsgefühl n. (-s,-e) : spered stroll g., emskiant kumuniezhel b., emskiant an unaniezh b., c'hoant da vevañ a-gevret gant tud e gumuniezh g. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält*, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

zugeknöpft ag. : skoachet, hurennek, kudennek, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, tavedek, tavus, souchet ; *er ist zugeknöpft*, hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, sonn eo evel ul lakez pikez, reut eo evel un ibil er bleud, reut eo evel un tamm koad, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a zo war e zremm, kloz e chom e veg evel ur gokouzenn, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

Zügel g. (-s,-) : 1. sugell b., sug b., rañjenn b., kabestr g., brid g./b., siblenn b., lèrenn b., lèrenn-vrid b. ; *ein Pferd*

am Zügel führen, kas ur marc'h diwar-bouez e gabestr ; *mit verhängten Zügeln*, a-holl-nerzh e varc'h / buanañ ma c'hall mont ar marc'h (Gregor), d'ar pevarlamm-ruz, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, ken a strak, ken na findaon, o teurel kaoc'h en avel, en ur skeiñ kaoc'h en avel, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h ; *mit verhängten Zügeln galoppieren*, kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; *die Zügel schleifen lassen*, astenn kabestr war moue ar marc'h ; *die Zügel schießen lassen*, leuskel kabestr laosk (kabestr hir), leuskel e gabestr war e voue d'ar marc'h ; *ein Pferd wieder an den Zügel bringen*, dont da vezañ mestr en-dro war e varc'h ; 2. [dre skeud.] *die Zügel in der Hand haben*, delc'her penn ar vazh, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorz, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *jemandem in die Zügel fahren*, lakaat diwezh krak-ha-berr da oberoù u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b. ; *jemandem die Zügel schießen lassen*, *jemandem die Zügel lockern*, lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn kabestr war u.b., astenn e nask d'u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b. ; *bei jemandem die Zügel straffer anziehen*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ e nask d'u.b., stardañ war u.b., delc'her reut war u.b. ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen*, tapout krog e rañjennoù an armerzh ; *sich in die Zügel legen*, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, teriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hweshañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Zügeldelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin marellet g.

zügellos ag. : diroll, direol, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk, kollet gant an diroll, distres, distrantell, disuj, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù ; *er führt ein zügelloses Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek

a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follenteziou, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

Zügellosigkeit b. (-) : doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., direizh g./b.; diroll g., diollerezh g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follenteziou lies., follezh b.

Zügelmann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Suis] dilajer g., diannezer g.

zügeln V.k.e. (hat gezügelt) : 1. ren, bleniañ, bridañ, rañjennañ, kabestrañ, siblennañ ; 2. [dre skeud.] mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ, reizhañ ; *seine Eifersucht zügeln*, gwakoliañ e varc'h rous, plegañ e warizi, kabestrañ e warizi, reoliñ e warizi ; *jemanden zügeln*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., stardañ e nask d'u.b.

V.em. : **sich zügeln** (hat sich (t-rt) gezügelt) : en em vestroniañ, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, reizhañ barradoù e galon, lakaat e zroukyouloù da sujañ, trec'hiñ e c'hoantegezhioù fall, mougañ e zroukyouloù, herzel ouzh e c'hoantegezhioù fall, plegañ e c'hoantegezhioù fall, gwakoliañ e zroukyouloù, padout, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan.

Zügelung b. (-,en) : mestroniadur g., mougadur g., mougerezh g.

Zugemüse n. (-s) : [kegin.] gwarnisadur legumaj g.

zugeneigt ag. : *jemandem zugeneigt sein*, a) bezañ douget-kenañ d'u.b., bezañ arzoget d'u.b., bezañ troet gant u.b. ; b) bezañ douget evit u.b., bezañ a-du gant u.b.

Zugereiste(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g.

zugeschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

zugesellen V.k.e. (gesellte zu / hat zugesellt) : kenstrollañ, keveliñ, keveleriñ, kevredañ, unaniñ, keneliñ, kevreañ ; *dem Vogel im Käfig wurde ein Weibchen zugesellt*, ur barez a voe lakaet gant al labous en e gaoued da zerc'hel kompagnunezh dezhañ.

V.em. : **sich zugesellen** (gesellte sich zu / hat sich (t-rt) zugesellt) : keveleriñ, keveliñ, kevredañ, kenstrollañ, kevreañ, unaniñ ; *sich Leuten zugesellen*, mont gant tud 'zo, kejañ gant tud 'zo, kenstrollañ gant tud 'zo, keveliñ gant tud 'zo, keveleriñ gant tud 'zo, kevredañ gant tud 'zo, unaniñ gant tud 'zo.

zugespitzt ag. : begek, beget, beget-lemm, beget-pik, lemm, lemmvegek, begant, pikek, pik.

Zugespitztheit b. (-) : lemmder g., lemmded b.

Zugeständnis n. (-ses,-se) : 1. goulezadenn b. ; *Zugeständnisse machen*, goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo ; *gegenseitige Zugeständnisse*, kammedoù an eil etrezek egile lies., amziviz g. ; 2. asant g., aotre g., aotreadur g. ; *mit Ihrem Zugeständnis*, gant hoc'h asant, gant hoc'h aotre.

zugestehen V.k.e. (gestand zu / hat zugestanden) : 1. goulezel, anzav ; 2. asantiñ, grataat, distankañ war, goulezel ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen*, asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle, grataat astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle ; *jemandem ein Recht zugestehen*, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; 3. [sport] *der Punkt wurde ihnen zugestanden*, laosket e oa bet ar poent ganto.

zugetan ag. : *jemandem zugetan sein*, bezañ douget d'u.b., en em ouestlañ da servij u.b. (Gregor).

Zugewinn g. (-s,-e) : gounid g., gounidegezh b., akesoù lies.

Zugewinnsgemeinschaft b. (-,en) : kevrat dimeziñ diazezet war akesoù boutin d'an daou bried b.

Zugezogene(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g., enbroad g., enbroer g., entrevad g.

Zugfeder b. (-,n) : gwinterell da sachañ b., gwinterell sach b.

zugfest ag. : dalc'hus ouzh ar sach, kreñv ouzh ar sach.

Zugfestigkeit b. (-) : dalc'hañs ouzh ar sach b., kreñvder ouzh ar sach g.

Zugführer g. (-s,-) : 1. pennatebeg an tren g. ; 2. [lu] penn bagad g.

Zuggurt g. (-s,-e) : sug b., sugell b., sujenn b.

zügig ag. : e-kreiz ar gas, en avel red, dindan anal an avel red, e-kreiz an avel red.

zügig ag. : 1. buan, fonnus, diboan ; *zügig vorangehen*, *ein zügiges Tempo vorlegen*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *die Arbeit geht zügig voran*, mont a ra mat al labour war-raok, fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour ; *dieses Pferd geht zügig voran*, ar marc'h-se a daol fonn en e gerzhed ; 2. [Bro-Suis] dedennus, hag a blij kalz, hag a ra berzh, hewerzh, hag a ya er-maez, gwerzh vat dezho, foar an arigrap warno, diskrap warno, ar beilh warno, skrap warno, reked warno, kas warno, klask warno, prez warno, mall warno.

zugipsen V.k.e. (hat zugegipst) : stankañ gant plastr.

Zugkraft b. (-,kräfte) : nerzh sach g., nerzh sachañ g.

zugkräftig ag. : dedennus, hag a blij kalz, hag a ra berzh ; *ein zugkräftiger Artikel*, un draezenn hewerzh b., un draezenn foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, reked, kas, klask, prez, mall) warni b., marc'hadourezh hag a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, prez, kas, klask, mall) warno b.

zugleich Adv. : war un dro, war an dro, war ar memes tro, en un troc'h, en un taol, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, keit-ha-keit, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, e-skeud, en hevelep eilenn, kement ; *sie kamen zugleich am Ziel an*, tizhet o deus bet ar pal keit-

ha-keit, erruet int bet er pal war un dro ; *er betreibt zehnerlei zugleich*, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; *ich kann nicht überall zugleich sein*, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei*, deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro (war an dro), deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg, deskiñ brezhoneg e-keñver ma tesker alamaneg ; *er arbeitete und sang zugleich*, labourat a rae en ur ganañ, kanañ a rae e-ser labourat.

Zugleine b. (-,-n) : fun stlejañ b., sug b., sugell b., sujenn b.

Züglete b. (-,-n) : [Bro-Suis] dilojadenn b., dilojadeg b.

Zugluft b. (-) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz b., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., ach g., avel-c'hwezh g., avel riklus g.

Zugmaschine b. (-,-n) : stlejer g., stlejerez b., traktor g.

Zugmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Zugmittel n. (-s,-) : 1. doare da zedennañ an dud g., araaz dedennañ g. ; 2. diduadenn foran b. ; 3. [mezeg.] louzoù-c'hwezigeniñ g.

Zugnetz n. (-es,-e) : roued pesketa b.

Zugnummer b. (-,-n) : P. diduadenn hag a blij kalz b., abadenn hag a blij kalz b.

Zugpferd n. (-s,-e) : marc'h-limon g., marc'h-sugell g., marc'h-tenn g., marc'h-karr g., marc'h-sterinañ g.

Zugpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] lienenn-c'hwezigeniñ b., telt g., teñs g.

Zugposaune b. (-,-n) : [son.] tardrompell rikl-dirikl b., trombon stirellek g.

zugraben V.k.e. (gräbt zu / grub zu / hat zugegraben) : sebeliañ, goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ.

Zugregler g. (-s,-) : reolier sacherezh g.

zugreifen V.gw. (griff zu / hat zugegriffen) : 1. kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e ; *bitte, greifen Sie zu !* ale, krogit e-barzh ! ale, sachit ganeoc'h 'ta ! arabat ober lentigoù ! arabat deoc'h chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? bec'h d'ar pred, tudoù ! ; *gierig nach etwas zugreifen*, skeiñ war udb ; *bei Tisch kräftig zugreifen*, pilat boued, kordañ boued, kaout ur malouer mat ; 2. stagañ ganti, mont dezhi, emellout.

Zugriemen g. (-s,-) : 1. lêrenn b., sug b., sugell b., sujenn b. ; 2. [kezeg.] brikolenn b., brikol g., petral g.

Zugriff g. (-s,-e) : 1. krog g., dalc'h g. ; 2. emell g. ; 3. [stlenn.] moned g., bizskriv g. ; *wahlfreier Zugriff*, moned eeun g., bizskriv eeun g.

Zugriffsgeschwindigkeit b. (-) : [stlenn.] tizh moned g.

Zugriffsstatistik b. (-,-en) : [stlenn.] feurjed niver ar weladennerien g.

Zugriffszeit b. (-,-en) : [stlenn.] tizh moned g.

Zugrolle b. (-,-n) : pole g.

zugrunde Adv. : 1. *zugrunde legen*, lakaat da ziazez da, diazezañ war ; *er legte seinem Vortrag ein Wort von Goethe zugrunde*, diazezañ a reas e brezegenn war un arroudenn tennet eus oberennoù Goethe ; *einer Sache (t-d-b) zugrunde liegen*, bezañ diazez udb, bezañ diazez d'udb ; *seinen Ausführungen liegt viel Überlegung zugrunde*, e zisplegadennoù a zo diazezet war brederiadennoù don ; 2. *zugrunde gehen*, mont da goll

(da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaot), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, mont da neuz, mont da skos, dizeñañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *zugrunde richten*, kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, d'an dour, d'ar baz, da raz, e skuilh hag e ber), heskiñ, rivinañ, goullonderiñ, netraiñ, fritañ, ifamañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour, findaoniñ, koll, luduañ, peurziskar ; *ein Land zugrunde richten*, lakaat ur vro a-blad, gwastañ ur vro, rivinañ ur vro, kiviñ ur vro, peurziskar ur vro ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes zugrunde gerichtet*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel, gwastet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel, kiviñ e voe ar vro gant ar brezel, lazhet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel ; *seine Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet*, un den bruket eo bremañ, peurgollet eo gant ar boeson, poazh eo gant ar boeson.

Zugrundelegung b. (-) : *unter Zugrundelegung einer Sache*, diazezet war udb, harpet war udb, gant udb da ziazez.

Zugs- : [Bro-Aostria] *sellit ouzh Zug-*.

Zugsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Zugseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b., sug b., sugell b., sujenn b.

Zugstange b. (-,-n) : [labour-douar] sparl g., gwalenn-sparl b., bazh-sparl b., sparlad g.

Zugtier n. (-s,-e) : loen-tenn g., loen-sterm g.

zugucken V.k.d. (hat zugeguckt) : sellet ouzh, arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zugucken*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zugucken*, disellet ouzh.

Zugunglück n. (-s,-e) : gwallzarvoud hent-houarn g. ; *folgeschweres Zugunglück*, gwallreuz hent-houarn g.

zugunsten araog. + t-c'h *pe* von +t-d-b : e gounid u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b., war sigur u.b., evit mad (plijadur) u.b., a-du gant u.b., diouzh deur u.b. ; *etwas zugunsten jemandes aufgeben*, ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb evit u.b. ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten*, graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab.

zugute Adv. : *das kommt mir zugute*, kement-se a ra va jeu, emsav eo din ober kement-se, spletus eo an dra-se din, ober a rin va mad (tennañ a rin splet) eus kement-se, gwell e vin eus an dra-se ; *jemandem etwas zugute halten*, derc'hel stad (kont) eus ur vad graet gant u.b.

Zugverbindung b. (-,-en) : liamm dre an tren g., tren ereet g.

Zugverkehr g. (-s) : tremen-distremen an trenioù g.

Zugvieh n. (-s) : loened-tenn lies., loen-sterm g.

Zugvogel g. (-s,-vögel) : labous tremeniad g., labous tremeniad g., evn tremeniad g., evn tremeniad g., tremeniad g. ; *Zugvögel*, laboused tremenidi lies., laboused tremeniad lies.

zugweise Adv. : a strolladoù, a vagadoù.

Zugwind g. (-s,-e) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.

Zugwinde b. (-,-n) : palank g., gwindask g., blok-pole g.

Zugzwang g. (-s) : [dre skeud.] *jemanden unter Zugzwang setzen*, lammat war seuliou u.b., toullañ dindan u.b., lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *unter Zugzwang stehen*, bezañ serret a bep tu, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'het, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'het, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, en ur soubenn vrav, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spenn.

zuhaben V.gw. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. bezañ serret, bezañ serr ; *der Laden hat heute zu*, serr eo ar stal hiziv, serret eo ar stal hiziv.

V.k.e. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. *sie hatte ein Auge auf und das andere zu*, hi he doa ul lagad digor hag un all prenet ; *er hat seine Jacke zu*, serr eo e chupenn gantañ, serret eo e chupenn gantañ, prenet eo e chupenn gantañ, boutonet eo e chupenn gantañ.

zuhalten V.k.e. (hält zu / hielt zu / hat zugehalten) : derc'hel klocz ; *die Augen zuhalten*, derc'hel klocz e zaoulagad.

V.k.d. (hält zu / hielt zu / hat zugehalten) : *auf etwas (t-r-t) zuhalten*, mont war-eeun war-zu udb, mont war-eeun etrezek udb, mont war-eeun da-geñver udb, mont war-eeun etramek udb, mont war-eeun da-gaout udb, mont war-eeun war-gaout udb.

V.em **sich zuhalten** V.k.e. (hält sich zu / hielt sich zu / hat sich (t-d-b) zugehalten) : *sich (t-d-b) die Nase zuhalten*, stankañ (prennañ, serriñ) e fri, gwaskañ war e fri gant e vizied ; *sich (t-d-b) die Ohren zuhalten*, stankañ (prennañ, serriñ) e zivskouarn.

Zuhälter g. (-s,-) : houlier g.

Zuhälterei b. (-) : houlierezh g., houlierañ g.

zuhanden Adv. : [Bro-Suis] evit, da reiñ da.

Zuhandenheit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.

zuhängen V.k.e. (hängte zu / hat zugehängt) : serriñ gant ur rideoz, goleiñ.

zuhaue V.k.e. (hiebt zu / haute zu // hat zugehauen) : 1. karrezañ, divrazañ, bouc'halañ ; 2. serriñ rust ; *die Tür zuhaue*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

V.gw. (hiebt zu / haute zu // hat zugehauen) : mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

zuhaue Adv. [gwelloc'h : **zu Hause**] : er gêr, du-mañ, en e loch ; *nicht zuhaue sein*, na vezañ er gêr, bezañ ermaez eus ar gêr, na vezañ en e loch ; *wenn die Mutter nicht zuhaue war*, pa zianke ar vamm, pa veze aet ar vamm eus ar gêr, pa zae kuit ar vamm, pa zegouezhe d'ar vamm mont eus ar gêr ; *ich war nicht weit weg von zuhaue*, n'edon ket gwall bell diouzh ar gêr ; *sobald ich nach der Schule wieder zuhaue war*, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zuhaue beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *sie hatte einen Brief von zuhaue bekommen*, degemeret he doa ul lizher diouzh ar gêr ; *sich nicht von zuhaue entfernen*, chom war-dro ar gêr.

Zuhaue g. (-s) : ti g., neizh g. ; *ein nettes Zuhause*, un tiig propik (dudius, degemerus) g., un ti hoalus g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; *sein Zuhause*, e di dezhañ e-unan ; *ihr Zuhause*, he zi dezhi hec'h-unan ; *kein eigenes Zuhause haben*, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout mont ebet, na gaout tamm ti ebet evit degemer an-unan, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ (chom) hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ diloj, bezañ digêr, bezañ didi, bezañ war kein ar wîz, bezañ war teod an deñved.

zuheilen V.gw. (ist zugeheilt) : kigañ, kigenañ, kleizhennañ, kroc'henniñ, kizañ, teñvañ ; *die Wunde heilt zu*, kigañ (kigenañ, kleizhennañ, kroc'henniñ, teñvañ, kizañ, trouskennañ) a ra ar gouli ; *nicht zuheilen*, chom digor.

Zuhilfenahme b. (-) : *unter Zuhilfenahme einer Sache*, gant sikour udb, dre hantererezh udb, gant harp udb.

zuhinterst Adv. : er penn diwezhañ.

zuhören V.k.d. (t-d-b) (hat zugehört) : bezañ war selaou, selaou ; *jemandem zuhören*, selaou u.b., selaou gant u.b., selaou u.b. o komz ; *nicht zuhören*, *nicht mehr zuhören*, diselaou ; *wer nicht richtig zuhört*, kann auch nicht richtig antworten, an hini a selaou korniek, a respont fourchek ; *jemandem aufmersam zuhören*, en em stagañ da selaou pizh ar pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *hört gut zu !* klevit flamm amañ ! va selaouit glan ! selaouit-me ! selaouit petra a lavaran deoc'h ! distouvit ho tivskouarn ! ; *hör mir zu !* klev ganin ! selaou ganin ! selaou-me ! klev 'ta ! gra din ur selaou ! va selaou glan ! selaou petra a lavaran dit ! selaou ouzhin ! distouv da zivskouarn ! ; *sie hören mir gar nicht zu*, ne'm selaouont tamm ! ; *hört ihnen zu !* o

selaout ! ; *er hörte nur mit einem halben Ohr zu*, selaou a rae hep aked, selaou a rae gant ur skouarn hepken, selaou a rae korniek, ne daole ket kalz a evezh ouzh ar pezh a veze lavaret, ne selaoue ket gwall aketus pezh a veze lavaret, selaou a rae gant nebeut a aked ; *jemandem mit offenem Mund zuhören*, selaou u.b. beg ha razh ; *ich höre ihm gern zu*, plijadur am bez ouzh e selaou.

Zuhören n. (-s) : selaoudigezh b. ; *etwas durch Zuhören lernen*, deskiñ udb dre berzh ar skouarn.

Zuhörer g. (-s,-) : selaouer g. ; *liebe Zuhörer*, selaouerien ger lies.

Zuhörschaft b. (-) : selaouerien lies.

Zuhölerin b. (-, -nen) : selaouerez b.

zuinnerst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon ; *zuinnerst bewegt sein*, bezañ fromet e don e galon (e don e ene).

Zujauchzen n. (-s) : kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b.

zujubeln V.k.d. (hat zugejubelt) : *jemandem zujubeln*, youal d'u.b., youc'hal d'u.b., kenyouc'hañ d'u.b.

zukaufen V.k.e. (hat zugekauft) : *etwas zukaufen*, prenañ udb ouzhpenn.

zukehren V.k.e. (hat zugekehrt) : treiñ ; *jemandem den Rücken zukehren*, treiñ e gein d'u.b., treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b.

zukitten V.k.e. (hat zugekittet) : stankañ gant mastik, stankañ gant simant-gwer.

zuklammern V.k.e. (hat zugeklammert) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

zuklappen V.k.e. (hat zugeklappt) : serriñ rust ; *einen Deckel zuklappen*, klozañ (gouzizañ, stlepel) ur golo ; *die Wagentür zuklappen*, serriñ dor ur c'harr-tan a-stlap (a-flav, a-daol, a-gas), lakaat dor ur c'harr-tan da strakal, dotuañ dor ur c'harr-tan, darc'haouiñ rust dor ur c'harr-tan, skeiñ dor ur c'harr-tan, serriñ krak dor ur c'harr-tan, strapañ dor ur c'harr-tan, stropañ dor ur c'harr-tan, flapañ dor ur c'harr-tan, frapañ dor ur c'harr-tan.

zukleben V.k.e. (hat zugeklebt) : serriñ gant peg, pegañ, spegañ, kaotañ, siellañ, kachediñ.

zuklinken V.k.e. (hat zugeklinkt) : branellañ, klikedañ, drikedañ.

zuknallen V.k.e. (hat zugeknallt) : serriñ rust ; *die Tür zuknallen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

zukneifen V.k.e. (kniff zu / hat zugekniffen) : 1. stardañ ; *die Lippen zukneifen*, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zugekniffene Lippen*, genoù treut g. ; 2. P. *er hat den Arsch zugekniffen*, serret en deus e revr, lipet en deus e loa, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e doull, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), foeltret eo, sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'hen, kreñvet eo, krevet eo, disweet eo, pibidañ en deus graet, serret en deus e levr, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro,

tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all.

zukunft V.k.e. (hat zugeknöpft) : 1. prenañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ ; *seine Jacke zuknöpfen*, prenañ e borpan, nozelennañ e chupenn ; *knöpf deinen Hosenschlitz zu*, prenn da vragoù ; *diese Jacke lässt sich nicht zuknöpfen*, ar chupenn-mañ ne ya ket da varc'hañ ; 2. [dre skeud.] *er ist zugeknöpft*, hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, sonn eo evel ul lakez pikez, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a vez war e zremm, kloc'h e vez e veg evel ur gokouzen, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

zuknoten V.k.e. (hat zugeknötet) : eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *einen Sack zuknoten*, skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren àr ur sac'h, eren war ur sac'h.

zukommen V.k.d. (kam zu / ist zugekommen) : 1. *auf etwas (t-r-t) zukommen*, dont war-zu udb, dont etrezek udb, dont etramek udb, dont da-gaout udb, dont davet udb, dont war-gaout udb, dont da-geñver udb ; *auf den Wald zukommen*, dont war-zu (etrezek, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf das Haus zukommen*, dont etrezek dor an ti ; *auf jemanden zukommen*, dont da gej ouzh u.b., dont en arbenn d'u.b., dont war arbenn u.b., dont en arbenn u.b., dont a-benn-hent d'u.b., dont e gwarantoù ub, dont e gwarant ub, mont a-benn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., dont da-geñver u.b., dont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., dont a-ziarbenn d'u.b. ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf*, degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, laouen e veze e pep degouezh, bevañ a rae kontant evel ma oa ; *wer weiß, was auf uns zukommt ?* piv a oar petra a zegouezho ganeomp ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent dirazomp ? piv a oar dre belec'h hor bo da dremen ? piv a oar petra a zo war hon diarbenn en hent ? piv a oar dre belec'h hon eus da dremen ?

2. *zukommen lassen*, degas, kas ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen*, kas respont d'u.b. ; *jemandem eine Nachricht zukommen lassen*, kas keloù d'u.b., degas keloù d'u.b., kas kannad d'u.b. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen*, kas kannad marv d'u.b.

3. degouezhout gant, bezañ dleet da ; *ihm kommt diese Ehre zu*, gantañ e tegouezh an enor d'ober an dra-se, an enor d'ober an dra-se a zo dleet dezhañ, bezañ enoret a zo dleet dezhañ ; *was mir zukommt*, ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., va dlead g.

zukorken V.k.e. (hat zugekorkt) : stouvañ, tafañ, spoueañ, steviañ, bontañ.

Zukost b. (-) : [kegin.] gwarnisadur g.

zukriegen V.k.e. (hat zugekriegt) : P. dont a-benn da serriñ, gallout prenañ ; *hast du versucht, die Tür zukriegen?* ha klasket ec'h eus serriñ an nor ?

Zukunft b. (-) : dazont g., amzer da zont b., planedenn ; *in Zukunft*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; ; *denke an die Zukunft*, preder en dazont ; *das hat Zukunft*, an dra-se a yelo pell (a raio e dreuz), kement-se a raio berzh ; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen*, bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkreiz e-keñver an dazont ; *in Sorge um die eigene Zukunft sein*, bezañ nec'het gant e amzer da zont, bezañ nec'het rak an amzer da zont ; *in naher Zukunft*, a-raok pell, kent pell, prestik ac'hann, a-barzh nemeur, a-benn nemeur, a-barzh pell, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *eine glänzende Zukunft vor sich haben*, bezañ digoumoul an hent dirak an-unan, bezañ digor an dazont dirak an-unan, bezañ asur d'ober berzh er vuhez (d'ober e dreuz er vuhez, d'ober e hent er vuhez, da greoñañ), bezañ un dazont kaer digor dirak an-unan ; *der Zukunft zugewandt*, troet war-zu an dazont ; *Beruf mit Zukunft*, micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; *die Zukunft voraussehen*, diouganañ an dazont ; *die Zukunft der bretonischen Sprache liegt in den Händen unserer Kinder*, buhez ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale, planedenn ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale ; *Vergangenheit und Zukunft erkennen*, anavezout deuet ha da zont ; *die Zukunft wird es lehren*, gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; [yezh.] *vollendete Zukunft*, amzer-da-zont kent b.

zukünftig ag. : o tont, da zont ; *ihr zukünftiger Mann*, danvez he fried g., danvez he gwaz g., he fried mar bez g., he fried mar bezo g. ; *seine zukünftige Frau*, danvez e bried g., danvez e wreg b., e wreg mar bez b., e wreg mar bezo b. ; *die zukünftigen Eheleute*, an danvez priedoù lies. ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung*, roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz.

Adv. : 1. en amzer-da-zont ; 2. a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ.

Zukunftsansichten lies. : diaweladoù lies., diarselloù lies., diougan g. ; *keine Zukunftsansichten bieten*, kinnig un oabl bac'h.

Zukunftsberuf g. (-s,-e) : micher asur he dazont b., micher digor he dazont b.

Zukunftsforscher g. (-s,-) : erveziadour g., dervantour g.

Zukunftsforschung b. (-) : erveziadouriezh b., dervantouriezh b.

Zukunftsmusik b. (-) : *noch ist das Zukunftsmusik*, en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze -

an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

zukunftsorientiert ag. : troet war-zu an dazont, imbourc'hel, rakwelel, rakesellus.

Zukunftsperspektive b. (-,-n) : diawelad g., diarsell g.

Zukunftspläne lies. : raktresoù evit an dazont lies.

zukunftsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

Zukunftsroman g. (-s,-e) : romant faltazi erveziadour g., romant dervantel g.

zukunftssträchtig ag. / **zukunfts voll** ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

zulächeln V.k.d. (hat zugelächelt) : *jemandem zulächeln*, mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b.

zulachen V.k.d. (hat zugelacht) : *jemandem zulachen*, c'hoarzhin ouzh u.b. ; *das Kind lacht seiner Mutter zu*, ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm.

V.em. **sich zulachen** (hat sich (t-d-b) angelacht) : *sie lachten sich gegenseitig zu*, c'hoarzhadennoù a raent an eil ouzh egile.

Zulage b. (-,-n) : skoren b., kresk g., arc'hopr g., gwellentez b., road g., astenn g. ; *Kinderzulage*, goprou tiegezh lies.

zulangen V.gw. (hat zugelangt) : 1. bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, bezañ hir a-walc'h ; 2. kemer, sachañ gant an-unan ; *Hans langt kräftig zu*, kercha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a ra kof bras, Yann a zebr ent marlonk, Yann a zebr evel uf roñfl, Yann a bil boued a-c'hoari-gaer, Yann a oar pakañ e voued, emañ Yann oc'h en em segaliñ, kreñv eo Yann war ar chaokat ; [dre skeud.] *kräftig zulangen*, kemer dreist e wir, kemer dreist e grog, rastellat, rozellat ; 3. mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

zulänglich ag./Adv. : a-walc'h, bastus.

Zulass g. (-es,Zulässe) : degemeridigezh b.

zulassen V.k.e. (lässt zu / ließ zu / hat zugelassen) : degemer, gouzañv, asantiñ da, permetiñ, aotren, darbenn, distankañ war, lezel, plegañ da ; *das kann man nicht zulassen*, ne c'hallomp ket gouzañv kement-se ; *und würden Sie es zulassen, dass aus ihnen Sklaven werden*, ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ? ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhe mann ebet ganto ; *gesetzmäßig zulassen*, lezennekaat ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt*, mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi da zimeziñ d'an hini a gar, ne bermet ket

ganti da zimeziñ d'an hini a gar ; *der Vater will nicht zulassen, dass seine Tochter heiratet*, an tad ne bleg ket da lezel e verc'h da zimeziñ, an tad a zinac'h ouzh e verc'h dimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket gant e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h ma timezo ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt*, dont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer (gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *zum Abitur zulassen*, aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriezh ; *Bretonisch in den Schulen zulassen*, reiñ dor zigor d'ar brezhoneg er skolioù.

zulässig ag. : aotreet, degemeradus, gouzañvus ; *zulässige Abweichung*, aotrevarz g., marz faziañ g. ; *außerhalb der zulässigen Maße*, e-maez gobari.

Zulässigkeit b. (-) : degemeradusted b., degemeraduster g.

Zulassung b. (-,-en) : aotre g., aotreadur g., degemeridigezh b. ; *Zulassung zur Prüfung*, aotre da dremen an arnodenn g. ; *Zulassung als Anwalt*, aotre da vreutaat g. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung*, marilhadur g.

Zulassungsbeschränkung b. (-,-en) : numerus clausus g., niver bevennet a enskrivadurioù g.

Zulassungskarte b. (-,-n) : [karbed] aotre ruilhal war an hentoù g., kartenn louet b.

Zulassungsnummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.

Zulassungsprüfung b. (-,-en) : arnodenn amprouiñ b.

Zulassungsschild n. (-s,-er) : plakenn-varilh b.

Zulassungsstelle b. (-,-n) : servij ar marilhadurioù g., servij ar c'hartennoù louet g.

Zulauf g. (-s, Zulaufe) : 1. engroeziad g., dered g. ; *dieser Redner hag großen Zulauf*, en e verz h emañ (berzh a ra) ar prezegenner-se, brud a ra ar prezegenner-se ; *dieses Geschäft hag guten Zulauf*, kalz a arvalien a zeu d'ar stal-se, diskenn a zo er stal-se, darempredet-stank eo ar stal-se, ostizet mat eo ar stal-se, akourset mat eo ar stal-se ; 2. lec'h ma erru an dour g. ; *Zulauf eines Teiches*, penn ur stank g. ; *Zulauf eines Sees*, penn ul lenn g.

zulaufen V.k.d. (läuft zu / lief zu / ist zugelaufen) : 1. delammat, deredek ; *auf etwas (t-r-t) zulaufen*, redek war-zu udb, delammat da-gaout udb, delammat war-gaout udb, redek etrezek udb, redek etramek udb ; *auf den Wald zulaufen*, mont d'ar red war-zu (etrezek, da-geñver, trema, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf jemanden zulaufen*, mont d'ar red da gej ouzh u.b., redek war arbenn u.b. (en arbenn d'u.b., a-benn-hent d'u.b., da-geñver u.b.), redek penn hent d'u.b., redek war-benn hent d'u.b., redek da benn hent d'u.b., redek da benn an hent d'u.b., redek davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont d'ar red a-ziarbenn d'u.b. ; *er lief auf mich zu*, redek a reas etrezek ennon, redek a reas etramek ennon ; 2. *jemandem zulaufen*, klask goudor e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da repuiñ.

V.gw. (läuft zu / lief zu / ist zugelaufen) : echuiñ e doare pe zoare ; *spitz zulaufen*, bezañ begek e benn, mont war rabat ; *etwas spitz zulaufen lassen*, rabatiñ udb.

zulegen V.k.e. (hat zugelegt) : 1. goleiñ ; 2. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; P. *einen Zahn zulegen*, plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

V.gw. (hat zugelegt) : 1. pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf ; 2. gorren, kreskiñ, uhelaat, pignat, mont war-grec'h, sevel, souriñ, liesaat ; *die Anzahl der Abonnenten hat kräftig zugelegt*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm.

V.em. : **sich zulegen** (hat sich (t-d-b) etwas zugelegt) : kemer, kavout, kaout ; *er hat sich (t-d-b) ein Pseudonym zugelegt*, ober a ra bremañ gant un anv forjet (Gregor), ober a ra bremañ gant un anv pluenn, ul lezanv en deus bremañ ; P. *sich (t-d-b) einen Rausch zulegen*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un toullad, pakañ un troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh.

zuleide Adv. : e gwall u.b. ; *jemandem etwas zuleide tun*, ober droug d'u.b., ober poan d'u.b. ; *er könnte keiner Fliege etwas zuleide tun*, *er tut keiner Fliege etwas zuleide*, gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm malis ennañ, n'eus tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo.

zuleiten V.k.e. (hat zugeleitet) : kas, degas, treuzkas, durc'haat.

Zuleiter g. (-s,-) : 1. nesaer g. ; 2. [tredan] elektrod muiel g.

Zuleitung b. (-,-en) : 1. degas g., degaserezh g. ; 2. korzenn degas b., san degas b., tuellenn degas b.

Zuleitungsrohr n. (-s,-e) : korzenn degas b., san degas b., tuellenn degas b.

zuletzt Adv. : erziwezh, da ziwezhañ, war an diwezhad, a-benn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, evit an diwezh, e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, en diwezh.

zuliebe Adv. : *jemandem zuliebe*, evit ober diouzh ma c'houlenn kalon u.b., evit ober plijadur d'u.b., abalamour d'u.b., evit u.b., dre garantez evit u.b., dre garantez ouzh u.b., dre garantez e-keñver u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b. (en e gerz), evit mad u.b., evit tremen diouzh c'hoant u.b.

Zulieferant g. (-en,-en) / **Zulieferbetrieb** g. (-s,-e) /

Zulieferer g. (-s,-) : embregerezh eilkevratour g., eilkevratour g.

Zuliefererindustrie b. (-) / **Zulieferindustrie** b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulieferkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.

zuliefern V.gw. (hat zugeliefert) : bezañ eilkevratour, eilkevratuñ.

Zulieferung b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulu g. (-/s,-/s) : Zoulou g.

zum berradur evit : zu dem.

zumachen V.k.e. (hat zugemacht) : 1. serriñ, klozañ ; *die Haustür zumachen*, serriñ an nor war an ti ; *halb zumachen*, damglozañ ; *mach die Tür hinter dir zu*, serr an nor war da lerc'h (ar da drefiv) ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloc'h an nor, serr mat an nor ; *sei so gut und*

mach die Tür zu, serr an nor hag e vi ur paotr mat ; *zugemacht*, serr, kloz ; *macht die Tür zu, dass uns der Wind nichts ins Haus kommt*, serrit an nor evit na zeuio ket an avel en ti ; **2.** stankañ ; *ein Loch zumachen*, stankañ un toull ; **3.** prenañ, boutonañ ; *seine Jacke zumachen*, prenañ e borpant, boutonañ e borpant.

V.gw. (hat zugemacht) : **1.** serriñ, klozañ ; **2.** P. hastañ buan, difraañ, en em zifreñ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus ; *mach zu !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo !

Zumachen n. (-s) : serr g., serradur g., serridigezh b.

zumal Adv. : dreist-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, ispisial, pergen.

stag. isurz. : seul vui ma, ken meur rak-se pa ; *er hätte doch zu Hause bleiben sollen, zumal er krank war*, ken meur rak-se pa oa klañv, e oa dezhañ bezañ chomet er gêr.

zumauern V.k.e. (hat zugemauert) : mogeriañ, muriañ., stankañ ; *eine Tür zumauern*, mogeriañ toull un nor, stankañ toull un nor.

zumeist Adv. : dreist-holl, peurliesañ, peurvuiñ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

zumessen V.k.e. (misst zu / maß zu / hat zugemessen) : lakaat da, reiñ da ; *das Geld wird ihm knapp zugemessen*, hennezh a ya berr gant an arc'hant, hennezh a zo berr an arc'hant (ar c'hrog) gantañ, hennezh a zo staget berr, skort eo an arc'hant gantañ, just eo an arc'hant gantañ, berr eo en e skeuliad, hennezh a zo berr war e gezeg, emañ Fañch ar Berr gantañ.

zumindest Adv. : **1.** bepred, atav ; *das erzählt man sich zumindest*, ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred ; *das ist zumindest etwas*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioch, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; **2.** bepred, da nebeutañ, d'ar nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, a-wael, a-c'hoel, diantav ; *er war zumindest ehrlich genug, es zu gestehen*, aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav.

zumutbar ag. : gouzañvadus.

Zumutbarkeit b. (-) : gouzañvadusted b., gouzañvaduster g.

zumute Adv. : imoret e doare pe zoare ; *wie ist Ihnen zumute ?* penaos emañ ar bed ganeoc'h ? ; *mir ist gut zumute*, imoret mat on ; *mir ist schlecht zumute*, imoret fall on, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennon, fumet on ; *mir ist unheimlich zumute, wenn ich nachts spazieren gehen muss*, doujañ bras a ran bale dindan an noz.

zumuten V.k.e. (hat zugemutet) : goulenn, krediñ ; *jemandem etwas zumuten*, goulenn udb digant u.b., krediñ d'an-unan e rafe u.b. udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb ; *das kann man ihm nicht zumuten*, n'emañ ket e doare d'ober an dra-se, ne vo ket evit an dra-se, n'eo ket barrek ouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ e vefe ober an dra-se.

V.em. : **sich zumuten** (hat sich (t-d-b) etwas zugemutet) : *sich (t-d-b) etwas zumuten*, krediñ ober udb ; *sich (t-d-b) zu viel zumuten*, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan.

Zumutung b. (-, -en) : P. *eine starke Zumutung !* amplik ez it ganti ! amplik ez it dezhi !

zunächst ag. : da gentañ, da gomañs ; *das zunächst Liegende wäre ...*, reishañ a zo eo ..., kentañ tra a zo d'ober eo ..., kentañ a zo d'ober eo ..., reishañ tra d'ober eo ... ; *zunächst einmal, zunächst mal*, betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant ; *zunächst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zunächst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe klevet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zunächst müssen wir sie anrufen*, kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.

zunageln V.k.e. (hat zugenagelt) : serriñ gant tachoù, tachañ, poentennañ.

zunähen V.k.e. (hat zugenäht) : gwriat, ober ur wriadenn da.

Zunahme b. (-, -n) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b. ; *Gewichtszunahme*, pounneradur g., tevadur g. ; *schnelle Zunahme*, paotidigezh b.

Zuname g. (-ns, -n) : lesanv g., moranv g.

Züندانlage b. (-, -n) : reizhiad-enaouiñ b.

zündbar ag. : entanus.

zünden V.gw. (hat gezündelt) : [Bro-Aostria] **1.** c'hoari gant alumetez ; **2.** *mit etwas zünden*, c'hoari gant udb.

zünden V.k.e. (hat gezündet) : enaouiñ, lakaat tan e, lakaat an tan e, lakaat tan war, entanañ.

V.gw. (hat gezündet) : **1.** kregiñ an tan en dra-mañ-tra ; *das Holz zündet nicht*, ne grog ket an tan er c'hoad-se, n'eus ket tu da lakaat an tan er c'hoad-se ; **2.** [dre skeud.] *eine zündende Rede*, ur brezegenn entanus b. ; *bei jemandem zünden*, entanañ u.b.

zündend ag. : tanus, entanus, gwrezus, entanet, birvidik.

Zündeinstellung b. (-, -en) : reizherezh an enaouerezh g.

Zünder g. (-s, -) : **1.** tarzher g., emors g., straker g., strakadenn g. ; *Zeitzünder*, tarzher gant daleer g. ; **2.** enaouer g. [*liester* enaoueriou], tanerez b.

Zunder g. (-s, -) : **1.** tont g., losk g., poulc'henn b. ; **2.** P. tabut g., tabuterezh g., trouz g., bec'h g., rendael g., gourdrouz g., rev g., krog g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es gibt Zunder !* amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù ; *jemandem Zunder geben*, reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., foelltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz

bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lèr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lardañ e billig d'u.b.

Zunderdose b. (-, -n) : boest-tont b., korn-tont g.

Zunderschwamm g. (-s, -schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.

Zündholz n. (-s, -hölzer) / **Zündhölzchen** n. (-s, -) : alumetez str., enaoudenn b., ibil-tan g., ibil-tenn-tan g., touchenn b., tousenn b., chimik str., chimikez str. ; *ein Zündholz anstreichen*, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn.

Zündholzheftchen n. (-s, -) : sac'hig alumetez g., sac'hadig alumetez g.

Zündholzschachtel b. (-, -n) : boest alumetez b., boestad alumetez b. ; [goapaus] *große Zündholzschachtel*, kordenn-goad b.

Zündhütchen n. (-s, -) : emors g., tarzher g., strakadenner g.

Zündkabel n. (-s, -) : fun voujienn b., fun eliener b.

Zündkapsel b. (-, -n) : emors g., tarzher g., strakadenner g.

Zündkerze b. (-, -n) : boujienn b., eliener enaouiñ g.

Zündleinen n. (-s, -) : poulc'henn b. ; *angesengtes Zündleinen für Feuerzeuge*, duad g.

Zündloch n. (-s, -löcher) : [arm] toull-tan g.

Zündpfanne b. (-, -n) : oaled ar fuzuilh b. / oaled ar c'hanol b. (Gregor).

Zündplättchen n. (-s, -) : emors g., kapsulenn b.

Zündschloss n. (-es, -schlösser) : enaouer g.

Zündschlüssel g. (-s, -) : alc'hwez loc'hañ g.

Zündschnur b. (-, -schnüre) : poulc'henn b. [*liester* poulc'hennou, poulc'had], mouch g.

Zündspule b. (-, -n) : beni enaouiñ b.

Zündstein g. (-s, -e) : maen-kailhastr g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g., maen-kurun g.

Zündstift g. (-s, -e) : skoer g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g.

Zündstoff g. (-s) : 1. danvez tanidik g., danvez leskidik g. ; 2. [dre skeud.] lec'h jeu g., abeg tabut g., peadra d'en em zebriñ g., peadra da zegas tabut g., peadra da lakaat an tan er bern plouz g., draen-fuilh g.

Zündung b. (-, -en) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaouidigezh b. ; *Fehlzündung*, c'hwitadenn enaouiñ b., mank g., lañs c'hwitet g., enaouerezh a-stroñsadoù g., enaouerezh direizh g. ; *Frühzündung*, enaouerezh re abred g., enaouerezh kentrat g. ; *Spätzündung*, dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g. ; *die Zündung ausschalten*, lazhañ ar c'heflusker.

Zündungsschlüssel g. (-s, -) : [Bro-Suis] alc'hwez loc'hañ g.

Zündverteiler g. (-s, -) : [tekn.] delco® g., dasparzher an enaouiñ g.

Zündvorrichtung b. (-, -en) : enaouer g. [*liester* enaouerioù], tanerezh b.

Zündzeitpunkt g. (-s, -e) : poent enaouiñ g.

zunehmen V.gw. (nimmt zu / nahm zu / hat zugenommen) : 1. hiraat, digeriñ ; *die Tage nehmen zu*, hiroc'h e teu an deiz da vezañ, war hiraat ez a an devezhioù, mont a ra an deiz da zigeriñ ; 2. kreskiñ, pignat, meuraat, souriñ, startaat, mont war vrasaat, brasaat, fonnaat, grosaat, liesaat, luskañ war-raok ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant ; *die Anzahl der Schüler hat zugenommen*, kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle nimmt zu*, liesaat a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *das Fieber nimmt zu*, kreskiñ (pignat) a ra an derzhienn, war washaat e ya an derzhienn ; *an Weisheit zunehmen*, kreskiñ e furnez ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu*, mont a ra ar gouiziadurioù war greskiñ ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *die Steuerlast nimmt zu*, kreskiñ a ra an tailhoù ; *der Gezeitenhub nimmt zu*, emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ, kreskiñ a ra ar mor, lañsañ a ra ar mor, emañ ar mare o redek, emañ ar mor o redek ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses nimmt ständig zu*, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat ; *im Zunehmen begriffen*, war gresk, war greskiñ, war vuiaat, war vrasaat ; *der Mond nimmt zu*, war greskiñ emañ al loar, emañ al loar war he c'hresk, emañ al loar en he c'hresk ; *zunehmender Mond*, kresk al loar g., kreskenn-loar b., kresk-loar g., loargresk g., nevez bras g. ; *bei zunehmendem Mond*, war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar, war an nevez ; 3. [tud, loened] blouc'haat, lartaat, lardañ, tevaat, gwellaat, grosaat, korfañ, kuilhaat, teuc'haat ; *an Gewicht zunehmen*, pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf, gwellaat, teuc'haat, grosaat, korfañ, P. anneauiñ ; *er hat ganz schön zugenommen*, leun eo e zilhad anezhañ bremañ ; *er hat mit dem Alter nicht zugenommen*, n'eo ket tevaet gant an oad, chomet eo diskarg ; *Sie haben zugenommen*, grosaat hoc'h eus graet.

Zunehmen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b.

zunehmend ag. : *zunehmender Mond*, kresk al loar g., kresk-loar g., kreskenn-loar b. ; *bei zunehmendem Mond*, war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar ; *mit zunehmendem Alter*, en ur goshaat, en ur gozhañ, dre ma teu da vezañ koshoc'h, dre ma teu war an oad ; *in*

zunehmendem Maße, mui-ouzh-mui, muioc'h-mui, mui-ha-mui, war gresk, war greskiñ, war vuiaat ; *zunehmende Reihenfolge*, urzh war gresk g. ; *in zunehmender Reihenfolge*, dre urzh war gresk.

zuneigen V.k.d (t-d-b) (hat zugeneigt) : bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, brallañ war-du ; *er neigt dem Trunk zu*, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e chopinad, techet eo da evañ, frank eo e gorzailhenn, frank eo e c'hourlañchenn, frank eo e c'houzoug, troet eo da evañ.

V.em. **sich zuneigen** (hat sich (t-rt) zugeneigt) : 1. stouiñ ; *sich jemandem zuneigen*, stouiñ war-zu u.b. ; 2. tostaat ouzh ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu*, echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezañ emañ, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *die Nacht neigt sich ihrem Ende zu*, an noz a ya a-raok, war he fare emañ an noz, war an echu emañ an noz ; *das Jahr neigt sich seinem Ende zu*, ar bloaziad a vraniskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emañ, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù.

Zuneigung b. (-, -en) : doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b. ; *gegenseitige Zuneigung*, kengarantez b. ; *ich habe Zuneigung zu ihm gefasst*, gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf*, ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *er ist nicht Ihrer Zuneigung würdig*, n'eus netra vat ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ, re vat hoc'h evitañ, n'eus mann vat ebet ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ.

Zunft b. (-, Zünfte) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g., kevmic'her b., korf-micher g., korf g., kouchtud g. ; *jemanden in eine Zunft annehmen*, degemer u.b. en ur c'horfuniad ; *Weberzunft*, korfuniad ar wiaderien g. ; *von der Zunft sein*, bezañ eus ar vicher.

Zunftbrauch g. (-s, -bräuche) : boazioù ur c'horfuniad lies.

Zunftgeist g. (-es) : spered kouchoù micher g., kumuniezhelouriezh b., emskiant kumuniezhel b., spered kasta g.

zunftgemäß ag. : diouzh statudoù ar c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad.

Zunftgenosse g. (-n, -n) : 1. ezel ur c'horfuniad g. ; 2. kenseurt g., den kendere g.

Zunftgenossenschaft b. (-, -en) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g.

Zunfthaus n. (-es, -häuser) : sez ur c'horfuniad b.

zünftig ag. : 1. hag a denn d'ur c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad ; 2. ampart, dispar ; 3. e-giz gwechall, kozh.

Zünftler g. (-s, -) : ezel ur c'horfuniad g.

Zunftmeister g. (-s, -) : mestr ur c'horfuniad g., jured g.

Zunftwesen n. (-s) : renad ar c'horfuniadoù g., renad ar c'houchoù micher g.

Zunge b. (-, -n) : 1. teod g., P. lañchenn b., latenn b., touchenn b., farouell g., larjouer g., klangourenn b. ; *mit der Zunge schnalzen*, lakaat e deod da strakal ; *jemandem die Zunge herausstrecken*, tennañ e deod war u.b. ; *auf der Zunge zergehen*, teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù ; *dem Hunde hing die Zunge heraus*, ar c'hi a denne e deod, dideodañ a rae ar c'hi ; *die Zunge klebt mir am Gaumen*, krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn, skarnilet eo va zeod gant ar sec'hed, spelc'het eo va zeod gant ar sec'hed, krinet eo va zeod gant ar sec'hed ; *er stößt mit der Zunge an*, berr eo e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vouzelloù ; *die Zunge lösen*, distagellañ an teod ; *jemandem die Zunge abschneiden*, troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; *gespaltene Zunge*, teod forc'hek a zaou veg g. ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten*, souplaat e deod d'ur c'hlañvour ; *er hat eine belegte Zunge*, lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; 2. [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Zunge verbrennen*, komz (lavaret udb) diwar beg e deod, leuskul ur ger bennak da riklañ diwar e deod, komz dre brez ; *er hat eine böse Zunge*, un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, hennezh a zo pegus, re hir eo e deod, flemm eo e douchenn, lemm eo e douchenn, lampr eo e deod, lañchennek eo, flemmus eo e lañchenn, ur piler-beg a zo anezhañ, hennezh a zo pik a-walc'h, un teod flemmus (un teod flipatus, ur gwall deod, un teod fall, un teod naer) en deus, glaourennek eo ; *eine spitze Zunge haben*, bezañ lemm e deod (e veg), kaout un teod kiger, bezañ binimus e deod, bezañ bet lemmet e deod war breolim an ifern, bezañ lamprek e deod, na vezañ ar bibid gant an-unan, bezañ balc'h e deod ; *mit zwei Zungen sprechen*, bezañ ur gontell daou du a zen ; *er hat eine feine Zunge*, fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ur beg figus eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo ; *das Herz auf der Zunge haben*, digeriñ didroidell e galon, lavaret gant e deod ar pezh a vez war e galon, dont e gomzoù eus e galon, bezañ didroidell, bezañ dispieg, bezañ un den raktal, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout a gambr a-dreñv ; *das Wort schwebt (liegt) mir auf der Zunge*, emañ ar ger-se em genoù, emañ ar ger-se em beg, emañ ar ger-se war begig va zeod, emañ ar ger-se war bennig va zeod ; *ihm brennt es auf der Zunge*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; *seine Zunge im Zaum halten*, derc'hel war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloc' draf e c'henoù, diwall war e deod, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, mirout (gouarn) e deod, diverraat e deod ; *er kann seine Zunge nicht halten*, n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en deus, ur sac'h diere eo, hennezh n'en deus ket dorojoù war e holl doulloù, re hir eo e deod, ur beg abred en deus ; *jemandem die Zunge lösen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ

kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge*, e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras (fonnus) en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; *sich lieber die Zunge abbeißen als ...*, troc'hañ e deod en e veg kentoc'h eget ..., mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'h evit ..., bezañ gwelloc'h d'an-unan bezañ dallet eget ... ; *seine Zunge ward gelöst*, ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas ; **3. Landzunge**, strizh-douar g., stec'henn douar b. ; **4.** yezh b. ; *wenn ich mit Menschen- und mit Engelzungen redete*, pa gomzfen yezhoù an dud hag an aeled ; *Länder deutscher Zunge*, broioù alamanegour ; **5.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *die Zunge der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

züngeln V.gw. (hat gezüngelt) : **1.** fuc'hañ, pufal, c'hwibanat, c'hwitellat ; *die Schlange züngelt*, fuc'hañ (pufal, c'hwibanat, c'hwitellat) a ra an naer ; **2.** kildroenniñ, flammijenniñ, flammenniñ ; *die Flammen züngeln*, kildroenniñ a ra an tan, an tan a ziskouez avel, avel a zo gant an tan, follañ a ra an tan.

Zungenband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell an teod b., neudennigenn b.

Zungenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn an teod g.

Zungenbelag g. (-s,-beläge) : tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b.

Zungenbrecher g. (-s,-) : difaragouilhadez b.

Zungendrescherei b. (-,-en) : bugaderezh g., bugad g., brabañserezh g.

Zungenfehler g. (-s,-) : teod berr da gaozeal g., dalc'h er gomz g.

zungenfertig ag. : dibilh da gomz, trabellek, teodet-mat, helavar, lañchennet-mat, beget-mat, latennet-kaer, dilu a deod, mibin e deod, distagellet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, un teod mat a zen, beg bras, lampr e deod, lamprik e deod, bras e veg evel beg ur puñs, ledan plas e loa, ledan eus plas al loa, n'eo ket nodet e deod.

Zungenfertigkeit b. (-) : trabellerezh g., helavarded b.

zungengewandt ag. : dilu a deod, dibilh da gomz, mibin e deod, helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, n'eo ket nodet e deod.

Zungenhäutchen n. (-s,-) : [mezeg.] epitelienn an teod b.

Zungenheld g. (-en,-en) : poufer g., fougaser g., glabouser g., brabañser g., fougeer g., bugader g.,

brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., boufon g., pabor g.

Zungenkuss g. (-es,-küsse) : pok c'hwek g., pok martolod g., pok penn-da-benn g., pok tomm g., P. rata muzelloù g.

Zungenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn chuchuet b.

zungenlos ag. : dideod.

Zungenmilzbrand g. (-s) : [mezeg.] *Zungenmilzbrand beim Vieh*, viskler g.

Zungennerve g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn an teod b.

Zungenpfeife b. (-,-n) : [soner.] benveg sonerezh dre lañchenn g.

Zungenreden n. (-s) : [mezeg.] gagouilherez g., balbouzerezh g.

Zungenschlag g. (-s) : **1.** haketerezh [*un den mezv*] g. ; **2.** taol teod g. ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schlüssel leer gefressen*, gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; **3.** *er hat einen guten Zungenschlag*, dilu a deod eo, likant eo e deod, hennezh a zo hir e veg (a zo ur beg a-raok, a zo ur beg abred, a zo teodet-mat, a zo latennet-kaer, a zo lañchennet-mat, a zo beget-mat, a zo begek, a zo teodek), hennezh en deus teod, un teod mat a zen eo, distagellet mat eo, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ, n'eo ket nodet e deod, e deod a gerzh mat, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, hennezh a oar treiñ krampouezh, hennezh a oar treiñ brav ar grampouezhenn, hennezh a oar treiñ brav e grampouezhenn, hennezh a oar dispakañ brav e gaoz.

Zungenspitze b. (-,-n) : beg an teod g., penn an teod g.

Zünglein n. (-s,-) : **1.** teodig g. ; **2.** *das Zünglein an der Waage*, **a)** [ster rik] gwalenn ar ventel b., biz ar ventel g., gwalenn ar bouezerezh b., nadozenn ar bouezerezh b. ; **b)** [dre skeud.] ar pezh a ra al lañs ; *das Zünglein an der Waage sein*, ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus.

zunichte Adv. : *zunichte sein*, bezañ aet da get (da netra, war netra, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk, da goll, da beurgoll, da neuz).

zunichtemachen V.k.e. (hat zunichtegemacht) : kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, gwintañ d'an traoñ, dizober, fontañ, luduañ ; *der Orkan hat die ganze Ernte zunichtegemacht*, an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, an avel-dro a beurwastas an trevadoù ; *der Frost hat den Blumenkohl zunichtegemacht*, lipet eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; *jemandes Pläne zunichtemachen*, diarbenn iriennoù (kavailhoù) u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., diarbenn (kontroliañ) itrikoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da vann tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., kas da netra kombodoù u.b. (Gregor), kaeañ ouzh u.b. ; *sich gegenseitig die jeweils verrichtete*

Arbeit zunichthemachen, difregañ an eil labour d'egile ; *du hast meine Arbeit zunichtegemacht*, kaset ec'h eus va labour da netra ; *Träume zunichthemachen*, gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *eine Hoffnung zunichthemachen*, dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zunichthemachen*, mougañ ar fiziañs e kalon u.b.

zunichtewerden v.gw. (wird zunichte / wurde zunichte / ist zunichtegeworden) : mont da get (da netra, war netra, da goll, da beurgoll, d'an argoll, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk), mont da stoupa, gwastañ.

zunicken V.k.d. (hat zugenickt) : ober ur sin gant e benn, ober un tamm hej d'e benn, ober ur pleg d'e benn, hejañ e benn a gres'h da draoñ ; *jemandem freundlich zunicken*, ober ur sin hegarat d'u.b. gant e benn ; *er nickte mir zu*, sin a reas din gant e benn.

zunutze Adv. : *sich etwas zunutze machen*, tennañ e vad (tennañ gounid, tennañ splot, ober e vad, ober e c'hounid) eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, emvataat eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ a-well eus udb.

zuoberst Adv. : war-laez, war-varr ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù pep eil penn, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, daoubennañ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

zuordnen V.k.e (t-r-t + t-d-b) : *eine Sache einer anderen Sache zuordnen*, lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all.

Zuordnung b. (-,en) : kevrennadur g., renkadur g.

Zuordnungstabelle b. (-,n) : taolenn genglotañ b.

zupacken V.gw. (hat zugepackt) : **1.** kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e, tizhout peg e ; **2.** klask tapout krog e ; **3.** stagañ ganti, mont dezhi ; *mutig zupacken*, lakaat eoul kalon ; *ich kann doch nicht überall zupacken*, ne c'hallan ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'hallan ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'hallan ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken, ne c'hellan ket kanañ ha c'hwitellat war un dro.

zupackend ag. : **1.** lañs ennañ, startijenn ennañ, deltu gantañ, birvilh ennañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, ur paotr diskuizh anezhañ, ur paotr fonnus anezhañ, nerzh ennañ, fourradus, lavig ennañ, leun a vuhez, leun a fistilh ; **2.** gwaskus, mac'hus, mac'homus.

zuparken V.k.e. (hat zugeparkt) : *etwas zuparken*, stankañ udb o tuañ e garr-tan dirazañ.

zupass Adv. : *es kommt mir zupass*, kement-se a ra va jeu din, diouzh va doare eo an dra-se, kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

zupfen V.k.e. (hat gezupft) : **1.** tennañ, sachañ, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ ; *jemanden am Ärmel zupfen*, tennañ (sachañ) war milgin u.b.

2. Hopfen zupfen, dirañsañ (dirañvat, kutuilh) houpez, houpesañ.

3. [sonerezh] *auf der Geige zupfen*, piñsat kordennoù e violin.

4. pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ ; *Watte zupfen*, pilpouzañ lanfas.

Zupfgeige b. (-,n) : gitar g.

Zupfinstrument n. (-s,-e) : benveg seniñ, kordennoù stignet outañ hag a c'haller piñsat g. - benveg seniñ a seurt gant ur gitar g.

Zupfleinwand b. (-) : pilpouz g., dispilh g.

Zupfseide b. (-) : seiz dispilh g.

Zupfwolle b. (-) : gloan dispilh g.

zuprosten V.k.d. (hat zugeprostet) : *jemandem zuprosten*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., ober yec'hed d'u.b.

zur berradur evit zu der.

zurande Adv. : *mit etwas zurande kommen*, dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, en em gavout d'ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difreatañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb, ober ouzh udb, ober diouzh udb ; *er kommt damit nicht zurande*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'eo ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zurande*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurande kommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *mit jemandem zurande kommen*, kavout penn vat ouzh u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b., kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., dont a-benn eus u.b., degas reiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

zuraten V.k.d. (rät zu / riet zu / hat zugeraten) : *jemandem zu etwas zuraten*, *jemandem zuraten etwas zu tun*, aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, kuzuliañ u.b. d'ober udb.

zuraunen V.k.e. (hat zugeraunt) : *jemandem etwas zuraunen*, lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz.

Zürcher ag. digemm : ... Zürich ; *Zürcher See*, lenn Zürich b.

Zurechenbarkeit b. (-) : [gwir] tamallidigezh b., atebegezh b.

zurechnen V.k.e. (hat zugerechnet) : 1. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; 2. [dre skeud.] teuler war, teurel war, tamall da, kas un tamall ouzh ; *jemandem etwas zurechnen*, teuler udb war gont u.b., lakaat udb war gont u.b., tamall udb d'u.b. ; *jemandem eine Schuld zurechnen*, teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., teuler an tamall (ar garez) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.

Zurechnung b. (-, -en) : 1. ouzhpennadur g., ouzhpennañ g. ; *unter Zurechnung aller Kosten*, mizou hag all ; 2. [dre skeud.] tamalladur g.

zurechnungsfähig ag. : 1. mestr war e spered, e holl anaoudegezh gantañ, e holl ouiziegezh gantañ, tout e intentamant gantañ, e intentamant-vat gantañ, emskiantek, emouez, e spered hag e ratozh gantañ ; *nicht mehr zurechnungsfähig sein*, na vezañ mui mestr war e spered, bezañ troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered ; 2. [dre astenn.] deuet d'e oad, den-a-dra, en e dra, oadour.

Zurechnungsfähigkeit b. (-) : tamallidigezh b., atebegezh b., emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b.

zurecht- rakverb rannadus : en urzh, reizh ; *sich zurechtfragen*, mont war goulennou, atersañ an dud evit gouzout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht*, n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, me a zo kollet amañ.

zurechtbiegen V.k.e. (bog zurecht / hat zurechtgebogen) : 1. digrommañ, digammañ, diblegañ, disgweañ, diweañ, dizaoublegañ, eeunaat, eeunañ, resaat ; 2. plaenaat, renkañ, reizhañ, kompezañ, eeunaat, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ.

zurechtbringen V.k.e. (brachte zurecht / hat zurechtgebracht) : lakaat en urzh, renkañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, ingalañ.

zurechtfinden V.em. : **sich zurechtfinden** (fand sich zurecht / hat sich (t-rt) zurechtgefunden) : kavout penn d'e draoù, en em dreiñ, en em glask, en em zibab, en em embreger, dirouestlañ e neud, kavout an disaouzan, en em arat, en em heñchañ, kavout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht*, n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, n'ouzon na roud na rabez, me a zo kollet amañ, me n'ouzon ket diouzh pe du en em glask amañ ; *ich finde mich nicht mehr zurecht*, n'ouzon hent ebet ken, n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez.

zurechtflicken V.k.e. (hat zurechtgeflickt) : *etwas zurechtflicken*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., feuzañ udb., ober un dres d'udb, greiañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, fichañ udb, kempenn udb, rapañ udb.

zurechtfragen V.em. : **sich zurechtfragen** (hat sich (t-rt) zurechtgefragt) : mont war goulennou, atersañ an dud evit gouzout e hent, goulenn e hent.

zurechtkommen V.gw. (kam zurecht / ist zurechtgekommen) : kavout e lank, kavout lank, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout

ober ganti, gouzout en em ober, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em dreiñ, en em arat, en em gavout ; *ohne Dolmetscher zurechtkommen*, en em glevet kuit a jubennourien ; *mit jemandem zurechtkommen*, en em glevet (en em ziluziañ) gant u.b., asantiñ gant u.b., en em dreiñ ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., kavout an tu diouzh u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu d'ober diouzh u.b. ; *mit jemandem nicht zurechtkommen*, bezañ boud gant u.b. ; *mit etwas zurechtkommen*, en em dreiñ gant udb, fonnañ ober udb, fonnañ da ober udb, degouezhout da vat gant udb, en em ziluziañ gant udb, dont a-benn eus udb, dont da benn a udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb ; *er kommt ganz gut zurecht*, en em glask a ra mat-tre, en em zibab a ra mat-tre, en em embreger a ra mat-tre, en em gavout a ra mat-kenañ, hennezh a oar en em drepanañ, hennezh en deus itrik, disoc'hañ a ra bloc'hik gant e aferioù, hennezh a oar mat penaos dirouestlañ e neud, dont a ra brav gantañ, en em zifenn a ra mat-tre, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet ; *er kommt damit nicht zurecht*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti, disneuz eo d'en ober ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zurecht*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurechtkommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *wie könnte er zurechtkommen, wenn er nicht arbeitet ?* pelec'h e soñj deoc'h e c'hallfe dont a-benn hep labourat ? ; *ohne Hilfe kommen wir nicht zurecht*, n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vout sikouret ; *ich komme selbst zurecht !* emsav on ! ; *nicht ohne seine Mutter zurechtkommen können*, na vezañ evit dioueriñ e vamm ; *ich komme damit nicht zurecht*, ne dizhan ket, ne fonnan ket, bouc'h on, boud on d'ober an dra-se, chom a ran boud, ne fonn ket din ober an dra-se ; *er muss zusehen, wie er damit zurechtkommt*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da ziroouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'ober diouti, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ da sachañ e ibil, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, gwazh a se evitañ ; *diese Kinder mussten früh genug alleine zurechtkommen*, ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stegn ; *mit wenig zurechtkommen, mit wenigem zurechtkommen, mit Wenigem zurechtkommen*, a) bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra ; b) ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ

traoù ; *wer nicht allein zurechtkommen kann, ist ein Taugenichts*, an dañvad n'eo ket gouest da sec'hiñ e c'hloan n'eo ket eun dañvad mad.

zurechtlegen V.k.e. (hat zurechtgelegt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, fichañ, ober un tamm kempenn da.

zurechtmachen V.k.e. (hat zurechtgemacht) : fardañ, fichañ, aozañ, peuraezañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, terkañ, aveiñ, greiañ, prientiñ, reiñ un terk da, skarvañ, ingalañ, prestañ ; *das Essen zurechtmachen*, fardañ (fichañ, aozañ, peuraezañ, kempenn, terkañ, alejiñ, aveiñ, prestañ) ar pred, pourchas ur pred ; *sich zurechtmachen*, en em alejiñ, en em gempenn, en em fichañ ; *sich (t-d-b) die Kleider zurechtmachen*, kempenn e zilhad, ober un tamm kempenn d'e zilhad, alejiñ e zilhad, eeunañ e zilhad ; *sich (t-d-b) das Haar zurechtmachen*, renkañ e vlev, kempenn e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, kribañ e vlev, ober ur gribadenn d'e vlev, P. ober un tamm kribañ d'e reun ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett*, gwele raktal g.

Zurechtmachen n. (-s) : kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., terkerezh g.

zurechtrücken V.k.e. (hat zurechtgerückt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, eeunañ, fichañ, diweañ ; *die Wahrheit zurechtrücken*, lakaat ar wirionez war he reizh ; *jemandem den Kopf zurechtrücken*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., kas u.b. d'e nask, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e boentoù, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b.

zurechtschneiden V.k.e. (schnitt zurecht / hat zurechtgeschnitten) : 1. troc'hañ, didroc'hañ ; 2. kementañ, tailhañ ; *einen Anzug zurechtschneiden*, kementañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant.

zurechtsetzen V.k.e. (hat zurechtgesetzt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.,

distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b.

zurechtstellen V.k.e. (hat zurechtgestellt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern.

zurechtweisen V.k.e. (wies zurecht / hat zurechtgewiesen) : 1. *jemanden zurechtweisen*, poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez an hent mat d'u.b., lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b. ; 2. *jemanden zurechtweisen*, lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtweisen*, bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, iskriv e voe gantañ bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, diaes, start) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ.

Zurechtweisung b. (-, -en) : 1. heñchadur g., diskouezadur an hent mat g., lakidigezh war an hent mat b. ; 2. rebech g., teñsadorezh b., teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

zurechtzimmern V.k.e. (hat zurechtgezimmert) : frammañ, frammata ; *ein Balkenwerk zurechtzimmern*, frammañ un doenn ; *etwas grob zurechtzimmern*, kalfichat udb.

zureden V.k.d. (t-d-b) (hat zugeredet) : 1. atizañ, aspediñ, klask kendrec'hiñ, mont [d'u.b.] dre guzulioù, aliañ, kuzuliañ, pouezañ war, taeriñ war, derc'hel war ; *er lässt sich nicht zureden*, n'eus ket tu da gaout penn vat outañ, n'eus ket tu da gavout un disoc'h gantañ, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne'z pezh ket rezon gantañ james ; 2. *jemandem zureden*, frealziñ (kalonekaat) u.b., reiñ kalon (reiñ ton, reiñ kalonegezh, sevel e bouezioù) d'u.b., lakaat u.b. war e du, lakaat kalon e kof u.b., tommañ kalon u.b.

Zureden n. (-s) : alioù lies., kuzulioù lies., atizañ g., aspediñ g.

zureichend ag. : a-walc'h, bastus, spirus ; *zureichender Grund*, abeg a-walc'h g., abeg bastus g., abeg spirus g.

zureiten V.gw. (ritt zu / ist zugeritten) : 1. *auf etwas (t-r-t) zureiten*, mont war varc'h war-zu udb, mont war varc'h etrezek udb, mont war varc'h etramek udb, mont war

varc'h da-geñver udb, mont war varc'h da-gaout udb, mont war varc'h war-gaout udb, mont war varc'h trema udb ; **2.** *wir müssen zureiten*, ret eo lakaat tizh, ret eo sankañ tizh, ret e vo deomp reiñ lâr dezhi.

V.k.e. (ritt zu / hat zugeritten) : pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ ; *ein Pferd zureiten*, doujañ ur jav.

Zureiten n. (-s) : embregerezh g., pleustridigezh b.

Zürich n. : Zürich b.

Züricher ag. digemm : ... Zürich ; *Züricher See*, lenn Zürich b.

Zürichsee g. (-s) : lenn Zürich b.

zurichten V.k.e. (hat zugerichtet) : **1.** fardañ, fichañ, aozañ, kempenn, terkañ, aveiñ, prientiñ, pinfañ, reiñ un terk da ; *einen Stoff zurichten*, prientiñ un tamm entof ; *Leder zurichten*, kourrezañ (parañ, aozañ) lâr (Gregor) ; [kegin.] *einen Hasen zurichten*, aveiñ (aozañ) ur c'had ; *wir werden für Sie ein Zimmer zurichten*, ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; **2.** [dre skeud.] *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet*, gwall voufonet e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, ifamet e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwalleget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, en ur gwall stad e oa bet lakaet ar vag gant ar gorventenn, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn ; P. *man hat ihn arg zugerichtet*, hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *seht nur, wie sie mich zugerichtet haben* ! gwelit e pe zoare truezus on bet lakaet ganto ! gwelit e pe stuz on bet lakaet ganto ! ; *seine Schuhe übel zurichten*, treuziñ e votoù.

Zurichter g. (-s,-) : [tekn.] aozer g., kourrezer g., ficher g., tremener-lâr g.

Zurichtung b. (-,-en) : **1.** aoz g./b., aozidigezh b., aozerezh g., terkerezh g., ficherezh g. ; **2.** [moull.] pajennaozañ g.

zuriegeln V.k.e. (hat zugeriegelt) : morailhañ, prenañ, sparlañ, barrennañ.

zürnen V.k.d. (hat gezürnt) : *jemandem zürnen*, buaneakaat ouzh u.b., bezañ buaneakaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kemer droug ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b. ; *über etwas zürnen*, kounnariñ (bezañ e kounnar, bezañ e fulor) gant udb, bezañ fulor en an-unan abalamour d'udb, bezañ droug en an-unan en abeg d'udb, bezañ droug en e gorf en abeg

d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, feulziñ abalamour d'udb.

V.gw. (hat gezürnt) : foeltradiñ, sakreal, jameal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, gragailhat, grognonañ, grognonat, grozmolat, grognal, grontal, karnajal.

zurollen V.k.e. (hat zugerollt) : **1.** *das Fass auf den Wagen rollen*, ruilhal ar varrikenn etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilh da-gaout ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilh etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ziwar-ruilh etrezek ar c'harr ; **2.** serriñ dre rollañ, rollañ.

V.gw. (ist zugerollt) : ruilhal ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu*, ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ.

zurren V.k.e. (hat gezurrt) : [merdead.] eren, stagañ, amarañ.

Zurschaustellung b. (-) : **1.** staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g., diskouezadur g. ; **2.** [dre astenn.] distalac'h g., lorc'hajoù lies., pompadoù lies., roufl g., tron g., bragerezh g., pompad g.

zurück¹ Adv. : **1.** war-lerc'h, a-zilerc'h ; *er ist fünfzig Meter (hinter ihm) zurück*, emañ hanter-kant metrad war e lerc'h, hanter-kant metrad dale en deus warnañ ; [dre skeud.] *das Land ist noch weit zurück*, chomet eo ar vrose un tamm mat war-lerc'h (a-zilerc'h) ; *das liegt um Jahre zurück*, un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *hinter seiner Zeit zurück sein*, warlerc'hiañ.

2. distro, en-dro ; *er ist noch nicht zurück*, n'eo ket distro c'hoazh, n'emañ ket en-dro evit c'hoazh, n'eo ket retomet evit c'hoazh ; *als ich vom Markt zurück war*, en distro eus ar marc'had ; *sobald ich von der Schule zurück war*, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labourer an douar asambles gant va zad ; *der Winter ist zurück*, aet eo an amzer e goañv en-dro ; *zurück zur Natur*, distroomp d'an natur, distroomp da vevañ en natur ; *ihn verlangt nach der Heimat zurück*, hiraevh a sav gantañ d'e vro, hiraevhiñ a ra d'e vro, kleñved ar vro en deus paket, gant kleñved ar gêr emañ, gant an droug hirnez emañ, keuz bras d'e vro en deus, dioueriñ a ra e vor, dienez en devez eus e vro, dienez en devez d'e vro.

3. a-gil, a-dreñv, war-dreñv, àr-dreñv ; *zurück* ! souzit a-dreñv ! argilit ! a-dreñv ! kit a-dreñv ! kilit !

4. dont ; *zehn Kilometer hin*, zehn Kilometer zurück, dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück*, tregont kilometrad mont ha dont ; *hin und zurück*, mont-dont ; *Flug hin und zurück*, nij mont-dont g. ; [trenioù, kirri-nij, kirri-boutin, bigi] *einmal Mainz, hin und zurück* ! ur bilhed mont-dont betek Mainz ! ur mont-dont betek Mainz !

zurück² rakverb rannadus a verk :

1. an argil : *zurücktreten*, souzañ, kilañ, kizañ.

2. meizad an dedreuz graet : *ein Stück Weg zurücklegen*, ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent.

3. ar restaolerezh : *zurückerstatten*, resteuler, daskorañ, reiñ en-dro.

Zurück³ n. (-s) : [dre skeud.] kiz g., distro g./b., retom g. ; *es gibt kein Zurück mehr*, re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwezhat eo bremañ evit treiñ

(trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwezhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhed al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retorn ebet ken.

zurückbegeben V.em. : **sich zurückbegeben** (begibt sich zurück / begab sich zurück / hat sich (t-rt) zurückbegeben) : distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn.

zurückbehalten V.k.e. (behält zurück / behielt zurück / hat zurückbehalten) : derc'hel, derc'hel gant an-unan ; *jemandes Lohn zurückbehalten*, derc'hel e c'hopr ouzh u.b., mirout e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b. ; *ohne den geringsten Pfennig für sich zurückzubehalten*, hep delc'her diner, hep lakaat ur gweneg toull en e sac'h ; *was mir gehört, behalte ich zurück*, derc'hel a rin ganin ar pezh a zo din.

Zurückbehaltung b. (-) : azdalc'h g. ; *Zurückbehaltung von Informationen*, azdalc'h titouroù g.

zurückbekommen V.k.e. (bekam zurück / hat zurückbekommen) : kaout en-dro ; *sein Geld zurückbekommen*, kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro ; *sie bekommen das Doppelte zurück*, rentet e vo e doubloù deoc'h ; *ich bekomme noch zwei Franken zurück*, daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din.

zurückberufen V.k.e. (berief zurück / hat zurückberufen) : 1. dec'hervel u.b., kemenn d'u.b. distreiñ, gervel u.b. da zistreiñ d'e vro ; *er wurde zurückberufen*, dont a reas kannad dezhañ da zistreiñ d'e vro ; 2. terriñ, digargañ.

zurückbeugen V.k.e. (hat zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

V.em. : **sich zurückbeugen** (hat sich (t-rt) zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

zurückbezahlen V.k.e. (bezahlte zurück / hat zurückbezahlt) : resteurel, daskoriñ, daskor, paeañ.

zurückbilden V.em. : **sich zurückbilden** (hat sich (t-rt) zurückgebildet) : skoanañ, koazhañ ; *der Muskel hat sich zurückgebildet*, deuet eo ar gigenn da skoanañ.

zurückbleiben V.gw. (blieb zurück / ist zurückgeblieben) : 1. chom war-lerc'h, chom en dilerc'h, chom a-zilerc'h, chom e treñv u.b., menel e treñv u.b., chom, chom eus dilerc'h udb/u.b., menel ; 2. chom da zilerc'hiañ, straniñ, kaout dale, dilañsañ, tapout dilañs, chom war-lerc'h, menel war-lerc'h ; *Paul ist zurückgeblieben*, tapet eo Paol war-lerc'h, chomet eo Paol da serriñ (da zastum) an tachoù, dale a zo gant Paol, manet eo Paol war hol lerc'h ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück*, ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; *in der Schule blieb sie weit hinter uns zurück*, er skol eo bet chomet pell war hol lec'h deomp-ni ; 3. *geistig zurückgeblieben*, diwezhat, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, diwarlerc'hiet, warlerc'hiet, pampes, P. eus lost ar sizhun ; *geistig Zurückgebliebener*, dilerc'heg g.

zurückblicken V.gw. (hat zurückgeblickt) : ober ur sell war-dreñv, sellet ar e dreñv.

zurückbringen V.k.e. (brachte zurück / hat zurückgebracht) : kas en-dro, deren ; *die Kühe in den Stall zurückbringen*, durc'haat ar saout ; *ins Vaterland zurückbringen*, advroelañ, advroañ.

zurückdatieren V.k.e. (hat zurückdatiert) : deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ.

zurückdenken V.k.d. (dachte zurück / hat zurückgedacht) : *an etwas (t-rt) zurückdenken*, kounaat udb, eñvoriñ udb, memoriñ udb, soñjal en-dro en udb, soñjal war e giz.

V.gw. : memoriñ, eñvoriñ ; *soweit ich zurückdenken kann*, keit ha ma c'hallan memoriñ.

zurückdrängen V.k.e. (hat zurückgedrängt) : 1. diarbenn, dizarbenn, diharpañ, kas kuit, kas war-dreñv, divountañ, diboulzañ, bountañ er-maez, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz, lakaat da gilañ, kizañ, kilañ ; 2. [dre skeud.] moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, derc'hel war, mougañ, herzel ouzh.

zurückdrehen V.k.e. (hat zurückgedreht) : kas war-dreñv ; *die Uhr zurückdrehen*, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier ; *die Zeit zurückdrehen*, punañ an amzer.

zurückdürfen V.gw. (darf zurück / durfte zurück / hat zurückgedurft) : kaout gwir da zistreiñ.

zurückteilen V.gw. (ist zurückgeilt) : hastañ distreiñ, distreiñ d'an druilh drask, distreiñ d'an druilh, distreiñ d'illo, distreiñ gant mall bras (gant hast bras, gant herr bras), distreiñ gant herr, distreiñ gant hastidigezh vras, distreiñ gant prez vras, distreiñ tizh-ha-tizh, distreiñ d'ar c'haloup, distreiñ tizh-ha-taer, distreiñ a-dizh hag a-dag, distreiñ a-dizh hag a-dro, distreiñ diwar dizh, distreiñ difrae-kaer, distreiñ gant difrae bras, distreiñ diwar herr, distreiñ buan-ha-buan, distreiñ dre hast, distreiñ a-brez-kaer, distreiñ a-benn-herr, distreiñ a-herr-kaer, distreiñ d'ar flimin-foeltr, distreiñ a-daol-herr, distreiñ a-brez-herr, distreiñ en herr, distreiñ gant d'illo bras.

zurückerhalten V.k.e. (erhält zurück / erhielt zurück / hat zurückerhalten) : V.k.e. : kaout en-dro ; *sein Geld zurückerhalten*, kaout e arc'hant en-dro ; *ich erhalte noch zwei Franken zurück*, daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol.

zurückerinnern V.em. : **sich zurückerinnern** (erinnerte sich zurück / hat sich (t-rt) zurückerinnert) : *sich an etwas (t-rt) zurückerinnern*, kounaat udb, eñvoriñ udb, soñjal en-dro en udb, dont udb da soñj d'an-unan, dont udb da goun d'an-unan, dont udb da spered an-unan, dont udb e spered an-unan.

zurückerobern V.k.e. (eroberte zurück / hat zurückerobert) : adc'hounit, askemer, adkemer, adperc'hennañ, adaloubiñ.

zurückerstatten V.k.e. (erstattete zurück / hat zurückerstattet) : resteuler, resteurel, disteurel, retorn, daskoriñ, daskor, paeañ, adreiñ, digoll, rentañ.

Zurückerstattung b. (-, -en) : restaolerezh g., restaol g., restaolidigezh b., daskor g.

zurückfahren V.k.e. (fährt zurück / fuhr zurück / hat zurückgefahren) : 1. kilañ, souzañ, kizañ, dont a-dreñv ; *den Wagen zurückfahren*, souzañ ar c'harr-tan, souzañ

a-dreñv ; **2.** *jemanden zurückfahren*, kas u.b. d'ar gêr gant e garr-tan ; **3.** *die Ausgaben zurückfahren*, krennañ an dispignoù.

V.gw. (fährt zurück / fuhr zurück / ist zurückgefahren) : **1.** distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, retorn ; **2.** *vor Schreck zurückfahren*, karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ ; *er fährt erschrocken zurück*, souzañ (kilañ, kizañ) a ra gant ar spont, karnañ a ra a-dreñv.

zurückfallen V.k.d. (fällt zurück / fiel zurück / ist zurückgefallen) : **1.** diskenn ; *auf den dritten Platz zurückfallen*, diskenn d'an trede plas ; **2.** kouezhañ dre adtaol ; *die Schande ist auf ihre Familie zurückgefallen*, ar vezh a zo kouezhet dre adtaol war he zud ; **3.** distreiñ, askouezhañ. ; *in seine schlechten Gewohnheiten zurückfallen*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, kouezhañ en e bleg kozh, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e bleg, distreiñ d'e dech, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, askouezhañ en e sioù fall.

zurückfinden V.gw. (fand zurück / hat zurückgefunden) : kavout hent an distro, anavezout hent an distro.

V.k.d. (fand zurück / hat zurückgefunden) : distreiñ ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückfinden*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *zu Gott zurückfinden*, distreiñ ouzh Doue ; *er hat zu Gott zurückgefunden*, distro eo ouzh Doue.

zurückfliegen V.gw. (flog zurück / ist zurückgefliegen) : distreiñ gant ar c'harr-nij, mont en-dro gant ar c'harr-nij.

zurückfließen V.gw. (floss zurück / ist zurückgeflossen) : **1.** dichalañ, distekiñ ; **2.** distreiñ d'al lec'h loc'hañ ; **3.** [dre skeud.] bezañ restaolet.

zurückfluten V.gw. (ist zurückgeflutet) : diskenn, digreskiñ ; *das Wasser flutet zurück*, diskenn a ra live an dour, digreskiñ a ra live an dour, digreskiñ a ra an dour.

zurückfordern V.k.e. (hat zurückgefordert) : *etwas zurückfordern*, goulenn ma vefe daskoret udb d'an-unan.

zurückfragen V.gw. (hat zurückgefragt) : **1.** respont gant ur goulenn ; **2.** goulenn resisadurioù.

zurückführen V.k.e. (hat zurückgeführt) : **1.** kas en-dro, distreiñ, deren ; **2.** lakaat da heuliad udb ; *etwas auf den Ursprung zurückführen*, mont da glask kentañ abeg udb, mont da glask penn ha penaos udb ; *das ganze Übel ist auf ihn zurückzuführen*, hennezh eo pennabeg eus an holl zroug, hennezh eo pennkaoz d'an holl zroug, hennezh eo penn kentañ an holl zroug, abeg eo d'an holl zroug, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet an holl zroug, kiriek eo d'an holl zroug da vezañ c'hoarvezet, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an holl zroug, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg an holl zroug, c'hoarvezet eo an holl zroug en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh) (Gregor), hennezh a zo en orin a'h holl zroug ; *worauf ist das zurückzuführen* ? war betra teuler kement-se ? war-goust petra lakaat kement-se ? petra 'zo kaoz a gement-se ? da betra tamall kement-

se ? petra 'zo abeg da gement-se ? petra 'zo orin da gement-se ? ; *meine Krankheit ist darauf zurückzuführen*, an dra-se a zo kiriek din da vezañ klañv, an dra-se a zo kiriek da'm c'hleñved, va c'hleñved a glev ouzh an dra-se ; *seine Krankheit ist auf zu viel Arbeit zurückzuführen*, kouezhet eo klañv dre labourat re ; *Rachitis ist meist auf Mangel an Vitamin D zurückzuführen*, peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.

Zurückführer g. (-s,-) : derener g.

zurückgeben V.k.e. (gibt zurück / gab zurück / hat zurückgegeben) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro, resteuler, resteurel, adreiñ ; *jemandem etwas zurückgeben*, rentañ udb d'e berc'henn ; *ich gebe Ihnen noch zwei Euro zurück*, setu daou euro distro, setu daou euro evit an distaol, setu daou euro evit an distro war an trok, setu daou euro e distro war an trok ; *den Stummen ihre Sprache zurückgeben*, adreiñ ar prezeg d'ar re vut, rentañ ar prezeg d'ar re vut.

zurückgeblieben ag. : **1.** chomet war-lerc'h, paket dale gantañ, war zilañs ; **2.** *geistig zurückgeblieben*, laban, diwezhat, diwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, warlerc'hiet, pampes, P. eus lost ar sizhun.

Zurückgebliebene(r) ag.k. g./b. : *geistig Zurückgebliebener*, dilerc'heg g.

Zurückgebliebenheit b. (-) : [mezeg.] dilerc'hegezh b., dilerc'hentez b.

zurückgehen V.gw. (ging zurück / ist zurückgegangen) :

1. advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn, mont a-rekin ; *etwas an jemanden zurückgehen lassen*, distreiñ udb d'u.b. ; **2.** gouzizañ, diskenn, izelaat, digreskiñ, bihanaat, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, nebeutaat, kurzañ, koazhañ ; *die Flut geht zurück*, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traeañ, mare tre a zo, ar mor a denn àr-dreñv ; *die Fluthöhe geht zurück*, digreskiñ a ra ampled ar mareoù-mor, menel a ra ar mor ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück*, dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen*, erru eo didud ar vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, koazhet-naet eo niver an dud er vro ; *der Glaube an Gott ist stark zurückgegangen*, un diskar bras a zo deuet war ar feiz ; *die Preise gehen zurück*, digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat) a ra ar prizioù, laoskaat a ra war ar prizioù, war zigresk emañ ar prizioù, war ziminu e ya ar prizioù, mont en diminu e ya ar prizioù, diskar a zo war ar prizioù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù, war ziskenn emañ ar prizioù ; *der Gezeitenhub geht zurück*, emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel, digreskiñ a ra ar mor, emañ ar mor o vervel ; **3.** kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ, mont war-dreñv, mont a-dreñv, mont war a-dreñv, dont àr-dreñv, dont a-dreñv, mont war-gil, mont a-gil, mont a-souz, mont war-souz, mont war-giz ;

hundert Jahre zurückgehen, mont kant vloaz war-dreñv ;
4. distanañ, terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, terriñ war an-unan, koazhañ, kizañ ; *das Fieber geht zurück*, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, kizañ, koazhañ) a ra an derzhienn, terriñ a ra war e derzhienn, terriñ a ra war an derzhienn.

Zurückgehen n. (-s) : souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., kizañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b., distro g./b., koazhadur g.

zurückgeleiten V.k.e. (geleitete zurück / hat zurückgeleitet) : *jemanden zurückgeleiten*, ambroug (mont gant, kompagnunekaad, mont da ambroug) u.b. betek e di, digêriañ u.b. betek e di.

zurückgestellt ag. : daleet, goursezet, ampellet.

Zurückgestellte(r) ag.k. g./b. : [lu] goursezour g.

zurückgewinnen V.k.e. (gewann zurück / hat zurückgewonnen) : **1.** adc'hounit, adperc'hennañ, aspiaouañ, daspiaouañ, adapout ; *er hat sein Augenlicht zurückgewonnen*, deuet eo ar gweled dezhañ en-dro ; **2.** [tekn.] atoriñ.

zurückgezogen ag. : pell diouzh darempred an dud, en distro, en e bart e-unan, en e zigenvez, dibleustr, digenvez, dizarempred ; *zurückgezogen leben*, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, na ober anad ebet, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom en distro, bevañ bac'het en e di, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, chom groc'het er gêr, bevañ klozet er gêr, luduenniñ, en em glenkañ en e di, en em gantañ en e di, en em glozañ en e di, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *sie lebten völlig zurückgezogen*, bevañ a raent en o unan paour.

Zurückgezogenheit b. (-) : digenvezded b., digenvezder g., digenvez g., distro g./b.

zurückgreifen V.k.d. (griff zurück / hat zurückgegriffen) : **1.** mont da glask ; *weit in die Vergangenheit zurückgreifen*, mont pell war-dreñv, mont da glask pell en amzer dremenet ; **2.** mont dezhi dre, ober gant ; *auf eine List zurückgreifen*, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *auf alle verfügbaren Mittel zurückgreifen*, ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo.

zurückhaben V.k.e. (hat zurück / hatte zurück / hat zurückgehabt) : kaout en-dro, adkavout.

zurückhalten V.k.e. (hält zurück / hielt zurück / hat zurückgehalten) : **1.** herzel, fardellañ, derc'hel war ; *die Polizei hält die Menge zurück*, herzel a ra ar bolised ouzh an engroez a zo ; *wenn man sie nicht zurückhalten würde*, ma vefe laosket herr ganto ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück*, an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; **2.** *mit seiner Meinung zurückhalten*, derc'hel gant an-unan, derc'hel kloc'h war e vennozh, derc'hel kloc'h war e soñjoù,

derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, moustrañ war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e galon, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozenneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; **3.** moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, derc'hel war, mougañ, herzel ouzh ; *seine Tränen zurückhalten*, moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennou, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, delc'her war e zifronkadennou, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht zurückhalten*, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *seinen Zorn zurückhalten*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, euvriñ e fulor, moustrañ war e fulor, gwaskañ war e zroug, gorren e gounnar, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor) ; *zurückgehaltener Zorn*, imor arrelachet b. ; **4.** *jemanden zurückhalten*, derc'hel u.b., daleañ u.b., abuziñ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer, dilerc'hiañ u.b.

V.em. : **sich zurückhalten** (hält sich (t-rt) zurück / hielt sich zurück / hat sich zurückgehalten) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan, en em ameniñ, derc'hel gant an-unan.

zurückhaltend ag. : emzalc'hek, emzalc'hus, hag a zalc'h gantañ, klozennek, goloet, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr da gaozeal, tavedek ; *er verhält sich zurückhaltend*, derc'hel a ra gantañ, hennezh ne gont ket e zoareoù, derc'hel a ra kloc'h war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloc'h war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurennek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozenneg eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù ; *sehr zurückhaltend*, distan, abaf, lentik-tre, a zalc'h gantañ, dic'hloar, emzalc'hus, kufun, kufunek, kuzhet.

Zurückhaltung b. (-) : **1.** emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b. ; *mit Zurückhaltung*, gant poell ; *er spricht ohne Zurückhaltung*, ur beg bras eo, ur genoù bras eo, ur genoù frank eo, solud e vez en e gomzoù, reut e vez en e gomzoù, hennezh a lavar reut an traoù, n'en deus kambr a-dreñv ebet ; **2.** evezhiegezh b., damlavar g.

zurückholen V.k.e. (hat zurückgeholt) : kerc'hat en-dro, adkemer, distreiñ war e giz.

zurückkämmer V.k.e. (hat zurückgekämmt) : kribañ war-dreñv.

zurückkaufen V.k.e. (hat zurückgekauft) : adprenañ, prenañ en-dro, eilprenañ.

zurückkehren V.gw. (ist zurückgekehrt) : advont, distreiñ, retorn, dont àr-dreñv, dont war-dreñv, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, distreiñ war e giz, dont war e giz ; *von irgendwoher nach Hause zurückkehren*, antren eus ul lec'h bennak ; *nach Hause zurückkehren*, distreiñ d'ar gêr, mont en-dro d'ar gêr ; *von der Jagd zurückkehren*, dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekehrt*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkehrte*, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren*, distreiñ da labourat war e vicher ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückkehren*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *zu den Seinen zurückkehren*, distreiñ da-douez e re nes, distreiñ da-douez e dud nes, distreiñ da-douez an dud nesañ d'e galon, distreiñ da-douez e garidi ; *zu Gott zurückkehren*, distreiñ ouzh Doue ; *er ist zu Gott zurückgekehrt*, distro eo ouzh Doue ; *zurückkehrende Flut*, mare trec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dical g.

zurückklappen V.k.e. (hat zurückgeklappt) : lemel kuit, tennañ, digeriñ, plegañ, diskenn : *das Verdeck eines Autos zurückklappen*, lemel kuit teltenn ur c'harr-tan, diskenn teltenn ur c'harr-tan.

zurückkommen V.gw. (kam zurück / ist zurückgekommen) : 1. advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, distreiñ war e giz, retorn, dont àr-dreñv, dont war-dreñv ; *noch einmal zurückkommen*, addistreiñ ; *von irgendwoher nach Hause zurückkommen*, antren (antreal) eus ul lec'h bennak ; *von der Jagd zurückkommen*, dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam*, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *auf den rechten Weg zurückkommen*, distreiñ war an hent mat, dont en e stern ; *es hatte zwei Stunden gedauert, bevor er zurückkam*, bet e oa div eur oc'h ober e dro ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam*, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; 2. V.k.d : [dre skeud.] *auf etwas zurückkommen*, distreiñ war ur c'hraf bennak, adlakaat ar gaoz war udb ; *kommen wir zur Sache zurück*, n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp war hor c'hraf.

zurückkönnen V.gw. (kann zurück / konnte zurück / hat zurückgekonnt) : 1. gallout distreiñ, gallout retorn ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann*, ne

wel ket distreiñ ken buan ; 2. gallout distreiñ war e giz, gallout treiñ penn d'ar vazh, gallout trokañ penn d'ar vazh, gallout cheñch penn d'ar vazh, gallout cheñch bazh war an daboulin.

zurückkriegen V.k.e. (hat zurückgekriegt) : kaout en-dro ; *sein Geld zurückkriegen*, kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro ; *ich kriege noch zwei Franken zurück*, daou lur [suis] distro hoc'h.eus da reiñ din en-dro, daou lur [suis] hoc'h eus da reiñ din evit an distaol, daou lur [suis] hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteuler din.

zurücklassen V.k.e. (lässt zurück / ließ zurück / hat zurückgelassen) : 1. dilezel, leuskel war e lerc'h, leuskel war e zilerc'h, leuskel eus e zilerc'h, leuskel en e zilerc'h, en em zispegañ [diouzh] ; 2. [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, leuskel [u.b.] war e lerc'h, leuskel hent gant.

zurücklegen V.k.e. (hat zurückgelegt) : 1. adlakaat en e blas ; 2. lakaat war-dreñv ; 3. *Geld zurücklegen*, restañ arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant en armerzh, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, sevel arc'hant, armerzhañ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *zurückgelegtes Geld*, arc'hant a-dreñv g. ; *sich einen Notgroschen zurücklegen*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gweneg bennak a-benn antronoz ; 4. ober, ergerzh, dibunañ ; *ein Stück Weg zurücklegen*, ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent ; *einen weiten Weg zurücklegen*, ober ur gazeliad vat (ur gwall ribinad) a hent, ober ur pennad (ur c'hwistad, ur flipad, un herrad, ur pezhad, un tennad) mat a hent, ergerzh, ur pennad mat a hent, dibunañ ur pennad mat a hent, tennañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, c'hwistañ hent ; *an diesem Tag hatte er ein gutes Stück Weg zurückgelegt*, c'hwistet en doa un tamm brav a hent (un tamm mat a hent, ur pennad mat a hent, ur pezhad mat a hent, ur gwall ribinad) en deiz-se, graet en doa ur pennad brav a hent en deiz-se ; *Meilen zurücklegen*, leviata ; *er hat fünf Kilometer zurückgelegt*, ergerzh, en doa pemp kilometr ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschritt zurücklegen*, ur redadenn a zaou gilometr o doa d'ober ; *wir haben die Hälfte des Weges nach Stuttgart zurückgelegt*, degouezhet omp hanter hent da Stuttgart, graet hon eus an hanter eus an hent a gas da Stuttgart.

Zurücklehnen V.em. : **sich zurücklehnen** (hat sich (t-r) zurückgelehnt) : 1. plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv ; 2. chom da bladrenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, ober grallig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, na ober glad, na ober netra gant e zaou

zorn, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, chom didalvez, chom da logota, chom da c'horif vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da lugudiñ, ober e gorf.

zurückliegen V.gw. (lag zurück / hat zurückgelegen) : *das liegt weit zurück*, pell 'zo abaoe ; *das liegt um Jahre zurück*, un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar c'heñt ez eo c'hoarvezet ! ; *ich erzähle euch von einer weit zurückliegenden Zeit*, komz a ran deoc'h eus a-bell.

zurückmelden V.em. : **sich zurückmelden** (hat sich (t-rt) zurückgemeldet) : reiñ da c'houzout ez eur distro.

zurückmüssen V.gw. (muss zurück / musste zurück / hat zurückgemusst) : rankout distreiñ.

zurücknehmen V.k.e. (nimmt zurück / nahm zurück / hat zurückgenommen) : **1.** askemer, adkemer ; **2.** tennañ ; *eine Ware zurücknehmen*, tennañ un draezenn (ur seurt marc'hadourezh) eus ar werzh ; **3.** distreiñ war, dont war ; *sein Versprechen zurücknehmen*, dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret (dislonkañ, distreiñ war) e bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, ober daou c'her eus unan, bezañ ganas d'e le, mankout d'e c'her, mont a-enep d'e c'her, terriñ e feiz, terriñ e c'her ; *seine Aussage zurücknehmen*, en em zislavaret, dont en-dro war e c'her, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù ; *ich nehme das Gesagte nicht zurück*, lavaret em eus an dra-se ha n'eus ket dislavar ganin, me n'on ket lavar-dislavar ; **4.** sonnañ ; *die Schultern zurücknehmen*, sonnañ e zivskoaz, c'hwezañ e vruched, bantañ he bronnoù ; **5.** [dre skeud.] terriñ, nullañ ; *ein Verbot zurücknehmen*, terriñ ur berz, nullañ un difenn.

zurückpfeifen V.k.e. (pfeift zurück / hat zurückgepfeift) : c'hwibanat ouzh ; *seinen Hund zurückpfeifen*, c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban.

zurückprallen V.gw. (ist zurückgeprallt) : **1.** dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *der Ball prallt zurück*, adlammat a ra ar vell ; **2.** [fizik] dameuc'hiñ, disteurel.

zurückreichen V.k.d. (hat zurückgereicht) : *in etwas (t-rt) zurückreichen*, bezañ e orin e, bezañ bet savet e, dont eus.

V.k.e. (hat zurückgereicht) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro.

zurückreisen V.gw. (ist zurückgereist) : distreiñ eus e veaj.

zurückreißen V.k.e. (riss zurück / hat zurückgerissen) : tennañ war-dreñv, sachañ war-dreñv.

zurückrollen V.gw. (ist zurückgerollt) : ruilhal war-gil, distreiñ.

V.k.e. (hat zurückgerollt) : ruilhal en-dro, punañ.

zurückrücken V.k.e. (hat zurückgerückt) : souzañ, kilañ, kizañ ; *den Tisch zurückrücken*, souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol.

zurückrufen V.k.e. (rief zurück / hat zurückgerufen) : dec'hervel ; *ins Leben zurückrufen*, degas buhez en-dro

en udb, degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, dihuniñ a-douez ar re varv, dasorc'hiñ, adveañ ; *jemandem etwas ins Gedächtnis zurückrufen*, degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. a udb, degas soñj d'u.b. a (eus) udb, degas eñvor d'u.b. a (eus) udb, memoriñ udb d'u.b., degas udb da eñvor u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b. ; *sich (t-d-b) etwas ins Gedächtnis zurückrufen*, degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, dont udb en-dro da eñvor an-unan, memoriñ udb ; *jemanden zur Pflicht zurückrufen*, distreiñ u.b. war an hent mat ; *einen Gesandten zurückrufen*, gervel ur c'hannadour da zistreiñ d'e vor ; *er wurde zurückgerufen*, dont a reas kannad dezhañ da zistreiñ d'e vro.

zurückschallen V.gw. (hat zurückgeschallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, dameuc'hañ, pebeilañ ; *meine Stimme schallt zurück*, pebeilañ a ra va mouezh, dasseniñ a ra va mouezh.

zurückschalten V.k.d. (hat zurückgeschaltet) : [kirri-tan] diskenn da, tremen da ; *in den zweiten Gang zurückschalten*, diskenn d'an eil tizh, tremen eus an trede tizh d'an eil.

zurückschaudern V.gw. (ist zurückgeschauert) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ.

zurückschauen V.gw. (hat zurückgeschaut) : ober ur sell war-dreñv.

zurückscheuen V.gw. (ist zurückgescheut) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ.

zurückschicken V.k.e. (hat zurückgeschickt) : kas en-dro, distreiñ, digas, distreiñ war e giz ; *jemanden wieder irgendwohin zurückschicken*, distreiñ u.b. war e giz, digas u.b. war e giz, kas u.b. war e giz, kas u.b. en e roud ; *sie wurden zurückgeschickt*, graet e voe dezho distreiñ war o c'hiz.

zurückschieben V.k.e. (schob zurück / hat zurückgeschoben) : souzañ, kilañ, kizañ ; *den Tisch zurückschieben*, souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol.

zurückschlagen V.k.e. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : **1.** adkas gant un taol ; *den Ball mit der Faust zurückschlagen*, adkas ar vell gant un taol meilh-dorn ; **2.** lemel kuit, tennañ, diskenn ; *das Verdeck zurückschlagen*, lemel kuit teltenn ar wetur, diskenn teltenn ar wetur ; **3.** distekiñ, diarbenn, diharpañ, argas, diboulzañ, distreiñ war e giz ; *den Angriff zurückschlagen*, distekiñ (diarbenn, diharpañ, argas) an argaderien ; *der Feind wurde zurückgeschlagen*, diarbennet e voe an argader, distroet e voe an enebourien war o c'hiz.

V.gw. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : *zurückschlagen*, skeiñ d'e dro, distreiñ un taol, reiñ krog evit krog.

zurückschneiden V.k.e. (schnitt zurück / hat zurückgeschnitten) : benañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ ; *Bäume zurückschneiden*, benañ (krennañ, divleñchañ,

divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmañ, diorblañ, riñsañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden*, rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli.

zurückschnellen V.gw. (ist zurückgeschellt) : dilammat.

zurückschrauben V.k.e. (hat zurückgeschraubt) : [dre skeud.] krennañ, izelaat, rabatiñ war ; *seine Ansprüche zurückschrauben*, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant.

zurückschrecken V.gw. ha V.k.d. (schrak zurück / ist zurückgeschreckt) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skamp, kaout aon rak, mont an Ankoù hebiou d'an-unan, kaout ur grenadenn, lammat krenadenn ar spont war e galon ; *vor nichts zurückschrecken*, na gaout aon rak mann ebet, na gaout aon rak netra, na ober forzh petra d'ober, na gaout aon rak e skeud, na gaout aon rak e anv, bezañ diabaf (disaouzan), bezañ un den a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal.

zurückschreiten V.gw. (schritt zurück / ist zurückgeschritten) : kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ.

zurücksehen V.gw. (sieht zurück / sah zurück / hat zurückgesehen) : ober ur sell war-dreñv, sellet àr e dreñv.

zurücksehnen V.em. : **sich zurücksehnen** (hat sich (t-rt) zurückgeseht) : *sich nach etwas zurücksehnen*, sevel hiraehz gant an-unan d'udb, hiraehziñ d'udb, bezañ gant an droug hirnez, kaout keuz bras d'udb, dioueriñ udb, keuziñ da, keuziñ war ; *sich nach seiner Jugend zurücksehnen*, keuziñ d'e yaouankiz ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen*, keuziñ war an amzer dremenet, keuziñ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall.

zurücksenden V.k.e. (sendete zurück / sandte zurück / hat zurückgesendet / hat zurückgesandt) : kas en dro, distreiñ d'ar c'haser.

zurücksetzen V.k.e. (hat zurückgesetzt) : 1. adlakaat en e blas ; 2. lakaat war-dreñv, kilañ, souzañ, kizañ ; *er fühlt sich von ihm zurückgesetzt*, hennezh a zo en e c'houlou, hennezh a zo a-dreuz e hent, en em santout a ra gwallziforc'het gantañ, en em santout a ra droukziforc'het gantañ ; 3. lakaat a-gostez ; 4. gwegañ, gwallegañ, gwallekaat, dilezel ; 5. gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezataat, tardañ, teuler termen d'ober udb ; 6. *das Datum zurücksetzen*, deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ ; 7. [kirri] souzañ a-dreñv.

V.em. **sich zurücksetzen** (hat sich (t-rt) zurückgesetzt) : azezañ pelloc'h war an adreñv, azezañ adreñvoc'h.

Zurücksetzung b. (-, -en) : 1. digresk g., distaol g. ; 2. daleerezh g., goursez g. ; 3. dismegañs b.

zurückspringen V.gw. (sprang zurück / ist zurückgesprungen) : 1. lammat war-dreñv ; 2. dilammat.

zurückspulen V.k.e. ha V.gw. (hat zurückgespult) : punañ.

zurückstecken V.k.e. (hat zurückgesteckt) : 1. adlakaat en e blas, adlakaat en e c'hodell ; 2. [dre skeud.] *einen Pflock zurückstecken*, ein paar Pflöcke zurückstecken, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, izelaat e glipenn, bukañ izeloc'h.

V.gw. (hat zurückgesteckt) : 1. soublañ, plegañ, pladañ, kilañ ; 2. diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, izelaat e glipenn.

zurückstehen V.gw. (stand zurück / hat zurückgestanden) : 1. bezañ war-lerc'h, bezañ war-dreñv, kaout dale ; 2. [dre skeud.] bezañ diwezhat, bezañ diwar-lerc'h, bezañ eus an diwar-lerc'h, bezañ warlerc'hiet ; 3. bezañ en dilerc'h, dilañsañ.

zurückstellen V.k.e. (hat zurückgestellt) : 1. souzañ, kilañ, kizañ ; *seinen Stuhl zurückstellen*, souzañ e gador a-dreñv, kilañ e gador, kizañ e gador ; 2. dilerc'hiañ, diwezataat, warlerc'hiañ ; *seine Uhr zurückstellen*, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier, diwezataat e eurier ; 3. [lu] daleañ, gourzezañ, gourzezañ ober udb, kas da belloc'h, ampellañ, teuler termen d'ober udb.

Zurückstellung b. (-, -en) : [lu] daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., goursez g.

zurückstoßen V.k.e. (stößt zurück / stieß zurück / hat zurückgestoßen) : diarbenn, dizarbenn, diharpañ, argas, kas kuit, kas war-dreñv, divountañ, diboulzañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz.

zurückstrahlen V.gw. ha V.k.e. (hat zurückgestrahlt) : dameuc'hañ, disteurel.

Zurückstrahlung b. (-, -en) : dameuc'h g., luc'hdistaol g.

zurückströmen V.gw. (ist zurückgeströmt) : diskenn, digreskiñ, mont kuit, dichalañ, distekiñ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-souz ; *das Wasser strömt zurück*, diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour, digreskiñ a ra an dour ; *das Meer strömt zurück*, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traean, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (àr-dreñv) ; *das Wasser strömt von den überschwemmten Feldern zurück*, dispegañ a ra ar mor diouzh ar parkeier, diveuziñ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier ; *die Menschen strömen vom Festplatz zurück*, dichalañ a ra tachenn ar gouel.

zurückstufen V.k.e. (hat zurückgestuft) : diskenn a garg, diskenn d'ur garg izeloc'h, diskenn a renk, diskenn d'ur renk izeloc'h.

zurücktaumeln V.gw. (ist zurückgetaumelt) : kilañ en ur drabidellañ, kizañ en ur drabidellañ, souzañ en ur dreuzigellañ, argilañ en ur horjellañ, kilañ en ur horellañ war e dreid, souzañ en ur vranskellat war e zivesker, argilañ en ur horjellat, argilañ en ur charigellañ.

zurücktragen V.k.e. (trägt zurück / trug zurück / hat zurückgetragen) : kas en-dro, distreiñ.

zurücktreten V.gw. (tritt zurück / trat zurück / ist zurückgetreten) : 1. kilañ, souzañ, argilañ, kizañ, mont war-souz, mont a-rekin, dont a-dreñv ; 2. *vor jemandem zurücktreten*, lezel u.b. da vont en e raok (Gregor) ; 3. ober dilez, dilezel ur garg, reiñ e zilez, lakaat e zilez eus e garg, dilezel e garg, en em zigargañ, en em ziskargañ, emzigargañ, emzizerc'hel, mont er-maez a, dont er-maez

a ; *als Bürgermeister zurücktreten*, mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *von einem Amt zurücktreten*, dilezel ur garg, ober dilez eus ur garg, reiñ (lakaat) e zilez eus ur garg, mont er-maez a garg, dont er-maez a garg, dispegañ diouzh e garg ; *aus seinem Priesteramt zurücktreten*, en em zivelegiñ, divelegiñ, mont er-maez a veleg ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten*, graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab.

Zurücktreten n. (-s) : souz g., souzadenn b.

zurückverfolgen V.k.e. (verfolgte zurück / hat zurückverfolgt) : *etwas zurückverfolgen*, klask roudoù udb en amzer dremenet.

zurückverlegen V.k.e. (verlegte zurück / hat zurückverlegt) : kilañ, kizañ, souzañ, argilañ ; *sie werden ihr Feuer zurückverlegen*, sachañ a raint o zenn ganto, berraat a raint o zenn.

zurückversetzen V.k.e. (versetzte zurück / hat zurückversetzt) : 1. diskenn a garg, diskenn d'ur garg izeloc'h, diskenn a renk, diskenn d'ur renk izeloc'h, izelaat ; *er wurde zurückversetzt*, diskennet a renk e voe, izelaet e voe ; 2. *einen Schüler zurückversetzen*, adkas ur skoliad en ur c'hlas izeloc'h.

V.em. : **sich zurückversetzen** (versetzte sich zurück / hat sich (t-rt) zurückversetzt) : kounaat, eñvoriñ, memoriñ, soñjal en-dro e ; *sich im Geiste in seine Jugend zurückversetzen*, envoriñ (kounaat, memoriñ) amzer e yaouankiz, adkavout dre soñj amzer e yaouankiz, soñjal war e giz en e yaouankiz ; *sich um hundert Jahre zurückversetzen*, mont kant vloaz war-dreñv, mont kant vloaz war e giz.

zurückweichen V.gw. (wich zurück / ist zurückgewichen) : laoskaat, kilañ, kizañ, souzañ, argilañ, plegañ, tec'hel, kiladennañ, kiladegañ, puchañ, mont war-souz, dont a-dreñv, tennañ àr-dreñv, mont a-rekin, diluskañ ; *keinen Schritt zurückweichen*, na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askom, na gilañ a-dreuz troad ; *er wird vor dir nicht zurückweichen*, ne souzo ket dirazout, ne dec'ho ket dirazout, ne yaro ket ganit ; *vor Schreck zurückweichen*, karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ.

Zurückweichen n. (-s) : kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argilerezh g., argiladeg b., kiz g., kizadeg b., kizadenn b., souz g., souzadenn b., distro g./b. ; *Zurückweichen des Meeres*, argilerezh ar mor g.

zurückweisen V.k.e. (wies zurück / hat zurückgewiesen) : argas, nac'h, nac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dizarbenn, dideurel, disteurel, dic'hataat, distekiñ, lakaat er-maez, reiñ e zistag [d'u.b.] ; *jemandes Bitte zurückweisen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; [gwir] *einen Zeugen zurückweisen*, nac'h (nac'hañ, diarbenn, disteurel) un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test ; *etwas als falsch zurückweisen*, dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin, dislavaret gevier.

zurückweisend ag. : nac'hus, pellaus, diarbennus.

Zurückweisung b. (-, -en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g., distaolidigezh b., diarbennerezh g., enebiezh b. ; *Zurückweisung der Religion*, enebiezh ouzh ar relijion b.

zurückwerfen V.k.e. (wirft zurück / warf zurück / hat zurückgeworfen) : 1. disteurel, distlepel, bannañ en-dro, dameuc'hiñ, dasskediñ, reflektiñ ; *der Schall wird als Echo zurückgeworfen*, degaset e vez ar son en-dro gant an heklev, dezrevellet e vez ar son gant an heklev ; 2. diarbenn, dizarbenn, argas, diharpañ, disteurel, kas kuit, kas war-dreñv, diboulzañ, divountañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz ; 3. argas, nac'h, nac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dideurel, disteurel, dic'hataat, distekiñ ; 4. warlerc'hañ, daleañ.

Zurückwerfung b. (-, -en) : 1. nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., refuz g., distaolidigezh b., diarbennerezh g. ; 2. [fizik] reflektadur g., dassked g., dasskedadur g., dasskediñ g., reflektiñ g., dameuc'h g.

zurückwollen V.gw. (will zurück / wollte zurück / hat zurückgewollt) : kaout c'hoant distreiñ.

zurückzahlen V.k.e. (hat zurückgezahlt) : 1. resteurel, daskoriñ, daskor, paeañ ; 2. paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; *seine Schulden zurückzahlen*, diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm, en em ziendleañ tamm-ha-tamm ; 3. [dre skeud.] *jemandem etwas zurückzahlen*, ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all, talvezout e zismegañs (e wall, ur gaou) d'u.b., reiñ e gement all d'u.b., kaout digoll eus udb digant u.b., reiñ kemm ouzh kemm, kas ar fresk d'ar gêr, kas ar freskad d'ar gêr, kas ar fresk da di u.b., kas an dorch d'ar (er) gêr.

Zurückzahlung b. (-, -en) : restaolerezh g., daskor g.

zurückziehen V.k.e. (zog zurück / hat zurückgezogen) : 1. kemer en-dro, tennañ en-dro, didennañ ; 2. sachañ war-dreñv, kilañ, kizañ ; *ich hatte meinen Kopf zurückgezogen*, me em boa sachtet va fenn ; 3. nullañ, dislavaret ; *seine Aussage zurückziehen*, en em zislavaret, dont en-dro war e c'her, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù ; *eine Klage zurückziehen*, dislavaret e glemm, nullañ e glemm ; *sein Wort zurückziehen*, dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret e bromesa, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù, mankout d'e c'her, ober daou c'her eus unan.

V.em. : **sich zurückziehen** (zog sich zurück / hat sich (t-rt) zurückgezogen) : 1. en em denañ, tennañ àr-dreñv, mont a-rekin, emdenañ, kuitaat, resediñ, dilezel, ober dilez eus, dispegañ diouzh ; *sich aus dem politischen Leben zurückziehen*, *sich von der Politik zurückziehen*, kuitaat ar vuhez politikel, dispegañ diouzh ar vuhez politikel, ober dilez eus e gargoù politikel, dilezel ar politikerezh ; *sich irgendwohin zurückziehen*, mont d'ul lec'h bennak, sachañ e lost en ul lec'h bennak ; *sich in die Einsamkeit zurückziehen*, tec'hel diouzh an dud, en em denañ pell diouzh safar ar bed, en em denañ en distro, chom pell diouzh darempred an dud, ober ar goull en-dro d'an-unan ; *sich in die Einsamkeit der*

Wüste zurückziehen, en em dennañ d'an dezerzh en e bart e-unan pell diouzh an dud ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen*, klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; [dre skeud.] *sich in sein Schneckenhaus zurückziehen*, mont bihanik, mont en e grogen, en em serriñ warnañ e-unan ; **2.** diskenn, mont kuit, dichalañ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-souz, distekiñ, diluskañ ; *das Wasser zieht sich zurück*, diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück*, diveuziñ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dispegañ a ra ar mor diouzh ar parkeier ; *das Meer zieht sich zurück*, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traean, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (àr-dreñv), distekiñ a ra ar mor ; *das Meer hat sich ganz schön zurückgezogen*, ar mor a zo izelaet-mat.

Anv-gwan verb II : **zurückgezogen** *zurückgezogen leben*, tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Zurückziehung b. (-,-en) : **1.** kiladenn b., kiladeg b., argiladenn b., argiladeg b., souz g., souzadenn b. ; **2.** lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., tennadur g. ; **3.** [dre skeud.] dianzavadur g., freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennezh g., torr g., torridigezh b.

zurückzucken V.gw. (ist zurückgezuckt) : lammat war-dreñv.

Zuruf g. (-s,-e) : galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., geltadenn b., youc'hadenn b., youc'h b., huch g., huchad g., huchadenn b., chouadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., garm-galv g. ; *durch Zuruf ernannt werden*, bezañ anvet dre youc'h an holl ; *Abstimmung durch Zuruf*, votadeg (mouezhiadeg) dre youc'h b. ; [eskemmdi] *auf Zuruf*, war enkant.

zurufen V.gw. : (rief zu / hat zugerufen) : huchal, hopal, krial ; *ruf ihnen zu, sie sollen nach Hause*, kri anezho en ti, kri dont d'ar gêr, hop dezho dont d'ar gêr, youc'h warno ma teuint d'ar gêr.

Zurüstung b. (-) : darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbaroù lies., kempennou lies., diwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies., darbaradennoù lies., darbarerezh g.

zurzeit Adv. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] evit ar mare, bremañ, evit bremañ, evit ar c'houlz, d'ar mare-mañ, d'ar c'houlz-mañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, en devezhiou-man, evit an deizioù, en amzer-mañ, en amzer-vremañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren ; *er hat es zurzeit leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn.

Zusage b. (-,-n) : **1.** asant g., asantadenn b., asantadur g., aotre g., asantadur g., aotreadur g., aotreadenn b. ; *mündliche Zusage*, asant (aotre, asantadur, aotreadur) dre gomz g., aotreadenn dre gomz b. ; **2.** promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g.

zusagen V.gw. (hat zugesagt) : **1.** sevel a-du, asantiñ ; *hoffentlich wird er zusagen !* gant asantiñ a raio ! ; **2.** grataat, prometiñ ; *er hat anderswo zugesagt*, un emgav en deus dija e lec'h all.

V.k.e. (hat zugesagt) : **1.** lavaret ; *jemandem die Wahrheit auf den Kopf zusagen*, lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz e c'henoù, lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz (en) e zaoulagad (Gregor), kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., komz didortilh ouzh u.b., na ober a c'henoù bihan evit lavaret ar wirionez d'u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b.

2. grataat, prometiñ ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt*, prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod.

V.k.d. (hat zugesagt) : plijout, dereout, faotañ ; *das sagt mir nicht zu*, ne blij ket din, kement-se n'eo ket mat din, n'eo ket an dra-se diouzh va doare (diouzh va dere, em dere, diouzh va mod, diouzh va faltazi), kement-se ne faot ket din ; *das sagt mir zu*, dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, diouzh va diviz eo, em diviz emañ, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, diouzh va faltazi eo, diouzh va mod eo, kement-se a faot din ; *wenn es Ihnen zusagt !* mard eo da ganeoc'h !

Anv-gwan verb I : **zusagend** *eine zusagende Antwort*, ur respont gant ya g., ur respont a-du g., un asant g., un asantadur g.

zusammen Adv. : **1.** a-gevret, e-kevret, en ur gevret, kevret, asambles, kumun, ez kumun, en ur ser, ser-haser, e-ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, en ur geñver, en ur gichen, a-unan, a-unvan, a-unstroll, en ur stern, d'un dro, boutin, e boutin, en ul lod, a-gor, ken- ; *sie haben zusammen ein Buch geschrieben*, skrivet o doa ul levr a-gevret ; *zu Abend aßen sie zusammen*, koan a voe etrezo ; *er geht zusammen mit seinem Freunde in die Berge*, mont a raio d'ar menezioù a-unan gant e vignon, mont a raio e vignon d'ar menezioù war un dro gantañ, mont a raio d'ar menezioù kevret gant e vignon ; *sie kommen jeden Mittwoch zusammen*, en em vodañ a reont bep Merc'her ; *er saß mit den anderen zusammen*, azezet e oa e-touez ar re all, azezet e oa en ul lod gant ar re all ; *sie haben beide zusammen gegessen*, debret o doa an eil gant egile ; *er ist mit ihr zusammen*, daremprediñ a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie sind zusammen*, en em hentiñ a reont, en em zaremprediñ a reont, en em heuliañ a reont ; *sie halten fest zusammen*, derc'hel a reont mat an eil d'egile, ar re-se a zo an eil dindan egile, karr ha kilhorou int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em ober a reont evel gwenn ha melen, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, ar re-

se a zo a-unan ; *alle zusammen*, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl en ur gevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, en ur pezh.

2. en holl, etre-holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm ; *das macht zusammen zehn Franken (aus)*, dek lur suis e vo en holl (etre-holl).

zusammen- : rakverb rannadus hag a verk : **1.** an tolpadur ; **2.** an distruj.

Zusammenarbeit b. (-) : kenlabour g., kenlabourezh g., kenstriv g., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g., labour boutin g., labour e boutin g., kenstriv g. ; *Asiatisch-Pazifische Wirtschaftliche Zusammenarbeit*, Kevredad Kenlabour Ekonomikel Azia-Meurvor Habask g.

zusammenarbeiten V.gw. (hat zusammengearbeitet) : kenlabourat, keveliñ, labourat a-gevret, labourat en ur ser, labourat ez kumun, kenober, kenoberiañ, ober ur c'henstriv, labourat boutin, laboutat e boutin.

zusammenarbeitend ag. : kenlabourus.

zusammenballen V.k.e. (hat zusammengeballt) : **1.** krugellañ, berniañ, gwrac'hellat, tolzenañ, gronnañ, tolpañ, tolzenañ, kengevredañ, kenfetisaat ; **2.** [dre skeud.] kengreizañ, tolpañ.

V.em. : **sich zusammenballen** (hat sich (t-rt) zusammengeballt) : **1.** tolzenañ, gronnañ, tolpañ, kenfetisaat, kengevredañ ; *Wolken ballen sich zusammen*, koabrenniñ a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), lug e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; **2.** pellenniñ.

Zusammenballung b. (-, -en) : **1.** tolzennadur g., tolzennad b., gronnad g., tolpad g., krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b., kendorpezenn b., kenfetisadur g., torpez str. ; **2.** kengreizañ g. ; *technische Zusammenballung*, kengreizañ teknikel g.

Zusammenbau g. (-s) : dastumad g., dastumadenn b., kenstroll g., kenstrollad g.

zusammenbauen V.k.e. (hat zusammengebaut) : sevel, frammañ, kenstrollañ.

zusammenbeißen V.k.e. (biss zusammen / hat zusammengebissen) : stardañ ; *vor Schmerz die Zähne zusammenbeißen*, moustrañ (derc'hel) war e boan, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù.

zusammenbekommen V.k.e. (bekam zusammen / hat zusammenbekommen) : gallout bodañ, gallout dastum, gallout sevel.

zusammenberufen V.k.e. (berief zusammen / hat zusammenberufen) : bodañ, gervel, kengervel ; *ein Konzil zusammenberufen*, bodañ ur sened-Iliz.

Zusammenberufung b. (-, -en) : kengalv g., galvadenn b., galvadeg b.

zusammenbeugen (hat zusammengebeugt) / **zusammenbiegen** (bog zusammen / hat zusammengebogen) V.k.e. : kenstouiñ.

V.em. : **sich zusammenbeugen** (hat sich (t-rt) zusammengebeugt) / **sich zusammenbiegen** (bog sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengebogen) : kenstouiñ.

zusammenbinden V.k.e. (band zusammen / hat zusammengebunden) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, lakaat stag-ouzh-stag, eren, keneren, liammañ, kenliammañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, stagellañ, strollañ, kenstrollañ ; *Reisig zusammenbinden*, fagodiñ keuneud, fagodiñ.

Zusammenbinden n. (-s) : tortelladur g.

zusammenblasen V.k.e. (bläst zusammen / blies zusammen / hat zusammengeblasen) : seniñ an emvodañ, kleroniñ evit gervel d'en em dolpañ, kleroniñ evit gervel d'an emvod, kleroniñ evit rastellat e dud.

zusammenbleiben V.gw. (blieb zusammen / ist zusammengeblieben) : chom a-gevret, chom asambles, chom en ur ser.

zusammenbrauen V.k.e. (hat zusammengebraut) : aozañ, fardañ, fichañ, terkañ.

V.em. : **sich zusammenbrauen** (hat sich (t-rt) zusammengebraut) : en em zastum, goriñ, sevel, gouennañ, bezañ e gor ; *ein Wetter braut sich zusammen*, *ein Gewitter braut sich zusammen*, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti ; *ein Komplott braut sich zusammen*, un irienn a zo e gor ; *es braut sich etwas zusammen*, emañ ar forn o c'horiñ, 'm eus aon - amañ ez eus trubuilh e gor, 'm eus aon - bec'h (jeu) a vo a-benn nebeut, 'm eus aon - emañ hon toaz e go, 'm eus aon - ur c'hoari bennak a zo en hent, 'm eus aon - amañ ez eus ur gwall daol d'en em gavout.

zusammenbrechen V.gw. (bricht zusammen / brach zusammen / ist zusammengebrochen) : **1.** kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, kouezhañ a-stok-korf, kouezhañ a-flav, diflakañ, flakañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, flodiñ, fontañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, pilat, disac'hañ, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont da beurgoll, freuzañ, frigasañ ; *als er dann vor der Treppe stand*, *brach er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tflakas (e kouezhas evel ur sac'had eskern, e kouezhas evel ur sac'had loaioù, e kouezhas a-stok-korf, e kouezhas a-stok e lañjer, e kouezhas a-flav) ; *unter der Last zusammenbrechen*, fredañ, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, c'hwitañ dindan ar bec'h ; *sein ganzes Abwehrsystem ist*

zusammengebrochen, e zifenn a zo aet da netra, e zifenn a zo aet war netra, e zifenn a zo aet er sac'h, e zifenn a zo aet da vann ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen*, e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen*, reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan ; **2.** dic'hoanagiñ, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, dinerzhañ ; *seelisch zusammengebrochen*, dic'hoanag, dic'hoanaget, dinerzhed da vat, digalonekaet-naet, fallgalonet, krog an digalon ennañ, kouezhet e veudig en e zorn, strinket an trebez war-lerc'h ar billig gantañ ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen*, dinerzhed a gorf hag a ene, skuizh korf hag ene.

zusammenbringen V.k.e. (brachte zusammen / hat zusammengebracht) : lakaat da gengejiñ, dastum, kendastum, bodañ, sevel, tolzennañ, gronnañ, kenstrollañ, tolpañ, unaniñ, unvaniñ ; *die Beiden zusammenbringen*, jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal ; *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen*, ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh.

Zusammenbruch g. (-s,-brüche) : **1.** dismantridigezh b. ; [istor] *nach dem Zusammenbruch des dritten Reiches*, goude dismantridigezh an trede Reich ; *vom Zusammenbruch bedroht*, brall-divrall war e sichenn, o kinnig kouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e boull, prest da gouezhañ en e buch, e-tailh da gouezhañ en e douez, darev da gouezhañ en e vern, en arvar da bilat, o kinnig disac'hañ, erru peñse ; **2.** diwaskadenn b., dic'hoanag g., digalon g. ; *Nervenzusammenbruch*, diwaskadenn b., barr-izelvred g., barrad kleñved nervernoù g., taol nervernoù g. ; **3.** [kenwerzh.] freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g.

zusammenbündeln V.k.e. (hat zusammengebündelt) : eren, liammañ, stagañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, strobañ.

Zusammenbündeln n. (-s) : tortelladur g.

zusammendrängen V.k.e. (hat zusammengedrängt) : **1.** stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, enkaat, enkañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ ; **2.** [dre skeud.] sevel an diverrañ, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus.

V.em. : **sich zusammendrängen** (haben sich (t-rt) zusammengedrängt) : mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ ; *die Leute drängen sich in der U-Bahn zusammen*, ur mac'h bras a bobl a zo er metro, un houl hag ur mac'h a zo er metro, sac'h-àr-vac'h emañ an dud er metro, en em waskañ an eil egile a ra an dud er metro.

Anv-gwan verb II : **zusammengedrängt a)** sac'h-àr-vac'h, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, krog an eil en egile, war enk, en enk, gwasket ; **b)** [dre skeud.] fraezh ha berr.

zusammendrehen V.k.e. : kordigellañ, korvigellañ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortigellañ,

tortilhañ, treiñ ; *zusammengedrehte Schnur*, pañs g., kordenn bañsek b.

zusammendrücken V.k.e. (hat zusammengedrückt) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bresañ, foulañ, gourfouliñ, kouchañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen*, ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.

V.em. : **sich zusammendrücken** (haben sich (t-rt) zusammengedrückt) : en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ.

zusammenducken V.em. : **sich zusammenducken** (haben sich (t-rt) zusammengeduckt) : **1.** kenstouiñ ; **2.** kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, tamolodiñ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *das Dorf liegt zusammengeduckt im Tal*, emañ ar gêriadenn en he c'hluch e-kreiz an draoñienn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñienn.

zusammeneilen V.gw. (sind zusammengeeilt) : deredek, delammat, en em dolpañ d'an druilh drask, en em vodañ d'an druilh, en em dolpañ d'illo, en em vodañ gant mall (gant hast, gant herr) bras, en em dolpañ gant herr, en em vodañ gant hastidigezh vras, en em dolpañ gant prez vras, en em vodañ tizh-ha-tizh, en em vodañ tizh-ha-taer, en em dolpañ a-dizh hag a-dag, en em dolpañ a-dizh hag a-dro, en em vodañ diwar dizh, en em vodañ difrae-kaer, en em vodañ gant difrae bras, en em vodañ gant diere, en em dolpañ diwar herr, en em vodañ buan-ha-buan, en em vodañ prim-ha-prim, en em vodañ trumm-ha-trumm, en em vodañ dre hast, en em dolpañ a-brez-kaer, en em vodañ a-benn-herr, en em vodañ a-herr-kaer, en em vodañ d'ar flimin-foeltr, en em dolpañ a-daol-herr, en em dolpañ a-brez-herr, en em dolpañ en herr, en em vodañ gant d'illo bras.

zusammenfahren V.gw. (fährt zusammen / fuhr zusammen / ist zusammengefahren) : tridal, trivialiñ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, mont an Ankoù hebiou d'an-unan.

Zusammenfahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g.

Zusammenfall g. (-s,-fälle) : **1.** dismantridigezh b., disac'hatur g., disac'hadeg b., diskar g. ; **2.** zeitlicher Zusammenfall, kendegouezh g., kendarvoud g.

zusammenfallen V.gw. (fällt zusammen / fiel zusammen / ist zusammengefallen) : **1.** koazhañ, mont e koazh, gouzizañ, flakañ, disac'hañ, flodiñ, freuzañ, frigasañ ; *wenn die Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie in sich zusammen*, un tamm mat a goazh a zeu en avaloù-douar pa vezont poazhet e-pad pell amzer ; **2.** kendegouezhout, kendereout.

Zusammenfallen n. (-s) : kendegouezh g., kendarvoud g., taol-degouezh g., kendereadegezh b.

zusammenfalten V.k.e. (hat zusammengefaltet) : plegañ ; *die Zeitung zusammenfalten*, plegañ ar gelaouenn.

zusammenfassen V.k.e. (hat zusammengefasst) : **1.** sevel an diverrañ, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, berrzastum, lakaat e berr, sintezekaet, kenlakaat, divrazañ, ober un divrazañ eus, mont dre verr, reiñ un

diverrañ eus, ober un diverrañ eus ; *einen Artikel zusammenfassen*, reiñ un diverrañ eus ur pennad skrid, ober un diverrañ eus ur pennad skrid ; *er hat seine Aufsätze in einem Band zusammengefasst*, dastumet en deus e bennadoù-skrid en ul levrenn ; **2.** [dre skeud.] *seine Gedanken zusammenfassen*, en em zastum, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, sipañ e spered ; **3.** [preder., Hegel] *kendezenniñ, kendodiñ.*

V.em. : **sich zusammenfassen** (hat sich (t-rt) zusammengefasst) : **1.** lavaret e soñj krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, lavaret e soñj en ur ger krenn, diverrañ, troc'hañ berr, lavaret berr ; **2.** divorfilañ, divorzañ, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch.

zusammenfassend ag. : berrzastum(et), berr, prim.

Adv. : berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger krenn, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù.

Zusammenfassung b. (-, -en) : **1.** dastumadur g., krennadur g., diverradur g., diverrañ g., damsell g., divraz g., berradur ur skrid g. ; **2.** unanadur g., unanidigezh b., unvanadur g.

zusammenfegen V.k.e. (hat zusammengefeget) : reiñ un taol skub da.

zusammenfinden V.em. : **sich zusammenfinden** (fanden sich zusammen / haben sich (t-rt) zusammengefunden) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; **2.** kengejiñ, emgejañ, en em gavout an eil gant egile, en em gavout asambles.

zusammenflechten V.k.e. (flicht zusammen / flocht zusammen / hat zusammengeflochten) : kenblezhañ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ.

zusammenflicken V.k.e. (hat zusammengeflickt) : *etwas zusammenflicken*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., trikarmadiñ udb., ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoulañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, greiañ udb, ober un dres d'udb, paseadenniñ udb., feuzañ udb, kempenn udb, rapariñ udb.

zusammenfließen V.gw. (flossen zusammen / sind zusammengeflossen) : **1.** kemberiñ, meskañ o doureier, en em gavont an eil gant egile (gant eben), kejañ, dont d'en em unaniñ ; **2.** [dre skeud.] kemmeskañ, kendeuziñ ; **3.** *zusammenfließender Hautausschlag*, dispuilh kendalc'hek g.

Zusammenfluss g. (-es, -flüsse) : kember g., kemberadur g., kejerezh g., kendeuzadur g., forc'h b., forc'h div stêr b., fourch-dour g. ; *Zusammenfluss zweier Meeresströmungen*, tagell b.

zusammenfügen V.k.e. (hat zusammengefügt) : juntañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strolañ, kenstrolañ, strolañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, keneren, kevrediñ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile ; *er hat die zwei Teile zusammengefügt*, frammet en deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *die Stufen sind locker zusammengefügt*, disjoent eo an derezioù ; *zusammengefügt*, joentr. ; *Dinge paarweise*

zusammenfügen, parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo.

zusammenfügend ag. : stagus.

Zusammenfügung b. (-, -en) : skarvadur g., strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., koubladur g., kenlakadur g.

zusammenführen V.k.e. (hat zusammengeführt) : lakaat da gengejiñ, dastum, bodañ, tolzenañ, gronnañ, tolpañ, pennegiñ.

Zusammenführung b. (-, -en) : tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g.

zusammengedrängt ag. : **1.** fetis, kompakt, tuzum ; **2.** sac'h-âr-vac'h, krog an eil en egile, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, war enk, en enk, gwasket ; **3.** [dre skeud.] fraezh ha berr.

zusammengehen V.gw. (ging zusammen / ist zusammengegangen) : **1.** mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser, mont en ur gompagnunezh ; **2.** aparchantañ, klotañ, mont mat, mont klenk, mont c'hwek, mont mistr, bezañ jaojapl, kenglotañ, kordañ, diazezañ brav ; **3.** skoanañ, koazhañ, en em zastum, teuziñ.

zusammengehören V.gw. (haben zusammengehört) : aparchantañ, bezañ kevreet, bezañ kenstag, bezañ unvan, bezañ kar, bezañ kengret, bezañ a-unan ; *diese zwei Schuhe gehören nicht zusammen*, an div votez-mañ a zo dispar, an div votez-mañ a zo a bep foar.

zusammengehörig ag. : kevreet, kenstag, unvan.

Zusammengehörigkeit b. (-) : aparchant g., nesañded b., dedennadur g., kengred g., kengredoniezh b., kenstag g., kenstagusted b., unaniezh b., kerentiezh b., boutinder g., boutinded b.

Zusammengehörigkeitsgefühl n. (-s, -e) : spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.

Zusammengepferchtsein n. (-s) : meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha dispijus abalamour d'an niver a dud b.

zusammengeraten V.gw. (gerieten zusammen / sind zusammengeraten) : kregiñ da skeiñ, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo, sevel taolioù etrezo, sevel saka-maout etrezo.

zusammengesellen V.em. : **sich zusammengesellen** (gesellten sich zusammen / haben sich (t-rt) zusammengesellt) : kenstrolañ, kevrediñ, keveliñ, en em gevreañ, en em strolañ.

zusammengesetzt ag. : kevrennek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek, liesrann, liesrannek, kenaozet, kedelfennet, kenstrollat ; *zusammengesetztes Wort*, liesger g., ger kevrennek g. ; *zusammengesetzter Satz*, lavarenn gevrennek b. ; *zusammengesetzte Verbform*, furm verb kevrennek b., furm verb kenstrollat b. ; *zusammengesetzte Konjunktion*, stagell gevrennek b. ; *zusammengesetzter Syllogismus*, silogism kevrennek g. ; *zusammengesetztes Bild*, skeudenn gemmesk b.

zusammengewachsen ag. : stag-ha-stag, kenstag, kenstagus.

zusammengewürfelt ag. : mesket, liesseurt, diseurt, kemmesk ; *eine bunt zusammengewürfelte*

Reisegesellschaft, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies.

zusammenhaben V.k.e. (hat zusammen / hatte zusammen / hat zusammengehabt) : *etwas zusammenhaben*, bezañ dastumet udb ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe*, werde ich einen Wagen kaufen, bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e preniñ ur c'harr-tan.

zusammenhaken V.k.e. (hat zusammengehackt) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

Zusammenhalt g. (-s,-e) : 1. kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; 2. kengred g., keneilded b., kamaladegezh b. ; 3. sozialer Zusammenhalt, kenemglev sokial g.

zusammenhalten V.gw. (hielten zusammen / haben zusammengehalten) : 1. bezañ kevreet, bezañ kenstag ; 2. [dre skeud.] bezañ kengret, bezañ unanet, bezañ unvan, bezañ a-unan, bezañ a-unvan, bezañ plaen an traoù etrezo ; *sie halten zusammen wie Pech und Schwefel*, gwall vignoned int, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladij a zo etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em ober a reont evel gwenn ha melen, àr an hevelep neudenn emaint.

V.k.e. (hält zusammen / hielt zusammen / hat zusammengehalten) : 1. derc'hel kenstag, derc'hel kevreet, derc'hel en e blom, derc'hel stag, liammañ ; *die Holzapfen halten den Schrank zusammen*, an ibilioù a zalc'h an armel ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sac'h goulo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; 2. keñveriañ, lakaat a-dal, lakaat keñverha-keñver, paraviziñ ; 3. espern, arboellañ, armerzh, damantiñ da.

Zusammenhang g. (-s,-hänge) : 1. kenstag g., kenstagadur g., kemperzh g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kennaskted b., kennask g., darempred g., arroud g., kenarroud g., kenere g., liamm g., liammadenn b., poell g., kempoell g., kerentiez b., nesañded b., nesaiezh b., nested b., nester g. ; *in direktem Zusammenhang mit etwas stehen*, bezañ e kendave gant udb ; *bei diesem Zusammenhang*, *in diesem Zusammenhang*, an traoù o vezañ evel m'emañ, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se, war se ; *ohne Zusammenhang mit*, distag diouzh, hep liamm gant, hep liammadenn gant ; *aus dem Zusammenhang gerissen*, dibrepos, hep delc'her kont eus an degouezhioù, hep reiñ a fed d'an ardremez, hep reiñ a fed d'ar c'henarroud, hep reiñ a fed d'ar gendestenn, distag diouzh e genarroud, amzere ; *kausaler Zusammenhang*, *Zusammenhang von Ursache und Wirkung*, darempred abeg-efed g., liamm kaozalter g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; 2. [lenn.] kendestenn b., kenarroud g. ; 3. [fizik, mat.] keflen g., keflended b. ; *linearer Zusammenhang*, keflen linennek g., keflended linennek b. ; *monotoner Zusammenhang*, keflen unton g., keflended unton b. ; 4. [dre skeud.] *den Zusammenhang verlieren*, koll poell e neudenn, koll poell e gudenn.

zusammenhängen (hing zusammen / hat zusammengehangen) / zusammenhangen (hängt zusammen / hing zusammen / hat zusammengehangen) V.gw. : 1. bezañ peg an eil ouzh egile ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen*, c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; 2. bezañ kenstag ouzh, bezañ kevreet gant, dont da-heul, bezañ liammet gant, tennañ da, klevet ouzh ; *das hängt mit seiner Krankheit zusammen*, kement-se a zo un dilerc'h eus (a zo liammet gant) e gleñved, kement-se a glev diouzh e gleñved, kement-se a denn d'e gleñved ; *alles hängt zusammen !* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas ! pep tra a zo stag an eil ouzh egile !

zusammenhängend ag. : stag-ha-stag, unanet, a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenere, kennask, kenstag, kenstagus, didroc'h.

zusammenhanglos ag. : digempeoll, digendalc'h, diere, diliamm, dizunvan, besk.

Zusammenhanglosigkeit b. (-) : digempeoll g., digempeolled b., digendalc'h g., dizunvaniezh b.

zusammenharken V.k.e. (hat zusammengeharkt) : rastellat ; *Laub zusammenharken*, rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell.

zusammenhauen V.k.e. (hieb zusammen / haute zusammen // hat zusammengehauen) : 1. disparfoeltrañ, distilhañ, krazañ naet ; *die Feinde zusammenhauen*, disparfoeltrañ an enebourien, falc'hat an enebourien evel ma ra falc'her ar geot er prad, krazañ naet an enebourien, flastrañ rac'h an enebourien, distilhañ prop ha kempenn an enebourien, lakaat liamm an enebourien, reiñ o laz d'an enebourien, pladañ an enebourien ; 2. P. grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilboc'hiañ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhurañ, kalfichat [ul labour war goad].

zusammenhäufen V.k.e. (hat zusammengehäuft) : yoc'hañ, krugellañ, berniañ, gwrac'hellat, tolzenañ, gronnañ, tolpañ ; *sie hatten die Kleidungsstücke zusammengehäuft*, dastumet o doa an dilhad en un douez, graet o doa ur strobad gant an dilhadoù.

Zusammenhäufung b. (-,-en) : krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b., tolzennadur g., gronnad g., tolpad g., yoc'hadur g.

zusammenheften V.k.e. (hat zusammengeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ ; *Blätter zusammenheften*, krafañ folennoù, skrafañ folennoù.

zusammenheilen V.gw. (ist zusammengeheilt) : [askorn torr] adstagañ, dont da soudañ, dont da genstagañ.

zusammenholen V.k.e. (hat zusammengeholt) : dastum.

zusammenkauern V.em. : **sich zusammenkauern** (hat sich (t-rt) zusammengekauert) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *zusammengekauert*, daoudortet, daougromm ; *sich vor lauter Kälte zusammenkauern*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.

Zusammenkauern n. (-s) : emzastum g.

Zusammenkauf g. (-s, -käufe) : rastellerezh g.
zusammenkaufen V.k.e. (hat zusammengekauft) : prenañ a-vras, rastellat.
zusammenkehren V.k.e. (hat zusammengekehrt) : 1. *etwas zusammenkehren*, reiñ un taol skub d'udb, reiñ un taol skubell da leur udb ; 2. ober ur bern gant ar skubadurioù, ober ur bern gant ar skubien ; *Laub mit der Harke zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù.
zusammenklammern V.k.e. (hat zusammengeklammert) : kenstagañ gant krapinelloù, krapañ, krapinellañ.
Zusammenklang g. (-s, -klänge) : klotad g., kendon g., heson g., hesonerezh g., anao b., hesoniezh b., kensoniezh b., kensonerezh g., kenson g., unson g., kengan g. ; *der Zusammenklang der Töne*, aozadur ar sonioù g., ar gensonerezh b.
zusammenklappbar ag. : plegus, hebleg.
zusammenklappen V.k.e. (hat zusammengeklappt) : plegañ.
V.gw. : P. bezañ tanailhet, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ brevet e gorf, bezañ brev, bezañ divi, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ distronket-holl, bezañ broustet e gorf, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, chom motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.
zusammenklauben V.k.e. (hat zusammengeklaut) : dastum gant mil boan, pennaouiñ.
zusammenkleben V.k.e. (hat zusammengeklebt) : pegañ an eil ouzh egile, spegañ an eil ouzh egile, kaotañ an eil ouzh egile, daspegañ, kenbegañ.
V.gw. : bezañ peg an eil ouzh egile, chadenniñ.
Zusammenleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g.
zusammenklingen V.gw. (klang zusammen / hat zusammengeklungen) : kendonian ; *das klingt gut zusammen*, kenson eo an dra-se.
zusammenklingend ag. : heson, hesonek, hesonus, kenson, kensonel, kensonus, kendoniek, kerzennek, flour.
zusammenknäueln V.k.e. (hat zusammengeknäuelte) : polotenniñ.
zusammenknäuen V.k.e. (kniff zusammen / hat zusammengekniffen) : serriñ, stardañ ; *die Lippen zusammenknäuen*, bezañ genoù treut gant an-unan, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zusammengekniffene Lippen*, genoù treut g. ; *die Backen zusammenknäuen*, stardañ e beñsoù.
zusammenknuten V.k.e. (hat zusammengeknutet) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.
zusammenknüllen V.k.e. (hat zusammengeknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, malhotiñ ; *zusammengeknüllt*, jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

Zusammenknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
zusammenknüpfen V.k.e. (hat zusammengeknüpft) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.
Zusammenknüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.
zusammenkommen V.gw. (kam zusammen / ist (sind) zusammengekommen) : 1. en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, goursezal, bodennañ, bodadennañ, emgejañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; 2. kengejiñ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, erruout an eil gant egile, skoulmañ ; 3. *da kommt schon einiges zusammen*, a-benn ar fin e ra ur gont vrav.
Zusammenkommen n. (-s) : kendegeuezh g., kendarvoud g., taol-degeuezh g.
zusammenkoppeln V.k.e. (hat zusammengekoppelt) : koublañ.
zusammenkrachen V.gw. (ist zusammengekracht) : 1. kouezhañ en e boull (en e buch, en e vern, en e douez) gant strap bras, frigasañ gant strap bras, kouezhañ evel ur pakad loaioù ; 2. mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, en em दौरता penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout.
zusammenkrampfen V.em. **sich zusammenkrampfen** (hat sich (t-rt) zusammengekrampft) : dont bihan, en em zastum, stardañ, bihanaat ; *mir krampft sich das Herz zusammen*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, sevel a ra enkreiz ennon, sevel a ra enkreiz ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon.
zusammenkratzen V.k.e. (hat zusammengekratzt) : dastum gweneg-ha-gweneg.
zusammenkriegen V.k.e. (hat zusammengekriegt) : gallout bodañ, gallout dastum, gallout sevel.
zusammenkrümmen V.em. : **sich zusammenkrümmen** (hat sich (t-rt) zusammengekrümmt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù.
zusammenkugeln V.em. : **sich zusammenkugeln** (hat sich (t-rt) zusammengekugelt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkugeln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.
Zusammenkunft b. (-, -künfte) : emgav g., emgej g., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., dastumadeg b., etreweladenn b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., kejadenn b., tolpadenn b., emwel g., emweladenn b. ; *eine Zusammenkunft vereinbaren*, merkañ an eur hag al lec'h evit en em welet, deiziañ un emgav, deiziañ un emwel ; *Zusammenkunft am Abend*, beilhaded g., beilhadenn b., filaj g. ; *Teilnehmer an einer Zusammenkunft am Abend*, filajour g.
zusammenkuscheln V.em. : **sich zusammenkuscheln** (hat sich (t-rt) zusammengekuschelt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ,

kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenkuscheln*, ober souchig en e wele.

zusammenläppern V.em. : **sich zusammenläppern** (hat sich (t-rt) zusammengeläppert) : dont d'ober bern tamm-ha-tamm, fonnaat ; P. es *läppert sich so zusammen*, an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Zusammenlauf g. (-s) : **1.** tolpad g., tolpadenn b. ; **2.** [dre astenn.] kember b., kejerzh g.

zusammenlaufen V.gw. (läuft zusammen / lief zusammen / ist zusammengelaufen) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, deredek, delammat, en em zastum, kuilhañ, kengejañ, kengevredañ, kengerc'hañ ; *die zwei Wege laufen zusammen*, kejañ a ra an daou hent ; *das Wasser läuft mir im Munde zusammen*, dont a ra dour em (war va) genoù, dont a ra an dourenn em beg, kement-se a laka va dent da wadañ (a denn dour eus va dent, a denn gwad eus va dent), emañ o c'hlaouriñ, emañ o c'hlaourenniñ, dourenniñ a ra va genoù, emañ va dent o wadañ ; **2.** kaoulediñ, pouloudañ ; *die Milch läuft zusammen*, kaoulediñ (pouloudañ) a ra al laezh ; **3.** en em zastum ; *beim Waschen zusammenlaufen*, en em zastum pa vez gwalc'het, mont gant an dour ; **4.** *alle Fäden laufen in seiner Hand zusammen*, ar marc'h-blein (ar marc'h-kleur) eo, hennezh eo ar mestr hag ar gwir gabiten, gantañ emañ ar gontell hag an dorzh, hennezh eo hag a sach ar gordenn, hennezh eo hag a sach war ar gordenn ; **5.** mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser.

Zusammenlaufen n. (-s) : kej g., kengejusted b., kengreizennerezh g., kengreizennusted b., kengreizennuster g., kengerc'h g.

zusammenlaufend ag. : kengejus, kengej, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal.

zusammenleben V.gw. (haben zusammengelebt) : **1.** kenvevañ, kenvezañ, boutinaat, bevañ e kumuniezh ; **2.** serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan.

V.em. : **sich zusammenleben** (haben sich zusammengelebt) : deskiñ en em ober an eil ouzh egile, deskiñ kenvevañ.

Zusammenleben n. (-s) : kenvuhez b., kenvevañs b., kenvevañ g., kenvevañs b.

zusammenlegbar ag. : plegus, hebleg.

zusammenlegen V.k.e. (hat zusammengelegt) : **1.** plegañ ; *ein Blatt Papier doppelt zusammenlegen*, daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl ; *Betttücher zusammenlegen*, plegañ liñselioù ; *die Hände zusammenlegen*, lakaat e zaou zorn a-bok an eil ouzh egile ; **2.** strollañ, kenstrollañ, bodañ, tolpañ, kenlakaat, lakaat e boutin, lakaat boutin, boutinañ, kreizennañ ; *Geld zusammenlegen*, reiñ (lakaat) pep hini e skod (e skodad, e skodenn), boutinañ ar mizoù, lakaat arc'hant e

boutin, sevel arc'hant diwar pep hini, skodenniñ, ober boutin-boutin ; *dort wurden fünf Bauernhöfe zusammengelegt*, eno ez eus pemp feurm en unan hec'h-unan, eno ez eo bet bodet douaroù pemp feurm d'ober unan hepken.

Zusammenlegung b. (-, -en) : strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g. ; *Zusammenlegung von Firmen*, strollerezh embregerezhioù 'zo g.

zusammenlesen V.k.e. (liest zusammen / las zusammen / hat zusammengelesen) : dastum, pennaouiñ, teskaouiñ, tañvouezañ.

zusammenlöten V.k.e. (hat zusammengelötet) : [tekn.] braziñ.

zusammennähen V.k.e. (hat zusammengenäht) : kenwriat.

zusammennehmen V.k.e. (nimmt zusammen / nahm zusammen / hat zusammengenommen) : **1.** dastum, bodañ, tolzennañ, gronnañ, tolpañ ; **2.** [dre skeud.] *seine Gedanken zusammennehmen*, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, en em zastum, sipañ e spered.

V.em. : **sich zusammennehmen** (nimmt sich zusammen / nahm sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengenommen) : divorfilañ, adkavout e aez hag e blaen, reoliñ e c'hoantoù, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern.

zusammenpacken V.k.e. (hat zusammengepackt) : pakañ, pakata, lakaat en hevelep pakad.

zusammenpassen V.gw. (haben zusammengepasst) : kendereout, klotañ an eil gant egile, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile, en em bebeilañ, degouezhout, mont mat en ur gichen, kochañ ; *das passt gut zusammen*, se a ziazez brav, en em lakaat a ra mistrik, kenstrollañ a ra mistrik, klotañ a ra yac'h, kordañ a ra brav, mont a ra klenk, mont a ra c'hwek, degouezhout a ra, mont a reont mat en ur gichen ; *die beiden passen zusammen*, mat eo an nask diouzh ar strapenn, kordañ a reont an eil ouzh egile, kouchañ a reont an eil ouzh egile, ar re-se a zo an eil diouzh egile, o-daou ez eont mat en ur gichen, graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn ; *nicht zusammenpassen*, dijaojañ.

zusammenpassend ag. : kenglotus, kenglot, parigell ; *nicht zusammenpassende Schuhe anhaben*, kaout ur votez a bep foar, na vezañ par e ziv votez, na vezañ e ziv votez eus an hevelep rumm.

zusammenpferchen V.k.e. (hat zusammengepfercht) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, parkañ ; *zusammengepfercht*, sac'h-àr-vac'h, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, war enk, en enk, enk warno, kloz ha tenn, krog an eil en egile, gwasket, parket war enk er memes lec'h ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht*, war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou ; *Zusammengepferchtsein*, meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha displejus abalamour d'an niver a dud b.

Zusammenprall g. (-s, -e) : kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b.,

krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g., sak g., sakad g. ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen*, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

zusammenprallen V.gw. (sibd zusammengeprallt) : mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn ouzh (en) egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer, a-benn-kas), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Wagen sind zusammengeprallt*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn d'egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer an eil ouzh egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile ; *mit den Köpfen zusammenprallen*, en em dourtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *wie die Böcke zum Spaß mit den Köpfen zusammenprallen*, c'hoari saka-maout, c'hoari tourtañ ar maout, c'hoari tourtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ.

zusammenpressen V.k.e. (hat zusammengepresst) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ ; *Heu zusammenpressen*, gwaskañ foenn ; *zusammengepresste Lippen*, genoù treut g., muzelloù ha dent serret kloc'h lies. ; *die Lippen zusammenpressen*, bezañ kloc'h e veg evel ur gokusenn.

zusammenputzen V.k.e. (hat zusammengeputzt) : P. *jemanden zusammenputzen*, krozañ u.b., krozañ d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperou d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bate d'u.b., kontañ e Bate Noster d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutoniou war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde zusammengeputzt*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperou, kruz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da

bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kiviñ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenraffen V.k.e. (hat zusammengegrafft) : dastum, rastellat, skrapañ, serriñ ; *Geld zusammenraffen*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, rastellat arc'hant.

V.em. : **sich zusammenraffen** (hat sich (t-rt) zusammengegrafft) : adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern.

zusammenraufen V.em. : **sich zusammenraufen** (haben sich (t-rt) zusammengegrafft) : klask erruout mat, klask kavout un emglev.

zusammenrechen V.k.e. (hat zusammengerechnet) : rastellat ; *Laub zusammenrechen*, rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell.

zusammenrechnen V.k.e. (hat zusammengerechnet) : sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenrechnung b. (-, -en) : daspugnadur g., holladur g., sammadenn b., sammadur g.

zusammenreimen V.em. : **sich zusammenreimen** (hat sich (t-d-b) zusammengereimt) : *sich etwas zusammenreimen*, kavout un displeg eus udb.

zusammenreißen V.em. : **sich zusammenreißen** (riss sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengerissen) : **1.** adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern ; **2.** diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ.

zusammenringeln V.em. : **sich zusammenringeln** (hat sich (t-rt) zusammengeringelt) : **1.** rodellañ, en em guilhañ, mont en e rodelloù, en em guilhañ en e vern ; *die Schlange ringelt sich zusammen*, en em guilhañ a ra an naer en he bern, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *die Schlange hat sich zusammengeringelt*, en he rodelloù emañ an naer, en he bern emañ an naer ; **2.** souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ ; *in seinem Bett zusammengeringelt sein*, bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele.

zusammenrollen V.k.e. (hat zusammengerollt) : punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rodellañ, rollañ, rolliñ, enboullaat, roulat, enboullañ, gweañ, gwedennañ, kuilhañ ; *zu kleinen Rollen zusammenrollen*, amboulat ; *ein Blatt Papier zusammenrollen*, rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; *einen Teppich zusammenrollen*, rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn.

V.em. : **sich zusammenrollen** (hat sich (t-rt) zusammengerollt) : **1.** rodellañ, moullañ ; **2.** souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum,

en em grizañ, enboullaat, enboullañ, polotenniñ, pellenniñ, mont en e rodelloù ; *in seinem Bett zusammengerollt sein*, bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele ; *sich vor lauter Kälte in seinem Bett zusammenrollen*, kousket en e gropoù, en em vac'hañ en e wele abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ en e wele abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenrollen*, ober souchig en e wele.

zusammenrotten V.em. : **sich zusammenrotten** (haben sich (t-rt) zusammengerottet) : en em dolpañ, en em vodañ, en em strolañ, en em zastum, emzastum.

Zusammenrottung b. (-, -en) : tolpadeg b., emvodadeg b.

zusammenrücken V.k.e. (hat zusammengerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat sko an eil ouzh egile ; *zwei zusammengerückte Betten*, daou wele touch, daou wele stok-ha-stok lies.

V.gw. (sind zusammengerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ.

Zusammenrücken n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.

zusammenrufen V.k.e. (rief zusammen / hat zusammengerufen) : rastellat, bodañ, gervel.

zusammenrutschen V.gw. (ist zusammengerutscht) : riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, diruilhañ, foerañ ; *deine Strümpfe sind zusammengerutscht*, kluchet eo da loeroù.

zusammensacken V.gw. (ist zusammengesackt) : 1. flakañ, diflakañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh ; *als er dann vor der Treppe stand, sackte er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas ; 2. disac'hañ, gwantañ, fontañ, diazezañ, koazhañ.

zusammenscharen V.em. : **sich zusammenscharen** (haben sich (t-rt) zusammengeschart) : en em dolpañ, en em vodañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ.

zusammenscharren V.k.e. (hat zusammengeschart) : rastellat, dastum gant ar rozell, dastum dre an nor ha dre ar prenestr ; *Geld zusammenscharren*, rastellat arc'hant, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, tapout gant an-unan.

zusammenschießen V.k.e. (schiss zusammen / hat zusammengeschießen) : P. *jemanden zusammenschießen*, kroزال u.b., kroزال d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre

d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., krignat fri u.b., ober dael ouzh u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde zusammengeschieden*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, krov en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kiviañ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa krov, klevet en doa ur vuhez.

zusammenschauern V.gw. (ist zusammengeschaudert) : skrijal, skrijañ, euzhiñ.

zusammenschauern V.gw. (ist zusammengeschauert) : tridal, trivliañ, skrijal, skrijañ, euzhiñ.

zusammenschieben V.k.e. (schob zusammen / hat zusammengeschieben) : dastum, tostaat, denesaat, nesaat, bodañ, tolpañ, strolañ ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben*, rozellat greun.

zusammenschießen V.k.e. (schoss zusammen / hat zusammengeschoßen) : 1. fuzuilhañ, lazhadegañ, drailhañ ; 2. *Geld zusammenschießen*, boutinañ, lakaat arc'hant e boutin.

Zusammenschlagen n. (-s) : *brutales Zusammenschlagen*, taolioù forzh pegement lies., taolioù ken-ha-ken lies., taolioù ken-ha-kenañ lies., taolioù mui-pegen-mui lies., taolioù gwazh-pegen-gwazh lies., abadenn daolioù b., gwallgaserezh g., gwallgas g., roustad g., kempenn g./b., mestaolioù lies., dres g., prad g., pred g., predad g.

zusammenschlagen V.k.e. (schlägt zusammen / schlug zusammen / hat zusammengeschoßen) : 1. dotuañ, breviñ a daolioù, dorloñ, malañ a daolioù, broustañ a daolioù, kalkennata ; *jemanden zusammenschlagen*, kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ

deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., dorloiñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., skeltrennañ u.b. ; *zusammengeslagen werden*, bezañ fontet-lip, bezañ maoutet, bezañ lopet, kaout un trepan, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, kaout ar fust, bezañ doset, bezañ dotuet, bezañ lorgnet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefstad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), bezañ frotet gant eoul garzh ken ma lufre ; **2.** [lu] *die Hacken zusammenschlagen*, lakaat e seulioù da strakal an eil ouzh egile ; **3.** *beim Springen die Füße mehrmals zusammenschlagen*, ober skolpad ; **4.** *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen*, sevel e zaouarn a-us d'e benn (e zivrec'h d'an nec'h, e zivrec'h er vann) evit diskouez e zipit.

zusammenschleppen V.k.e. (hat zusammengeschieppt) : dastum, daspugn, sevel, bodañ, strolañ.

zusammenschließen V.k.e. (schloss zusammen / hat zusammengeschlossen) : lakaat a-gevret, bodañ, strolañ, kenstrolañ, kenlakaat, kenurzchiañ, kevreañ, kevredañ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, ober un hordenn liammet gant, kendeuziñ ; *ein verstreutes Volk zusammenschließen*, ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign.

V.em. : **sich zusammenschließen** (schlossen sich zusammen / haben sich zusammengeschlossen) : kenstrolañ an eil ouzh egile, kevredañ, keveliñ, en em gevreañ, en em strolañ, unanaat, unaniñ, en em unaniñ, unvaniñ, en em unvaniñ, kendeuziñ, en em genurzchiañ ; *sich zu einer Vereinigung zusammenschließen*, en em gevreañ, en em strolañ, en em genurzchiañ e diabarzh ur gevredigezh ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen*, ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrolas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.

Zusammenschluss g. (-es,-schlüsse) : kenstroll g., kenstrollad g., kevredad g., teuzidigezh b.

zusammenschmelzen V.k.e. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / hat zusammengeschmolzen) : **1.** kendeuziñ ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen*, kendeuziñ metaloù ; **2.** teuziñ, enteuziñ, adteuziñ, ober un teuz da, teuler en teuz.

V.gw. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / ist zusammengeschmolzen) : **1.** teuziñ ; *der Schnee ist sehr zusammengeschmolzen*, un tamm mat eus an erc'h a zo teuzet ; **2.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da neuz, mont da vann ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen*, e fortun a zismantr evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant gantañ.

Zusammenschmelzen n. (-s) : **1.** kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Zusammenschmelzen von Kupfer und Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b.

zusammenschmieden V.k.e. (hat zusammengeschmiedet) : soudañ dre c'hoveliañ.

zusammenschnüren V.k.e. (hat zusammengeschnürt) : **1.** fiselenniñ, fiselñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; **2.** [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Gurgel zusammen*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon.

zusammenschrauben V.k.e. (hat zusammengeschraubt) : stagañ gant serjantoù, ibilhouarnañ.

zusammenschrecken V.gw. (schrak zusammen / ist zusammengeschreckt) : gourlammat, piklammat, draskañ, draskal.

Zusammenschrecken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b.

zusammenschreiben V.k.e. (schrieb zusammen / hat zusammengeschrieben) : **1.** skrivañ stag, ober ur ger stag eus ; **2.** skrivañ.

zusammenschrumpfen V.gw. (ist zusammengeschrumpft) : en em zastum, en em blegañ, koazhañ, yostañ, flakañ, flakaat, krugañ, kurzañ, gwrac'hellat, krec'higelliñ, kuilhiñ, krabotenniñ, krakañ, parchiñ, krizañ, en em grizañ, krinañ, en em grinañ, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, bihanaat, mont bihan ; *er ist zusammengeschrumpft*, en em zastumet eo warnañ e-

unan, en em bleget eo gant an oad, koazhet eo gant an oad, aet eo kruget gant an oad, en em grizet eo e gorf ; *der Apfel ist zusammengeschrumpft*, krec'higellet-holl eo an aval, kuilhet-holl eo an aval ; *zusammenschrumpfen lassen*, parchiñ.

zusammenschustern V.k.e. (hat zusammengeschustert) : *etwas zusammenflicken*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., trikarmadiñ udb., ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, feuzañ udb.

zusammenschwatzen V.k.e. (hat zusammengeschwätzt) : kontañ, dibunañ ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen*, direzoniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born lies., kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis.

zusammenschweißen V.k.e. (hat zusammengeschoßt) : soudañ, pennegiñ ; *zwei Rohre zusammenschweißen*, pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn.

Zusammensein n. (-s) : kenvezañs b., kenvuhez b., kenvevañs b.

zusammensetzbar ag. : hag a c'haller kenstrollañ, hag a c'haller kevrennañ, hag a c'haller kenstagañ, hag a c'haller kenaozañ, hag a c'haller strollañ.

zusammensetzen V.k.e. (hat zusammengesetzt) : 1. kenstrollañ, kevrennañ, lakaat a-gevret, kenstagañ, kenaozañ, strollañ, bodañ, frammañ an eil ouzh egile ; *zusammengesetztes Hauptwort*, anv-kadarn kevrennek g. ; *er hat die zwei Teile zu einem einzigen zusammengesetzt*, frammet en deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *die Gewehre zusammensetzen*, savadelliñ ar fuzuilhoù ; 2. [kimiezh] kombinañ, kenstrollañ, kevreañ, kevredañ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen*, kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour.

V.em. **sich zusammensetzen** (hat sich (t-rt) zusammengesetzt) : bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoarvezout a (eus), c'hoarvezout e, bezañ udb oc'h ober an-unan, mont udb d'ober an-unan, endelc'her, entalañ, bezañ eus an-unan, konten, bezañ en an-unan, kompren ; *Granit setzt sich aus Quarz und Glimmer zusammen*, ur c'henaoz kouarz ha mika eo ar greunit, ur c'henaoz kouarz ha mika a zo eus ar greunit, kouarz ha mika a ya d'ober ar greunit ; *die Inselbevölkerung setzt sich aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs zusammen*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *dies setzt sich aus drei Teilen zusammen*, teir lodenn a ya d'ober an dra-se, kement-mañ a c'hoarvez eus teir lodenn (eus tri luskad) ; *das Gerät setzt sich aus vielen Teilen zusammen*, ur bern pezhioù a ya d'ober an ardivink-se, an ardivink-se a c'hoarvez eus ur bern pezhioù.

Zusammensetzung b. (-,en) : aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenaozadenn b., kenelfennadur g., kedelfennadurezh b., kenstroll g., kenstrollad g.,

kenstrolladur g., danvezadur g., kevread g., liestra g. ; *Zusammensetzung der Bevölkerung*, kenaoz ar poblañs g. ; *Zusammensetzung der Flotte*, kenaoz al lestraz g. ; [kimiezh] *chemische Zusammensetzung*, kediad kimiek g. ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *die Zusammensetzung des Wassers*, kenelfennoù an dour lies., kenaoz an dour g., ar pezh a ya d'ober an dour g.

zusammensinken V.gw. (sank zusammen / ist zusammengesunken) : flakañ, flakaat, disac'hañ, gwantañ, koazhañ, fontañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, flodiñ, freuzañ.

zusammensitzen V.gw. (saßen zusammen / haben zusammengesessen) : bezañ azezet a-gevret, bezañ azezet asambles.

Zusammenspiel n. (-s,-e) : etregwered g., c'hoari g.

zusammenstampfen V.k.e. (hat zusammengestampft) : moustrañ, bresañ, divresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeañ, gourfouliñ.

zusammenstauchen V.k.e. (hat zusammengestaucht) : P. *jemanden zusammenstauchen*, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kribañ e benn d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bate d'u.b., kontañ e Bate Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; P. *er wurde zusammengestaucht*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, kruz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa

anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenstecken V.k.e. (hat zusammengesteckt) : 1. bountañ asambles, choukañ a-gevret, spilhennañ, brochañ ; 2. [dre skeud.] *die Köpfe zusammenstecken*, kuzulikañ, kuzulikat, em em guzuliañ, kuzhmuzat, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, droukkomz, hiboudiñ.

zusammenstehen V.gw. (standen zusammen / haben zusammengestanden) : 1. bezañ a-gevret, bezañ bodet ; 2. [dre skeud.] en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ, bezañ kengret.

zusammenstellbar ag. : hag a c'haller kenstrollañ, hag a c'haller kevrennañ, hag a c'haller kenstagañ, hag a c'haller kenaozañ.

zusammenstellen V.k.e. (hat zusammengestellt) : kenstrollañ, kevrennañ, lakaat a-gevret, stagañ, kenaozañ, kenstummañ, kenurzhiañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevredañ, parañ, frammañ an eil ouzh egile ; *ein Programm zusammenstellen*, sevel ur programm ; *ein Essen zusammenstellen*, sevel roll ar meuzioù ; *Dinge passend zusammenstellen*, lakaat traoù da vont brav an eil gant egile, lakaat traoù da vont mat an eil diouzh egile, jaojañ traoù 'zo, lakaat traoù da gouchañ, lakaat traoù da glotañ an eil gant egile ; *Dinge paarweise zusammenstellen*, parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo.

Zusammenstellung b. (-, -en) : 1. aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenstummadur g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kenaozadenn b., kenurzh g., kenurzhadur g., kenurzhiezh g., fichadennoù lies., kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., tolpadur g., strollerezh g. ; *Zusammenstellung eines Zuges*, kenaozidigezh (kenaozerezh g., kenaozadur g., aozadur g.) un tren b., kenstrolladur un tren ; 2. keñveriadur g., keñveridigezh b.

zusammenstoppen V.k.e. (hat zusammengestoppelt) : 1. skarvañ ; 2. *Reime zusammenstoppen*, rimadellañ, brizhbarzhoniañ.

Zusammenstoppen n. (-s) : skarvadur g.

Zusammenstoß g. (-es, -stöße) : 1. kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., stokadenn b., tos g., sak g., sakad g. ; *Frontalzusammenstoß*, tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g. ; 2. saka-maout g., pegad g., kabadiuilh b., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. ; *es kam zu einem Zusammenstoß mit den feindlichen Truppen*, saka-maout a savas gant lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad (ur stokadenn) hor boa bet gant lu an enebourien.

zusammenstoßen V.gw. (stießen zusammen / sind zusammengestoßen) : kenstekiñ, mont a-benn (a-benn-kas) an eil en (ouzh) egile, stekiñ an eil ouzh egile, tosiñ an eil egile ; *frontal zusammenstoßen*, en em दौरtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout, maoutañ ; *die zwei Wagen sind zusammengestoßen*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn ouzh egile ; *die zwei Mannschaften stoßen zusammen*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *die beiden Passanten stießen heftig zusammen*, nerzh ar stok etre an daou dremeniad a oa bet spontus ; *mit den Köpfen zusammenstoßen*, en em दौरtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *zum Spaß wie die Böcke mit den Köpfen zusammenstoßen*, c'hoari saka-maout, c'hoari दौरtañ ar maout, c'hoari दौरtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ.

zusammenströmen V.gw. (sind zusammengeströmt) : deredek, delammat, en em zastum, en em vodañ, kuilhañ.

zusammenstückeln V.k.e. (hat zusammengestückt) : takonañ, peñseliat.

Zusammensturz g. (-es, -stürze) : disac'hadur g., disac'h g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., freuzadur g., diskar g., diskaridigezh b., rez g.

zusammenstürzen V.gw. (ist zusammengestürzt) : rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, disac'hañ, fontañ, frigasañ, flodiñ, freuzañ ; *das Haus stürzte krachend zusammen*, gant strap bras e kouezhas an ti en e boull (en e vern, en e buch, en e douez), gant strap bras e frigasas an ti, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù ; *zusammengestürztes Haus*, ti disac'h g., ti diskaret g., ti en dismantr g.

zusammensuchen V.k.e. (hat zusammengesucht) : dastum, kendastum, bodañ, tolpañ.

zusammentragen V.k.e. (trägt zusammen / trug zusammen / hat zusammengetragen) : dastum, kendastum, bodañ, tolzenañ, gronnañ, tolpañ, pennaouiñ ; *Informationen zusammentragen*, dastum (klask, pennaouiñ) titouroù, klask ditour, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua, pennaouiñ.

zusammentreffen V.gw. (trafen zusammen / sind zusammengetroffen) : 1. en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; 2. kengejiñ, kende gouezhout, emgejañ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, en em gavout tal-ouzh-tal, erruout an eil gant egile, kejañ an eil ouzh egile ; 3. kende gouezhout, kendereout, kenglotañ.

Zusammentreffen n. (-s, -) : 1. kejadenn b., kende gouezh g., emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., kembod g., emvod g. ; 2. kende gouezh g., kende gouezhad g., kendarvoud g., taol-degouezh g., kempredelezh b., kenbredelezh b. ; *Zusammentreffen von Umständen*, kende gouezh g. ; *ein ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran*, an degouezhoù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se, ur c'hende gouezhad eo

en deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; **3.** kenglot g., kenglotadur g., kenderadegezh b.

zusammentreffend ag. : kenglot, kenglotus, kendergouezhus.

zusammentreiben V.k.e. (trieb zusammen / hat zusammengetrieben) : bodañ, tolpañ, bodennañ, bodadennañ, dastum, kendastum.

zusammentreten V.gw. (tritt zusammen / trat zusammen / ist zusammengetreten) : en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, bodennañ, bodadennañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ.

V.k.e. (tritt zusammen / trat zusammen / hat zusammengetreten) : dotuañ, dorloñ, breviñ a daolioù, malañ a daolioù, broustañ a daolioù.

Zusammentritt g. (-s,-e) : kejadenn b., emgav g., emvod g.

zusammentrommeln V.k.e. (hat zusammengetrommelt) : **1.** taboulinañ evit gervel d'en em dolpañ, taboulinañ evit gervel d'an emvod, taboulinañ evit rastellat e dud, seniñ an emvodañ gant un daboulin ; **2.** [dre skeud.] *alle zusammentrommeln*, gervel d'en em vodañ, rastellat an dud.

zusammentun V.k.e. (tat zusammen / hat zusammengetan) : kevreañ, strollañ, kenstrollañ, gronnañ, bodañ, lakaat e boutin, kendeuziñ, kreizennañ.

V.em. : **sich zusammentun** (tat sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengetan) : **1.** kenstrollañ an eil ouzh egile ; *die Soldaten taten sich zu kleinen Gruppen zusammen*, ar soudarded en em rannas a-vandennadoù ; **2.** ober ur c'henstriv ; **3.** *sich mit jemandem zusammentun*, **a)** mont war hanter gant u.b., mont war an hanter gant u.b., mont war zaouhanter gant u.b., en em lakaat daouhanter gant u.b., kemer u.b. da genseurt ; **b)** en em strobañ gant u.b., en em strapennañ gant u.b., strapennañ gant u.b., en em strobellañ gant u.b., strobellañ gant u.b. ; **c)** kevredañ gant u.b., kevredañ ouzh u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., en em glevet (mont a-du, sevel a-du, ober emglev) gant u.b. ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., kordañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.

zusammenwachsen V.gw. (wächst zusammen / wuchs zusammen / ist zusammengewachsen) : dont da soudañ, dont da genstagañ, kendeuziñ.

zusammenwerfen V.k.e. (wirft zusammen / warf zusammen / hat zusammengeworfen) : **1.** stlepel en un douez ; **2.** kemmeskañ, droukveskañ, droukkejañ, kammgumer ; **3.** diskar, pilat, eilpennañ.

zusammenwickeln V.k.e. (hat zusammengewickelt) : polotenniñ, pellenniñ.

zusammenwirken V.gw. (haben zusammengewirkt) : kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, ober ur c'henstriv.

zusammenwohnen V.gw. (haben zusammengewohnt) : **1.** kenannezañ, kenvevañ, bevañ e kumuniezh ; **2.** serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan.

Zusammenwohnen n. (-s) : kenannezadur g., kenvevañ g. ; *lästiges enges Zusammenwohnen*, meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha

displijus abalamour d'an niver a dud ha d'an diouer a blas b.

zusammenzählen V.k.e. (hat zusammengezählt) : sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenzählung b. (-,-en) : sammadenn b., sammadur g.

zusammenziehbar ag. : strishaus.

zusammenziehen V.gw. (zog zusammen / ist zusammengezogen) : mont da lojañ a-gevret, en em strobañ, en em strapennañ, strapennañ, en em strobellañ, strobellañ.

V.k.e. (zog zusammen / hat zusammengezogen) : **1.** strishaat, strizhañ, kurzañ, koazhañ ; *die Kälte zieht die Haut zusammen*, gant ar yenijenn e teu ar c'hroc'hen da grizañ ; [yezh.] *zusammengezogene Form*, furm gurzhet b. ; **2.** [gwir] *Strafen zusammenziehen*, kenstrollañ kastizoù, fuajiñ ; **3.** stardañ ; **4.** [dre skeud.] sevel an diverrañ eus, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus.

V.em. : **sich zusammenziehen** (zog sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengezogen) : **1.** strishaat, kurzañ, koazhañ, en em zastum, strizhañ warnañ e-unan ; *beim Kochen zieht es sich zusammen*, kurzañ a ra en ur boazhañ ; *das Herz zieht sich zusammen*, en em zastum a ra ar galon, strizhañ a ra ar galon warni hec'h-unan, argrezañ a ra ar galon ; **2.** goriñ, sevel, en em zastum ; *es zieht sich ein Gewitter zusammen*, goriñ a ra (sevel a ra, en em zastum a ra) un arnev, arnevet eo an amzer, arnevek eo an amzer, feson arnev zo ganti, stummañ a ra d'ober arnev.

Zusammenziehen n. (-s) : stardadenn b., starderezh g. ; *das Zusammenziehen des Herzmuskels*, argrezañ ar galon g.

zusammenziehend ag. : [mezeg.] *zusammenziehendes Mittel*, louzoù startaus g.

Zusammenziehung b. (-,-en) : **1.** tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g. ; *Truppenzusammenziehung*, [lu] tolpadur rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g. ; **2.** [mezeg.] startausted b.

zusammenzucken V.gw. (ist zusammengezuckt) : tridal, trivialañ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañ.

Zusammenzucken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g.

zusamt araog. + t-d-b : gant, e-barzh.

Zusatz g. (-es,-sätze) : **1.** ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., stagadenn b., astenn g. ; *Zusatz zu einem Brief*, stagadenn d'ul lizher b. ; *Zusatz zu einem Gesetz*, stagadenn d'ul lezenn b. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** [boued] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., additiv g., arodad boued g.

Zusatz- : ouzhpenn.

Zusatzaktie b. (-,-n) : kevrañ digoust b., kevrañ guit b.

Zusatzgebühr b. (-,-en) : dreistgwir g., taos ouzhpenn g.

Zusatzheizung b. (-,-en) : tommerezh ouzhpenn g.

Zusatzleistung b. (-,-en) : dreistlead g.

zusätzlich ag. : **1.** a-gresk, ouzhpenn, muioc'h, dreistlead, all, da-heul ; *ohne zusätzliche Kosten*, hep ken mizoù ; *es ist noch ein Arbeiter zusätzlich*

gekommen, es ist noch ein zusätzlicher Arbeiter gekommen, erru ez eus ur micherour a-gresk, erru ez eus ur micherour all ; *das bedeutet zusätzliche Arbeit*, kement-se a dalvez muioc'h a labour, setu amañ ur vac'hom, kement-se a dalv dreistlabour, ouzhpenn e rankimp ober neuze ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft*, ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen*, staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall*, ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; *zusätzliche Untersuchungen*, peurenklask g. ; 2. stagadenet.

Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se, en tu-hont, e-skeud an dra-se.

Zusatzrente b. (-,-n) / **Zusatzrentenversicherung** b. (-,-en) : leve klokaat g., adleve g.

Zusatzsteuer b. (-,-n) : telloù ouzhpenn lies., tailhoù ouzhpenn lies., dreistgwir g.

Zusatzversicherung g. (-,-en) : kretadurezh kenwarez b.

Zusatzvertrag g. (-s,-verträge) : [gwir] stagadenn d'ar gevrat b.

Zusatzwert g. (-s) : kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., hontwerzhad g., kresk gwerzh g., gwerzh ouzhpennet g., talvoudekadenn b., talvoud ouzhpennet g., dreisttalvoud g.

Zusatzzahl b. (-,-en) : niverenn ouzhpenn b., niverenn glokaus b.

zusauen V.k.e. (hat zugesaut) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ.

zuschanden Adv. : *er hat meine Hoffnungen zuschanden gemacht*, rivinet en deus va holl esperañsoù, aet eo va holl spi da gaoc'h-heiz gantañ, lakaet en deus va holl spi da dreiñ e gwelien, kaset en deus va holl spi da netra, kaset en deus va holl spi war netra, lakaet en deus va holl spi da vont e kas, lakaet en deus va holl spi da dreiñ e kas, lakaet en deus va holl spi da gouezhañ e kas, goullonderet en deus va holl spi, kaset en deus va holl spi da vann, kaset en deus va holl spi da stoupa ; *er hat seinen Wagen zuschanden gefahren*, findaonet en deus e garr-tan, foeltret en deus e garr-tan ; *zuschanden machen*, kas da get (da netra, war netra, da neuze, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, peurwastañ, peurderiñ, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, fontañ, lakaat da c'hwitañ, findaoniñ ; *ein Pferd zuschanden reiten*, mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), gwallgas ur marc'h, difindaoniñ ur marc'h ; [kr-l] *Hoffnung lässt nicht zuschanden werden*, gortoz hag esperout a zo eürusted - gedat n'eo ket koll - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez.

zuschancen V.k.e. (hat zugeschanzt) : *jemandem etwas zuschancen*, dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (touliañ) evit u.b. ; *jemandem einen Posten zuschancen*, titouriñ ur post-labour d'u.b.

zuschauen V.gw. (hat zugeschaut) : sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet ; *jemandem zuschauen*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zuschauen*, disellet ouzh udb.

Zuschauen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g. **Zuschauer** g. (-s,-) : arvester g., arvestiad g., seller g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer*, er prosesionoù e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *liebe Zuschauer*, va sellerien ger lies..

Zuschauerraum g. (-s,-räume) : sal an abadennoù b.

Zuschauertribüne b. (-,-n) : tribunell b.

zuschaueln V.k.e. (hat zugeschauelt) : stankañ gant ur bal, douarañ gant ur bal.

zuschicken V.k.e. (hat zugeschickt) : kas, degas ; *jemandem etwas zuschicken*, kas (degas) udb d'u.b.

zuschieben V.k.e. (schob zu / hat zugeschoben) : 1. bountañ, serriñ ; 2. [dre skeud.] tamall, tamall da, teurel war ; *jemandem die Schuld zuschieben*, reiñ abeg d'u.b. / teuler abeg war u.b. / teuler ar fazi war unan all (Gregor), tamall u.b., tamall udb d'u.b., teuler war u.b., teuler ar bec'h war u.b., teuler an tamall war u.b., lakaat udb war gwall u.b., teurel an digarez war u.b. ; *jemandem den schwarzen Peter zuschieben*, teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *er schiebt ihnen die Schuld zu*, lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallin warno, teurel a ra ar brall warno ; *sie schieben sich gegenseitig den Ball zu*, a) teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; b) an eil a ro lañs d'egile ; 3. reiñ, riklañ.

zuschießen V.k.d. (schoss zu / ist zugeschossen) : *er kam auf uns zugeschossen*, dont a reas da gej ouzhomp evel un tarzh avel, dont a reas davedomp d'an druilh (a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, evel an tan, d'an tan ruz), redek a reas en hon arbenn evel un tenn.

V.k.e. (schoss zu / hat zugeschossen) : 1. bannañ, stlepel, teurel ; P. *jemandem wilde Blicke zuschießen*, delazhiñ selloù taeret war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b. ; 2. *Geld zuschießen*, meudañ, fontañ arc'hant, astenn arc'hant, reiñ arc'hant ouzhpenn, pourvezañ arc'hant.

Zuschlag g. (-s,-schläge) : 1. priz ouzhpenn g., ouzhpennad g., astenn g. ; *D-Zug-Zuschlag*, ouzhpennad evit an trenioù herrek g., priz ouzhpenn evit an herrdrenioù g., astenn evit an herrdrenioù g. ; *mit Zuschlag der Kosten*, mui ar mizoù.

2. gwerzhidigezh b., debarzhadur g., deroadur g.

zuschlagen V.gw. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen) : 1. mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ, reiñ kastilhez ; *gleich zuschlagen*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim : an taol kerent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b., kregiñ en u.b. hep harzhal ; *hart zuschlagen*, ganz schön zuschlagen, bezañ pounner e zorn, skeiñ kalet, skeiñ kreñv ; *mit aller Kraft zuschlagen*, lopañ, c'hwistañ, gwallskañ, skeiñ evel un dall, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ hardizh, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ evel pilat c'hwez, daoudaoliñ, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev ; *rücksichtslos zuschlagen*, kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas ; *wie blind zuschlagen*, skeiñ evel un den dall, skeiñ evel un dall, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos ; *mit voller Wucht zuschlagen*, distagañ ur mell taol gouest da lazhañ un tarv, distagañ ur makez taol, skeiñ hardizh, skeiñ yac'h, skeiñ kaer, daoudaoliñ, skeiñ da lazhañ ; *mit dem Stock zuschlagen*, c'hoari ar vazh ; *mit der Stirn zuschlagen*, maoutañ, tourtañ ; *schlägt rücksichtslos zu !* skoit hep damant ! darc'haout start hep damant !

2. bezañ a-du ; *zugeschlagen !* graet eo ar gra ! tonket eo ar marc'had ! tonket em dorn ! darc'haou aze ! ho tom em hini ! dao dezhi ! dao va den ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan !

V.k.e. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen) : 1. serriñ rust ; *die Tür zuschlagen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor.

2. *jemandem den Ball zuschlagen*, a) kas ar vell d'u.b. ; b) [dre skeud.] reiñ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - kas prim an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - distreiñ prim e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - kas ar fresk da di Yann - reiñ kemm ouzh kemm.

3. *die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala.

4. dereiñ, debarzh.

Zuschlagen n. (-s) : stlak g., strak g., strap g. ; *das Zuschlagen der Tür*, stlak an nor g., strak an nor g., strap an nor g.

zuschlagsfrei ag. : hep frejoù ouzhpenn, hep mizoù ouzhpenn, hep ken mizoù, n'eus netra da baeañ ouzhpenn.

Zuschlagsfrist b. (-,-en) : termen debarzh g., termen dereiñ g.

Zuschlagsgebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g.

Zuschlagskarte b. (-,-n) : tiked gant ur priz ouzhpenn g., tiked gant un ouzhpennad g.

zuschlagspflichtig ag. : gant un ouzhpennad, gant ur priz ouzhpenn.

zuschließen V.k.e. (schloss zu / hat zugeschlossen) : 1. prenañ war alc'hwez, alc'hwezañ, serriñ war alc'hwez, ober un dro alc'hwez [d'an nor] ; *die Tür zuschließen*, alc'hwezañ an nor, alc'hwezañ kloc'h an nor, serriñ an nor war alc'hwez, ober un dro alc'hwez d'an nor, prenañ an nor war an ti, sparañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti ; 2. klozañ, serriñ, peurglozañ ; *die Augen zuschließen*, serriñ an daoulagad, klozañ e valvennoù.

zuschallen V.k.e. (hat zugeschallt) : serriñ, bouklañ, lagadenniñ.

zuschappen V.gw. : 1. (hat zugeschnappt) dantañ, tapout, pakañ ; 2. (ist zugeschnappt) serriñ a-stlap, serriñ a-flav, serriñ a-daol.

Zuschneidmesser n. (-s,-) : kontell didroc'hañ b., trañchezour g.

zuschneiden V.k.e. (schnitt zu / hat zugeschnitten) : 1. troc'hañ, didroc'hañ ; 2. kementañ, tailhañ, sevel ; *einen Anzug zuschneiden*, kementañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant, sevel un abid ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten*, mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ.

Zuschneiden n. (-s) : 1. troc'h g., troc'hañ g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g. ; 2. kementañ g.

Zuschneider g. (-s,-) : troc'her g.

Zuschneideschere b. (-,-n) : sizailh vras b., gweltre ar c'hemener g.

Zuschneidetisch g. (-es,-e) : eskemmez ar c'hemener g.

zuschneiden V.gw. (ist zugeschnitten) : kouezhañ erc'h war an-unan.

Zuschnitt g. (-s,-e) : tailh b., troc'h g.

zuschüren V.k.e. (hat zugeschnürt) : 1. fiseleñniñ, fiseleñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; 2. [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Kehle zu*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez ; *jemandem die Kehle zuschnüren*, delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b.

zuschrauben V.k.e. (hat zugeschraubt) : serriñ, biñsañ.

zuschreiben V.k.e. (schrieb zu / hat zugeschrieben) : teurel war, tamall da, tamall, reiñ da, lakaat war gont u.b. ; *jemandem böse Absichten zuschreiben*, teuler an diskred war dezevioù u.b., reiñ da grediñ ne vefe ket eeun a bep hent ratozhioù u.b., reiñ da grediñ e vefe bizet fall u.b., tamall d'u.b. kaout mennadoù fall ; *er schreibt ihnen die Schuld zu*, lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ

a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallon warno, teurel a ra ar brall warno.

V.em. : **sich zuschreiben** (schrieb sich zu / hat sich (t-d-b) zugeschrieben) : 1. kemer an enor eus ; *sich (t-d-b) ein Verdienst zuschreiben*, kemer an enor eus udb (Gregor), sachañ an enor eus udb d'e du, klask treiñ dellid u.b. all pe tud all evit e c'hloar ; 2. bezañ pennkaoz ; *er kann sich selbst (t-d-b) die Schuld zuschreiben*, dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ.

zuschreiten V.gw. (schritt zu / ist zugeschritten) : 1. *auf etwas (t-r-t) zuschreiten*, mont war-zu udb, mont etrezek (war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) udb, durc'haat d'udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, durc'haat ouzh udb ; *auf den Wald zuschreiten*, mont war-zu (etrezek, war-du, trema, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad, durc'haat ouzh ar c'hoad ; *auf jemanden zuschreiten*, mont da gej ouzh u.b., mont war arbenn u.b., mont en arbenn d'u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont da-geñver u.b., mont e-keñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziarbenn d'u.b. ; 2. mont war-raok ; *wacker zuschreiten*, mont disaouzan war-raok.

Zuschrift b. (-, -en) : 1. lizher g. ; 2. kemennadenn b. ; 3. kinnigadur g., dedi g.

zuschulden Adv. : *sich (t-d-b) etwas zuschulden kommen lassen*, felladenniñ e doare pe zoare, ober fazi (faot) / kaout fazi (faot) / fellout (Gregor), mankout, faotiñ.

Zuschuss g. (-es, -schüsse) : skoazell-arc'hant b., skoren b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., sikour-arc'hant b., road g. ; *staatliche Zuschüsse für die Industrie*, tailhoù sikour evit ar greanterezh lies., skoazell a-berzh Stad evit ar greanterezh b. ; *jemandem Zuschüsse streichen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, lemel skoazelloù-arc'hant digant u.b.

zuschustern V.k.e. (hat zugeschustert) : *jemandem etwas zuschustern*, dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (toulañ) evit u.b.

zuschütten V.k.e. (hat zugeschüttet) : stankañ, leuniañ, kargañ, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *ein Loch zuschütten*, leuniañ un toull, kargañ un toull, stankañ un toull, atrediñ un toull, atredaouiñ un toull.

zusegeln V.gw. (ist zugesegelt) : [merdead.] *auf etwas (t-rt) zusegeln*, klipenn war-zu udb, pennañ war-zu udb, skeiñ etrezek udb, mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) udb.

zusehen V.k.d. (sieht zu / sah zu / hat zugesehen) : 1. sellet ouzh, arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zusehen*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zusehen*, disellet ouzh udb ; *die Frau sah mir weiter zu*, ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout ; 2. teurel evezh, ober e ziampech, ober e ziampechoù, ober en doare ma, ober diouzh ma ; *er muss zusehen, wie er damit fertig wird*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziñ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestañ e neud), dezhañ d'en em ziboniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifreñ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'henn gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil, gwazh a se evitañ ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein fleißiges und fähiges Personal bewahren*, deomp-ni da gavout an tu da ganderhel implijidi aketus ha barrek ; *seht zu, dass nichts angerührt wird*, diwallit na vefe stoket ouzh mann ebet ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts passiert*, taol pled e c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *seht zu, dass sie schnellstens begraben werden*, grit ho tiampech evit o interiñ, grit ho tiampechoù evit o interiñ ; *sieh zu, dass ...*, gra ma ... / gra en hevelep feson ma ... (Gregor), gra en hevelep doare ma ..., gra en doare ma ..., gra diouzh ma ..., taol evezh e [doare-sujal], taol evezh na ..., diwall na ..., diwall a ..., diwall a ri a ..., laka evezh (laka aket) da ..., evesha ma ..., preder ober udb, poagn da ..., bez dik da ..., evesha da ... ; *seht zu, dass alles gut läuft*, grit ma kerzho an traoù ! grit diouzh ma kerzho an traoù ! ; *sieh zu, dass du dich nicht rührst* ! gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretfes ! evesha a zifreñ ! ; *seht zu, dass die uns nichts klauen*, diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt*, mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *seht zu, dass das Essen pünktlich fertig zubereitet ist*, grit ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h, grit diouzh ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h, eveshañ ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h ; *ich werde zusehen, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.

Zusehen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.

zusehends Adv. : a-wel-dremm, a-daol-lagad, splann, buan, a wel da zoulagad an dud ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen*, e fortun a zismantr evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant gantañ ; *ihr Gesundheitszustand verschlechtert sich (t-rt) zusehends*, ne ra nemet dismantrañ a wel da zaoulagad an dud ; *zusehends wachsen*, kreskiñ a-wel-dremm.

zusenden V.k.e. (sendete zu / sandte zu // hat zugesendet / hat zugesandt) : *jemandem etwas zusenden*, kas (degas) udb d'u.b.

Zusenden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.

zusetzen V.k.e. (hat zugesetzt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn ; *dabei zusetzen*, sikour eus e berzh e-unan (Gregor), degas e skodenn, kaout miz, pochañ,

bilheouziñ, kaout mizoù, rankout mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, rankout mont d'e c'hodell, rankout meudañ. V.k.d. (hat zugesetzt) : **1.** heskinañ, sorc'henniñ, bountañ, enkaat, enkañ, arabadiñ war ; *jemandem mit Fragen zusetzen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennou, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennou, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennou, arabadiñ u.b. gant e c'houlennou, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennou, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; **2.** [dre astenn.] *jemandem hart zusetzen*, fourgasiañ u.b., amprouiñ u.b., mont dizamant d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arlouiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ dalc'hmat warlerc'h u.b., bezañ war korf u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., hegal ouzh u.b., heskinañ u.b., labourat spered u.b.

zusichern V.k.e. (hat zugesichert) : asur, asuriñ, grataat, prometiñ, gwarantiñ ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert*, prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hwitfe ket da zont.

zusichernd ag. : diogelus.

Zusicherung b. (-, -en) : diogelerezh g., kadarnadur g., kadarnadenn b., asur g., diarvar g., promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g., gwarant g.

Zusichziehen n. (-s) : frap g., frapadenn b.

Zuspätkommende(r) ag.k. g./b. : daleer g., dilerc'hier g., ruzer g., warlerc'hiad g., dilerc'hiad g., momeder g.

Zuspeise b. (-, -n) : [kegin.] gwarnisadur g.

zusperren V.k.e. (hat zugesperrt) : stankañ, sparlañ, bardellañ, fardellañ.

zuspielen V.k.e. (hat zugespielt) : **1.** *jemandem den Ball zuspielen*, kas ar vell d'u.b., ober ur c'has d'u.b. ; *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu¹*, [ster rik] bolodiñ a reont ; **2.** *jemandem etwas zuspielen*, pourchas titouroù d'u.b., reiñ titouroù a-gildorn (dre guzh, dre zindan) d'u.b. ; **3.** [dre skeud] *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu²*, **a)** teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b)** an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), ar an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu.

zuspitzen V.k.e. (hat zugespitzt) : begañ, inotiñ.

V.em. : **sich zuspitzen** (hat sich (t-rt) zugespitzt) : [dre skeud.] rustaat, gwashaat, stardañ, startaat ; *die Lage spitzt sich zu*, rustaat (gwashaat) a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Zuspitzung b. (-) : gwashadur g., grevusadur g.

zusprechen V.k.e. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** [gwir] reiñ da, fiziout e, fiziañ e, dereiñ da, debarzh da ; *jemandem etwas zusprechen*, debarzh udb d'u.b., reiñ udb d'u.b. ; *das Kind wurde der Mutter*

zugesprochen, fiziet e voe ar bugel e preder e vamm, fiziet e voe ar bugel en e vamm ; **2.** *kennerzhañ, kalonekaat, frealziñ ; jemandem Mut zusprechen*, kalonekaat (kennerzhañ) u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, sevel e bouezioù d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., adsevel deltu u.b., kourajiñ u.b. ; *sich gegenseitig Mut zusprechen*, kourajiñ an eil egile.

V.k.d. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** komz ouzh u.b. e doare pe zoare ; *jemandem freundlich zusprechen*, bezañ hegarat e-keñver (ouzh) u.b., komz en un doare hegarat ouzh u.b. ; **2.** bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, kavout mat ; *dem Wein zusprechen*, bezañ douget d'ar boeson, bezañ mignon d'ar gwin, kavout mat e vanne gwin, karet e vanne, bezañ techet da evañ, bezañ troet da evañ, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug.

Zusprechung b. (-, -en) : debarzh g., debarzhadur g., deroadur g., fiziadur g.

Zuspruch g. (-s, -sprüche) : **1.** *kennerzh g./b., frealz g., souten g.* ; **2.** *berzh g. ; großen Zuspruch haben*, ober berzh, bezañ en e verz, plijout kalz, bezañ darempredet-stank, bezañ diskenn en an-unan.

Zustand g. (-s, -stände) : stad b., stuz b., doare g., saviad g. ; *unter menschenunwürdigen Zuständen leben*, bevañ en un doare na zere ket ouzh dellezegezh mab-den ; *seelischer Zustand*, stad spered b., stad vred b. ; *in gutem Zustand sein*, bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vrav, bezañ e stad vat, bezañ e stad, bezañ en e stad, bezañ a-ratre, bezañ a-blom, bezañ terk, bezañ reizh, bezañ sasun, bezañ war e ahelioù, bezañ e stuz vat, bezañ e doare vat ; *in gutem Zustand halten*, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad vat, delc'her e stad, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, kempenn ; *in schlechtem Zustand*, flodac'het, erru fall, e stad fall, e gwall zoare ; *in einem jämmerlichen Zustand*, en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), doanius e zoare, truezus e stad (e zoare) ; *im wachen Zustand*, ez dihun ; *im Zustand der Schwerelosigkeit*, en anpounnerder ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand*, skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *Gesundheitszustand*, temz-korf g., temz-yeched g., stad yec'hed b., stad b. ; *in welchem Zustand ist er ?* e petore stad emañ ? ; *der Zustand ihres Beines hat sich verschlechtert*, deuet eo he gar da washaat ; *der Zustand des Kranken ist unverändert*, ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, er stad m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour ; *bei seinem Zustand*, er stad m'emañ, er mod m'emañ ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln*, diwar dent ur marc'h ez anavezere e oad ; *voriger Zustand*, kentstad b. ; *Ausnahmestand*, stad dreistordinal b., stad-difrae b. ; *Belagerungszustand*, stad-seiz b., stad a c'hronn b. ; *Kriegszustand*, stad a vrezel b. ; *Alarmzustand*, stad-diwall b. ; P. *das sind mir Zustände !* pebez stlabez amañ ! hag un dizurzh ! bravat stad ! amañ emañ tout an

traoù a-stlabez ! amañ ez eus ur stlabez ! amañ emañ an traoù a-borc'hell 'vat ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ !

zustande Adv. : *zustande bringen*, kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zustande bringen*, ne dizho ober netra ; *er bringt eine gute Leistung zustande*, disoc'hoù mat a zeu gantañ ; *zustande kommen*, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ skoulmet.

Zustandekommen n. (-s) : 1. skoulmadur ur gra g., sinadur ur gevrat g., skoulmadur un emglev g. ; 2. furmidigezh b., stummidigezh b., savidigezh b.

zuständig ag. : atebek, kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzh ; *zuständiges Gericht*, ensav kembeliek g., lez-varn gembeliek b., lez-varn hag he deus ar gwir da varn an afer b. ; *ist jemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? daoust hag unan bennak en deus karg eus an dra-se ? ; *er ist dafür zuständig*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; *ich bin dafür nicht zuständig*, n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket e-tailh d'en ober, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket en dalc'h ganin d'en ober, kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'emañ ket em galloud ober an dra-se, n'em eus ket an emell eus an dra-se, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, en dic'halloud emañ, er bloù emañ ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher ; [polit.] *zuständiger Minister*, ministr (maodiern) en emell (e karg) eus an afer g. ; [gwir] *ein Gericht für nicht zuständig erklären*, en em zigareziñ ag ul lez.

Zuständigkeit b. (-) : dalc'h g., kembeli b., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebeged b., karg b., perzh g. ; *örtliche Zuständigkeit*, kembeli war un afer stag ouzh ur bann resis b., dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh ur dalc'h resis (Gregor) ; *in jemandes Zuständigkeit fallen*, *etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb.

Zuständigkeitsbereich g. (-s,-e) : [gwir] dalc'h g. / bann g. (Gregor) ; *in jemandes Zuständigkeitsbereich fallen*, *etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb ; *das fällt in sein Zuständigkeitsbereich*, *das gehört zu seinem Zuständigkeitsbereich*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se.

zuständigkeitshalber Adv. : abalamour d'ar gwir war an afer, abalamour d'e wir en afer-se, abalamour d'e gembeli.

zuständiglich ag. : diouzh stad pe stad, e stad da.

zustattenkommen V.gw. (kam zustatten / ist zustattengekommen) : dont e kentel (d'an ampoent, en

ampoent, d'ar poent just) (Gregor), dont e-koulz, dont e koulz hag e kentel (e poent hag en amzer, e koulz vat, e poent hag e koulz), degouezhout krak d'ar c'houlz ; *es kommt mir zustatten*, se 'zo mat din, kement-se a ra va jeu, tennañ (ober) a rin va mad eus an dra-se, tennañ a rin vad eus an dra-se, ober a rin va gounid eus an dra-se, ober a rin va gounidegezh eus an dra-se, va mad am bo eus an dra-se.

zustechen V.gw. (sticht zu / stach zu / hat zugestochen) : c'hoari ar gontell, c'hoari ar goustilh ; *mit dem Dolch zustechen*, skeiñ gant e c'houstilh, broudañ a daolioù goustilh.

zustecken V.k.e. (hat zugesteckt) : 1. serriñ gant ur spilhen ; 2. reiñ dre guzh, riklañ ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken*, reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b.

zustehen V.gw. (stand zu / hat zugestanden) : 1. bezañ da, bezañ dleet da, bezañ anavezet da ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt*, torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh ; *das steht ihm nicht zu*, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; *was mir zusteht*, ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., ar pezh a zo dleet din ; *mehr nehmen als einem zusteht*, kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *er erließ ihm die dreihundert Franc Entschädigung, die ihm zustanden*, pardonniñ a reas dezhañ an tri c'hant lur digoll ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden*, digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; 2. [dre astenn., gwir] bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ eus ur bann bennak.

zusteigen V.gw. (stieg zu / ist zugestiegen) : pignat e-kerzh ar veaj ; (ist) *noch jemand zugestiegen ?* ha pignet ez eus bet unan bennak a-nevez en tramgarr (en tren) ?

Zustelldienst g. (-es,-e) : kannaderezh g.

zustellen V.k.e. (hat zugestellt) : 1. kas, dereiñ ; *Post zustellen*, dispartiañ (ingalañ, dasparzhañ) al lizhiri ; *eigenhändig zustellen*, lakaat etre daouarn u.b., dereiñ ; 2. [gwir] kemenn, degemen, ergemenn, reiñ da anaout, kas paper ; *das vom Gerichtsvollzieher zugestellte Schriftstück*, an espled g., al libell g. ; *ein gerichtliches Schriftstück zustellen*, esplediñ.

Zusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., dezouger g., kaser g.

Zustellgebühr b. (-,-en) : taos dezougen g.

Zustellung b. (-,-en) : dezougerezh g., roadenn b., roidigezh b., kasadur g., degasadenn b., degas g. ; *gerichtliche Zustellung*, espled g. (Gregor), libell g. ; *Zustellung der Post*, dasparzh al lizhiri g., dasparzhidigezh al lizhiri b., dasparzhadur al lizhiri g.

Zustellungsurkunde b. (-,-n) : lizher-degemer g., lizher-diskarg g.

zusteuern V.k.d. (ist zugesteuert) : mont war-zu, mont da-gaout, mont war-gaout, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver, mont e-keñver ; *der Küste zusteuern*, *auf die Küste zusteuern*, mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) an aod.

V.k.e ha V.gw. : reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn, meudañ, fontañ arc'hant,

pourvezañ arc'hant, riklañ arc'hant, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

zustimmen V.k.d. (hat zugestimmt) : reiñ e asant da, grataat, asantiñ da, bezañ a-du gant, bezañ asant gant, aprouiñ, darbenn, sevel a-du gant, toniañ gant, tuañ gant, sevel en tu gant, sevel en un tu gant, mont en tu gant, mont en un tu gant, mont a-du gant, dont a-du gant, dont en tu gant, brallañ war-zu, mont en avel u.b., bezañ aviz a u.b., kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant, kavout mat, kavout reizh ; *dem Plan zustimmen*, reiñ e asant d'ur raktres, reiñ e c'hrad d'ur raktres, grataat ur raktres, asantiñ d'ur raktres, darbenn ur raktres, bezañ a-du gant ur raktres, sevel a-du gant ur raktres, bezañ asant gant ur raktres ; *er bereut, zugestimmt zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *in diesem Punkt stimme ich Ihnen zu*, a-du emañ ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; *durch Kopfnicken zustimmen*, diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ ; *ich stimme Ihnen völlig zu*, emañ plom er soñj ganeoc'h ; *wer schweigt, stimmt zu*, neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant.

zustimmend ag. : asantus.

Adv. : evit asantiñ.

Zustimmung b. (-, -en) : asant g., aotre g., asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b. ; *Zustimmung aller*, asantadeg b., aotreadeg b. ; *stillschweigende Zustimmung*, asant hep meneg ebet g., asant hep test na skrid g., asant tavel g., asant diskrid g. ; *mit seiner Zustimmung*, gant e asant, gant e aotre ; *seine Zustimmung geben*, reiñ e asant (e aotre, e c'hrad, e c'hrad vat), asantiñ ; *jemandes uneingeschränkte Zustimmung erhalten*, kaout asant u.b., reiz ha youl ; *etwas mit Zustimmung aller machen*, ober udb gant grad vat an holl, ober udb gant asant an holl.

Zustimmungserklärung b. (-, -en) : asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b.

Zustimmungskundgebung b. (-, -en) : kenyouc'hadennou lies., kenyouc'hadeg b.

zustimmungswürdig ag. : aprouadus.

zustopfen V.k.e. (hat zugestopft) : stankañ, stouvañ, stoc'hañ, leuniañ, kargañ, bontañ.

Zustopfen n. (-s) : stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g.

zustopfend ag. : stankaus, stankus.

zustoßen V.gw. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

V.k.d. (stößt zu / stieß zu / ist zugestoßen) : degouezhout, c'hoarvezout, kouezhañ ; *ein Unglück ist ihm zugestoßen*, kouezhet ez eus ur gwalleur warnañ, kouezhet ez eus ur gwalleur gantañ, ur gwalleur a zo degouezhet gantañ, plavet ez eus ur gwalleur warnañ ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts zustößt*, taol pled e c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *etwas Schlimmes ist ihm zugestoßen*, un dra a vras a zo erruet gantañ,

degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *das kann einem alle Tage zustoßen*, heñvel tro a c'hallfe c'hoarvezout gant n'eus forzh piv ac'hanomp ha n'eus forzh peur ; *ich fürchte, dass ihm etwas zustößt*, aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustößt*, bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; *ich werde euch jetzt erzählen, was mir vor Kurzem zugestoßen ist*, emañ o vont da gontañ deoc'h an dro a zo nevez-c'hoarvezet ganin, emañ o vont da gontañ deoc'h ar blanedenn a zo nevez degouezhet ganin ; *ich werde es nicht zulassen, dass Ihnen irgendetwas zustößt*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *kein Wunder, dass ihm so etwas zugestoßen ist*, ouzh an tu ma vrall ar wezenn e rank kouezhañ - n'eus ket da vezañ souezhet o welet petra 'zo degouezhet gantañ.

V.k.e. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : serriñ rust, serriñ en ur vountañ warnañ.

zustreben V.k.d. (ist zugestrebt) : *etwas (t-d-b) zustreben*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb.

Zustrom g. (-s) : engroeziad g., dered g.

zuströmen V.gw. (ist zugeströmt) : deredek.

zustürzen V.gw. (ist zugestürzt) : *auf etwas (t-rt) zustürzen*, delammat war udb, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

zutage Adv. : *zutage fördern*, **a** [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ avel [d'udb], diskouez e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; **b** eztennañ, korvoiñ ; *Erz zutage fördern*, eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh, gounit kailh ; *zutage kommen (treten)*, en em ziskouez, en em lakaat en heol, dont war wel, dispakañ, diflukañ.

Zutat b. (-, -en) : **1.** [kegin.] gwarnisadur g. ; **2.** [kegin.] danvez g., aozenn b., kenelfenn b., temz-boued g. ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ?* gant petra eo bet aozet ar chaous-se ? gant peseurt temzoù eo bet aozet ar chaous-se ? ; **3.** *Zutaten*, reizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafar g., pourchasoù lies., pourvezioù lies.

zuteilen V.k.e. (hat zuteilt) : debarzh, reiñ da lod, spisañ ; *jemandem einen Preis zuteilen*, reiñ ur priz d'u.b. ; *jemandem ein Amt zuteilen*, reiñ ur garg d'u.b., aotren u.b., debarzh ur garg d'u.b.

Zuteilung b. (-, -en) : debarzh g., deroadur g., fiziadur g., debarzhadur g.

zuteilwerden V.gw. (wird zuteil / wurde zuteil / ist zuteilgeworden) : *jemandem zuteilwerden*, degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll*, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *und wieso wird mir diese Ehre zuteil ?* petra a dalvez din an enor-se ? a belec'h e teu kement-se din ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ?

zutiefst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon, betek ar bev ; *diese Nachricht hat mich zutiefst erschüttert*, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, mantret e voe va c'halon gant ar gwall geloù-se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl, nec'het-marv, marnec'het) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, gant kalonad em boa klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst erschüttert*, trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon, nec'het-marv on, marnec'het on ; *ich bin zutiefst erschrocken*, spontet-mik on, spontet-kloz on, yenaat a ra va fenn, efreizhet-meurbet on ; *das hat mich zutiefst getroffen*, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se ! pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, ar c'homzoù-se a sankas ennon beteg ar bev ; *sich zutiefst schämen*, bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad, un torad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh, tapout ur c'haouad mezh, kaout ul lostennad vezh ; *er schämte sich zutiefst*, ur vezh vras en doa outañ e-unan.

zutragen V.k.e. (trägt zu / trug zu / hat zugetragen) : 1. degas, dezougen ; 2. diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat.

V.em. : **sich zutragen** (trägt sich zu / trug sich zu / hat sich zugetragen) : degouezhout, c'hoarvezout ; *was hat sich zugetragen ?* petra 'zo c'hoarvezet ? petra 'zo degouezhet ?

Zuträger g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g., hibouder g., toupiner g., flatouler g., pakajer g., liper an darbod g.

Zuträgeri b. (-,-en) : diskuliadenn b., flatrerezh g., gragailh g., hibouderezh g., toupinerezh g., flatoulerezh g.

Zuträgerin b. (-,-nen) : trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouerezh b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.

zutraglich ag. : splotus, gounidus, emsav, emsavus, lañsus, fonnus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus ; *der Gesundheit zuträglich*, diarwez, salvus / yac'hus / yec'hedus (Gregor).

zutrauen V.k.e. (hat zugetraut) : *jemandem etwas zutrauen*, krediñ d'an-unan e rafe u.b. udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb.

V.em. : **sich zutrauen** (hat sich (t-d-b) zugetraut) : fiziout warnañ e-unan, krediñ, fiziañ, fiziout ; *sich (t-d-b) zu viel zutrauen*, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kemer re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan ; *das traue ich mir nicht zu*, ne gredan ket (ne fizian ket) ober an dra-se.

Zutrauen n. (-s) : fiziañs b., kred g. ; *Zutrauen zu jemandem haben*, kaout (magañ, lakaat, kemer) fiziañs en u.b., fiziout en u.b. ; *Zutrauen erweckend*, hag a zegas (hag a ro) fiziañs, hag a laka fiziañs da sevel.

zutraulich ag. : fizius, fiziek, tost, nes.

Zutraulichkeit b. (-,-en) : fiziañs b., kred g., nested b.

zutreffen V.gw. (trifft zu / traf zu / hat zutreffen) : 1. bezañ gwir, bezañ reizh, bezañ en e reizh, klotañ ; *das trifft durchaus zu*, reizh eo an dra-se penn-da-benn, emao'h ganti ; *es trifft auch umgekehrt zu*, an eskemm a zo ken gwir all.

2. dont da wir, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet ; *das könnte zutreffen*, e c'halfe bezañ, a c'halfe bezañ, marteze a-walc'h.

3. [dre astenn.] talvezout ; *das trifft für alle Schüler zu*, kement-se a dalv evit an holl skolidi.

Zutreffen n. (-s) : 1. dereüster g., rikelezh b. ; 2. degouezh g., donedigezh b.

zutreffend ag. : 1. dres, dereüs, a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, a gouezh mat, gwir, dik, reizh ; *eine zutreffende Bemerkung*, un evezhiadenn hag a gouezh mat b., un evezhiadenn eus ar c'hentañ (hag a sko mat) b ; *eine zutreffende Antwort*, ur respont hag a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein*, kelc'hit ar respont dereat ; 2. *in zutreffendem Falle*, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutreffendenfalls Adv. : ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutrinken V.k.d. (trank zu / hat zutrunken) : *jemandem zutrinken*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., trinkañ gant u.b.

Zutrinker g. (-s,-) : trinker g.

Zutritt g. (-s) : diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *Zutritt verboten*, berzet eo mont tre, arabat mont tre, difennet eo mont e-barzh, difennet eo antreal, difennet eo antren ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt*, difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *bei jemandem freien Zutritt haben*, bezañ deuet-mat e ti u.b., bezañ erru-mat e ti u.b., kaout degemer e ti u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan

dont, kavout digor (dor zigor) e ti u.b., kaout degemer (degemer mat) e ti u.b.; *jemandem keinen Zutritt gewähren*, serriñ (prennañ) an nor ouzh u.b., mirout ouzh u.b. a zont tre, nac'h degemer u.b., leuskel u.b. e-tal an nor; *jemandem Zutritt gewähren, jemandem den Zutritt gestatten*, reiñ digor d'u.b.; *sie verschaffte sich Zutritt bis zu den geheimsten Winkeln des Herzens ihres Freundes*, tregerzhañ a reas kuzhetañ plegoù kalon he mignon.

zutulich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhieker-bras.

Zutulicheit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zutun V.gw. (tat zu / hat zugetan) : skoazellañ; *jemandem zugetan sein*, bezañ douget d'u.b., en em ouestlañ da servij u.b. (Gregor).

V.k.e. (tat zu / hat zugetan): 1. serriñ, klozañ; *die ganze Nacht kein Auge zutun*, chom hep serriñ ul lagad a-hed (hed, dre hed) an noz, na serriñ lagad ebet a-hed (hed, dre hed) an noz; *die Augen für immer zutun*, serriñ e zaoulagad da viken, mervel, serriñ e levr, tremen eus ar bed-mañ; 2. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ.

Zutun n. (-s) : emell g., emellerezh g., sikour b., skoazell b., hanterouriezh b.; *ohne sein Zutun*, heptañ, hep emell eus e berzh, hep n'en dije graet tra; *durch jemandes Zutun*, dre hanterouriezh u.b., dre voaien u.b., gant moaien u.b.

zuungunsten araog. (t-c'h) : diwar-goust.

zutunlich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhieker-bras.

Zutunlichkeit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zuunterst Adv. : er penn traoñ, en traoñ, en diaz; *das Oberste zuunterst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, ober gardenn, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

zuverlässig ag. : sur, asur, dellezek a fiziañs, a fiziañs, fidel evel un alc'hwez; *er ist zuverlässig*, kred a c'haller reiñ dezhañ, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, un den en e jeu eo, den d'e c'her eo, tu 'zo d'en em fiziout ennañ (Gregor), tu 'zo da gontañ warnañ, tu 'zo da gaout fiziañs ennañ, bez e c'haller fiziout ennañ, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù, bez e c'haller krediñ outañ, bez e c'haller krediñ dezhañ, un den a fiziañs eo; *zuverlässiger Arbeiter*, micherour a fiziañs g., micherour a ra pep labour gant preder g.; *ein zuverlässiger Fahrer*, ur blenier skiant-prenet gantañ g.; *aus zuverlässiger Quelle*, a-berzh-vat (Gregor), asur e vammenn, asur e orin, diarvar e orin; *zuverlässige Zeugen*, testoù da vezañ kredet (Gregor), testoù dellezek da vezañ kredet.

Zuverlässigkeit b. (-) : 1. fiziusted b., dalc'husted b., asur g., divarded b., divarder g., diarvar g., starter g., started b.; 2. gwirionded b., gwirionder g., gwirionez b., gwiriegezh b., eeunded b., onestiz b.

Zuverlässigkeitsprüfung b. (-, -en) : amprouadur an dalc'husted g.

Zuversicht b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g.; *die feste Zuversicht haben, dass ...*, krediñ start e ..., krediñ parfet e ..., krediñ hep lakaat mar e ..., bezañ ken sur ha tra e ..., krediñ hep mar ebet (hep mar na marteze) e ..., bezañ sur ha serten e ...; *voller Zuversicht sein*, bezañ leun a spi (a fiziañs), bezañ sur, bezañ dinec'h, bezañ disaouzan-bras, bezañ dibreder e benn, bezañ sur ha serten, kaout fiziañs; *jemandes Zuversicht anknacksen*, divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b., terriñ deltu u.b.; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen*, bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkrez e-keñver an dazont, kaout fiziañs en dazont; *Zuversicht auf Gott*, spi e Doue g., esperañs e Doue b., esper e Doue g. (Gregor).

zuversichtlich ag. : fizius, fiziek, leun a fiziañs, leun a spi, leun a c'hoanag, sur ha serten, seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, dienkrez e-keñver an dazont. Adv. : a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs.

Zuversichtlichkeit b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g.

Zuviel n. (-s) : dreistniver g., reñver g., reñverad g., reveur g.; *ein Zuviel an (t-d-b)*, ur reveur a ... g., ur reñver a ... g.; *das Zuviel an etwas (t-d-b) beseitigen*, *das Zuviel an etwas (t-d-b) wegstreichen*, divarrañ udb., lemel ar re.

Zuvielerzeugung b. (-) : dreistproduadur g., ar re broduiñ g.

zuvor Adv. : 1. [amzer] diaraok, a-raok, en araog, diagent, a-gent, a-ziagent, dabord, ergentaou, en diaraog, en diagent, a-raok bremañ, a-raok hiziv, a-raok neuze, kent, a-ziaraok; *am Tag zuvor, den Tag zuvor*, d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor); *zwei Tage zuvor*, kentderc'hent, daou zevezh a-raok; *kurz zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok; *wie zuvor*, evel kent, evel a-raok, kement a ... ha kentoc'h, ken ... ha kentoc'h; *schöner als je zuvor*, bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh.

2. [egor] er penn a-raok, diaraok, dirak.

zuvorderst Adv. : *das Hinterste zuvorderst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, tanfoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

zuvorkommen V.k.d. (kam zuvor / ist zuvorgekommen) :

1. *jemandem zuvorkommen*, diaraogiñ (diarbenn) u.b. (Gregor), troc'hañ a-raok u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b.; 2. *rageveshaat* ouzh udb; *einem Wunsch zuvorkommen*, reiñ e c'hoant d'u.b. a-raok dezhañ goulenn, diarbenn c'hoant u.b.; *einen Schlag zuvorkommen*, dihellñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol.

zuvorkommend ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhieker-bras, emc'hraus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, jentil, c'hwec'h, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk,

doñv, kuñv, karentezus ; *jemandem gegenüber besonders zuvorkommend sein*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalaniz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b.

Zuvorkommenheit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesoded b., hegarated b.

zuvörderst Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-razh, da gentañ unan.

Zuwachs g. (-es, Zuwächse) : kresk g., dreistkresk g., kreskidigezh b., uheladenn b. ; P. *Familie Müller hat Zuwachs bekommen*, kresket eo an dud e ti ar Vüllered ; kresket eo ar sikour e ti ar Vüllered ; *Bevölkerungszuwachs*, kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b.

zuwachsen V.gw. (wächst zu / wuchs zu / ist zugewachsen) : 1. serriñ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'henniñ ; *die Wunde wächst zu*, serriñ (kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'henniñ) a ra ar gouli ; *nicht zuwachsen*, chom digor ; 2. *mit Gestrüpp zugewachsen*, strouezhek, gounezet gant ar strouezh.

Zuwächselein n. (-s,-) / **Zuwächselein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Zuwachsrates b. (-,-n) : feur kreskiñ g., feur ar c'hresk g. ; *natürliche Zuwachsrates*, feur emgreskiñ g., feur kreskiñ naturel g. ; *dramatische Verringerung der natürlichen Zuwachsrates*, enkadenn boblañs b.

Zuwahl b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.

Zuwanderer g. (-s,-) : enbroad g., enbroer g.

zuwandern V.gw. (ist zugewandert) : enbroiñ.

Zuwanderung b. (-,-en) : enbroadeg b., enbroiñ g.

zuwege Adv. : 1. *gut zuwege sein*, bezañ en e jeu, bezañ en e vleud ; 2. *zuwege bringen*, kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zuwege bringen*, ne dizho ober netra, morse ne gaso un dra bennak da vat ; *zuwege kommen*, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ pengennet.

zuweilen Adv. : ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

zuweisen V.k.e. (wies zu / hat zugewiesen) : reiñ da lod, merkañ, derannañ, spisañ ; *jemandem einen Platz zuweisen*, merkañ (diskouez) e blas d'u.b. ; *jedem Spieler eine Position auf dem Spielfeld zuweisen*, renkañ ar c'hoarierien war an dachenn ; *macht die Arbeit, die euch zugewiesen wurde*, grit al labour merket deoc'h.

Zuweisung b. (-,-en) : 1. skoazell-arc'hant b., skorenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., road g. ; 2. merkañ g. ; [gwir] *Zuweisung des Aufenthaltsorts*, redi da chom el lec'h merket gant al lez-varn g.

zuwenden V.k.e. (wandte zu / wendete zu // hat zugewendet / hat zugewandt) : 1. treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zuwenden*, treiñ kein (e gein) d'u.b. ; 2. gouestlañ ; *einem Kind seine ganze Liebe zuwenden*, gouestlañ e holl garantez d'ur bugel ; 3. *jemandem Geld zuwenden*, pourvezañ arc'hant d'u.b., fontañ arc'hant d'u.b., foñsañ arc'hant d'u.b., reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b.

V.em. : **sich zuwenden** (wandte sich zu / wendete sich zu // hat sich (t-rt) zugewendet / hat sich (t-rt) zugewandt) : 1. treiñ, en em dreiñ, durc'haat ; *sich jemandem zuwenden*, treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt*, erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon ; 2. en em reiñ, en em c'houestlañ, intent ouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant ; *sich dem Studium zuwenden*, en em reiñ d'ar studioù ; *sich Gott zuwenden*, treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ etrezek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-du Doue, en em dreiñ etrezek Doue, en em reiñ da Zoue ; 3. [dre skeud.] *der Zukunft zugewandt*, troet war-zu an dazont, imbourc'hel, rakwellel, raksellus.

Zuwendung b. (-,-en) : sikour b., skoazell b., skorenn b., ro g., roadenn b., road g., roidigezh b., donezon g./b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., debarzhadur g., derannad g.

zuwerfen V.k.e. (wirft zu / warf zu / hat zugeworfen) : 1. bannañ, stlepel, teurel ; *jemandem den Ball zuwerfen*, bannañ (kas) ar vell d'u.b. ; *jemandem einen Kuss zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; 2. [dre skeud.] *jemandem einen Blick zuwerfen*, ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen*, delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen*, terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real) ; *jemandem einen bösen Blick zuwerfen*, troc'hañ ur fall sell à u.b. ; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen*, sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *er warf dem Mädchen lüsterne Blicke zu*, ober a rae lagadenn d'ar plac'h.

zuwider Adv. : 1. a-enep, kontrol ; *das Glück war uns zuwider*, krog e oa ar c'hwil ennomp, distroet e oa ar chañs diwarnomp, treiñ a rae ar voul a-enep dimp (en hon eneb), kavet hon eus bet avel a-benn ha mor diaes ; 2. [dre astenn.] *das ist mir zuwider*, rukun am bez ouzh an dra-se, hegaz am bez ouzh an dra-se, doñjer am bez ouzh kement-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se,

heug (erez) a ro an dra-se din, dislonk am bez pa welan seurt traoù, diegi (lure, kerteri) am bez da gement-se, e chal emañ d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *er ist mir zuwider*, pell emañ diouzh karet anezhañ ; *er ist mir bis in den Tod zuwider*, kasoni an ifern (kas hag euzh) am eus outañ, kas ar marv a vagan (a goran) outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *diese Creme wird einem leicht zuwider*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.

Araogenn [dreklakadenn] (t-d-b) : a-enep da, en desped da, e-treuzarbenn da, daoust da ; *dem Befehl zuwider*, a-enep d'an urzh (d'ar gourc'hemenn) a oa bet roet dezhañ, en desped d'an urzh roet, en desped d'un urzh kontrol.

zuwiderhandeln V.k.d. (hat zuwidergehandelt) : (t-d-b) mont a-enep da, mont kontrol da, mankout da, disentiñ ouzh, gwallañ, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *einem Gesetz zuwiderhandeln*, gourzhmonediñ ouzh ul lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) ul lezenn, mankout d'ul lezenn, tremen ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, tremen hebiou d'ul lezenn (Gregor), mont kontrol d'ul lezenn.

Zuwiderhandeln(r) ag.k. g./b. : disenter g., gwaller g., feller g., gourzhmonedour g., torradour g.

Zuwiderhandlung b. (-, -en) : felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g. ; *eine Zuwiderhandlung ahnden, eine Zuwiderhandlung bestrafen*, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn.

zuwiderlaufen V.k.d. (läuft zuwider / lief zuwider / ist zuwidergelaufen) : (t-d-b) diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, mont kontroll da, mont war arbenn u.b. ; *jemandes Plänen zuwiderlaufen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor).

zuwinken V.k.d. (hat zugewinkt) : (t-d-b) ober ur sin da, ober sinoù da, gwignal [u.b.], gwignal da, reiñ taolioù-lagad d'u.b.

Zuwuchs g. (-es) : kresk g., kreskidigezh b.

zuzahlen V.k.e. (hat zugezahlt) : *etwas zuzahlen*, paeañ udb ouzhpenn.

V.gw. (hat zugezahlt) : paeañ un dra ouzhpenn.

zuzählen V.k.e. (hat zugezählt) : 1. kontañ, lakaat war ar gont ; 2. *eine Sache einer anderen Sache zuzählen*, lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all ; *ich zähle ihn meinem Freundeskreis zu*, lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ e-touez va vignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned.

zuzeiten Adv. : ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep un amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech

hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

zuzeln V.gw. (hat gezuzelt) : [Bro-Aostria] 1. *an etwas (t-d-b) zuzeln*, sunañ udb, chugañ udb ; 2. zeal, saozigañ.

zuziehen V.k.e. (zog zu / hat zugezogen) : 1. serriñ, stardañ ; *die Fensterläden zuziehen*, serriñ stalafioù ar prenester, prenañ stalafioù ar prenestroù ; *die Vorhänge zuziehen*, serriñ ar rideozioù (ar stignoù), mouchañ ar prenestr, stigmañ ar rideozioù ouzh ar prenestr ; *die Schlinge zuziehen*, stardañ ar skoulm red.

2. gervel war e sikour, goulenn ali ouzh, goulenn e ali digant ; *jemanden (hin)zuziehen*, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *einen Facharzt (hin)zuziehen*, gervel ur mezeg arbennigour war e sikour, goulenn ali ouzh ur mezeg arbennigour, goulenn e ali digant ur mezeg arbennigour.

3. desachañ, dedennañ.

V.gw. (zog zu / ist zugezogen) : annezhañ, dont da chom en ul lec'h bennak, dont war amañ, dont war-gaout amañ, enbroañ, entrevadañ, entrevadiñ ; *er ist vor Kurzem zugezogen*, deuet eo da chom amañ n'eus ket gwall bell.

V.em. : **sich zuziehen** (zog sich zu / hat sich zugezogen) : 1. kigañ, kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'henniñ ; *die Wunde zieht sich (t-rt) zu*, kigañ (kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'henniñ) a ra ar goul ; *sich nicht zuziehen*, chom digor ; 2. drusaat, treiñ da fall, faragouilhañ, koumoulañ, mouchañ, koc'hennañ, diaesaat, kargañ ; *es zieht sich (t-rt) zu*, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, kargañ a ra an oabl, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; 3. tapout, serriñ, dastum, pakañ, gounit ; *sich (t-d-b) eine Krankheit zuziehen*, tapout (serriñ, dastum, pakañ) ur c'hleñved, tapout e fall, dastum droug, gounit un droug, pakañ un droug, pakañ e valapa (e fall), tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, klañvaat, mont e-barzh, mont fall ; *ich habe mir eine Erkältung zugezogen*, dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, tapet em eus va skas, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued,

dastumet (tapet) em eus riv, tapet em eus paourentez, me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez ; *sich eine Prellung zuziehen*, en em vloñsañ ; *sich eine Prellung am Arm zuziehen*, bloñsañ e vrec'h, bronduañ e vrec'h ; *ich habe mir einen Muskelriss im Bein zugezogen*, me am eus digoret va gar ; **4.** desachañ, dedennañ ; *sich (t-d-b) eine Wunde zuziehen*, en em c'hloazañ, en em c'houliañ (Gregor), en em vreviñ, c'hoarvezout droug gant an-unan, en em bistigañ, kaout un dapadenn ; *sich (t-d-b) Unannehmlichkeiten zuziehen*, en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr (tennañ tan, sachañ ar c'hravazh) war e gein, en em ziharpañ, mont da graoña en ur vodenn fall, en em lakaat en ur pleg fall, danzen trubuilh a-benn an amzer da zont, hadañ danvez keuz, hadañ greun keuz, hadañ kerse ; *sich (t-d-b) jemandes Hass zuziehen*, sachañ kasoni u.b. war e benn, ober kaz d'u.b., tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dont da vezañ kasaus d'u.b. / dont da vezañ kasaet gant u.b. (Gregor), lakaat kaz da sevel ouzh an-unan ; *er zog sich den Hass aller zu*, an holl a gemeras kasoni outañ, an holl a zeuas da gemer kaz outañ, an holl a gemeras heg outañ, an holl a zeuas da gazañ anezhañ.

Anv-gwan verb II : **zugezogen** ein Zugezogener, un den nevez erruet er vro g., un estrañjour g. / un divroad g. (Gregor), un diavaeziad g., un den a-vaez-bro g., un den a-ziavaez g., un diavaezour g., un estren g., un den eus ar c'hostezioù all g.

Zuziehung b. (-) : **1.** serridigezh b. ; **2.** kuzuliadenn b., skoazell b. ; *unter Zuziehung eines Fachmanns*, goude bezañ goulennet ali ouzh un arbennigour, goude bezañ goulennet e ali digant un arbennigour.

Zuzug g. (-s,-züge) : **1.** dered g. ; **2.** annezidigezh b., enbroerezh g. ; **3.** kresk g., kreskidigezh b. ; **4.** sikour b., skoazell b., refors g.

zuzüglich Adv. : (t-c'h) mui, muioc'h, a-gresk, ouzhpenn, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, zo-mui-ken, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se.

Zuzugsgenehmigung b. (-,-en) : aotre d'ober e annez (da annezhañ) g., aotre da enbroañ g.

zuzwinkern V.k.d. (hat zugezwinkert) : *jemandem zuzwinkern*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., ober selladoù d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., ober luchadennoù d'u.b.

Zvieri g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] gortozenn b., adverenn b., merenn-vihan b. merenn-enderv b.

ZVS b. (-) : [Berradur evit Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen] kreizenn dasparzh an enskrivadurioù er skolioù-meur alaman b.

zwacken V.k.e. (hat gezwackt) : **1.** piñsat, gwaskañ ; **2.** vom Neid gezwackt, klañv (krignet e spered) gant an avi, aet gant ar piged.

Zwang g. (-s,Zwänge) : **1.** red g., redi g., rediezh b., destrizh g., rekiz g., ezhomm g., forsadenn b., rediusted b., nerzh g., feulster g., taerded b., heg g., nask g., gwask g., moustr g. ; *die Zwänge des Alltags, die Zwänge des alltäglichen Lebens*, redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *unter Druck und Zwang stehen*, bezañ dindan wask ; *jemandem Zwang antun*, **a)** gwaskañ war spered u.b., aliañ start u.b., ober gwask war u.b., taerifi

war u.b., lakaat gwask war u.b., aliañ start u.b., gwaskañ u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b., gwaskañ war dibab u.b., moustrañ koustiañs u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b. ; **b)** mont dre nerzh (dre greñv, dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., boufoniñ u.b. ; *jemandes Gewissen (t-d-b) Zwang antun*, dizalc'hwezañ koustiañs u.b., dialc'hwezañ koustiañs u.b. ; *sich Zwang antun*, gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb., kemer an tu kreñv war e ziegi, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb a-gasoni, moustrañ war e ziegi (e gerteri, e lure), ober udb dre heg ; *durch Zwang*, dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; *ohne Zwang*, **a)** hep nep redi, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se, hep red ; **b)** ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, digamambre, displeg, diorbid, digompliment, netra dreist, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront ; *technische Zwänge*, destrizhoù kalvezel lies. ; **2.** [gwir] *gerichtlicher Zwang*, bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b. ; **3.** [bred.] mac'henn b.

zwängen V.k.e. (hat gezwängt) : gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bountañ e-barzh.

zwanghaft ag. : kleñvedek, klañvus, maniakel, balboriel, mac'hvennel, mac'hennel, mac'hennel.

Adv. : en un doare kleñvedek, evel un den klañv.

zwanglos ag./Adv. : **1.** hep nep redi, diendalc'h, diret, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se ; **2.** ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, digompliment, netra dreist, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh ouzh an dud, dilent ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd*, marc'h mistr ha mibin g.

Zwanglosigkeit b. (-) : **1.** dirediusted b. ; **2.** aested b., aezoni b., frankiz b.

Zwangsanneleihe b. (-,-n) : amprest dre ret g.

Zwangsarbeit b. (-,-en) : galeoù lies., labour forset g., labour ret g. ; *zur Zwangsarbeit verurteilen*, kondaoniñ d'ar galeoù, kondaoniñ d'al labour forset ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt*, barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ.

Zwangsarbeiter g. (-s,-) : forsall g., galeour g.

Zwangsauflage b. (-,-n) : truañ g., droukkinnig g.

Zwangsauflösung b. (-,-en) : [gwir] divodañ da-heul un disentez vamerezh g., divodadur da-heul un disentez vamerezh g.

Zwangsbedingung b. (-,-en) : destrizh g. ; [tekn.] *holonome Zwangsbedingung*, destrizh holonom g.

Zwangsbefürchtungen lies. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.

Zwangssehe b. (-, -n) : dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ a-gasoni g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangssehe schuld*, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Zwangseinweisung b. (-, -en) : serridigezh b., bac'hidigezh b., serriñ g., bac'hañ g., endredad diferadel g.

Zwangseinteignung b. (-, -en) : diberc'hennañ forset g., diberc'hennadur forset g., diberc'hennadur dre heg g.

Zwangsernährung b. (-) : magadurezh forset g.

Zwangserziehungsanstalt b. (-, -en) : ti-kastiz g., ti sujañ bugale g.

Zwangsfenster n. (-s, -) : [stlenn.] prenestr dizalc'h g.

Zwangsgesetz n. (-es, -e) : lezenn redius b., lezenn destrizhus b.

Zwangshaft b. (-) : bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b.

Zwangsheirat b. (-, -en) : dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ a-gasoni g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsheirat schuld*, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Zwangsherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.

Zwangshypothek b. (-, -en) : arouestl da-heul un disentez varnerezh g.

Zwangsidee b. (-, -en) : mac'hvennozh g.

Zwangsideen lies. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.

Zwangsjacke b. (-, -n) : kamizolenn sparlañ b., korfkenn-greifv b., kamizolenn-greifv b., chupenn sparlañ b., porpant-kalet g., P. chupenn ar prefed b.

Zwangskonvektion b. (-, -en) : [fizik] kendoug helc'het g.

Zwangskurs g. (-es, -e) : mon-ret g.

Zwangslage b. (-, -n) : rekiz g., red g., redi g., rediezh an darvoudoù b., destrizh g., pleg destrizhus g., ezhomm g., enkadenn b.

zwangsläufig ag. : ret en ober, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, ken ret ha mervel, forset, rediek.

Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout.

Zwangsläufigkeit b. (-) : red g., redi g., rediezh b., rediusted b., rediegezh b.

Zwangsmaßnahme b. (-, -n) / **Zwangsmaßregel** b. (-, -n) : diabennoù da waskañ lies., diabennoù redius lies., diabennoù destrizhus lies., darbar destrizhañ g., darbar destrizhus g., diabennoù mougus lies., diabennoù mac'homus lies., diabennoù mac'hus lies. ; *Zwangsmaßnahmen ergreifen*, kemer diabennoù mac'homus, kemer diabennoù mac'hus, mont dre heg [d'u.b.], mont dre greifv [d'u.b.].

Zwangsneurose b. (-, -n) : [mezeg.] neuroz balboriel b., neuroz mac'hvennel g.

zwangsräumen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsgeräumt / hat zwangsgeräumt) : skarzhañ da-heul un disentez varnerezh ; *sein Haus wurde zwangsgeräumt*, skarzhet e voe er-maez eus e di da-heul un disentez varnerezh.

Zwangsräumung b. (-, -en) : argasadenn [*eus e di*] da-heul un disentez varnerezh b.

Zwangsrecht n. (-s) : gwir redius g., gwir destrizhus g.

Zwangsveräußerung b. (-, -en) : gwerzh forset b., gwerzhadenn forset b., gwerzhidigezh forset b.

Zwangsverfahren n. (-s, -) : argerzhad freuz-stal g.

Zwangsverschleppung b. (-, -en) : forbannerezh g., harlu g., dispell g.

zwangsversteigern V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsversteigert / hat zwangsversteigert) : *etwas wird zwangsversteigert*, gwerzhet e vez udb diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh, lakaet e vez gwerzh war udb, lakaet e vez ar werzh war udb, lakaet e vez gwerzh war u.b., lakaet e vez ar werzh war u.b., lakaet e vez foar war stal u.b., lakaet e vez foar enkantiñ war udb (gwerzhet e vez udb diouzh ar gouloù, gwerzhet e vez udb diouzh ar mouch, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ priz, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhet e vez udb en enkant, gwerzhet e vez udb e santaol, lakaet e vez udb e sav-taol, lakaet e vez udb dre sav-taol) da-heul un disentez varnerezh ; *sein Hab und Gut wurde zwangsversteigert*, lakaet e voe foar war e stal, lakaet e voe gwerzh war e stal, lakaet e voe ar werzh war e stal, lakaet e voe gwerzh warnañ, lakaet e voe ar werzh warnañ.

Zwangsversteigerung b. (-, -en) : gwerzh diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh b.

Zwangsverwalter g. (-s, -) : tredeog g., tredeeg g., abienner g.

Zwangsverwaltung b. (-, -en) : [gwir] tredeogiezh b., dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g. ; *jemandes Vermögen unter Zwangsverwaltung stellen*, lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b., rekizañ madoù u.b.

Zwangsvollstreckung b. (-, -en) : seziz da-heul un disentez varnerezh b.

Zwangsvorstellung b. (-, -en) [bred.] : mac'hvennozh g., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., depr-spered g., heg g., darvennozh g. ; *Zwangsvorstellungen*, arvar balboriek g., follentez an arvar b.

zwangsweise Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, dre zestrizh, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; [dre fent] *zwangsweise eingesetzter Freiwilliger*, emyoulad dibabet g., emyoulad anvet a-berzh-kefridi g.

Zwangswirtschaft b. (-) : [gwashaus] armerzh steuñvaet g., ekonomiezh sturiet b., sturierezh ekonomikel g., sturierezh armerzhel g., sturiadouriezh b.

zwanzig niver : ugent ; *ein zwanzig Meter hoher Baum*, ur wezen ugent metr uhelder g., ur wezen a ugent metrad uhelder g. ; *er wurde erschossen, wie zwanzig*

andere danach, fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *etwa zwanzig*, un ugent bennak g., un ugentad bennak g., war-dro ugent ; *über zwanzig*, un ugent vras g. ; *je zwanzig davon*, a-ugentadoù ; *zweiundzwanzig*, daou war'n-ugent ; *er ist über zwanzig*, dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz ; *er ist zwanzig*, en e ugent vloaz emañ, gant e ugent vloaz emañ, ugent vloaz eo ; *je einer von zwanzig*, unan a bep ugent, unan diwar bep ugent, unan dre bep ugent, unan war bep ugent, unan seul ugent ; *einer unter zwanzig*, unan a ugent, unan dre ugent, unan diwar ugent, bep ugent, seul ugent ; *je zwanzig davon*, ugent-ha-ugent, dre ugentadoù.

Zwanzig b. (-, -en) : *die Zwanzig*, an niverenn ugent b., an niver ugent g., an ugent g., an ugentveder g.

Zwanziger¹ lies. : *die Zwanziger*, ar bloavezhioù ugent lies.

Zwanziger² g. (-s, -) : 1. P. bilhed ugent mark g., bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g., tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g. ; 2. [Bro-Suis] pezh ugent santim g. ; 3. paotr ugent vloaz g. ; *er ist in den Zwanzigern*, dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz, un ugent vloaz bennak a zen eo, un ugent vloaz den eo.

zwanziger ag. digemm : ugent ; *in den zwanziger Jahren*, e-pad ar bloavezhioù ugent ; *die goldenen zwanziger Jahre*, ar bloavezhioù a zierollerezh (1920/1929) lies.

Zwanzigerjahre lies. : bloavezhioù ugent lies.

Zwanzigersystem n. (-s) : reizhiad ugentvedennel b., niveradur ugentvedennel g.

Zwanzigeuroschein g. (-s, -e) : bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g. ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ?

zwanzigjährig ag. : ... ugent vloaz ; *zwanzigjähriges Jubiläum*, ugentveder g.

zwanzigmal Adv. : ugent gwech.

Zwanzigmarkschein g. (-s, -e) : bilhed ugent mark g., P. tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g.

zwanzigste(r,s) ag. : ugentvet.

Zwanzigstel n. (-s, -) : ugentvedenn b. ; *drei Zwanzigstel*, teir ugentvedenn.

zwar Adv. : 1. a-dra-sur, a-dra-wir, evit sur, evit gwir, gwir eo ; *er ist zwar alt aber noch recht kräftig*, start (plom, postek, aes) eo war e dachoù c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *er ist zwar klein aber stark*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ, n'eo ket un den bras nemet eo kreñv ; *er verliert zwar kein Geld, er macht aber auch keine Gewinne*, na koll na gounit ne ra ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig*, evitañ da vezañ dizesk, en doa a-hed (hed, dre hed) e vuhez avi ouzh an deskadurezh.

2. und zwar : pa lavarin mat, pa vo komzet fraezh ; *er kommt doch, und zwar morgen*, dont a ray hep fazi ha warc'hoazh kentañ e vo pa lavarin mat ; *er hat Schulden und zwar so viele, dass ..., ur bern dleoù en deus dastumet ha kement a zo ma (ha kement a zo ken) ...*

Zweck g. (-s, -e) : pal g., peurbal g., amkan g., finvez b., devez g., amboaz g., mennad g. ; *zu welchem Zweck ?* evit ober petra ? perak ? gant peseurt pal ? da be vad ? evit seveniñ peseurt devez ? ; *er verstand nicht, zu welchem Zweck diese Leute zu ihm kamen*, ne gomprenne ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprenne ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; *das hat keinen Zweck*, poan kollet eo, ne dalv ket ar boan, aner eo deomp en ober ; *zu diesem Zweck*, war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, evit seveniñ an devez-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor) ; *es hat wenig Zweck hinzugehen*, ne dalvez ket ar boan mont di ; *einen Zweck verfolgen*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak ; *das hat seinen Zweck erfüllt*, an dra-se en deus graet efed, kement-se n'eo ket chomet diefed ; *das hat seinen Zweck verfehlt*, chomet eo diefed, un taol bouc'h'al en dour an hini e oa, un taol bazh en dour an hini e oa, aet eo bet an tenn er c'hleuz, troet eo ar ribotadenn da fall, distignet eo ar stign ; *das ist der Zweck der Übung*, setu dres perak emaoamp oc'h ober kement-se ; *der Zweck heiligt die Mittel*, ne vern an hent gant ma c'heller degouezhout, diouzh o disorc'hoù eo barn an dud, n'eus nemet an disorc'hoù a dalv tra pe dra, an hini en deus c'hoant mougañ e gazh a lavar eo fall da logota, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, bramm lous ne ra ket trouz ; [E. Kant] *Zweck an sich selbst*, pal en unan g.

zweckbestimmend ag. : palel, finvezel.

zweckbestimmt ag. : mennadel.

Zweckbestimmtheit b. (-) : [preder.] palelezh b., finvezelezh b.

Zweckbau g. (-s, -ten) : savadur hebleustr g.

zweckdienlich ag. : laziek, azas ouzh ar pal da dizhout g., diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, servijus, arveradus, implijadus, efedus, dereat, azas, reizh, jaojabl, akomod, a-zoare, diouzh an ezhomm a zo, klok.

Zweckdienlichkeit b. (-) : azasted b., talvoudegezh b., efedusted b., servijuster g., servijusted b., dereadegezh b., dereadelezh b., azasded b., reizhded b., jaoj g., jaojadur g.

Zwecke b. (-, -n) : 1. tach-meud g., tach plat g., tach bihan g. ; 2. [louza.] treuzgeot str., ternud str., kagn g.

zweckentfremden V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zweckentfremdet / hat zweckentfremdet) : distreiñ diouzh e implij boutin.

Zweckentfremdung b. (-) : implij distroet g.

zweckgerichtet ag. : mennadel.

Zwecklehre b. (-) : teleologiezh, davedelouriezh b.

zwecklos ag./Adv. : didalvoud, aner, null ; *jede Klage wäre zwecklos*, klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm.

Zwecklosigkeit b. (-) : didalvoud g., didalvoudegezh b., nullentez b.

zweckmäßig ag. : 1. dereat, a-feson, reizh, azas ouzh ar pal da dizhout g., diouzh ar pal da dizhout, efedus, laziek, servijus, arveradus, implijadus, ampletus, hebleustr,

talvoudus, talvoudek, poellek, jaojabl, akomod ; **2.** palel, finvezel.

Zweckmäßigkeit b. (-) : **1.** azasted b., talvoudegezh b., efedusted b., jaoj g., joadur g., servijuster g., servijusted b. ; **2.** [preder.] palelezh b., finvezelezh b. ; *innere Zweckmäßigkeit*, palelezh a-ziabarzh b., finvezelezh a-ziabarzh b. ; *äußere Zweckmäßigkeit*, palelezh a-ziavaez b., finvezelezh a-ziavaez b. ; *immanente Zweckmäßigkeit*, palelezh ebarzh b. ; *transzendente Zweckmäßigkeit*, palelezh trehontus b. ; [E. Kant] *Zweckmäßigkeit ohne Zweck, formale Zweckmäßigkeit*, finvezelezh hep finvez b.

Zweckmäßigkeitsprinzip n. (-s) : pennaenn ar balelezh b.

Zweckoptimismus g. (-) : gwellwelerezh azas ouzh ar pal da dizhout g., gwellwelerezh koulzelour g.

Zweckpessimismus g. (-) : hollwashaouriezh azas ouzh ar pal da dizhout b., hollwashaouriezh koulzelour b.

zwecks araog. : (t-c'h) evit, en amboaz eus, a-wel da.

Zweckursache b. (-, -n) : abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b.

zweckvoll ag. : **1.** gant ur pal da dizhout ; **2.** azas ouzh ar pal da dizhout g., laziek, diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, efedus.

zweckwidrig ag. : diazas, kontrol d'ar pal da dizhout.

Zweckwidrigkeit b. (-) : diazasted b., enebiezh ouzh ar pal da dizhout b.

zwei niv. : **1.** daou, div, ur c'houblad g., ur c'houbl g. ; *zwei Pferde*, daou varc'h, daou a gezeg, un daou a gezeg ; *zwei Kühe*, div vuoc'h, div a saout, un div a saout ; *zwei hübsche Kinder*, daou vrav a vugale ; *zwei junge Leute*, daou zen yaouank, daou yaouank ; *zwei Greise*, daou zen kozh, daou gozh ; *zwei alte Frauen*, div gozh lies. ; *zwei ihrer Söhne*, daou eus he faotred ; *zwei Eier*, daou vi lies., ur c'houblad vioù g., ur c'houbl vioù g. ; *drei Euro die zwei*, tri euro an daou, tri euro pep daou, tri euro ar re zaou, tri euro an div, tri euro pep div, tri euro ar re ziv ; *zu zweien*, daou-ha-daou, a-zaou, a-zaouiou, a-zaouiou, un daou anezho, div-ha-div, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù, koublad-ha-koublad, a-goubladoù ; *zwei Mal so groß sein wie*, bezañ daou-c'hement da ; *zwei Mal so viel*, daougement all ; *zwei Mal mehr*, an hanter muioc'h ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege*, ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *zwei Tage zuvor*, kentderc'hent ; *das Los zweier Menschen*, tonkadur daou zen g. ; *er bestellte zwei Bier*, lakaat a reas servijañ daou vier ; *in zwei teilen*, divrannañ, daouhanteriñ, hanterañ, ober daou [eus udb] ; *man kann nicht zwei Herren dienen*, den ebet ne c'hell servijañ daou vestr, den ned eo evit servijañ daou vestr, ne c'haller ket seniñ ar c'hloc'h ha mont d'ar brosesion, unan a zaou, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro ; *nehmt je zwei davon*, kemerit daou pep hini ; *gebt ihnen je zwei davon*, roit pep a zaou dezho, roit pep a zaouig dezho ; *je einer von zwei*, unan a zaou, unan dre zaou, unan diwar zaou, unan bep daou, unan seul daou ; *ich werde jeweils zwei Kisten tragen*, daou-ha-daou e tugin ar c'hasedoù ; **2.** [dre skeud.] *zwischen zwei Stühlen sitzen*, bezañ

paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen zwei Fronten geraten, sich zwischen zwei Stühle setzen*, en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *jedes Ding hat zwei Seiten, jede Sache hat ihre zwei Seiten*, nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve minek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonou hag an toullou diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin.

Zwei b. (-, -en) : *die Zwei*, an niverenn daou b., an niver daou g., an daou g., an eilveder g.

Zweiakter g. (-s, -) : [c'hoariva] pezh e daou arvest g., pezh-c'hoari e daou arvest g.

zweibändig ag. : ... div levrenn, e div levrenn.

Zweibeiner g. (-s, -) : [dre fent] den g., daoudroadeg g., louarn daoudroadeg g.

zweibeinig ag. : daoudroadek.

Zweibettzimmer n. (-s, -) : kambr doubl b., kambr daou wele b., kambr daou zen b.

Zweidecker g. (-s, -) : karr-nij daou blaen g.

zweideutig ag. : a zaou intent, daou ster dezhañ, troidellek, amc'houlou, amjestr, forc'hellek, forc'hek, amster, amsteriek, displann, kudennek, douetus, silwink ; *zweideutige Rede*, komzoù troidellek lies., komzoù a zaou intent lies., komzoù forc'hellek lies., komzoù silwink lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies., komzoù kudennek lies. ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert*, graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent.

Zweideutigkeit b. (-) : amsteriegezh b., amster g., forc'hellegezh b.

zweidimensional ag. : divventek, divvent.

Adv. : gant div vent.

zweidrähtig ag. : [tredan] div orjalenn dezhañ.

Zweidrittelmehrheit b. (-) : muianiver en daoufarzh g.

zweieinhalb Adv. : daou hanter ; *zweieinhalb Tage*, daou zevezh hanter.

Zweier g. (-s, -) : **1.** pezh daou bfennig g., pezh a zaou bfennig g. ; **2.** [skol] notenn vat b. [etre 14 ha 16 diwar ugent] ; **3.** [sport] daou g.

Zweierbeziehung b. (-) : buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b.

Zweierbob g. (-s, -s) : bobsleigh daou blas g.

Zweiergruppe b. (-, -n) : daouad g. ; *Zweiergruppen bilden*, en em goublañ daou-ha-daou, mont daou-ha-daou.

Zweierkiste b. (-) : P. buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b.

zweierlei Adv. : daou seurt, daou zoare ; *auf zweierlei Art*, en daou zoare disheñvel, e doubl ; *Versprechen und Halten sind zweierlei*, prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet - prometiñ ha delc'her n'int ket ur c'hement -

lavaret ha seveniñ n'int ket ur c'hement - lod a gustum en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra - lod a gustum touiñ kalz ha delc'her nebeut - aes eo ober leoù, diaesoc'h eo seveniñ avat.

Zweierreihe b. (-,-n) : renkadoù daou-ha-daou lies., renknadoù daou-ha-daou lies. ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouiou, a-zaouiou, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn.

Zweierschritt g. (-s,-e) : *in Zweierschritten zählen*, kontañ dre zaouiou, niveriñ dre zaouadoù.

Zweierteam n. (-s,-s) : skipailh daou g. ; *mit jemandem ein Zweierteam bilden*, parañ u.b.

Zweierwette b. (-,-n) : koublad g., pariadenn daou b.

zweifach ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

Zweifache(s) ag.k. n. : *das Zweifache*, an daougement g., an daou-c'hement g., an doubl g. ; *das Zweifache zahlen*, paeañ an doubl ; *sie bekommen das Zweifache zurück*, rentet e vo e doubloù deoc'h.

Zweifamilienhaus n. (-es,-häuser) : ti div ranndi ennañ g.

zweifartig ag. : daouliv, daoulivek.

Zweifel g. (-s,-) : douetañs b., douet g., amgred g., mar g., arvar g., diskred g., diskredoni b., disfiz g., amgredoni b., amzivin g., entremar g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g. ; *in mir keimten Zweifel auf*, sevel a reas douetañsoù em spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kellidañ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon ; *ohne (jeden) Zweifel*, hep ket a arvar, hep arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep lakaat mar, ha n'eo ket marteze eo, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, kuit a var, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *außer Zweifel*, dreist mar, hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, n'eus douetañs ebet, a-dra-sur, a-dra-wir, hep kretaat, hep mank, ent diogel ; *Zweifel hegen*, magañ (goriñ) douetañs (disfiz, diskred), kaout un douetañs bennak, kaout douetañs ; *manche fingen an, Zweifel an den Absichten der Leitung zu hegen*, hiniennou a oa deuet da zisfiziout diwar-benn dezев o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout dezев o renerien ; *Zweifel aufheben*, diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; *es unterliegt keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus arvar ebet, arvar ebet, n'eus na mar na marteze, me a bari, pariañ ; *es besteht kein Zweifel mehr*, n'eus arvar ebet ken, n'eus arvar ebet mui, arvar ebet ken ; *darüber kann kein Zweifel bestehen*, kement-se a zo un dra sur ; *seine Ehrlichkeit ist über jeden Zweifel erhaben*, hennezh a zo eeun a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, hennezh a zo eeun evel ur wialenn, n'eus ket tu da ziskrediñ warnañ ; *etwas in Zweifel stellen (ziehen)*, kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ war udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *seine*

Ehrlichkeit wird in Zweifel gezogen, diskred a zo war e eeunded., savet ez eus mar war e onestiz, taolet ez eus bet diskred war e youl vat, taolet ez eus bet disfiz war e onestiz, taolet ez eus bet douetañs war e lealded, magañ (goriñ) a reer disfiziañs e-keñver e eeunded, disfiziout a reer diouzh e onestiz, tapet e vez e kaoz ; *über etwas im Zweifel bleiben*, chom (menel, bezañ) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb ; [pred.] *methodischer Zweifel*, arvar hentennek g. ; *wissenschaftlicher Zweifel*, arvar skiantel g.

Zweifeldwirtschaft b. (-) : [labour-douar] kesad g., stuz g., regad g.

Zweifellei b. (-) : tech da gaout douetañs diouzh pep tra g., doug da arvariñ war bep tra g., doug da vezañ war var a bep tra g.

Zweifelfall g. (-s,-fälle) : afer douetus b., afer arvarus b.

zweifelhaft ag. : martezeüs, disur, douetus, arvarus, arvarek, disfizius, diskred warnañ, ankivil, amwir, diziviz, arzaeladus ; *ein zweifelhaftes Unterfangen*, un devez douetus g., ur mennad arvarus g., un embregadenn arvarus b., un embregadenn hardizh b., ur raktres arvarus g., un devez risklus g., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b. ; *sich mit zweifelhaften Frauen herumtreiben*, gastaoua, gastaouiñ, redek an douilhez ; *er macht einen zweifelhaften Eindruck*, ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, gwe (tro) a zo en e gordenn, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, treset fall eo, n'eo ket doareet-mat, doareet-fall eo, doare fall a zo warnañ, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, hennezh a zo ur minor-plouz, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *zweifelhafte Forderung*, kredouriezh arvarek b.

Zweifelhafte b. (-) : 1. arvar g., entremar g., amzivin g., mar g., mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., lure g., diaezamant g., diegi b. ; 2. perzh douetus un afer g., perzh arvarus un afer g., arvarusted b., arvaruster g., arzaeladusted b.

zweifellos ag. : divarteze, diarvarus, divar, sur, asur, dreist mar.

Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, ent diogel, me a bari, pariañ, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije.

Zweifelmüt g. (-s) : spered disfizius g., spered amgredik g., spered diskredik g.

zweifelmütig ag. : disfizius, amgredik, diskredik, diskredus.

zweifeln V.k.d. (hat gezweifelt) : amgrediñ, diskrediñ, diskrediñ war, douetiñ war, kaout douetañs diouzh, kaout un douetañs bennak, arvariñ war, sevel mar war ; *an*

jemandem zweifeln, douetiñ war u.b., kaout un tamm douetañs diouzh u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b., arvariñ war u.b., bezañ disfizius ouzh u.b. ; *an etwas (t-d-b) zweifeln*, diskrediñ udb., disfiziout diwar-benn (a, ouzh, diouzh) udb, bezañ disfizius ouzh udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *wenn Sie daran zweifeln*, ma ne gredoc'h ket ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne'c'h ket kredet a-walc'h ? ; *manche fingen an, an den Absichten der Leitung zu zweifeln*, hiniennou a oa deuet da zisfiziout diwar-benn devez o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout devez o renerien.

zweifelnd ag. : disfizius, amgredik, diskredik, diskredus.

zweifelohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel.

Zweifelsfall g. (-s,-fälle) : afer douetus b., afer arvarus b. ; *im Zweifelsfall*, en arvar.

zweifelsohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

Zweifler g. (-s,-) : arvarour g., amgredour g.

zweiflügelig ag. : a ziv stalaf ; *zweiflügelige Tür*, dor daou stalaf b., dor a ziv stalaf b., dor div bastell b.

Zweiflügler g. (-s,-) : [loen.] divaskelleg g.

Zweifrontenkrieg g. (-s,-e) : brezel war daou dalbenn g.

zweifüßig ag. : daoudroadek.

Zweifüßler g. (-s,-) : daoudroadeg g.

Zweig g. (-s,-e) : 1. skourr g., brank g., barr g., skoultr g., bod g. ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *die Zweige zittern im Wind*, frizañ a ra ar brankoù gant an avel, brañsellat a ra ar brankoù en avel, brallañ a ra ar skourroù gant an avel ; *die Zweige schwanken im Wind*, horjellat a ra ar skourroù gant an avel ; *der Vogel sitzt auf einem Zweig*, kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, branket eo al labous ; *der Vogel ließ sich auf einem Zweig (auf einen Zweig) nieder*, al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrakas ; *Buchsbaumzweig*, bodig beuz g., bod beuz g. ; *neue Zweige treiben*, brankañ, skourrañ ; *Tier, das dünne Zweige an den Bäumen frisst*, loen tik g. ; *alle Äpfel, die am selben Zweig hängen*, ur skourrad avaloù g., ur brankad avaloù g. ; *Früchte tragender Zweig*, barr frouezhet g. ; *mit grünen Zweigen schmücken*, strujañ, maeiñ ; *ein Zweig Petersilie*, ur berisilhenn b.

2. eillignezañ b., skourr g., skourrad g., brankad g., brank g., lignez b., lignezañ b. ; *er entspross einem anderen Zweig der Familie*, savet (deuet) e oa eus ur skourr all eus o familh, savet (deuet) e oa eus ur brankad all eus o familh. 3. gennad g., rann b., skourr g., skourrad g., kevran b. ; *Gewerbe-zweig*, gennad labourerezh g., skourr eus ar

greanterezh g., rann eus ar greanterezh b., kevran eus ar greanterezh b.

4. [dre skeud.] *auf keinen grünen Zweig kommen*, kaout bec'h oc'h ober e dreuz, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar vuhez, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar bed, bezañ chomet berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, na vezañ druz e stal, chom en diaskren, bezañ chomet berr an traoù (ar peuriñ) gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, chom an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, chom da c'hoari glac'hurig, chom da c'hoari gant glac'hurig, chom da chaokat mizer, chom da fritañ mizer, chom da fritañ paourentez, chom da fritañ laou, chom da ruzañ anezhi, chom da fritañ mizer gant paourentez, chom da zuañ anezhi, chom da zuañ gant ar vizer, chom da vevata, chom da reuziñ, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan.

Zweigabstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g.

Zweiganstalt b. (-,-en) / **Zweigbetrieb** g. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigeschlechtig ag. : hermafrodek, gourwregel, divreizh, a ziv reizh.

Zweigespann n. (-s,-e) : 1. jav a zaou loen-kezeg g./b. ; 2. [dre astenn.] karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g. ; 3. P. daouad g.

Zweigestaltigkeit b. (-) : dimorfism g., divfurmerezh b., daoustumm g.

Zweiggeschäft n. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigleisig ag. : [hentoù-houarn] daouhent, divforzh.

Zweingleitung b. (-,-en) : [tredan] adlinenn b.

zweigliederig ag. : 1. [loen.] daougenvellek ; 2. [mat.] binomel.

Zweigstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g.

Zweigstelle b. (-,-n) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Zweigstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan diroud g.

Zweihänder g. (-s,-) : [arm] foulc'h b., kleze bras a zalc'her gant an daou zorn g.

zweihändig ag. : ... daou zorn, a zaou zorn.

Zweiheit b. (-) : 1. daoubenniez b., daouelezh b. ; 2. [fizik] daouelder g.

Zweiherrschaft b. (-) : [istor] ren daou vrientin g., duomvirelezh b., duomviriezh b.

zweihöckerig ag. : daou dort dezhañ war e gein, daou vos dezhañ war e gein ; *Kamele sind zweihöckerig*, kañvalet a zo daou dort (daou vos) war o c'hein.

zweihörnig ag. : daougornek.

Zweihufer g. (-s,-) : [loen.] karnege skalfek e dreid g.

zweihundert niver : daou-c'hant.

zweihundertjährig ag. : ... daou-c'hant vloaz.

zweihundertvierzig niver : daouzek-ugent, daou-c'hant daou-ugent.

zweihundertsechzig niver : trizek-ugent, daou-c'hant tri-ugent.

zweihunderttausend niver : daou-c'hant mil.

zweijährig ag. : ... daou vloaz, gourbloaz ; *zweijähriger Hirsch*, karv gourbloaz g., karv daou vloaz g. ; *zweijährige Stute*, kazeg daou vloaz b.

Zweikammersystem n. (-s) : [polit.] renad diazezet war div gambr g.
Zweikampf g. (-s, -kämpfe) : duvell g., emgann-daou g.
Zweikämpfer g. (-s, -) : duveller g.
zweikeimblättrig ag. : [louza.] divhaddeliennnek.
zweiköpfig ag. : daoubennek.
zweilebig ag. : amfibiek, divanalek, dour ha douar.
zweimal Adv. : div wech ; *die Glocke schlägt zweimal*, daoudaoliñ a ra ar c'hloc'h ; *zweimal so groß sein wie*, bezañ daou-c'hement da, bezañ hanter brasoc'h eget, bezañ an hanter brasoc'h eget ; *zweimal so viel*, daougement all, daou c'hement all ; *zweimal mehr*, hanter muioc'h, an hanter muioc'h, e doubl, e doubloù, div wech kement all, hanter-ouzh-hanter, daou c'hement ouzhpenn ; *er ist zweimal so groß wie ich*, hennezh a zo daou c'hement din-me, hennezh a zo hanter brasoc'h egedon-me, hennezh a zo an hanter brasoc'h egedon-me ; *dieser Eimer fasst nahezu zweimal so viel wie der andere*, ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou-c'hement egile, ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou gement egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost da ziv wech kement hag egile ; *er verdient jetzt zweimal mehr*, gounit a ra hanter-ouzh-hanter bremañ, gounit a ra hanter muioc'h bremañ, gounit a ra an hanter muioc'h bremañ, gounit a ra div wech muioc'h bremañ ; *einen Brief zweimal falten*, plegañ ul lizher e pevar ; *er hat es zweimal versucht*, klasket en doa dre ziv wech, klasket en doa etre div wech, klasket en doa a-benn div wech ; *er musste zweimal hingehen*, etre div wech en doa ranket mont di ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege*, ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar*, doublañ a ra e amezeg ; *er lässt es sich nicht zweimal sagen*, ne vo ket ezhomm lavaret an dra-se un eil gwech dezhañ ; *ich habe es schon zweimal gehört*, klevet 'm eus an dra-se a-benn div wech (etre div wech, dre ziv wech) ; *zweimal mehr Zeit brauchen als sonst*, ober div dro a unan.
zweimalig ag. : daou, div, div wech.
Zweimarkstück n. (-s, -e) : pezh daou vark g.
Zweimaster g. (-s, -) : [merdead.] divwern g., brig g.
zweimonatig ag. : ... daou viz, hag a bad daou viz.
zweimonatlich ag. : bep eil miz, bep daou viz, daouvizek.
zweimotorig ag. : daou geflusker dezhañ ; *zweimotoriges Flugzeug*, karr-nij daou geflusker g.
zweinamig ag. : daouanvek.
Zweiparteiensystem n. (-s) : [polit.] renad diazezet war div gostezenn bolitikel g., renad divgevrennek g.
Zweifennigstück n. (-s, -e) : pezh daou bfennig g.
Zweiphasenstrom g. (-s, -ströme) : [tredan] redenn bebeilat b.
Zweiplätzer g. (-s, -) : [Bro-Suis] 1. karr daou blas g. ; 2. karr-nij daou blas g.
zweipolig ag. : daouvlain.
Zweirad n. (-s, -räder) : div-rod b., divrodeg g., karbed a ziv rod g., karbed war ziv rod g. ; *die Zweiräder*, ar re ziv-rod lies., an divrodegou lies.
zweiräderig ag. / **zweirädrig** ag. : divrodek, a ziv rod, war ziv rod ; *zweirädriger Handwagen für Surfbretter*,

kilhorou lies., ur c'hilhorou g. ; *zweirädriger Handwagen*, karigell war ziv rod b., karigell a ziv rod b.
Zweireiher g. (-s, -) : porpant gant div renkennad nozelennou g.
zweireihig ag. : kroazet, divrezek ; *zweireihige Jacke*, porpant kroazet g.
zweisamenlappig ag. : [louza.] divhaddeliennnek.
Zweisamkeit b. (-, -en) : buhez nes a-zaou b., buhez nes daou-ha-daou b.
zweischneidig ag. : 1. [kontell, arm] daoudroc'h, daou du, divzremmet ; *zweischneidiges Schwert*, kleze daoudroc'h g., kleze a ziv zremm g., kleze daou du g. ; 2. [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit*, ur gontell daoudroc'h b.
zweiseitig ag. : daoudek, daoudou, daouek.
zweisilbig ag. : divsilabennek.
Zweisitzer g. (-s, -) : 1. karr daou blas g. ; 2. karr-nij daou blas g.
zweisitzig ag. : ... daou blas.
zweispaltig ag. : war daou vann.
Zweispänner g. (-s, -) : karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g.
zweispitzig ag. : daougornek, daouvizek.
zweisprachig ag. : divyezhek, ... div yezh ; *zweisprachig machen*, divyezhekaat.
Zweisprachige(r) ag.k. g./b. : divyezheger g., divyezhegere b.
Zweisprachigkeit b. (-) : divyezhegezh b. ; *Frankreich, das Land, das die Zweisprachigkeit bekämpft*, Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep an divyezhegezh b.
zweispurig ag. : ... div-forzh.
zweistellig ag. : ... daou sifr.
zweistimmig ag. : ... div vouezh.
zweistöckig ag. : ... daou estaj, ... a zaou estaj, ... daou solieradur.
zweistrahlich ag. : [kirri-nij] ... daou reaktor, ... daou zazloc'her.
Zweistromland n. (-s) : *das Zweistromland*, Mezopotamia b.
zweistündig ag. : ... div eurvezh, hag a bad div eurvezh.
zweistündlich ag. : bep eil eur, bep div eur.
zweit ag. / **zweite(r,s)** ag. : 1. eil, eilvet, daouvet, divvet ; *der (das, die) zweite*, an eil, an eilved, an daouved g., an divved b. ; *der Zweite*, an daouved g. ; *die Zweite*, an divved b. ; *zum zweiten*, an *zweiter Stelle*, d'an eil, da eil ; *eine Fahrkarte zweiter Klasse*, ur bilhed eil klas g. ; *aus zweiter Hand*, dieeun, a eil dorn, eildorn, en ur ober tro, diwar ar berchenn uhelañ, dre hanterouriezh unan all ; *zweiten Ranges*, a eil renk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk ; *der zweite Juli*, an eil a C'houere ; *jeden zweiten Tag*, a beb eil deiz, bep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *Ludwig der Zweite*, Loeiz II [daou] ; *Nikolaus II. (der Zweite)*, Nikolaz an eil g. ; *zweite Sprache*, adyezh b. ; *zum zweiten Mal*, an eil gwech [eo dezhañ ober udb], evit an eil gwech, evit an eil tro ; *zu zweit*, daou-ha-daou, a-zaouioù, a-zaouoù, div-ha-div, a-ziv, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *den Tisch müssen wir zu zweit tragen*, daou e rankimp bezañ evit dilec'hiañ (diboullañ, divorañ) an daol ; *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer*, kevanezusoc'h eo bezañ daou evit

mont di ; *Ochsen zu zweit vorspannen*, rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouiou, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev ; *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen*, ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh ; *je zu zweit*, dre zaouiou, dre zivioù, a-zaouiou, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *das steht an zweiter Stelle*, eilrenk eo an dra-se.

2. [dre skeud.] *zweites Gesicht*, spiswelouriezh b., eil gweled g., dreistgwelerezh g.

3. *ein zweiter Goethe*, ur Goethe nevez g.

zweitägig ag. : ... daou zevezh.

Zweitakter g. (-s,-) : karbed daou daol g., karbed daou bred g., karbed daou bred-amzer g.

Zweitaktmotor g. (-s,-en) : keflusker daou daol g., keflusker daou bred g., keflusker daou bred-amzer g.

zweitälteste(r,s) ag. : eil koshañ, hanter-henañ, eil-henañ ; *seine zweitälteste Tochter*, e verc'h eil koshañ b. ; *das zweitälteste von drei Kindern*, ar bugel hanter-henañ g., ar bugel etre-henañ g., ar c'hreiz g., ar c'hreizig g.

Zweitanzeiger g. (-s,-) : [tekn.] eil meneger g., eil merker g.

zweitausend niver : daou vil.

Zweitausender g. (-s,-) : menez un uhelder dreist daou vil metrad dezhañ g.

Zweitausfertigung b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., eilskeudenn b., eiltresadur g., eillivadur g.

Zweitbesetzung b. (-) : doubladurioù lies., doublerien lies., eilerien g., amsavidi lies., erlec'hidi lies., eilc'hoarierien lies.

zweitbeste(r,s) ag. : eil gwellañ, eilved, daouvet, divvet ; *er war der Zweitbeste in der Schule*, d'an eil edo er skol, da eil edo er skol.

zweite(r,s) ag. : *sellit ouzh zweit*.

zweitellig ag. : div lodenn dezhañ, binarel, daouel, divgevrennek, eilveder ; *zweitelliges Frühstückservice*, taoliad-daou b. ; [yezh.] *zweitelliges Prädikat*, prezegad div gedrann g.

zweitens Adv. : d'an eil, da eil.

zweitgeborene(r,s) ag. : yaouañ, eil koshañ, eil-henañ.

Zweitgerät n. (-s,-e) : eil ardivink g.

zweitgrößte(r,s) ag. : eil brasañ.

zweithöchste(r,s) ag. : eil uhelañ.

zweitjüngste(r,s) ag. : eil-diwezhañ, belost.

zweitklassig ag. : a eil renk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk.

zweitletzte(r,s) ag. : eil-diwezhañ ; *der Zweitletzte*, an eil-diwezhañ g., ar belost g., an diwezhañ nemet unan g.

zweitrangig ag. : a eil renk, eus an eil troc'h, eilrenk, is- ; *zweitrangiger Gott*, isdoue g. ; *zweitrangiger Schriftsteller*, skrivagner eilrenk g., skrivagner a eil renk g.

Zweitschrift b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., diskrivadenn b.

Zweitstimme b. (-,-n) : [polit.] eil mouezh b.

Zweitürer g. (-s,-) : karbed div zor g.

zweitürig ag. : ... div zor.

Zweitwagen g. (-s,-) : eil karr-tan g.

Zweitwohnung b. (-,-en) : eilti g., eil annez g.

Zweiunddreißigstelnote b. (-,-n) : [sonerezh] krogenn dridoubl b., palefarzhkrogenn b., kardkrogenn b.

Zweiunddreißigstelpause b. (-,-n) : [sonerezh] eizhvedenn eus ur poent-tav b.

zweiundneunzig niv : daouzek ha pevar-ugent, naogont daou.

zweiundsiebzig niv : daouzek ha tri-ugent, seikont daou.

zweiundvierzig niv. : daou ha daou-ugent, pergont daou.

zweiundzwanzig niv. : daou war'n-ugent.

zweiundzwanzigste(r,s) niv. : *der Zweiundzwanzigste*, an eil war'n-ugent g.

Zweierteltakt g. (-es,-e) : mentad daou-pevar g.

Zweibereiberei b. (-) : divvregiezh b.

zweiwertig ag. : **1.** [kimiezh] daoulenus ; **2.** [stlenn.] daouadek ; *zweiwertiges Element*, elfenn daouadek b. ; **3.** [fizik, kimiezh] daouamsav ; **4.** [mat.] *zweiwertige Logik*, poelloniezh daouwerzh b.

zweiwöchentlich ag. : beb eil sizhun, beb div sizhun, beb pemzektez.

zweiwöchig ag. : ... div sizhunvezh, hag a bad div sizhunvezh, hag a bad ur pemzektez ; *ein zweiwöchiger Fischfangzug*, ur mareaj pemzektez g.

Zweizahl b. (-) : [yezh.] niver-daou g., daouder g.

zweizählig ag. : eilveder, daouel, binarel.

Zweizeiler g. (-s,-) : divwerzenn b.

zweizeilig ag. : ... divwerzenn.

Zweizimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi daou bezh b.

Zweizylinder g. (-s,-) : P. marc'h-tan g., moto g.

Zweizylindermotor g. (-s,-en) : keflusker daou vailh g., keflusker div sailh g.

zweizylindrisch ag. : ... daou vailh, div sailh.

Zwerchfell n. (-s,-e) : [korf.] lienenn-gig b., kelc'hspereenn b. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspereenn ; *das Zwerchfells spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle*, a bouez bras eo roll ar gelc'hspereenn en enanaladur.

zwerchfellerschütternd ag. : *ein zwerchfellerschütternder Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'hamaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *ein zwerchfellerschütterndes Lachen*, ur c'hoarzh da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarzh skiltr g., ur c'hoarzh tregernus g.

Zwerg g. (-s,-e) : korr g., korrig g., korrigan g., komandon g.

Zwerg- : korr, kraket, krak, iziliet-munut, korrig a ...

Zwergadler g. (-s,-) : [loen.] erer korr g.

Zwergampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-logod str., triñchin-koad str.

Zwergapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] krakaval g. [*Malus pumila*].

Zwergbaum g. (-s,-bäume) / **Zwergbäumchen** n. (-s,-) : krakgwez str.

Zwergblässgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b.

Zwergdommel b. (-,-n) : [loen.] bongorz bihan g.

Zwergel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.

Zwergfalke g. (-n,-n) : [loen.] mouchell b., logotaer g.

Zwerggalerie b. (-,-n) : [tisav.] garidoù lies., hent-tro g.

Zwerggans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b.

zwerghaft ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.

Zwergholunder g. (-s,-) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.

Zwerghuhn n. (-s,-hühner) : yar gorr b.

Zwerghund g. (-s,-e) : korr a gi g., ki korr g.

zwergig ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.

Zwergin b. (-,-nen) : korrez b., korrigez b., korriganez b., kornandonez b.

Zwergkiefer b. (-,-n) : [louza.] gwez-pin ar menezioù str. [*Pinus mugo*].

Zwergmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] minoc'h g., bovelen b.

Zwergohreule b. (-,-n) : [loen.] toud korr g.

Zwergpinguin g. (-s,-e) : [loen.] korrivank g.

Zwergplanet g. (-en,-en) : korrblanedenn b.

Zwergpudel g. (-s,-) : [loen.] ki-rodellek korr g., korr a gi-rodellek g.

Zwergsäger g. (-s,-) : [loen.] heskenneg bihan g.

Zwergschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvad korr g. ; *bretonisches Zwergschaf*, dañvad korr Enez-Eusa g.

Zwergscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran gorr b., morvaout korr g.

Zwergschnepfe b. (-,-n) : [loen.] krakkioch g., gioc'h bihan g.

Zwergschwan g. (-s,-schwäne) : [loen.] alarc'h Bewick g. [*liester* elerc'h Bewick].

Zwergspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h korr g.

Zwerg-Stechginster g. (-s,-) : [louza.] lann gwrac'h str., lann krak str., lann kraket str., lann gwenn str., lann ki str.

Zwergstern g. (-s,-e) : [stered.] korrenn g.

Zwergstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han bihan g.

Zwergtaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-rous g., plomerig rous g.

Zwergtrappe b. (-,-n) : [loen.] otiz bihan g.

Zwergwiesel n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.

Zwergwuchs g. (-es) : korregezh b.

zwergwüchsig ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.

Zwergzunge b. (-,-n) : [loen.] teod-kazh g.

Zwetsche b. (-,-n) / **Zwetschge** b. (-,-n) / **Zwetschke** b. (-,-n) : kouetchez str., prun du str. ; *gelbe Zwetschge*, mirabel str., prun mirabel str.

Zwetschenbaum g. (-s,-bäume) / **Zwetschenbaum** g. (-s,-bäume) : kouetchezenn b., gwez-kouetchez str.

Zwetschenwasser n. (-s,-wässer) / **Zwetschenwasser** n. (-s,-wässer) / **Zwetschenwasser** g. (-s,-wässer) : lambig kouetchez g.

Zwickbohrer g. (-s,-) : gwimeled b.

Zwicke b. (-,-n) : **1.** [loen., givri, saout] parez c'haonac'h b., gaonac'henn b. ; **2.** tach-meud g., tach g. ; **3.** gevel droc'h b.

Zwickel g. (-s,-) : [tisav.] kognell prenestr-meur b.

Zwickelbart g. (-s,-bärte) : bouchig barv g.

zwicken V.k.e. (hat gezwickt) : **1.** piñsat, mentukañ, gwaskañ ; *jemanden zwicken*, P. tapout figez d'u.b., tapout kebr d'u.b. ; [istor] *mit glühenden Zangen zwicken*, geveliat ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zwicken*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., heskinañ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.

Zwicker g. (-s,-) : lunedoù-fri lies., eillagad g.

Zwickmühle b. (-,-n) : **1.** [*eus ar c'hoari alaman* : *Mühlespiel*] milin doubl b. ; **2.** [dre skeud.] gwall blegenn b., enebiezh etre dleadoù b. ; *in der Zwickmühle sitzen*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wash, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wash, bezañ paket er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn, bezañ er vizer, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ karget e vazh a spern ; *in eine Zwickmühle geraten*, lakaat re hir e viz er gwask, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, en em lakaat en ur pleg fall, bezañ en avel d'e voue, kouezhañ en un toull fall, mont e geol al louarn, bezañ paket fall, chom e fri er wash, lakaat e lost er vrae ; *jemanden in eine Zwickmühle bringen*, lakaat u.b. diaes, lakaat u.b. nec'het, nec'hiñ (nec'hañsiñ, eogiñ, tregasiñ, chalañ, luziañ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b.

Zwicknagel g. (-s,-) : tach-meud g., tach g.

Zwickzange b. (-,-n) : gevel droc'h b.

zvider ag. : [Bro-Austria] goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, kivioul, put, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin

anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur regain anezhañ, pikous, ranous.

Zwieback g. (-s,-bäcke/-e) : krazenn b., biskotenn b., baraenn wispid b., gwispid str., gwispidenn b.

Zwiebackfabrik b. (-,-en) : gwispiderezh b.

Zwiebackherstellung b. (-) : gwispiderezh g.

Zwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognon str., penn-ognon g., ognonenn b., bulb str., bulb ognon str. ; *Zwiebeln stecken*, plantañ ognon, lakaat ognon ; *da, wo es trocken bleibt, gedeihen die Zwiebeln am besten*, an ognon a blij sec'hor dezho, an ognon a gar gwell ar sec'hor, ar sec'hor a zo mat da ognon, an ognon en em blij en douaroù sec'h, ar sec'hor a zo mat evit an ognon ; *ein Bund Zwiebeln*, ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; *ewige Zwiebel*, sivoletz str. ; *eine Knoblauchzwiebel*, un penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor) ; *weißfleischige Zwiebel*, ognon gwenn str. ; *rotfleischige Zwiebel*, ognon ruz str. ; *Zwiebeln schälen*, dibluskañ ognon ; *Zwiebeln fein hacken*, miñsañ ognon ; *die Blütenstände der Zwiebeln*, pennoù had an ognon lies.

zwiebelartig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant an ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant an ognon.

Zwiebelbeet n. (-s,-e) : gwelead ognon g., pengenn ognon b.

Zwiebelblume b. (-,-n) : [louza.] plant-bulb str.

Zwiebelfeld n. (-s,-er) : ognoneg b.

Zwiebelfisch g. (-es,-e) : [loen.] gwennenn b., pesk gwenn g., bolog g.

Zwiebelflöte b. (-,-n) : berlitonenn b.

zwiebelförmig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant ognon ; *in Russland sind die Kirchtürme zwiebelförmig*, bolzoù begek a vez e beg an tourioù-iliz e Rusia.

Zwiebelhaut b. (-,-häute) / **Zwiebelhäutchen** n. (-s,-) : pluskenn ur penn ognon b., pel ognon g.

Zwiebelknollen g. (-s,-) : penn-ognon g.

Zwiebelkuchen g. (-s,-) : tarteiz ognon str.

Zwiebelkuppel b. (-,-n) : [tisav.] bolz vegek b.

Zwiebelmarmor g. (-s) : marmor ognonek g., maen-marbr ognonek g.

zwiebeln V.k.e. (hat gezwiebelt) : **1.** sasuniñ gant ognon, temzañ gant ognon ; **2.** P. *jemanden zwiebeln*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.

Zwiebelpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant-bulb str.

Zwiebelring g. (-s,-e) : ruihenn ognon b.

Zwiebelröhrchen n. (-s,-) : [louza.] sivoletz str.

Zwiebelschale b. (-,-n) : plusk ognon str., pel ognon g.

Zwiebelsuppe b. (-,-n) : soubenn an ognon b., soubenn rous b., soubenn ar rouz b., soubenn ar jaodell b., jaodell b.

Zwiebelturm g. (-s,-türme) : tour-iliz oc'h echuiñ gant ur volz vegek g.

Zwiebelzopf g. (-s,-zöpfe) : steudad ognon b., plezhenn ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. ; *Zwiebelzöpfe flechten*, plezhañ ognon.

Zwiebrache b. (-,-n) : [labour-douar] kravellerezh g., pigellat g.

zwiefach ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

zwiefältig ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

zwiegeschlechtig ag. : hermafrodek, gourwregel, divreizh.

Zwiegespräch n. (-s,-e) : diviz g., kendiviz g.

Zwielaut g. (-s,-e) : divvogalenn b.

Zwielicht n. (-s) : amheol g., damc'houlou g., amc'houlou g., treuzc'houlou g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houlou g., damsklêrienn b.

zwielichtig ag. : **1.** arvarus, dispis, diresis, amc'houlou, amjestr, forc'hellek ; **2.** [dre skeud.] arvarus, martezeüs, disur, douetus, disfizius, diskred warnañ ; *der ist ein zwielichtiger Geselle*, ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, n'eo ket doareet mat, doare fall a zo warnañ, treset fall eo, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).

Zwiespalt g. (-s,-e) : **1.** dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., gwall intent g., brouilhes g., fuilhadez b., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadez b., broc'h g., broc'had g., broc'hadenn b., diskrap g., jel g., faout ha jel, dael b., jeu b., reuz g., tousmac'h g., arvelloù lies. ; **2.** strabouilh g., trevari g., turmud g., trefu g., strafuilh bras g., trechal g., reuz g., trubuilh g./b., charre g.

zwiespältig ag. : **1.** dizunvan, broc'het ; **2.** troidellek, forc'hellek, amsteriek, displann, kudennek, amjestr.

Zwiespältigkeit b. (-) : forc'hellegezh b., amsteriegezh b.

Zwiesprache b. (-,-n) : diviz g., kendiviz g.

Zwietracht b. (-) : broc'hadenn b., diskrap g., tabut g., breud g., dael b., jeu b., reuz g., bec'h g., fuilhadez b., dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., gwall intent g., brouilhes g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadez b., broc'h g., broc'had g., tousmac'h g., hennon g., dispeoc'h g., arvelloù lies., droukrañs b., jel g., faout ha jel, glazentez b. ; *Zwietracht säen*, c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ dizunvaniezh etre tud 'zo, hadañ an dizunvan, c'hwezhañ an tan etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat

droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, lakaat an disparti etre an dud, lakaat disrann etre an dud, lakaat malis etre an dud, dizunvaniñ, trenkañ, ampoezoniñ ar vro ; *es hat nie Zwietracht zwischen uns gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *überall stiftet er nur Zwietracht*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ gant e emzalc'h disrannus.

Zwietrachtstifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., atizer g., atahiner g., hegazer g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., iriennet g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g., arveller g., rendaeler g., trubuilhenn b.

Zwilch g. (-s,-e) : lien fetis g., fetisenn b.

Zwille b. (-,-n) : flech g., batalm b., talm b.

Zwillich g. (-s,-e) : lien fetis g., fetisenn b.

Zwilling g. (-,-e) : 1. gevell g., P. hantergofad g. ; *Hans und Anna sind Zwillinge*, Yann hag Anna a zo gevell ha gevellenn ; *sie hat Zwillinge bekommen*, daou vogel he deus bet en ur c'hofad, ur c'hofad daou he deus bet, ur c'houblad he deus bet ; *siamesische Zwillinge*, gevelled siamat lies., breudeur siamat lies., gevelled bet ganet stag o c'horfoù an eil ouzh egile lies. ; 2. [arm] karabinenn daou denn b., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g.

Zwillings- : gevell, gevellet, gevellek.

Zwillingsbogen g. (-s,-/bögen) : [tisav.] gwareg c'hevellek b., gwareg c'hevell b.

Zwillingsbruder g. (-s,-brüder) : gevell g., P. hantergofad g. ; *Zwillingsbrüder*, breudeur eus an hevelep kofad lies., breudeur c'hevell lies., breudeur gevell lies., gevelled lies., koublad paotred g. ; *mein Zwillingbruder*, va hantergofad g., va breur gevell g.

Zwillingspaar n. (-s,-e) : gevelled lies., koublad gevelled g.

Zwillingsgeschwister lies. : gevelled lies.

Zwillingskirsche b. (-,-n) : [louza.] kerez gevell str.

Zwillingsreifen g. (-s,-) : rod c'hevellek b., rod c'hevell b.

Zwillingschwester b. (-,-n) : gevellenn b., c'hoar c'hevell b.

Zwingburg b. (-,-en) : gwikadell b., kastell-kreñv g.

Zwinge b. (-,-n) : [tekn.] 1. envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., gwalenn b., fret g., ezev g. [*liester ezivi*], kelc'hienn b., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester kerlennoù, kerlad*], kerl g., serjant g., fret g. ; *mit einer Zwinge versehen*, fretañ ; 2. *Schraubzwinge*, krog-bank g., serjant g. ; 3. *Messerzwinge*, kelc'hig-houarn troad ar gontell g. (Gregor) ; 4. [dre astenn.] intrañv g., biñs-taol b.

zwingen V.k.e. (zwang / hat gezwungen) : forsiñ, palforsiñ, forzhañ, rediañ, sujañ, enderc'hel, delc'her, naskañ, destrizhañ, karnajal ; *jemanden zu etwas zwingen*, rediañ u.b. d'ober udb, sujañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, kanarjiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb ; *den Gegner in (auf) die Knie zwingen*, lakaat un troad war gouzoug u.b., ledañ e enebour ouzh

torgenn, skeiñ e enebour ouzh torgenn, astenn e enebour ouzh torgenn, reiñ douar d'e enebour, lakaat e enebour da blegañ, kaout an tu kreñv war e enebour, kemer e greñv war e enebour, sevel war varr, lakaat e enebour da soublañ (Gregor) ; *jemanden zum Gehorsam zwingen*, ober d'u.b. sentiñ, ober d'u.b. soublañ, lakaat u.b. da blegañ, lakaat u.b. da sujañ, delc'her u.b. da sentiñ, rediañ u.b. da sentiñ, forsiñ u.b. da sentiñ ; *jemanden zu einer Entscheidung zwingen*, redian u.b. da gemer un diviz, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonoù u.b. ; *ich werde dich dazu zwingen*, me a breno an dra-se diganit.

V.em. : **sich zwingen** (zwang sich / hat sich (t-rt) gezwungen) : *sich zu etwas zwingen*, gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb., en em rediañ d'ober udb ; *sich zu doppelter Vorsicht (Wachsamkeit) zwingen*, bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat.

anv-gwan-verb II : **gezwungen** *ich sehe mich gezwungen*, ..., ar rekiz a ra din ..., endalc'het on da ..., ret eo din ..., rankout a ran ..., rediet on da ..., dalc'het on da ..., tapet on da ..., forset on da ... ; *ich tue es nur gezwungen*, dre heg eo ret din ober an dra-se, ober a ran kement-se en desped din, a-gasoni (a-rekin, a-enep va c'halon, da'm diegi, e diegi, dre heg, dre ret) e ran an dra-se, kerteri (diegi, lure) am eus d'ober kement-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lampek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *gezwungen lächeln*, c'hoarzhin digalon, glasc'hoarzhin, c'hoarzhin c'hwerv (glas, plat, gwenn), c'hoarzhin ouzh an avel ; *gezwungenes Lächeln*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *eine gezwungene Miene*, un neuz reut b., neuz ar c'hoant kac'hat gantañ war e zremm, ur beg kastilhez g., tres ar c'hoant kac'hat warnañ, ur revr strizh dezhañ, un dremm doaniet ha ginet b.

zwingend ag. : gourc'hemennus, gourc'hemennet, endalc'hus, redius, rekis, ret, destrizhus ; *zwingende Gründe*, redioù lies., redioù start lies., endalc'hioù lies. ; *zwingender Beweis*, prouenn skarus b., prouenn gendrec'hus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn dizarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *zwingende Umstände*, *zwingende Frage*, afer a-bouez dreist b. ; *zwingende Notwendigkeit*, rekiz g., red g., redi g., rediezh b., ezhomm g., endalc'hioù lies. ; *Arbeiten ist eine zwingende Notwendigkeit*, rekis eo labourat ; *ein zwingender Blick*, ul lagad tan g.

Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout.

Zwinger g. (-s,-) : 1. moger-dro b.

2. tour-meur g., tourell b.

3. toull-bac'h g., karc'har g.

4. loch-ki g., kaoued b., toull g., foz b. ; *Bärenzwinger*, toull (kaoued b., foz b.) an arzhed g. ; *Löwenzwinger*, kaoued al leoned b., foz al leoned b.

5. stourmlec'h g., lis b.

6. Dresdner Zwingler, kastell Dresden g.

Zwingherr g. (-n,-en) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., destrizher g., mac'her g., moustrer g., mac'homer g., gwaner g., flastrer tud g.

Zwingherrschafft b. (-,-en) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.

Zwinglianer g. (-s,-) : dalc'hiad Zwingli g.

zwinkern V.gw. (hat gezwinkert) : *mit den Augen zwinkern*, blinkañ, gwilc'hañ, gwignal an daoulagad, goulazhañ e zaoulagad, gwignal, gwilgat, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, ober luchadennoù.

Zwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

zwirbeln V.k.e. (hat gezwirbelt) : tortigellañ, gweata, korvigellañ ; *seinen Schnurrbart zwirbeln*, tortigellañ e vourroù (e vourrennoù), korvigellañ e vourrennoù ; *er hat sich den Schnurrbart hochgezwirbelt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.

Zwirn g. (-s,-e) : neud str., neudenn b., poell g. ; *eine Spule Zwirn*, ur ganellad neud b. ; *Zwirn drehen*, nezañ neud.

Zwirnsfaden g. (-s,-fäden) : **1.** nadoziad neud b., tamm neud g. ; **2.** [dre skeud.] *über Zwirnsfäden stolpern*, c'hwiñ war e grog evit bihan dra.

zwirnen V.k.e. (hat gezwirnt) : **1.** nezañ, gweañ, treiñ ; **2.** [dre astenn.] *die Katze zwirnt*, emañ ar c'hazh o lavaret e Bater, emañ ar c'hazh o tibunañ e Bater, emañ ar c'hazh o paterat (o rouzmouzat, o nezañ).

Zwirnhändler g. (-s,-) : neutaer g.

Zwirnhassel g. (-s,-) : karr-dibuner g., dibuner g., kaladur g.

zwischen **1.** [en egor] etre, kenetre, e pleg, e gwask, e gwaskoù, kreiz-etre, e-kreiz etre, dre wask, dre-vesk, e-mesk, a-vesk, da-vesk, ar valañs etre ; *Bonn liegt zwischen Koblenz und Köln*, lec'hiet eo Bonn etre Koblenz ha Kolun ; *zwischen Bank und Tisch*, e pleg an daol, e gwask an daol ; *zwischen Mauer (Wand) und Tisch*, e gwask an daol ; *zwischen Wand und Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *zwischen den Bäumen*, e gwaskoù ar gwez ; *er schlängelt sich zwischen den Wagen durch*, en em silañ a ra dre wask ar c'hirri-tan ; *zwischen uns*, etrezomp, etrezo ha me ; [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen*, kompren ster damguzh ur skrid bennak ; *zwischen zwei Stühlen sitzen*, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *sich zwischen zwei Stühle setzen*, en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.

2. [en amzer] etre, e pleg, e gwask, kreiz-etre ; *ein Mann zwischen vierzig und fünfzig*, un den etre daou-ugent hag hanter-kant vloaz ; *zwischen zwei Zügen*, etre daou dren ; *zwischen zehn und elf*, etre dek hag unnek eur ; *zwischen Frühstück und Mittagessen*, kreiz-etre dijuni ha merenn ; *zwischen zwei Mahlzeiten*, *zwischen den Mahlzeiten*, e pleg ar predoù, e gwask ar predoù ; *in der*

Pause zwischen den zwei Theaterstücken, e-pad an ehan e gwask an daou bezh-c'hoari.

3. [keñver] etre ; *zwischen ihm und seinem Freund besteht ein großer Unterschied*, kemm bras a zo etre eñ hag e vignon, nag un diforc'h etre eñ hag e vignon !

Zwischenablage b. (-,-n) : [stlenn.] golver g.

Zwischenakt g. (-s,-e) : ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etrec'hoari g., dazc'hoari g., etreabadenn b.

Zwischenaktmusik b. (-) : sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g.

Zwischenartikel g. (-s,-) : pennadig ensoc'het g., ensoc'had g.

Zwischenaufenthalt g. (-s,-e) : ehan g., paouez g., arsav g., harp g.

Zwischenbalken g. (-s,-) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *mit Zwischenbalken versehen*, sourinañ.

Zwischenbemerkung b. (-,-en) : troc'h g., distro prezeg g., kaoz distroellet b.

Zwischenbericht g. (-s,-e) : danevell da c'hortoz gouzout hiroc'h b., rentañ-kont da c'hortoz gouzout hiroc'h g.

Zwischenbescheid g. (-s,-e) : respont da c'hortoz g., respont ha n'eo ket peurglok c'hoazh g., respont ha n'eo ket klok ha kempenn c'hoazh g.

Zwischenbilanz b. (-,-en) : danevell arc'hant etre div b.

Zwischenblutung b. (-,-en) : diwadañ er-maez eus ar mizioù g., diwadañ er-maez eus an amzerioù g.

Zwischendeck n. (-s,-s) : etrebourzh g., etrepont g.

Zwischendecke b. (-,-n) : falsset g.

Zwischending n. (-s,-e) : meskaj etre daou dra g., tra etre daou g., hanterer g. ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Zwischending gibt es nicht*, dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo.

zwischen **Adv.** : **1.** a-dreuz ; **2.** e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da c'hortoz, da c'hedal ; **3.** ur wech an amzer, ur wech dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

Zwischenergebnis n. (-ses,-se) : skor e-kerzh ar c'hoari g., disoc'h e-kerzh ar c'hoari g.

Zwischenetage b. (-,-n) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenfall g. (-s,-fälle) : darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., tro b., trovezh b., c'hoari g. ; *unglücklicher Zwischenfall*, skoilh war an hent g., taol-dichañs g., degouezh chalus g., degouezh chifus g., darvoud gwallchañsus g., taol divalav g.,

strobelloù lies., teukad g. ; *das ist wohl nur ein kleiner Zwischenfall*, un darvoud dister eo hepken ; *ohne Zwischenfall*, distobell, hep skoilh, distok, diroufenn, difazi, hep gaou na tro fall ebet, hep droug ebet, diampech, dibistig, didrouz, kempenn, brav ha kempenn, lampr, kompez ; *ihre Reise verlief ohne Zwischenfall*, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj ; *es läuft alles ohne Zwischenfall, alles wickelt sich ohne Zwischenfall ab*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.

Zwischenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] gorreenn izelvos ur c'houriblenn dorek b.

Zwischenfieber n. (-s,-) : terzhienn kenambroug b.

Zwischenform b. (-,-en) : stumm da c'horthoz g., stumm tremen g.

Zwischenfrage b. (-,-n) : goulenn g., goulenn digoulz g., goulenn e-kreiz ur brezegenn g.

Zwischengeräusche lies. : [skingomz] adtrouziou lies., trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., grizien str., P. mordrouz g.

Zwischengericht n. (-s,-e) : etremeuz g.

Zwischengesang g. (-s,-gesänge) : kann kinniget e-pad an etreabadenn g.

Zwischengeschoss n. (-es,-e) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenglied n. (-s,-er) : ailhedenn b., mell g., kenvell g., junt g., koubl g., liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g.

Zwischengröße b. (-,-n) : ment etre b., poent treid etre g.

Zwischenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-mor etrepaouez g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Zwischenhalt g. (-s,-e) : [Bro-Suis] ehan g., paouez g., arsav g., harp g.

Zwischenhandel g. (-s) : gwerzh dre hanter vras b., kenwerzh a-hanter-vras g., krennwerzh b.

Zwischenhändler g. (-s,-) : 1. etrepaouezad g., paotr ar grignoliañ g. ; 2. gwerzhour dre hanter vras b. ; 3. hanterer g., hanterour g.

Zwischenhandlung b. (-,-en) : darvoud g., degouezh g.

zwischenher Adv. : etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se.

Zwischenkiefer g. (-s,-) / **Zwischenkieferbein** n. (-s,-e) / **Zwischenkieferknochen** g. (-s,-) : [korf.] askorn etre ar c'harvaniou g.

Zwischenlager n. (-s,-) : etrepaouez g., mirlec'h etrepaouezañ g., sanaih etrepaouezañ b., magazenn etrepaouezañ b. ; [nukl.] dastumlec'h etrepaouezañ g.

zwischenlagern V.k.e. (hat zwischengelagert) : [anv-verb hag anv-gwan-verb peurliesañ] etrepaouezañ, kledourin da c'horthoz, magazennañ da c'horthoz, sanailhañ da c'horthoz, grignoliañ da c'horthoz, grignoliñ da c'horthoz.

Zwischenlagerung b. (-,-en) : [nukl.] etrepaouezañ g.

zwischenlanden V.k.d. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (ist zwischengelandet) : [karr-nij] ober un ehan berr [en un aerporzh bennak] a-raok kenderc'hel gant ar veaj.

Zwischenlandeplatz g. (-es,-plätze) : ehanlec'h g., aerporzh-ehanañ g.

Zwischenlandung b. (-,-en) : ehan berr en un aerporzh g.

Zwischenlösung b. (-,-en) : diskoulm da c'horthoz gwell g.

Zwischenmahlzeit b. (-,-en) : gortozenn b., [mintin] adlein b., [goude kreisteiz] adverenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., [noz] adkoan b.

Zwischenmauer b. (-,-n) : 1. moger voutin b. ; 2. moger dreuz b.

zwischenmenschlich ag. : etre an dud.

Zwischenpause b. (-,-n) : astal g., arsav g., ehan g., troc'h g., spanaenn b., ruilh g., didorr g., etreabadenn b.

Zwischenperson b. (-,-en) : hanterour g., trede g.

Zwischenpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-gostez b.

Zwischenprüfung b. (-,-en) : arnodenn etre div b., arnodenn danel b.

Zwischenraum g. (-s,-räume) : hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarz g., gwask g./b., skarr g., skalf g., skalfenn b., egorenn b., gaol b.

Zwischenrede b. (-,-n) : troc'h g.

Zwischenredner g. (-s,-) : dislavarer g.

Zwischenregierung b. (-,-en) : gouarnamant tremen g., gouarnamant tremeniat g., gouarnamant da c'horthoz g., etrerenn g., etrerennadur g.

Zwischenruf g. (-s,-e) : galvadenn b., troc'h g., estlammadenn b., youc'hadenn b., hopadenn b., huchadenn b.

Zwischenrufer g. (-s,-) : galver g., dislavarer g., fourgaser g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toul-freiz g., ficher freuz g., planter reuz g.

Zwischenrunde b. (-,-n) : [sport] hanterc'hourfenn g.

Zwischensatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn gennet b., lavarenn ebarzh b.

zwischenstellen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengestaltet / hat zwischengestaltet) : etrelakaat, dazlakaat, etreskrivañ, toueziañ.

Zwischenschaltung b. (-,-en) : etrelakadur g., dazlakadur g., etreskrivadur g.

Zwischenschicht b. (-,-en) : 1. gwiskad etre daou g., gwiskad difuiñ g. ; 2. gwelead etre daou g.

zwischenchieben V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengeschoben / hat zwischengeschoben) : etrelakaat, dazlakaat, etreskrivañ, toueziañ.

Zwischensender g. (-s,-) : adskinlec'h g., adskigner g.

Zwischenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor grubuilh b., krubuilh b.

Zwischenspiel n. (-s,-e) : etrec'hoari g., dazc'hoari g., ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etreabadenn b.

Zwischenspur g. (-s,-s/-e) : [sport] *einen Zwischenspur einlegen*, hastañ.

zwischenstaatlich ag. : etrebroadel, etre Stadoù.

Zwischenstadium n. (-s,-stadien) : stad etre div b., stad tremen b.

Zwischenstation b. (-, -en) : 1. ehan g., paouez g., arsav g., harp g. ; 2. ehanlec'h g., lec'h-arsav g., lec'h-ehan g.

Zwischenstecker g. (-s, -) : azasaer g.

Zwischenstock g. (-s, -stockwerke) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenstopp g. (-s, -s) : ehan g., paouez g., arsav g., harp g.

Zwischenstromland n. (-s) : etrestêr b.

Zwischenstück n. (-s, -e) : 1. etrec'hoari g., dazc'hoari g. ; 2. [tekn.] skarv g., kenstagadur g., stag g., junt g., koubl g.

Zwischenstufe b. (-, -n) : derez etre g., stad etre div b., stad tremen b.

Zwischenstunde b. (-, -n) : [skol] ehan g.

Zwischentauschmittel n. (-s, -) : hanterer en amredad ar madoù g. ; *das Geld ist ein Zwischentauschmittel*, bez' eo ar moneiz un hanterer en amredad ar madoù.

Zwischentrieb g. (-s, -e) : [louza.] taolaj str.

Zwischenverwaltung b. (-) : etrekarg b.

Zwischenwand b. (-, -wände) : speurenn b., speur b. ; *durch eine Zwischenwand trennen*, speurenniñ, speuriañ ; *durch Zwischenwände getrennt*, speurrenek.

Zwischenwert g. (-s, -e) : talvoud etreat g.

Zwischenwirbelloch n. (-s, -löcher) : [korf.] toull etremelloù g.

Zwischenzeile b. (-, -n) : etrelinenn b.

Zwischenzeit b. (-, -en) : etrevezh g., prantad etre g., esaouenn amzer b. ; *in der Zwischenzeit*, e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, e pleg an dra-se, da c'hortoz, da c'hedal.

zwischenzeitlich Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se.

Zwischenzeugnis n. (-ses, -se) : 1. testi labour da c'hortoz g. ; 2. [skol] rentañ-kont disoc'hoù e-kerzh ar bloavezh-skol g. ; 3. [Breizh] rentañ-kont an trimiziad g.

Zwist g. (-es, -e) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., fuilhadeg b., teñvalaenn b., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., gwall intent g., tabuterezh g., breud g., striv g., chikan g., bec'h g., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., diemglev g., dizemglev g., dael b., frot g., jeu b., stag g., reuz g., freuz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., troublien b., butun g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., faout ha jel, noaz g., tatin g., tousmac'h g., sach-blev g., arguz g., arguzerezh g., brete g., droukrañs b. ; *es gab öfters Zwist unter den Geschwistern*, broc'hadennou a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz) a oa alies etre bugale an ti ; *es hat nie Zwist unter uns gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp.

zwistig ag. : arvarus, nagennus, abegus, breutaus, war arguz, hag a zisparti.

Zwistigkeit b. (-, -en) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., teñvalaenn b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., breud g., striv g., diemglev g., dizemglev g., dael b., jeu b., reuz g., bec'h g., rendael b., gourdrouz g., rev g., chikanerezh g., c'hoari g., chabous g., butun g., hennon g., brouilhes g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., arguz g., arguzerezh g., arvell g., brete g., droukrañs b.

zwitschern V.gw. (hat gezwitschert) : 1. richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ, ragachat ; *die Drossel zwitschert*, emañ an drask oc'h ober lien ; 2. *wie die Alten sunen, so zwitschern auch die Jungen*, e-lec'h ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - laer diwar laer, mezhier diwar mezhier.

V.k.e. (hat gezwitschert) : [dre skeud.] P. pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

Zwitschern n. (-s) : geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù lies., mouezh al laboused b., ragach g., ragacherezh g. ; *es war eine Freude das melodische Zwitschern der Vögel zu hören*, al laboused a gane dudius, ur yec'hed e oa klevet richan lirzhin al laboused.

Zwitter g. (-s, -) : 1. den gourwregel g., den divreizh g., den a ziv reizh g., baskarin-paotr g., pilpaotr g., den hag a zo yar ha kilhog war un dro g., loen gourwregel g., loen divreizh g., loen par-ha-parez g. ; 2. [loen.] hiron g., loen dilignezet g., loen bastardet g.

Zwitterart b. (-, -en) : spesad hiron g.

zwitterartig ag. : hiron.

zwitterig ag. : gourwregel, divreizh, a ziv reizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, par-ha-parez, baskarin.

Zwitterbildung b. (-) : bastarderezh g., dilignezañ g.

Zwitterding n. (-s, -e) : tra bastardet g.

Zwittergeschlecht n. (-s, -er) : gouenn dilignezet b., gouenn bastardet b.

zwittrig ag. : gourwregel, divreizh, a ziv reizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.
Zwitterwesen n. (-s,-) : 1. buhezeg gourwregel g., buhezeg divreizh g., buhezeg hiron g. ; 2. perzh ur buhezeg hag a zo gourwregel (divreizh, hiron) g., gourwregelezh b.
zwo niv. : P. daou, div.
zwölf niv. : daouzek ; *es ist zwölf Uhr mittags*, kreisteiz eo, kreisteiz eo anezhi, deuet eo ar c'hreisteiz ; *es ist fünf nach zwölf*, kreisteiz pemp eo, kreisteiz ha pemp eo ; *es ist Viertel vor zwölf*, kreisteiz nemet kard eo ; *zwölf Uhr nachts*, hanternoz, daouzek eur noz ; *am zwölften dieses Monats*, d'an 12 eus ar miz a zo o ren, d'an 12 eus ar miz-mañ ; *die zwölf Monate des Jahres*, daouzek miz ar bloaz lies. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres*, ar gourdeizioù lies., ar gourdevezhioù lies ; *zwölf Jahre*, daouzek vloaz lies. ; *die zwölf Apostel*, an daouzek abostol lies. ; *die zwölf Schläge des Mittags*, daouzek taol ar c'hreisteiz lies., taolioù ar c'hreisteiz lies. ; *Schlag zwölf*, da daol kreisteiz, d'an taol a greisteiz ; *es schlägt zwölf Uhr mittags*, emañ kreisteiz o seniñ, emañ ar c'hreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *zwölf schöne Pferde*, daouzek vrav a gezeg lies.
Zwölf b. (-,-en) : *die Zwölf*, an daouzek g., an niverenn daouzek b., an niver daouzek g.
Zwölfapostellehre b. (-) : Oberoù an Ebistel hervez sant Lukaz lies.
Zwölfeck n. (-s,-e) : daouzekkogneg g.
Zwölfender g. (-s,-) : karv daouzek kornig g.
zwölffach ag. : daouzek gwech.
Zwölffingerdarm g. (-s,-därme) : [korf.] duodenom g., daouzegenn b., rann gentañ ar vouzellenn voan b.
Zwölfflächner g. (-s,-) : dodekaedrenn b., daouzektaleg g.
zwölfhundert niv. : daouzek-kant.
zwölffmal Adv. : daouzek gwech.
Zwölffeilenzone b. (-,-n) : takad an daouzek milmor g.
zwölfte(r,s) ag. : daouzekvet.
Zwölftel n. (-s,-) : daouzekvedenn b.
zwölftens Adv. : d'an daouzekvet, da zaouzekvet.
Zwölftonmusik b. (-) : sonerezh daouzek son g., daouzeksonelezh b.
zwote(r,s) ag. : P. eil, eilved, daouvet.
Zyan n. (-s) : [kimiezh] kianogen g.
Zyane b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.
Zyaneisen n. (-s) : [kimiezh] kianidenn houarn b.
Zyanid n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b., kianur g.
Zyankali n. (-s) : 1. [kimiezh] kianidenn galiom b. ; 2. [kenyezh] kianidenn b.
Zyanose b. (-,-n) : [mezeg.] kianoze g.
Zyansäure b. (-) : trenkenn gianek b.
Zyanür n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b.
Zykladen lies. : *die Zykladen*, inizi Kiklades lies.
Zyklamen n. (-s,-) : [louza.] bara-an-hoc'h g., flammell b.
zyklisch ag. : 1. kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel ; *zyklische Arbeitslosigkeit*, dilabour kendroel g. ; [preder.] *zyklische Zeit*, amzer drovezhiak b. ; 2. [kimiezh] korvellek.

Adv. : war-gelc'htro ; *zyklisch ablaufend*, kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel.
Zyklogenese b. (-) / **Zyklogenesie** b. (-) / **Zyklogenesis** b. (-) : trovezhdedarzh g.
Zyklon g. (-s,-e) : korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., siklonenn b., avel-dro g.
Zyklone b. (-,-n) : takad izelwask mont-dont g., izelvan g.
Zyklop g. (-en,-en) : [mojenn.] kiklop g.
zyklopisch ag. : kiklopel, kiklopek, ramzel.
Zyklorama n. (-s, Zykloramen) : kelc'hfiñvskeudennoù lies.
Zyklosporin n. (-s) : [mezeg.] kiklosporin g.
zyklothym ag. : [mezeg.] trovezhimorek, trovezhimoroidel, maniakel-diaskadennel, kelc'hnoak.
Zyklothymie b. (-) : [mezeg.] kiklotimiezh b., trovezhimoregezh b., trovezhimoroidelezh b., trovezhfollentez b., psikoz maniakel-diaskadennel g., kelc'hnoa g.
Zyklotron n. (-s,-s/-e) : kiklotron g.
Zyklus g. (-,Zyklen) : kelc'hiad g., kelc'h g., kelc'htro b., kelc'htroiad b., heuliad g., trovezh b., amzervezh b., amdro b., kor g. ; *der Jahreszeitenzyklus*, heuliad ar c'houlzoù-amzer g., trovezh ar c'houlzoù-amzer b., trovezh amzerioù ar bloaz b., kelc'htro ar c'houlzoù-amzer b., distro ar bloaz g./b. ; *in einem Zyklus verlaufend*, kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel ; *Zyklus der Präzession*, arlañs ar c'hedeziou b.
Zylinder g. (-s,-) : 1. kranenn b., kran g., ront g. ; 2. [karr-tan] sailh b./g., bailh g. ; 3. [benveg] ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g., ruilhenn b. ; 4. *Lampenzylinder*, gwerenn ar gleuzeur b. ; 5. *Messzylinder*, amproutenn dereziet b. ; 6. [tog] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g.
Zylinderblock g. (-s,-blöcke) : [karr-tan] bloc'h ar sailhoù g., bloc'h ar bailhoù g.
zylinderförmig ag. : krannennek, kranek, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.
Zylinderhut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g.
Zylinderinhalt g. (-s,-e) : [karr-tan] sailhad b., bailhad g.
Zylinderkopf g. (-s,-köpfe) : [karr-tan] penn-bailh g., penn-sailh g.
Zylinderkopfdichtung b. (-,-en) : [karr-tan] junt ar penn-bailh g., junt ar penn-sailh g.
Zylindermantel g. (-s,-mäntel) : gwiskamant ar granenn g.
Zylinderrad n. (-s,-räder) : rod dantek dent eeun b.
Zylindersamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.
Zylinderschloss g. (-es,-schlösser) : potailh kranennek g./b., krogenn-alc'hwez kranennek b.
zylindrisch ag. : kranennek, kranek.

Zymbelkraut n. (-s) : [louza.] lin-ar-mogeriou str.
[*Cymbalaria muralis*].

zymisch ag. : [kimiezh] go, goet.

Zyniker g. (-s,-) : **1.** [preder.] dalc'hiad ar ginegezh g., konad g., kineg g. ; **2.** ki g., penn-ki g., spered-ki a zen g., faebuhezegad g.

zynisch ag. : **1.** [preder.] kinek, konek ; **2.** faebuhezek, dichek, digoll, peurzivezh, divezh-ki, divezh-krenn, divorc'hed.

Zynismus g. (-) : **1.** [preder.] kinegezh b., konegezh b. ; **2.** peurzivezhded b., spered-ki g., faebuhezegezh b.

Zypergras n. (-es,-gräser) : [louza.] hesk g./str., broen-hesk str., lin-ar-yeun str., lin-ar-geunioù str., boked gwenn g.

Zyperm n. (-s) : Kiprenez b.

Zyperngriechen g. (-n,-n) : Kiprian gresian g.

Zyperngriechin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b.

Zyperntürke g. (-n,-n) : Kiprian turk g.

Zyperntürkin b. (-,-nen) : Kiprianez turk b.

Zyprer g. (-s,-) : Kiprian g.

Zyprerin b. (-,-nen) : Kiprianez b.

Zypresse b. (-,-n) : [louza.] siprez str.

Zypriot g. (-en,-en) : Kiprian gresian g., Kiprian g.

Zypriotin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b., Kiprianez g.

zypriotisch ag. : kiprian-gresian, kiprian.

zyprisch ag. : kiprian.

zyrillisch ag. : kirillek ; *zyrillische Schrift*, skritur kirillek g.

Zyste b. (-,-n) : [mezeg.] enkaledenn b., nozelenn b., yoc'henn b., yoc'h b., kist g. ; *Ovarialzyste*, kist ar vierez g. ; *Zyste im Perlmuttermantel einer Perlenmuschel*, loupenn berlez b.

Zystitis b. (-) : [mezeg.] c'hwezigellad b., c'hwezigellfo g., droug ar c'hwezigell g.

zytogen ag. : kitogen.

Zytologie b. (-) : kitologiezh b., kelligouriezh b.

Zytolyse b. (-) : kitoliz g., dispennadur ar c'helligoù dre ar gwad g., kelligloezañ g.

Zytoplasma n. (-s,-plasmen) : kitoplasm g.

Zytostatikum n. (-s, Zytostatika) : kitostatikom g.

z.Z. / z. Zt. : [berradur evit zur Zeit] evit ar mare, evit ar c'houlz, d'an ampoent, d'ar mare-mañ, evit bremañ, evit c'hoazh, evit an deizioù, er mizioù-mañ, er mod 'zo.